

Arvodesposten är för innevarande budgetår uppförd med 130 500 kronor. Genom beslut den 29 juni 1951 har emellertid Kungl. Maj:t föreskrivit, att från posten må utgå arvoden och ersättningar till ett sammanlagt belopp av 157 300 kronor. För nästa budgetår torde medelsbehovet för ändamålet böra beräknas med utgångspunkt från berörda beslut. Med beaktande av att i nyss angivna belopp ingår flyttningsbidrag å 3 500 kronor till den nye lantbruksrepresentanten i Washington skulle alltså arvodesposten behöva upptagas med $(157\,300 - 3\,500 =) 153\,800$ kronor.

Vad härefter angår icke-ordinarieposten torde denna böra uppräknas med 8 000 kronor. Höjningen erfordras främst med hänsyn till att genom förut omförmälda beslut medgivits att från posten må utgå högst 7 800 kronor till avlönande av skrivhjälp åt lantbruksrepresentanten i Bonn. Denna post skulle följaktligen bestämmas till 40 000 kronor för nästa budgetår.

Höjningen av det rörliga tillägget medför slutligen, att den för detta ändamål avsedda posten bör ökas med 1 200 kronor till 4 700 kronor.

Ifrågavarande anslag bör följaktligen för nästa budgetår uppföras med $(153\,800 + 40\,000 + 4\,700 =) 198\,500$ kronor. I förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär detta en ökning med 32 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	153 800
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	40 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 700

Summa kronor 198 500;

- b) till *Lantbruksattachéer*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 198 500 kronor.

[12] 10. Lantbruksattachéer: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	42 000	22 665
1951/52 (statsliggaren s. 744) ..	47 000	
1952/53 (förslag)	47 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp av 47 000 kronor för budgetåret 1952/53. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

- att till *Lantbruksattachéer*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kronor.

C. Lantbruksakademien m. m.

[13] 1. Lantbruksakademien: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	26 600	27 121
1951/52 (statsliggaren s. 744) ..	26 600	
1952/53 (förslag)	32 500	

Lantbruksakademien (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 900 kronor till 32 500 kronor. Av ökningen falla 1 000 kronor på ordinarieposten och motiveras med löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl. Återstoden av ökningen, 4 900 kronor, beror på det rörliga tilläggets höjning.

Departementschefen.

Med biträdande av lantbruksakademiens äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksakademien, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

U t g i f t e r.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 30 500
2. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 8 500

Summa kronor 39 000

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Av lantbruksakademiens medel 6 500

Nettoutgift kronor 32 500;

- b) till *Lantbruksakademien*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 32 500 kronor.

[14] 2. Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 745)	15 000
1952/53 (förslag)	19 000

Lantbruksakademien (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Till stöd för äskandet anför akademien,

att kostnaderna för löner till den vid biblioteket och museet anställda personalen samt för inköp och bindning av litteratur m. m. under budgetåret 1950/51 uppgått till omkring 23 200 kronor. Detta innebär, att en betydande del av akademiens i hög grad begränsade tillgångar tages i anspråk för ifrågavarande ändamål. Härtill kommer att under år 1951 inträtt en kostnadsökning å minst 20 procent på grund av höjda löner och stegrade priser för inköp och bindning. Då akademien icke är i stånd att täcka denna kostnadsökning, anser den statsbidraget böra höjas i motsvarande mån, eller sålunda med 3 000 kronor, så att dess realvärde återställes. Emellertid tillkommer ytterligare, att anslaget redan före 1951 års kostnadsstegring var otillräckligt.Utförda beräkningar visa, att kostnaderna för litteraturanskaffning sedan år 1949 ökat med 40 procent och däröver. Med hänsyn härtill begär akademien en ytterligare anslagshöjning med 2 000 kronor. Akademien understryker slutligen, att behovet av en förbättring av bibliotekets resurser blivit alltmer trängande.

Departementschefen.

Såsom akademien framhållit disponeras en betydande del av dess tillgångar till kostnader för biblioteket och museet. Man torde därför icke kunna räkna med att akademien av egna medel skall kunna täcka de senaste kostnadsstegringarna. Med hänsyn härtill torde en uppräknig av statsbidraget för ändamålet vara erforderlig om icke en avsevärd försämring av särskilt bibliotekets resurser skall bli följden. Jag förordar därför, att anslaget skall höjas med 4 000 kronor till 19 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksakademien: Bidrag till museum, bibliotek m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 19 000 kronor.

[15] 3. Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 745)	42 500
1952/53 (förslag)	47 400

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppdelas på ett avlöningsanslag å 25 900 kronor och ett anslag till övriga kostnader. *Lantbruksakademien* (skr. 28/8 1951) tillstyrker rådets förslag samt hemställer, att anslaget för sistnämnda ändamål skall uppföras med 23 700 kronor. Äskandena innebära sålunda en anslagsökning med 7 100 kronor.

M o t i v. Förslaget att uppdelas anslaget föranledes av att rådet upprepar sitt tidigare gjorda yrkande, att dess arvodesavlönade assistent skall placeras å extra ordinarie stat i 27 lönegraden. Beträffande den närmare motive-

ringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 19. Skulle ifrågavarande assistenttjänst icke omändras till extra ordinarie, hemställer rådet, att såsom ett provisorium arvodet skall uppräknas till ett i förhållande till den föreslagna lönegradsplaceringen skäligt belopp.

Den föreslagna omregleringen av assistenttjänsten medför en ökning å 3 950 kronor, d. v. s. skillnaden mellan lönen i 27 lönegraden och det i årets anslag beräknade arvodet å 12 000 kronor. Emellertid utgår arvodet enligt beslut av Kungl. Maj:t med 14 220 kronor under innevarande budgetår. Den reella löneförbättringen för assistenten skulle därför bli 1 730 kronor.

I övrigt sammanhänger anslagsökningen med följande yrkanden. Liksom föregående år hemställer rådet, att arvodet åt lantbruksakademiens kamrerare för handhavande av rådets kamerala göromål skall uppräknas med 500 kronor till 1 000 kronor på grund av dessa göromåls ökade omfattning. Posten till expenser anses böra höjas med 20 procent på grund av de stegrade materielkostnaderna, eller med 800 kronor till 4 800 kronor. Till följd av de ökade rese- och traktamentskostnaderna upptages posten till reseersättningar med 8 000 kronor, vilket innebär en höjning med 1 000 kronor. Slutligen beräknas en höjning med 800 kronor för avlönande av övrig arbetskraft å rådets kansli på grund av den allmänna arvodesregleringen.

Departementschefen.

Jag anser mig böra tillstyrka, att assistenttjänsten från och med nästa budgetår skall uppföras å extra ordinarie stat. Den torde emellertid icke böra placeras högre än i 24 lönegraden. Vid bifall härtill bör ifrågavarande anslag uppräknas med 2 300 kronor. Någon uppdelning av anslaget i anledning av tjänsteförändringen erfordras icke. Däremot föranleder förslagets genomförande, att anslaget från och med nästa budgetår bör ges karaktär av förslagsanslag.

Vad angår forskningsrådets övriga yrkanden har jag icke något att erinra mot att posterna till expenser och reseersättningar skola höjas med 800 respektive 1 000 kronor till 4 800 respektive 8 000 kronor. Vidare medför den allmänna arvodesregleringen år 1951 att det belopp, som avsetts för avlönande av övrig arbetskraft å rådets kansli, bör uppräknas med 800 kronor. Det ånyo framförda förslaget att höja arvodet till lantbruksakademiens kamrerare för handhavande av forskningsrådets kamerala göromål kan jag däremot icke tillstyrka.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör till bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m. för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av $(42\,500 + 2\,300 + 800 + 1\,000 + 800 =)$ 47 400 kronor. I jämförelse med löpande budgetår innebär detta en anslagsökning å 4 900 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslagets disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 47 400 kronor.

[16] 4. Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	250 000	234 502
1951/52 (statsliggaren s. 746)	250 000	
1952/53 (förslag)	300 000	

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 190 000 kronor till 440 000 kronor.

M o t i v. Rådet framhåller att ansökningar inkommit om anslag å belopp som väsentligt överstiga disponibla medel. Härtill kommer att i många fall anspråk framförts muntligen men sedan på grund av den knappa medelstillgången aldrig fullföljts i skriftliga ansökningar. Endast en ringa del av det verkliga anslagsbehovet har därför kunnat tillgodoses med påföljd att en stark anhopning av icke tillgodosedda anspråk föreligger. För att närmare belysa förhållandena anför rådet att under budgetåren 1945/46—1950/51 inkommit ansökningar om bidrag å tillhoppa omkring 2 450 000 kronor, medan endast cirka 1 400 000 kronor stått till förfogande. Vidare upplyser rådet, att den 1 juli 1951 omkring 290 000 kronor voro disponibla, 1951/52 års anslag däri inräknat. Av detta belopp hade emellertid redan före budgetårets början cirka 250 000 kronor anvisats eller reserverats för planerlig fortsättning av undersökningar, vartill tidigare anvisats medel, eller för angelägna nya forskningsuppgifter. Följaktligen återstå endast omkring 40 000 kronor för att tillgodose behov, som uppkomma under innevarande budgetår. På grund av det anförda finner rådet en höjning av förevarande anslag nödvändig.

Vid beräkningen av medelsbehovet för nästa budgetår bör emellertid enligt rådet i första hand beaktas den minskning av anslagets realvärde, som skett genom ökningen av löner och genom prisstegringen å materiel under tiden 1946/47 till 1951. Löneökningen antages motsvara den, som kommit stats-tjänstemännen till del, eller 20 procent. Ökningen av materielkostnaderna uppskattas till 50 procent. Till stöd för denna beräkning ligga vissa undersökningar, som verkställets vid Uppsala universitet. Med dessa utgångspunkter kommer rådet till att anslaget behöver uppräknas med 86 000 kronor.

Vad beträffar anslagsberäkningen i övrigt anför rådet, att det är medvetet om svårigheterna att i nuvarande ekonomiska läge erhålla en höjning av medelsanvisningen, som ens tillnärmelsevis motsvarar behovet. Å andra sidan räknar rådet med att vissa forskningsändamål skola kunna tillgodoses från den nyinrättade fonden för främjande av forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område. Med beaktande av dessa omständigheter anser sig rådet böra begränsa sig till att föreslå en anslagsökning — utöver den förut angivna — med 100 000 kronor.

Rådet beräknar sålunda medelsbehovet under förevarande anslag till $(250\ 000 + 86\ 000 + 100\ 000 =)$ i avrundat tal 440 000 kronor.

Departementschefen.

Den forskning, som bedrivits med anlitande av förevarande anslag, har visat sig vara av stor betydelse för jordbruksnäringen i landet. Det är enligt min mening därför angeläget, att ökade möjligheter beredas till dylik forskning. Jag vill dessutom framhålla, att en uppräknig av anslaget är motiverad även på grund av den minskning av anslagets realvärde, som skett genom att löner och materielkostnader de senaste åren stigit betydligt. För närvarande kan jag emellertid icke förorda en så stor anslagshöjning som i och för sig skulle vara önskvärd. Jag har sålunda stannat för att föreslå, att anslaget skall höjas med 50 000 kronor till 300 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[17] 5 och 6. Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar och Omkostnader.

Jag torde få erinra om att min företrädare i ämbetet med stöd av Kungl. Maj:ts den 24 mars 1949 givna bemyndigande tillkallat sakkunniga för att utreda frågan om organisationen av den statliga växtskyddsverksamheten. De sakkunniga ha den 2 november 1951 avgivit betänkande i ämnet. Beredningen av ärendet torde kunna slutföras inom sådan tid, att på betänkandet grundade förslag kunna underställas 1952 års riksdag. Vid sådant förhållande synas förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknade belopp. Härvid torde avlöningsanslaget preliminärt böra uppföras med 488 000 kronor, motsvarande det för innevarande budgetår anvisade anslaget jämte erforderligt belopp i anledning av det rörliga tilläggets höjning. Omkostnadsanslaget bör preliminärt upptagas med samma belopp som i gällande riksstat, eller med 99 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till *Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 488 000 kronor,

dels ock till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 99 000 kronor.

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

[18] 1. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	2 646 000	2 825 772
1951/52 (statsliggaren s. 747)	2 666 500	
1952/53 (förslag)	3 460 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 626 536 kronor. Härvid har hänsyn icke tagits till de kostnader, som föranledas av löneregleringen för chefstjänstemän m. fl. och det rörliga tilläggets höjning. Enligt uppgift från högskolan uppgå nämnda kostnader till 535 500 kronor. Med beaktande härav skulle anslaget alltså behöva uppföras med 3 828 600 kronor för nästa budgetår, innebärande en ökning med 1 162 100 kronor. Den närmare beräkningen av sistnämnda belopp framgår av följande sammanställning.

A. Undervisningsinstitutionerna.

1. Tjänsteförändringar m. m.

a) 1 förste assistent i Ce 24 vid mikrobiologiska institutionen i st. för 1 assistent i Cg 20	2 544
b) 1 förste assistent i Ce 24 vid institutionen för fysik och meteorologi i st. för 1 andre amanuens	10 092
c) 1 instruktör i Ce 18 vid maskintekniska institutionen i st. för 1 assistent i Cg 17	348
d) 1 trädgårdsmästare i Ce 13 vid institutionen för växtsjukdomslära i st. för 1 vaktmästare i Ce 9	1 332
e) 1 djurskötare i Ce 11 i st. för Ce 9 vid institutionen för husdjursgenetik	696
f) 1 kanslibitråde i Ce 11 vid d:o i st. för 1 kontorsbiträde i Ce 6	1 632
g) 1 kanslibitråde i Ce 11 vid institutionen för växtodlingslära i st. för 1 kontorsbiträde i Ce 8	1 032
h) 1 laboratoriebiträde i Ce 11 i st. för Ce 8 vid institutionen för husdjursgenetik	1 032
i) 1 laboratoriebiträde i Ce 11 i st. för Ce 8 vid institutionen för systematisk botanik och ärftlighetslära	1 032
j) 1 trädgårdsförman i Ce 11 vid d:o i st. för 1 trädgårdsmedhjälpare i Ce 9	696
k) 1 förste amanuens vid institutionen för växternas anatomi och fysiologi i st. för 1 tredje amanuens	3 480

2. Personalförstärkningar.

a) 1 laborator i Ca 29 vid institutionen för husdjurens fysiologi och anatomi (alternativt en förste assistent i Ce 24)	16 440
b) 1 laborator i Ca 29 vid institutionen för husdjurens utfodring och skötsel	16 440
c) 1 laborator i Ca 29 vid institutionen för husdjursgenetik ..	16 440
d) 1 förste assistent i Ce 24 vid institutionen för växtsjukdomslära	12 492
e) 1 förste assistent i Ce 24 vid institutionen för allmän jordbrukslära	12 492
f) 1 förste assistent i Ce 24 vid institutionen för växtodlingslära	12 492
g) 1 institutionsvaktmästare i Ca 11 vid institutionen för organisk kemi	6 804
h) 1 laboratoriebiträde i Ce 11 vid mikrobiologiska institutionen	6 804
i) 1 tredje amanuens vid institutionen för mjölkhushållning	1 740
j) 1 tredje amanuens vid mikrobiologiska institutionen	1 740
k) Tillfällig arbetskraft vid mikrobiologiska institutionen (baljväxtlaboratoriet)	6 000
l) Biträde vid undervisningen i geodesi (700 kronor för kurs i fotogrammetri bortfalla)	1 300
m) Kurs i upplysningsverksamhet på jordbrukets område	6 500
n) Kurs i jordbrukets förvaltningsrätt	500
o) 1 speciallärare i fastighetsbildning	—

B. Kansliet och kamrerarexpeditionen m. m.

3. Tjänsteförändringar m. m.

a) 1 kamrerare i Ca 27 i st. för Ca 25	1 572
b) 1 byråsekreterare i Ca 24 i st. för Ce 24	—
c) 1 kanslist i Ca 19 i st. för 1 kansliskrivare i Ce 15	1 428
d) 1 kansliskrivare i Ca 15 i st. för 1 kanslibiträde i Ca 11	1 272
e) 1 trädgårdsmästare i Ca 14 i st. för Ce 11	948
f) 1 reparatör i Ca 11 i st. för en gårdskar i Ce 9	696

4. Personalförstärkningar.

a) 1 amanuens i Cf 17—Ce 24 (5 000 kronor för tillfällig arbetskraft avgå)	3 724
b) 3 kanslibiträden, varav 2 i Ca 11 och 1 i Ce 11	20 412
c) 1 nattvakt i Ca 9 (avgår arvode)	3 108

5. Lönegradsuppflyttning av laboratoriebiträden 4 352

6 Löneklassförändringar 21 500

C. Statens jordbruksförsök.

7. Tjänsteförändringar m. m.

a) 1 förste assistent i Ce 24 i st. för 1 arvodestjänst	11 952
b) 1 assistent i Ce 19 i st. för Ce 16	1 116

c) 1 laborant i Ce 15 i st. för 1 provberedare i Ce 12	960
d) 1 aspirant i Cg 19 i st. för Cg 17	780
8. Personalförstärkningar.	
a) 1 statsagronom i Ca 29	16 440
b) 4 överassistenter i Ca 27 (1 konsulentbefattning i Ce 21 in- drages)	46 740
c) Tillfällig arbetskraft	20 000

D. Statens husdjursförsök.

9. Tjänsteförändringar.	
a) 1 aspirant i Cg 19 i st. för Cg 17	780
b) 1 assistent i Ce 22 i st. för Ce 19	1 656
10. Personalförstärkningar.	
a) 2 överassistenter i Ce 27	29 616
b) 1 laboratoriebiträde i Ce 11	6 804
c) Tillfällig arbetskraft	1 400

E. Studiegårdsverksamheten.

11. 2 driftsledare med arvoden föreslås i Ce 20	—
---	---

F. Diverse äskanden.

12. I särskild förteckning upptagna andrahandsyrkanden	226 712
--	---------

G. Löne- och arvodesregleringar m. m.

13. Löne regleringen för chefstjänstemän m. fl.	35 500
14. Arvodesregleringen	14 212
15. Förbättrad befordringsgång för institutionernas assistenter ..	46 256
16. Rörliga tilläggets höjning	500 000

Summa kronor 1 162 036

17. Med överlämnande av en av täckdikningsförsöksnämnden gjord framställning (skr. 14/7 1951) hemställer *högskolestyrelsen* slutligen (skr. 18/8 1951) *dels* att täckdikningsförsöksverksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område samt att en underavdelning av sektionen för jordbruksförsök inom högskolans försöksråd skall inrättas för att ersätta den nuvarande täckdikningsförsöksnämnden, *dels* att vid institutionen för agronomisk hydroteknik skola för täckdikningsförsöksverksamheten från och med den 1 juli 1952 inrättas en statsagronomtjänst i Ce 29, en förste assistenttjänst i Ce 24 och en kontorsbiträdestjänst i Ce 8 ävensom för försöksverksamheten på bevattningsområdet en förste assistenttjänst i Ce 24 och *dels* att under högskolans avlöningsanslag medel skola upptagas för avlöande av nämnda befattningshavare. Vid bifall till dessa förslag skulle förevarande anslag behöva höjas med ytterligare i runt tal 47 200 kronor.

Motiv. Högskolestyrelsen framhåller inledningsvis, att den i sina anslagsäskanden liksom föregående år huvudsakligast utgått från 1945 års jordbruksförsöksutrednings och 1946 års högskoleutrednings förslag. Enligt styrelsen är det av största vikt att upprustningen av högskolan och försöksverksamheten fullföljes snarast möjligt. Den förklarar sig emellertid samtidigt inse, att det i nuvarande statsfinansiella läge icke torde vara möjligt att genomföra en så omfattande upprustning som i och för sig vore önskvärd. Med hänsyn härtill har styrelsen även i år uppdelat sina anslagsäskanden i två grupper, nämligen dels sådana som enbart tillstyrkts av styrelsen och dels sådana som tillstyrkts och betecknats såsom särskilt angelägna. Endast den senare gruppen yrkanden har närmare motiverats. Av dessa yrkanden ha vidare vissa ansetts böra i första hand bifallas.

De förslag, som högskolestyrelsen nu framlagt, ha till största delen framförts tidigare. I den mån motiveringarna i huvudsak äro desamma som förut torde därför beträffande dessa förslag få hänvisas till motsvarande avsnitt av redogörelserna under högskolans avlöningsanslag i IX ht 1950 och 1951. Detta gäller de yrkanden, vilka upptagits under följande punkter i sammanställningen, nämligen 1 a, d—k, 2 a—e, g och h, 3 a och d—f, 4 a och c, 5, 7 a—c, 8 b, 10 a och b, 11 samt 17. Av nu uppräknade förslag anges de under punkterna 1 d och j, 2 e, 3 a och f, 4 a samt 10 b upptagna vara sådana, som i första hand böra bifallas. Vidare betecknas en av de båda under 10 a begärda överassistenttjänsterna såsom förstahandsyrkande.

Beträffande högskolestyrelsens motiveringar för övriga förslag må här återgivas följande.

1 b. Enär fysik blivit tentamensämne för vissa studerande är det nödvändigt att utöka laborationerna i detta ämne. Institutionen för fysik och meteorologi har nu en förste och en andre amanuens. För att även mera avancerade laborationer skola kunna anordnas kräves emellertid biträde av en heltidsanställd befattningshavare med mycket goda kvalifikationer. Då en sådan person icke torde kunna behållas någon längre tid vid institutionen om han ej kan erbjudas en förste assistenttjänst, anser styrelsen en dylik tjänst böra inrättas för institutionen. Förslaget betecknas såsom förstahandsyrkande.

1 c. Högskolestyrelsen framhåller, att undervisningen vid maskintekniska institutionen ökat avsevärt efter tillkomsten av maskintekniska linjen. Undervisningen är huvudsakligen av teoretisk art, men ett stort antal praktiska övningar måste inläggas i kurserna. För handledning av dessa övningar är högre teoretisk utbildning icke nödvändig men väl mångårig praktisk erfarenhet, goda kunskaper och undervisningsvana. Institutionen kan därför icke undvara en instruktör. Då emellertid styrelsens tidigare förslag att öka institutionens personal med en dylik befattningshavare icke bifallits, begränsar sig styrelsen nu till att begära utbyte av en assistenttjänst vid institutionen mot en instruktörstjänst i Ce 18. Även förevarande förslag är ett förstahandsyrkande.

2 f. Liksom föregående år hemställer högskolestyrelsen under hänvisning

till 1946 års högskoleutredning, att en tjänst som förste assistent skall inrättas vid institutionen för växtodlingslära. Institutionen saknar allttjämt förste assistent, ehuru den är en av högskolans största. Skulle emellertid det statsfinansiella läget icke medgiva att en sådan tjänst nu tillskapas, bör enligt styrelsen åtminstone en av assistenttjänsterna vid institutionen utbytas mot en förste assistenttjänst. Ifrågavarande önskemål är upplaget bland förstahandsyrkandena.

2 i och j. Såväl mjölkhushållning som mikrobiologi kunna numera medtagas i agronomexamen såsom betygsämnen efter att förut blott ha varit förhørsämnen. Detta medför att undervisningen i berörda ämnen ökat och att i förstnämnda ämne särskilda övningskurser måste kunna anordnas. På grund härav anser högskolestyrelsen, att en tredje amanuens behövs såsom biträde vid undervisningen i vardera ämnet.

2 k. För tillfällig arbetskraft vid baljväxtlaboratoriet disponeras nu 16 000 kronor. Detta belopp anses närmast till följd av de höjda lönerna böra uppräknas med 6 000 kronor. Skulle det statsfinansiella läget icke medgiva en så stor höjning, begär högskolestyrelsen såsom ett förstahandsyrkande att 3 000 kronor skola anvisas för ändamålet.

2 l. Till stöd för detta förslag framhålles, att det visat sig föreligga behov av biträde vid såväl undervisningen i geodesi som vid forskningar på geodesiens tillämplighetsområden inom jordbruket. Å andra sidan är den särskilda kursen i fotogrammetri icke längre nödvändig, enär undervisningen i detta ämne numera meddelas i samband med undervisningen i geodesi.

2 m. Efter framställningar i ämnet av jordbrukets upplysningsnämnd och lärarkollegiet har högskolestyrelsen (skr. 14/8 1951) hemställt, att ett belopp av 6 500 kronor skall anvisas för budgetåret 1951/52 för anordnande av en kurs i lantbruksjournalistik vid högskolan under år 1952. Såsom motivering härför har anförts, att de utexaminerade agronomerna sedan länge ansett det vara en avsevärd brist i deras utbildning, att de icke fått tillräcklig vägledning i fråga om teknik och hjälpmedel vid upplysningsverksamhet av olika slag. Ifrågavarande kurs skulle därför vara avsedd för agronomie studerande, som ämna ägna sig åt upplysningsverksamhet på jordbrukets område, främst såsom konsulenter och lantbrukslärare, samt för agronomer, som syssla med sådan verksamhet. Enligt uppgjord kursplan skulle kursen omfatta 50 timmar och förläggas till fjärde läsåret. Kostnaderna för kursen beräknas, såsom nyss antytts, till 6 500 kronor. Härav avses 5 000 kronor för ersättning åt föreläsare, 500 kronor för ledning och organisation samt 1 000 kronor för undervisningsmaterial.

Styrelsen föreslår nu under förevarande punkt, att en motsvarande kurs skall anordnas under år 1953.

2 n. Särskild undervisning rörande de offentlighetsrättsliga organen på jordbrukets område anses nödvändig. Högskolestyrelsen upptager därför såsom förstahandsyrkande att en kurs på 10 timmar i detta ämne skall få anordnas.

2 o. Fastighetsbildning ingår numera såsom särskilt kursämne i agronomexamen. Undervisningen omfattar 40 timmar per läsår och skall börja höst-

terminen 1952. Med hänsyn härtill föreslås, att en tjänst såsom speciallärare i detta ämne skall inrättas. Kostnaderna härför, 2 000 kronor, beräknas emellertid kunna inrymmas i det belopp, som upptagits i avlöningsstaten till ersättning åt speciallärare. Förslaget hör till förstahandsyrkandena.

3 b. Ifrågavarande byråsekreterare tjänstgör å överinspektörens kansli och har varit anställd sedan den 1 juli 1948. Då erfarenheten visat, att stadigvarande behov av tjänsten föreligger, anses den böra överföras å ordinarie stat.

3 c. Detta förslag har framförts flera gånger tidigare och då närmast motiverats med den ökade arbetsbördan å högskolans kansli. Nu framhålls, att den föreslagna tjänsteförändringen är nödvändig även med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som åvila ifrågavarande befattningshavare. Såsom exempel på dessa arbetsuppgifter nämnas registratorsgöromål, vissa amanuensgöromål samt redigering av årsberättelse, katalog och undervisningsprogram m. m.

4 b. Av tjänsterna avses de båda ordinarie för kansliet respektive kamrerrarexpeditionen. Den förstnämnda finnes redan men är vakantsatt. Den extra ordinarie tjänsten avses för biblioteket och upptages såsom förstahandsyrkande. Samtliga tre tjänster ha begärts tidigare och motiveras liksom då med arbetsbelastningen.

6. Ökningen är av automatisk karaktär.

7 d. Högskolestyrelsen förutsätter att den befördringsgång, som gäller för assistenterna vid institutionerna, även skall gälla för aspiranterna vid försöksanstalterna.

8 a. Högskolestyrelsen framhåller under denna punkt, att den svenska växtodlingen under de sista 20 åren undergått avsevärda förändringar. Dessa ställa speciella och ökade krav på forsknings- och försöksverksamheten inom ifrågavarande område. Denna verksamhet måste därför intensifieras för att jordbrukarna skola kunna få den vägledning från statens jordbruksförsök, som de ha rätt att kräva. På grund av det anförda finner styrelsen det nödvändigt att personalen vid jordbruksförsökens avdelning för växtodling skall utökas väsentligt. Styrelsen begränsar sig emellertid nu till att föreslå att en statsagronomtjänst i Ca 29 skall inrättas. Innehavaren av tjänsten skall syssla med en del av problemen på berörda område, däribland ogräsbekämpningsfrågorna. Förslaget betecknas såsom förstahandsyrkande.

Det må här anmärkas, att ifrågavarande tjänst begärts även tidigare. Den har emellertid då närmast avsetts för ogräsbekämpningsfrågorna.

8 c. Ökningen förklaras behövas dels för att täcka höjningen av arvoden till jordbruksförsökens tillfälliga personal, dels för att möjliggöra anställande av räknebiträden för bearbetning av försöksmaterial. I sistnämnda hänseende framhålls, att publicerandet av åtskilliga försöksserier försenats genom brist på arbetskraft.

9 a. Samma motivering anføres som beträffande uppflyttningen av aspiranttjänsten vid statens jordbruksförsök.

9 b. Här avses den assistent, som förordnats att omhänderha svinstam-

kontrollen. Lönegradsuppflyttningen motiveras med arten av de arbetsuppgifter, som ankomma å denne assistent. Styrelsen erinrar emellertid samtidigt om sitt i annat sammanhang framförda förslag, att svinstamkontrollen från och med den 1 juli 1952 skall överföras till lantbruksstyrelsen.

10 c. Ökningen föranledes av att visst arvode höjts.

12. Under denna punkt äro upptagna de yrkanden, som icke närmare motiverats av högskolestyrelsen och som i angelägenhetsgrad placerats efter de förut redovisade förslagen. Yrkandena äro sammanförda i en särskild förteckning. Beträffande den närmare innebörden av nu ifrågavarande yrkanden torde få hänvisas till nämnda förteckning. Här må blott nämnas, att de såvitt angår avlöningsanslaget omfatta ett flertal förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar vid såväl undervisningsinstitutionerna som kansliet och kamrerarexpeditionen m. m. ävensom försöksanstalterna.

13—16. Dessa ökningsar äro samtliga av automatisk karaktär.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har högskolestyrelsen ifrågasatt ett flertal tjänsteförändringar och personalförstärkningar vid högskolan och lantbruksförsöken. Åtskilliga av förslagen ha framlagts redan vid tidigare tillfällen. Även vissa nya önskemål ha emellertid framförts. Jag finner väl, att goda skäl åberopats för många av styrelsens yrkanden. Det torde dock vara uppenbart, att det för närvarande icke är möjligt att genomföra alla styrelsens förslag. Enligt min mening kan därför ett bifall nu komma i fråga endast i sådana fall, där angelägenhetsgraden är mycket stor. Detta innebär, att sådana önskemål, som anses ha särskild betydelse för undervisningens ordnande, måste tillmätas företräde framför mera forskningsbetonade önskemål. Härtill komma emellertid de tjänsteförändringar, som föranledas av ställningstagandet till förslagen rörande lönereglering för professorer och laboratorer m. fl. ävensom för viss biträdespersonal m. fl. Vidare torde en viss uppräknings av speciallärararvodena böra övervägas. Med dessa allmänna utgångspunkter har jag för min del funnit mig böra föreslå följande ändringar beträffande personalen vid högskolan och lantbruksförsöken för nästa budgetår.

Vad först angår undervisningsinstitutionerna har styrelsen bland annat upprepat sitt förslag om inrättande av en laboratorstjänst vid var och en av de tre husdjursinstitutionerna. I likhet med min företrädare i ämbetet anser jag en sådan personalförstärkning i och för sig önskvärd. För närvarande anser jag mig dock blott kunna tillstyrka styrelsens i andra hand framförda förslag, att en förste assistenttjänst i lönegrad Ce 24 skall inrättas vid institutionen för husdjurens fysiologi och anatomi. Jag har härvid bland annat beaktat, att den lönereglering, som nu föreslås för docenterna, torde göra det lättare att knyta docenter till dessa institutioner, ävensom att docenterna vid ett genomförande av sagda lönereglering avses skola erhålla ökad undervisningsskyldighet. Med hänsyn till den ökade undervisningen vid institutionerna för fysik och meteorologi, mikrobiologi och mjölkhushåll-

ning vill jag vidare förorda, att vid förstnämnda institution en andre amanuens skall utbytas mot en förste assistent i lönegrad Ce 24 och att medel skola beräknas för en tredje amanuens vid var och en av sistnämnda båda institutioner. Då behovet av en instruktör för de praktiska övningarna vid den maskintekniska institutionen torde vara styrkt, har jag icke heller något att erinra mot att en assistenttjänst vid institutionen skall utbytas mot en instruktörstjänst. Sistnämnda tjänst bör dock placeras i lönegrad Ce 16. Vid institutionen för växtsjukdomslära bör en vaktmästartjänst i lönegrad Ce 9 omäändras till en institutionsvaktmästartjänst i lönegrad Ce 11. Likaså bör en tjänst såsom trädgårdsmedhjälpare i lönegrad Ce 9 vid institutionen för systematisk botanik och ärttllighetslära ombildas till en tjänst såsom trädgårdsförman i lönegrad Ce 11. Slutligen föranleder förslaget att en speciallärartjänst i fastighetsbildning skall inrättas icke någon erinran från min sida.

I detta sammanhang torde jag få upptaga den förut antydda frågan om en uppräknin g av arvoden a till högskolans speciallärare m. fl. Det synes skäligt att dessa arvoden åtminstone i flertalet fall skola höjas något. Jag anser mig därför böra föreslå, att för ifrågavarande arvoden skall beräknas ett 10 procent högre belopp än som avsetts för ändamålet för innevarande budgetår.

Beträffande förslagen under rubriken kansliet och kamrerarexpeditionen m. m. kan jag tillstyrka, att för lönegradsuppflyttning av laboratoriebiträden och löneklassförändringar skola beräknas 4 400 respektive 21 500 kronor. Till frågan om förbättrad löneställning för kamreraren är jag icke nu beredd att taga ställning. I övrigt kan jag icke förorda dessa förslag i vidare mån än att jag föreslår dels att en gårdskarlstjänst i lönegrad Ce 9 skall ombildas till en hantverkartjänst i lönegrad Ca 10, dels att i stället för den begärda amanuens tjänsten skola anvisas ytterligare 3 000 kronor för tillfällig arbetskraft.

Enligt vad jag under hand erfärit föreligger vidare behov av medel för avlönande av tillfällig arbetskraft, vilken kan användas såsom biträde för visning av högskolans institutioner för det stora antal personer, som årligen besöker Ultuna i studiesyfte. För ändamålet torde böra beräknas 1 000 kronor.

Jag övergår härefter till försöksanstalterna. Vad då först angår det nu ånyo framlagda förslaget att inrätta en statsagronomtjänst i 29 lönegraden vid statens jordbruksförsök bör man enligt min åsikt icke längre uppskjuta realiserandet av detta förslag. Såsom styrelsen framhållit har nämligen den svenska växtodlingen undergått så avsevärda förändringar, att ökade krav måste ställas på forsknings- och försöksverksamheten inom området. Tjänsten torde tills vidare böra placeras å extra ordinarie stat. Om denna tjänst inrättas torde en tjänst såsom förste assistent i lönegrad Ce 24 vid jordbruksförsöken, vilken för närvarande ej är besatt, kunna indragas. Det torde även vara möjligt att i övrigt göra sådana besparingar under anslaget, att någon kostnadsökning i anledning av den nya tjänsten icke behöver

uppstå. Vidare tillstyrker jag, att medel skola beräknas för en aspirant i lönegrad Cg 19 i stället för Cg 17 vid vardera jordbruksförsöken och husdjursförsöken. För tillfällig arbetskraft torde böra upptagas ytterligare 5 000 respektive 1 400 kronor. Jag torde slutligen här få erinra om att jag vid behandlingen av lantbruksstyrelsens avlöningsanslag bland annat föreslagit, att två assistenter för svinstamkontrollen vid husdjursförsöken skola överflyttas å lantbruksstyrelsens stat och därvid placeras i lönegrad Ce 22. Jämväl en av assistenterna i 19 lönegraden vid jordbruksförsöken torde böra uppflyttas i 22 lönegraden.

Vad härefter angår studiegårdsverksamheten torde jag få erinra om att 1950 års lantbruksförsökskommitté i sitt den 30 oktober 1951 avgivna betänkande föreslagit, bland annat, att demonstrationsgårdar skola inrättas vid hushållningssällskapen. Kommittén har ansett, att dessa gårdar skola övertaga de nuvarande studiegårdarnas uppgifter. I anslutning härtill har kommittén vidare föreslagit, att de nu under lantbrukshögskolans avlönings- och omkostnadsanslag upptagna beloppen å 22 400 respektive 47 700 kronor till studiegårdsverksamheten i stället skola användas för den nya demonstrationsverksamheten och därvid sammanföras till ett särskilt anslag. Jag har ännu icke tagit ställning till kommitténs förslag. I avbidan därpå torde emellertid några medel till studiegårdsverksamheten icke böra beräknas i förevarande sammanhang. Ifrågavarande anslag bör alltså minskas med nyssnämnda belopp av 22 400 kronor, utgörande arvoden motsvarande lönen i 20 löneklassen till två driftsledare ävensom arvoden till två försöksgårdsföreståndare för viss tillsynsverksamhet.

De under rubriken diverse äskanden upptagna förslagen kan jag av förut angivna skäl icke nu biträda. Ej heller kan jag tillstyrka högskolestyrelsens förslag i fråga om täckdikningsförsöksverksamheten.

Mot högskolestyrelsens beräkning av kostnadsökningarna på grund av chefslöneregleringen, förbättrad befordringsgång för institutionernas assistenter, arvodesregleringen samt det rörliga tilläggets höjning har jag icke något att erinra. För dessa ändamål torde alltså böra anvisas de av styrelsen angivna beloppen.

Såsom förut nämnts påkallar slutligen ställningstagandet till förslagen rörande löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. samt angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. vissa tjänsteförändringar vid högskolan och lantbruksförsöken. I anslutning till vad chefen för civildepartementet i särskilda propositioner den 28 december 1951 anfört i dessa ämnen böra överinspektören, 17 professorer och 13 laboratorer uppflyttas i respektive lönegrad Cp 15, Co 14 och Ca 33, 8 docenttjänster i lönegrad Ce 30 inrättas samt två ordinarie kanslibiträdestjänster utbytas mot två kontoristtjänster i lönegrad Ca 13. Vidare böra medel beräknas för 12 kanslibiträdestjänster i lönegrad Ce 11 i stället för lika många biträdestjänster i lönegrad Cf 4—Ce 8.

Jag vill slutligen i detta sammanhang även upptaga frågan om ersättning till ordförande och icke självskrivna ledamöter i styrelserna för de under jordbruksdepartementet lydande högskolorna samt för Alnarpsinstitu-

tet. För närvarande utgår till dessa blott resekostnads- och traktamentersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. Det synes emellertid skäligt, att ordförandena skola äga uppbära ett årligt arvode och övriga icke självskrivna styrelseledamöter ersättning per sammanträdesdag.

Jag föreslår att ordförandearvodet skall bestämmas till följande belopp, nämligen till 2 000 kronor vid lantbrukshögskolan samt till 1 500 kronor vid veterinärhögskolan, vid skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut och vid Alnarpsinstitutet. Ersättningen per sammanträdesdag torde i samtliga fall böra bestämmas till 20 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör ifrågavarande avlöningsanslag höjas med 794 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 932 000 (+ 121 900) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 79 000 (— 105 600) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 615 000 (+ 181 600) kronor;

rörligt tillägg 834 500 (+ 596 100) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (932 000 + 79 000 + 1 615 000 + 834 500 =) 3 460 500 (+ 794 000) kronor.

Å personalförteckningen böra överinspektörstjänsten samt professors- och laboratorstjänsterna uppflyttas i respektive lönegrad Cp 15, Co 14 och Ca 33. Vidare böra å förteckningen upptagas åtta docenttjänster i lönegrad Ce 30, ytterligare en statsagronomtjänst i lönegrad Ce 29 ävensom ytterligare en hantverkartjänst i lönegrad Ca 10. Slutligen böra två kansli-biträdets tjänster utbytas mot två kontoristtjänster i lönegrad Ca 13.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	932 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t <i>förslagsvis</i>	79 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 615 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	834 500

Summa kronor 3 460 500;

c) till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*:
Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag
av 3 460 500 kronor.

[19] 2. *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	325 300	452 503
1951/52 (statsliggaren s. 749)	341 500	
1952/53 (förslag)	427 000	

Yrkanden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 129 000 kronor till 470 500 kronor. De av styrelsen föreslagna ändringarna framgå av följande sammanställning.

<i>Kansli, undervisningsinstitutioner m. m.</i>	1951/52	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.	8 000	1 600	
2. Reseersättningar	28 000	4 400	
3. Bränsle, lyse och vatten	100 000	25 000	
4. Städning och renhållning		74 000	
5. Övriga expenser	80 000		45 000
6. Publikationstryck	11 000	9 300	
7. Driftkostnader för haljväxtlaboratoriet ..	61 200	3 800	

Statens jordbruksförsök.

8. Reseersättningar	52 000	10 400	
9. Bränsle, lyse och vatten	6 000	8 000	
10. Övriga expenser	21 400		2 300
11. Publikationstryck	15 000	15 000	

Statens husdjursförsök.

12. Reseersättningar	9 000	1 500	
13. Bränsle, lyse och vatten	8 000	4 000	
14. Övriga expenser	6 500	500	
15. Publikationstryck	6 000	9 500	
16. Övriga utgifter	13 000	5 000	

Studiegårdsverksamheten.

17. Publikationstryck	6 700	3 300	
18. Expenser	1 000	1 000	

176 300	47 300
+ 129 000	

Motiv. 1. Højningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåret 1950/51 var omkring 9 600 kronor.

2. Av ökningen avses 3 500 kronor för överinspektören, 500 kronor för ekonomidirektören samt återstående 400 kronor för personalen vid Wiad. För nämnda befattningshavares resor äro nu beräknade respektive 6 500, 2 500 och 2 000 kronor. Højningen motiveras med de ökade rese- och traktementskostnaderna. Såvitt gäller överinspektören framhållles dessutom, att dennes arbetsuppgifter nödvändiggor tjänsteresor i större omfattning än som tidigare beräknats.

3. Belastningen å delposten var under budgetåret 1950/51 omkring 165 100 kronor. Med hänsyn till gällande bränslepriser väntas utgifterna komma att uppgå till ännu högre belopp under löpande budgetår. Då emellertid högskolestyrelsen anser sig kunna räkna med lägre bränslepriser under nästkommande budgetår, begränsar den sig till att föreslå en uppräknings av delposten med 25 000 kronor.

4. Högskolestyrelsen föreslår, att kostnaderna för städning och rengöring liksom vid universiteten skola upptagas under en särskild delpost. Dessa kostnader, vilka för innevarande budgetår beräknats till 64 100 kronor, redovisas nu under respektive delposter till övriga expenser för kansli, undervisningsinstitutioner m. m. samt de båda försöksanstalterna. Sammanlagt uppgingo kostnaderna i fråga till omkring 70 000 kronor för budgetåret 1950/51. Styrelsen räknar med att genom inskränkningar i städningsarbetet kunna hålla utgifterna för ändamålet inom samma ram under nästa budgetår. Emellertid tillkomma städningskostnaderna för statens husdjursförsöks nya institutionsbyggnad. Dessa uppskattas till 4 000 kronor. Nu ifrågavarande nya delpost föreslås alltså skola uppföras med 74 000 kronor.

5. I anslutning till förslaget under föregående punkt har posten minskats med 55 000 kronor. Å andra sidan har posten i övrigt uppräknats med 10 000 kronor på grund av de avsevärt ökade kostnaderna för papper, kontorsmateriel och telefon m. m. Då delposten nu är upptagen med 80 000 kronor, innebär högskolestyrelsens förslag en minskning av densamma med (55 000 — 10 000 =) 45 000 kronor till 35 000 kronor.

6. Till stöd för detta förslag återopas att tryckningskostnaderna stigit avsevärt och att antalet tryckfärdiga manuskript efter tillkomsten av nya institutioner vid högskolan blivit större. Enligt högskolestyrelsen nödvändiggor dessa förhållanden en uppräknings av posten till publikationstryck, om icke möjligheterna att publicera vunna forskningsresultat skola beskäras. Vidare framhållles, att vid högskolan stadgeenligt skall av trycket utgivas en studiehandbok. Kostnaderna härför uppskattas till 2 300 kronor.

7. Ökningen sammanhängar med den allmänna prisstegringen.

8 och 12. Anledningen till den föreslagna højningen av dessa poster är de ökade rese- och traktementskostnaderna.

9. Ökningen beror dels på de højda bränslekostnaderna, dels på tillkomsten av växthus och försökslada.

10. Kostnaderna för skrivmateriel beräknas højda med 50 procent till följd av de starkt ökade priserna, eller med 3 000 kronor till 9 000 kronor. Av huvudsakligen samma skäl upptagas kostnaderna för telefon, telegram

och annonser till ett med 1 500 kronor höjt belopp å 6 500 kronor. Å andra sidan föreslås att de under posten upptagna kostnaderna för städning och rengöring skola överföras till förut omförmälda nya delpost till nämnda ändamål. Dessa kostnader äro för innevarande budgetår upptagna med 6 800 kronor. Högskolestyrelsens beräkning av medelsbehovet under ifrågavarande post för nästa budgetår innebär därför en minskning med (6 800 — 3 000 — 1 500 =) 2 300 kronor till 19 100 kronor.

11 och 15. Såsom skäl för att höja dessa poster anför högskolestyrelsen dels att tryckningskostnaderna stigit med 40 procent, dels att antalet tryckfärdiga manuskript ökat. Styrelsen finner det vara av största betydelse, att de vid försöksverksamheten vunna resultaten offentliggöras så snart som möjligt.

13. Kostnaderna för uppvärmning av statens husdjursförsöks nya institutionsbyggnad väntas bli 4 000 kronor högre än vad som beräknats för de nuvarande lokalerna.

14. Under denna punkt beräknar högskolestyrelsen till en början, att kostnaderna för telefon i nyssnämnda nya institutionsbyggnad skola bli 1 000 kronor högre än för närvarande. Vidare anses de höjda priserna å skriv- och kontorsmateriel böra föranleda en uppräknings med likaledes 1 000 kronor. Slutligen förklaras posten böra ökas med ytterligare 800 kronor med hänsyn till att den tidigare varit för lågt beräknad. Samtidigt förutsättes emellertid även här, att städningskostnaderna i fortsättningen skola upptagas under en särskild gemensam delpost för dylika kostnader. Då berörda kostnader för husdjursförsökens del nu äro beräknade till 2 300 kronor, föreslår styrelsen alltså att förevarande delpost för nästa budgetår skall höjas med (1 000 + 1 000 + 800 — 2 300 =) 500 kronor till 7 000 kronor.

16. Ifrågavarande belopp avser ersättning till Öjebyns försöksgård för extra arbetskraft m. m. vid dess husdjursförsöksgård.

17. Högskolestyrelsen anser en höjning av denna post nödvändig, om årsberättelsen över studiegårdsverksamheten skall kunna publiceras i avsedd omfattning.

18. Den föreslagna ökningen förklaras vara erforderlig med hänsyn till att dels priserna på kontors- och skrivmateriel stigit, dels posten tidigare varit för lågt beräknad.

Departementschefen.

Vad först angår omkostnaderna för kansli, undervisningsinstitutioner m. m. kan jag tillstyrka högskolestyrelsens förslag att posterna sjukvård m. m. och driftkostnader för baljväxtlaboratoriet skola höjas med 1 600 respektive 3 800 kronor till 9 600 respektive 65 000 kronor. Jag har icke heller något att erinra mot att högskolans samtliga kostnader för städning och rengöring skola utbrytas från respektive delposter till övriga expenser och hänföras till en särskild delpost. Såsom styrelsen föreslagit torde denna nya delpost böra uppföras med 74 000 kronor. Denna omläggning medför, att

den under förevarande rubrik upptagna delposten till övriga expenser bör minskas med det belopp, som nu beräknats under posten för angivna kostnader, eller med 55 000 kronor. Å andra sidan bör posten höjas med 4 000 kronor på grund av de ökade utgifterna för kontorsmateriel m. m. Den skulle följaktligen behöva upptagas med $(80\,000 - 55\,000 + 4\,000 =)$ 29 000 kronor för nästa budgetår, vilket innebär en minskning med 51 000 kronor. Med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1950/51 — 165 085 kronor — bör vidare delposten bränsle, lyse och vatten uppräknas med 70 000 kronor till 170 000 kronor. Posterna reseersättningar och publikationstryck torde slutligen böra höjas med 2 500 respektive 4 000 kronor till 30 500 respektive 15 000 kronor. Medelsanvisningen till omkostnaderna för kansli, undervisningsinstitutioner m. m. skulle alltså öka med $(1\,600 + 3\,800 + 74\,000 - 51\,000 + 70\,000 + 2\,500 + 4\,000 =)$ 104 900 kronor.

Jag övergår här efter till försöksanstalterna. Beträffande statens jordbruksförsök biträder jag högskolestyrelsens förslag att posterna reseersättningar samt bränsle, lyse och vatten skola höjas med 10 400 respektive 8 000 kronor till 62 400 respektive 14 000 kronor. Uppräkningen av posten publikationstryck bör enligt min mening begränsas till 5 000 kronor. Denna post skulle alltså uppföras med 20 000 kronor. Vidare bör delposten övriga expenser å ena sidan — i överensstämmelse med vad som förut föreslagits — minskas med 6 800 kronor, motsvarande de nuvarande kostnaderna för städning och rengöring, samt å andra sidan ökas med 2 000 kronor på grund av den allmänna prisstegringen. Ifrågavarande delpost skulle alltså minskas med 4 800 kronor till 16 600 kronor.

Vad här efter angår statens husdjursförsök har jag icke något att erinra mot att posten bränsle, lyse och vatten skall höjas med 4 000 kronor till 12 000 kronor. Övriga av högskolestyrelsen föreslagna ökningarna synas mig emellertid vara väl högt beräknade. För min del föreslår jag, att posterna reseersättningar, publikationstryck och övriga utgifter skola uppräknas med respektive 1 000, 2 000 och 3 000 kronor till respektive 10 000, 8 000 och 16 000 kronor. Under delposten övriga expenser anser jag en uppräkning med 2 000 kronor tillräcklig. Då emellertid delposten på grund av förslaget att sammanföra kostnaderna för städning och rengöring under en särskild ny delpost samtidigt bör nedräknas med 2 300 kronor, kan densamma minskas med 300 kronor till 6 200 kronor.

Till omkostnader vid försöksanstalterna skulle alltså behöva anvisas ett med $(10\,400 + 8\,000 + 5\,000 - 4\,800 + 4\,000 + 1\,000 + 2\,000 + 3\,000 - 300 =)$ 28 300 kronor förhöjt belopp.

Vad slutligen angår studiegårdsverksamheten torde på de skäl, som närmare utvecklats under nästföregående anslagspunkt, några medel för denna verksamhet icke böra beräknas i förevarande sammanhang. Då för innevarande budgetår upptagits 47 700 kronor under ifrågavarande anslag för ändamålet, medför detta en anslagsminskning å samma belopp.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör till omkostnader vid lantbruks-högskolan och statens lantbruksförsök för nästa budgetår anvisas ett för-

slagsanslag å ($341\,500 + 104\,900 + 28\,300 - 47\,700 =$) 427 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär detta en anslagsökning med 85 500 kronor. Bortses från studiegårdsverksamheten blir emellertid anslagsökningen 133 200 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för högskolan och lantbruksförsöken.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*:
Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 427 000 kronor.

[20] 3. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	428 500	482 384	153 482
1951/52 (statsliggaren s. 751) ..	428 500		
1952/53 (förslag)	514 000		

Av reservationen var ett belopp å omkring 30 000 kronor i realiteten disponerat vid budgetårets utgång. Återstoden av reservationen beräknas så gott som helt komma att användas under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 195 500 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	1951/52	Ökning
1. Institutioner och samlingar	250 600	124 900
2. Avdelningen för statistik och försöksteknik	8 000	4 000
3. Exkursioner	8 000	2 000
4. Försökskostnader och materiel vid statens husdjursförsök	57 800	27 000
5. Försökskostnader och materiel vid statens jordbruksförsök	104 100	26 600
6. Diverse yrkanden	—	11 000

Summa kronor 195 500.

Motiv. 1. Högskolestyrelsen framhåller att priserna på materiel av olika slag stigit avsevärt under senare år. Följden härav har blivit, att verksamheten vid institutionerna icke kan uppehållas i avsedd omfattning, om icke kompensation för prishöjningarna erhålles. Enligt vad styrelsen upplyser har en grundlig undersökning verkställt vid Uppsala universitet rörande prishöjningarna på olika slags materiel. Denna utredning visar en ökning med minst 50 procent för tiden 1946—1951. Med stöd härav före-

slår styrelsen nu, att institutionernas årsanslag skola uppräknas i motsvarande mån.

2. Samma motivering som under punkt 1.

3. Av höjningen bero 1 000 kronor på de ökade resekostnaderna. Återstående 1 000 kronor avses för ytterligare exkursioner för studerande å maskintekniska linjen.

4. Ifrågavarande post har uppräknats med 50 procent för att täcka de ökade kostnaderna för försöksverksamheten. Denna beräknas komma att få samma omfattning som nu.

5. Även kostnaderna för försöksverksamheten vid jordbruksförsöken ha stigit. Då emellertid en avsevärd del av förevarande post disponeras till löner, gödselmedel och dylikt, anser sig högskolestyrelsen här kunna räkna med en mindre kostnadsökning än vid husdjursförsöken, eller blott med 25 procent. Styrelsen utgår från att jämväl försöksverksamheten vid jordbruksförsöken skall få oförändrad omfattning under nästa budgetår.

6. Liksom under avlöningsanslaget har styrelsen i andra hand framfört vissa förslag utan närmare motivering. Kostnaderna för dessa förslag sluta för materielanslagets del å 11 000 kronor. Förslagen återfinnas i den förteckning, som omförmänts under avlöningsanslaget, punkt 12.

Departementschefen.

Med hänsyn till den allmänna prisstegringen torde en icke obetydlig höjning av ifrågavarande anslag vara ofrånkomlig. En ökning av anslaget i den omfattning som högskolestyrelsen föreslagit kan jag dock icke tillstyrka. Enligt min mening bör anslaget uppräknas med 20 procent, eller sålunda med i runt tal 85 500 kronor till 514 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fastställa fördelningen av anslaget mellan de olika institutionerna och försöksanstalterna.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:*
Materiel m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 514 000 kronor.

[21] 4. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	35 000	35 623	252
1951/52 (statsliggaren s. 751)	35 000		
1952/53 (förslag)	62 000		

Y r k a n d e. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 105 000 kronor

till 140 000 kronor. Av höjningen avses 35 000 kronor för årliga löpande utgifter. Då för närvarande hela anslaget disponeras för dylika utgifter, beräknas för detta ändamål 70 000 kronor för nästa budgetår. I överensstämmelse med vad som skett beträffande vissa förslag under avlönings- och materielanslagen upptager emellertid styrelsen 10 000 kronor av berörda belopp å 35 000 kronor endast i andra hand. Återstående del av höjningen, 70 000 kronor, avses för kompletterande inköp och bokbindning.

Motiv. Högskolestyrelsen anför, att biblioteket kommit i ett synnerligen allvarligt läge genom att anslagen varit otillräckliga, främst på grund av den allmänna kostnadsstegringen. Löpande tidskrifter ha måst avbeställas och bokinköp ha icke kunnat komma ifråga. I princip har sålunda rätt inköpsstopp sedan den 1 november 1950. Ej heller ha erbjudanden om inköp eller komplettering av större utländska lantbruksvetenskapliga litteratursamlingar kunnat utnyttjas på grund av medelsbristen. Vidare framhåller styrelsen, att genom utvidgningen av högskolans verksamhet år 1949 nya ämnesområden måst tillgodoses med litteratur. Detta har endast kunnat ske på bekostnad av de hittillsvarande ämnesområdena, där litteraturanskaffningen redan förut varit otillräcklig. Enligt styrelsen bör därjämte beaktas, att grundläggande handböcker äro jämförelsevis dyra och att inlåning i regel icke kan ske från andra bibliotek.

Vad angår bindningsfrågan befinner sig även denna i ett svårt läge. Inbindning har nämligen under de senaste åren kunnat ske endast i undantagsfall. Det är därför nödvändigt att öka inbindningen. Detta kan emellertid för närvarande icke åstadkommas på annat sätt än genom att avbeställa ytterligare ett antal tidskriftsserier.

Styrelsen förklarar nu, att den icke kan taga på sitt ansvar den skada för forskningen vid högskolan, som kan komma att vållas av nu berörda förhållanden. De luckor i tidskriftsserierna och litteratursamlingarna, som uppkomma genom en otillräcklig medelsanvisning, torde icke heller kunna utfyllas framdeles, enär tidskrifter och vetenskaplig litteratur i regel tryckas i mycket begränsade upplagor. Med hänsyn till det anförda finner styrelsen det nödvändigt att uppräknat förevarande anslag med belopp, som förut angevits.

Slutligen må nämnas, att styrelsen vid anslagsberäkningen utgått från en vid Uppsala universitet verkställd utredning rörande kostnadsökningarna från 1947. Denna utredning visar en genomsnittlig höjning av kostnaderna för tidskrifter, böcker och inbindning med respektive 100, 70 och 35—40 procent.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har högskolans bibliotek kommit i en mycket svår situation. Anslagen ha sålunda icke medgivit anskaffning av erforderlig ny litteratur eller komplettering av förefintliga litteratursamlingar i önskvärd utsträckning. Ej heller har bokbindning kunnat ske annat än i undantagsfall. Nackdelarna härav torde vara uppenbara. Jag anser det

därför nödvändigt, att medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål skall ökas för nästa budgetår. En anslagsökning i den omfattning som högskolestyrelsen ansett sig böra föreslå kan dock icke nu komma i fråga. Enligt min mening bör i första hand det för årliga löpande utgifter avsedda beloppet uppräknas med 12 000 kronor. Då för närvarande hela anslaget är avsett för dylika utgifter, skulle för nästa budgetår ($35\,000 + 12\,000 =$) 47 000 kronor bli disponibla för detta ändamål. Vidare bör emellertid ett särskilt anslag ställas till förfogande såsom ett engångsbelopp för kompletterande inköp. Jag föreslår att härför skall anvisas ett belopp av 15 000 kronor. Till bokinköp och bokbindning vid högskolan och lantbruksförsöken skulle följaktligen behöva anvisas sammanlagt ($47\,000 + 15\,000 =$) 62 000 kronor för nästa budgetår. Detta innebär en anslagsökning å 27 000 kronor i jämförelse med innevarande budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 62 000 kronor.

[22] 5. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	34 100	16 425	17 675
1951/52 (statsliggaren s. 751)	34 100		
1952/53 (förslag)	38 800		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget disponeras 21 600 kronor för 27 elevstipendier å 800 kronor, 7 500 kronor för 3 licentiestipendier å 2 500 kronor samt återstående 5 000 kronor för ett doktorandstipendium.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 7 400 kronor till 41 500 kronor. Højningen föranledes av att styrelsen föreslår att elevstipendierna skola uppräknas från 800 till 1 000 kronor, licentiestipendierna från 2 500 till 3 000 kronor och doktorandstipendiet från 5 000 till 5 500 kronor. Till stöd för højningen av elevstipendierna anföras de ökade levnadskostnaderna. Beträffande licentiestipendierna åberopar styrelsen det betänkande med förslag till bestämmelser rörande stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier vid universiteten och vissa fackhögskolor, som avgivits år 1951 av särskilt tillkallad utredningsman.

I detta sammanhang torde även få anmälas ett av *Sveriges förenade studentkårer* den 4 september 1951 avgivet förslag angående anslag till naturstipendier m. m. till studerande vid landets universitet, högskolor och social-

institut för budgetåret 1952/53. Förslaget innebär, bland annat, att det statliga stödet i form av naturastipendier till studerande från och med budgetåret 1952/53 skall utvidgas till att omfatta även fackhögskolorna samt att det erforderliga antalet naturastipendier skall beräknas på grundval av relationen mellan antalet naturastipendier och nettoantalet nyinskrivna studenter vid Uppsala universitet vid den tid, då dylika stipendier infördes, eller från och med budgetåret 1939/40. Med dessa utgångspunkter föreslås för lantbrukshögskolans del åtta naturastipendier à 2 000 kronor. Härjämte anses 8 000 kronor böra anvisas till kontantstipendier, så att den sammanlagda stipendiesumman vid högskolan icke skall understiga värdet av de stipendiebelopp, som utdelats där under de senaste åren.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag vid anmälan av åttonde huvudtiteln anslagsfrågor föreslagit, att elev- och licentandstipendierna vid universiteten och de under nämnda departement hörande fackhögskolorna skola höjas, de förra med 15 procent och de senare med 500 kronor till 3 000 kronor. Däremot har någon uppräknings av doktorandstipendierna icke ifrågasatts. Ej heller har systemet med naturastipendier nu ansetts böra utsträckas till att gälla även fackhögskolorna. Dessa principer torde böra tillämpas även vid prövningen av frågorna om anslag till olika stipendier vid de fackhögskolor, som höra till jordbruksdepartementets verksamhetsområde. För lantbrukshögskolans del innebär detta, att elevstipendierna böra uppräknas med 120 kronor till 920 kronor samt licentandstipendierna med 500 kronor till 3 000 kronor. Några andra ändringar beträffande stipendierna vid högskolan skulle däremot icke ske. I anslutning till det anförda bör förevarande anslag uppräknas med $(27 \times 120 + 3 \times 500 =)$ i runt tal 4 700 kronor. Anslaget skulle följaktligen behöva uppföras med $(34\,100 + 4\,700 =)$ 38 800 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:*
Stipendier för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservations-
anslag av 38 800 kronor.

[23] 6. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Underhåll av byggnader m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	40 000	39 958	238
1951/52 (statsliggaren s. 752) ..	57 000		
1952/53 (förslag)	75 000		

För det med anslaget avsedda ändamålet skola jämväl användas inkomster av hyror samt av försålda trädgårdsprodukter, vilka inkomster skola tagas till uppbörd å anslaget.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 25 000 kronor till 82 000 kronor. Härvid beräknar styrelsen utgifterna till 102 000 kronor, d. v. s. cirka $\frac{3}{4}$ procent av det sammanlagda byggnadsvärdet, och uppbördsmedlen till 20 000 kronor för nästa budgetår. Styrelsen framhåller, att en avsevärd höjning av anslaget är nödvändig. Till stöd härför åberopas främst, att kostnaderna på grund av höjda löner och materielpriiser stigit med cirka 30 procent. I övrigt anför styrelsen samma motivering som i sitt anslags-äskande för ändamålet för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 41).

Departementschefen.

På grund av de skäl, som anförts av högskolestyrelsen, torde en uppräknig av anslaget vara ofrånkomlig. Enligt min mening bör det dock vara tillräckligt att höja anslaget med 18 000 kronor till 75 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*:
Underhåll av byggnader m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[24] 7. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	250 000	417 497	169 079
1951/52 (statsliggaren s. 752) ..	250 000		
1952/53 (förslag)	266 400		

Av reservationen var ett belopp av omkring 55 000 kronor faktiskt disponerat redan vid utgången av budgetåret 1950/51. Reservationen i övrigt väntas så gott som helt komma att förbrukas under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 520 100 kronor. Anslaget föreslås skola disponeras enligt följande sammanställning, däri beloppen inom parentes utgöra förstahandsyrkanden.

1. 15 olika institutioner	253 800	(160 500)
2. Institutionen för fysik och meteorologi	30 000	(15 000)
3. Institutionen för mjölkhushållning	5 100	(5 100)
4. Maskinell utrustning	19 400	(19 400)
5. Statens jordbruksförsök	60 200	(50 000)
6. Diverse äskanden	151 600	(—)

Summa kronor 520 100 (250 000)

Motiv. 1. Vid beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande institutioner — vilka närmare angivits i anslagsskrivelsen — har styrelsen utgått från de av 1946 års högskoleutredning föreslagna beloppen och därifrån dragit de belopp, som anvisats för budgetåren 1949/50—1951/52.

2. Fysik har blivit tentamensämne för studerande å maskintekniska linjen samt för de studerande å jordbrukslinjen, vilka ägna sig åt agronomisk hydroteknik mera ingående. Med hänsyn härtill behöver laborationskursen i fysik för ifrågavarande studerande utökas. Högskolestyrelsen beräknar 15 000 kronor för inköp av instrument till en dylik kurs. Vidare framhålles, att de som ämna avlägga agronomie licentiatexamen i maskinlära måste förvärva kunskaper i fysik utöver vad som fordras för agronomexamen, framför allt genom ytterligare laborationer i ämnet. Denna mera avancerade laborationskurs beräknas kräva instrument för ytterligare 15 000 kronor.

3. Mjölkhushållning har tidigare endast varit förhørsämne i agronomexamen men kan nu medtagas såsom betygsämne. För betyg erfordras emellertid en betydligt utvidgad övningskurs. Kostnaderna för den specialutrustning, som behövs vid kursen, beräknas till 5 100 kronor.

4. Statens jordbruksförsök och åtskilliga institutioner ha framfört krav på att viss maskinell utrustning skall anskaffas för fältförsöksverksamheten. Enligt styrelsen bör sådan utrustning kunna användas gemensamt, varför en särskild anslagspost upptagits för ändamålet.

5. Styrelsen erinrar om att 1945 års jordbruksförsöksutredning föreslagit att 35 000 kronor skulle anvisas för utrustning av botaniska laboratoriet. Den begär nu 3 000 kronor av berörda belopp. Vidare äskas 7 000 kronor för nyanskaffning av kontorsmaskiner och möbler samt 13 200 kronor för inköp av 600 vegetationskärl med tillbehör till jordbruksförsökens nyuppförda vegetationsgård. Slutligen har styrelsen upptagit 37 000 kronor för utrustning till jordbruksförsökens speciallaboratorium. Detta förslag motiveras med att det är nödvändigt att ha tillgång till ett dylikt laboratorium för pågående forskningsarbeten och specialundersökningar vid jordbruksförsöken. I anslutning härtill framhåller styrelsen, att det här är fråga om sådana analyser som icke böra utföras på högskolans analyslaboratorium.

6. Även under förevarande anslag har högskolestyrelsen upptagit vissa yrkanden i andra hand och utan särskild motivering. Dessa yrkanden, vilka uppgå till 151 600 kronor, återfinnas jämväl i den förteckning, som omförmäls under högskolans avlöningsanslag, punkt 12.

I detta sammanhang torde även få anmälas en framställning den 18 juli 1951 från *högskolestyrelsen*. I denna meddelas, att yrkesinspektionen förklarar tre av mikrobiologiska institutionens autoklaver icke uppfylla nuvarande säkerhetskrav. De måste därför ersättas med nya. Enligt verkställd utredning kosta tre autoklaver av större typ 21 300 kronor och av mindre typ 20 100 kronor. Styrelsen anser för sin del den större typen vara att föredraga och hemställer fördenskull, att högskolans omkostnadsanslag för

budgetåret 1951/52 skall få överskridas med 21 300 kronor för att möjliggöra inköp av tre dylika autoklaver.

Slutligen torde jag här även få anmäla, att *högskolestyrelsen* (skr. 11/5 1951) hemställer, att å tilläggsstat för innevarande budgetår skall anvisas ett belopp av 28 000 kronor till viss inredning av en kärlförsöksgård med växthus samt en försökslada vid statens jordbruksförsök. Ifrågavarande byggnader hålla för närvarande på att uppföras. Fördelningen av det begärda beloppet framgår av följande sammanställning.

1. Kärlförsöksgården:	
a) Dejoniseringsanläggning	11 650
b) Kärlbord	6 250
2. Växthuset:	
a) Tillsatsbelysning	4 000
b) Halmmattor	160
3. Försöksladan:	
a) Vissa inventarier	3 750
b) Elektrisk motor	400
c) Rensningsmaskin	1 800
Summa kronor 28 010.	

Beträffande motiveringarna för de olika äskandena må nämnas följande.

1 a. För vattning av vegetationskärlen måste dejoniserat vatten användas. Under högsommaren kan behovet av sådant vatten beräknas till cirka 1 000 liter per dag. För att detta vattenbehov skall kunna tillgodoses är en särskild dejoniseringsanläggning ofrånkomlig.

1 b. För närvarande föreligger ett trängande behov av att kunna genomföra kärlförsök i en omfattning motsvarande minst 900 kärll. Ifrågavarande kärll måste uppställas på särskilda bord. Då vart och ett av dessa rymmer 6—8 kärll, behöva 125 dylika kärlförsöksbord anskaffas.

2 a. Växthuset är avsett att i första hand användas under den kalla årstiden. Härigenom blir det nämligen möjligt att utföra kärlförsök även under vinterhalvåret och på så sätt få två vegetationsperioder per år. Detta innebär en synnerligen värdefull tidsvinst i fråga om vissa försök och leder därmed till en effektivisering av arbetet. För att försöksväxterna skola tillväxa normalt under den mörka årstiden behöves emellertid oundgängligen tillsatsbelysning i växthuset.

2 b. Ifrågavarande mattor erfordras för att täcka över växthuset vid särskilt sträng kyla. En sådan åtgärd har förutsatts vid dimensioneringen av växthusets uppvärmningssystem.

3 a. Beloppet avses för anskaffande av arbetsbord, hyllor, skåp och ventilationsfläkt m. m. i konstgödselrum, spannmåls- och ogräsrums samt för inköp av vissa inventarier till slöjdbod och maskinhall.

3 b. Den begärda motorn avses för stationär tröskning av skörden från vissa fältförsök samt utsädesförökningar.

3 c. Maskinen behövs för rensning av försöksutsäde samt för beredning av utsäde av olika kvaliteter för försöksändamål.

Departementschefen.

Vad först angår styrelsens framställning om tilläggsstatsanslag å 28 000 kronor till viss inredning av en kärlförsöksgård med växthus samt en försökslada vid statens jordbruksförsök kan jag i nuvarande läge icke tillstyrka, att mer än 16 400 kronor skola anvisas för ändamålet. Enligt min mening är det dock icke nödvändigt att begära dessa medel å tilläggsstat utan beloppet bör upptagas under förevarande anslag.

Såsom framgår av det föregående uppgår summan av de anslagsäskanden för nästa budgetår, vilka högskolestyrelsen framställt i första hand, till 250 000 kronor. Jag föreslår att detta belopp skall anvisas. En anslagsanvisning av den nu föreslagna storleken torde möjliggöra, att högskolans och lantbruksförsökens mest angelägna behov av inredning och utrustning skola kunna tillgodoses. I första hand torde erforderliga medel böra utgå till utbyte av förenämnda autoklaver vid mikrobiologiska institutionen. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att sedermera bestämma den närmare dispositionen av anslaget.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle anslaget sålunda uppföras med (16 400 + 250 000 =) 266 400 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Inredning och utrustning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 266 400 kronor.

[25] 8. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerat belopp vid budgetårets utgång
1950/51	94 000	98 671	18 612	cirka 8 200
1951/52 (statsliggaren s. 752)....	94 000			
1952/53 (förslag)	124 000			

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 7/11 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 39 200 kronor till 133 200 kronor. Ökningen har beräknats på följande sätt.

	1951/52	Ökning	Minskn.
1. <i>Undersökningar till vilka anslag nu utgå.</i>			
a) Undersökningar rörande kromosomför- dubblade typer av lantbruksväxter	25 000	11 000	
b) Fortsatta försök med baljväxter.....	4 000	2 000	

	1951/52	Ökning	Minskn.
c) Jordbearbetningsförsök	10 000		3 000
d) Bevattningsförsök	3 200	4 800	
e) Sortförsök med potatis	10 000	15 000	
f) Undersökning rörande sambandet mellan kemisk markanalys och utförda gödslingsförsök	6 600	3 400	
2. Nya undersökningar.			
a) Forskning rörande markbiologiska problem	—	4 000	
b) Undersökning rörande förutsättningarna för forskningsverksamhet med svin vid Wiad	—	2 000	
		42 200	3 000
		+ 39 200	

Till de övriga undersökningar, vartill medel anvisats för innevarande budgetår, begär högskolestyrelsen oförändrade belopp för nästa budgetår.

Motiv. 1 a. Från och med budgetåret 1946/47 har denna anslagspost varit upptagen med 25 000 kronor. Sedan dess ha emellertid arbetslöner och andra omkostnader stigit med cirka 60 procent. På grund härav ha inskränkningar i verksamheten måst göras. Enligt styrelsen är det emellertid av stor betydelse, att ifrågavarande undersökningar kunna fortsättas i nuvarande omfattning. För att detta skall bli möjligt erfordras att anslagsposten höjes med 11 000 kronor.

1 b. Højningen motiveras med de omfattande försök rörande den skörde-
stegrande effekten av halm och halmextrakt, vilka pågå vid baljväxtlabora-
toriet.

1 c. Styrelsen erinrar om att den under högskolans avlöningsanslag föreslagit inrättande av en förste assistenttjänst för jordbearbetningsförsök vid institutionen för allmän jordbrukslära (se nämnda anslag under 2 e). Bifalles nämnda förslag, kan anslagsposten till dylika försök minskas med 3 000 kronor till 7 000 kronor. Skulle förslaget emellertid icke vinna bifall, anser styrelsen posten behöva höjas till 18 800 kronor, om ifrågavarande försöksverksamhet skall kunna bedrivas i tillfredsställande omfattning under nästa budgetår. Härvid beräknas 11 800 kronor för arvode motsvarande 23 löneklassen till den assistent, som är knuten till verksamheten, samt 7 000 kronor för övriga omkostnader.

1 d. Föreståndaren för den hydrotekniska institutionen har hemställt, att denna post skulle höjas till minst 12 000 kronor. Därvid har framhållits, att en sådan højning vore ofrånkomlig, om bevattningsförsöksverksamheten och icke minst de försök, som institutionen ålagts att utföra vid Simonstorp, skulle kunna bedrivas i tillräcklig omfattning. För att över huvud taget en försöksverksamhet av någon betydelse skulle kunna bedrivas på förevarande område hade för övrigt en avsevärd del av institutionens årsanslag måst

tagas i anspråk för ändamålet. Detta hade medfört, att andra forskningsarbeten blivit lidande.

Högskolestyrelsen finner det för sin del angeläget, att bevattningsförsöken skola kunna fortsättas i samma utsträckning som hittills. Den framhåller vidare, att nyssnämnda institutions årsanslag icke bör användas till att bestrida kostnader för försöken. Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser sig styrelsen emellertid icke kunna tillstyrka större höjning av medelsanvisningen än med 4 800 kronor till 8 000 kronor.

Det må slutligen nämnas, att en höjning av ifrågavarande anslagspost föreslagits flera gånger tidigare, senast i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 44 under 1 d).

1 e. Samarbetskommittén för potatisförsöksverksamheten har hemställt, att anslagsposten måtte höjas med 26 000 kronor till 36 000 kronor. Kommittén har bland annat framhållit, att det under innevarande budgetår producerade försöksutsädet beräknades möjliggöra en utökning av verksamheten under budgetåret 1952/53 till den omfattning, som planerats för sjätte året i den uppgjorda arbetsplanen. Framförallt väntades avkastningsförsöken öka starkt eller till nära det tredubbla jämfört med innevarande budgetår. För att möjliggöra denna utökning av verksamheten, utan vilken en stor del av den hittillsvarande utsädesförökningen skulle gå till spillo, behövdes emellertid ökade anslag. Enligt nyssnämnda arbetsplan skulle kostnaderna för sjätte årets verksamhet belöpa sig till 40 500 kronor. Med hänsyn till omkostnadernas stegring sedan arbetsplanen uppgjordes år 1949 vore det emellertid nödvändigt att uppräknat sagda belopp med 15 procent, eller till 46 575 kronor. Härtill komme 4 500 kronor till bestridande av rese- och traktamentskostnader för beivrande av sammanträden och för besiktning av försök. Slutligen förutsattes att även under budgetåret 1952/53 skulle utgå bidrag å 15 000 kronor från Sveriges potatisodlares riksförbund till verksamheten.

Högskolestyrelsen anser det vara av stor vikt, att ifrågavarande försöksverksamhet skall kunna bedrivas i huvudsak enligt den uppgjorda arbetsplanen. Den anser sig dock med hänsyn till det statsfinansiella läget icke kunna tillstyrka, att anslagsposten skall höjas med mer än 15 000 kronor till 25 000 kronor.

1 f. Ifrågavarande undersökning bedrives vid avdelningen för statistik och försöksteknik. Avdelningsföreståndaren har hemställt, att posten skulle höjas med 5 900 kronor till 12 500 kronor. Undersökningens första etapp beräknades vara avslutad inom ett år. Nästa etapp, omfattande den egentliga statistiska bearbetningen, vore avsedd att utföras i samarbete med statistiska centralbyråns maskincentral. Enligt en preliminär kostnadskalkyl finge man för stansning av kort, sortering, beräkning av kvadrat- och produktsummor m. m. beräkna en kostnad av cirka 5 000 kronor. Härjämte erfordrades för avlöning av viss extra personal vid avdelningen för statistik och försöksteknik ett belopp av lågt räknat 7 500 kronor.

Enligt högskolestyrelsen är det av största vikt för jordbruket och försöks-

verksamheten att det betydande material, som ligger till grund för undersökningen, bearbetas snarast möjligt. På grund av det statsfinansiella läget anser sig styrelsen dock icke kunna tillstyrka större höjning av anslagsposten än med 3 400 kronor till 10 000 kronor.

2 a. Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 44 under 2 a.

2 b. Föreståndaren för institutionens för husdjursgenetik avdelning vid Wiad har föreslagit, att forskningsverksamhet med svin skulle upptagas vid avdelningen. Utprövningen av raser med lämpliga korsningsegenskaper och deras systematiska förädling borde därvid utgöra huvuduppgifterna. Jämsides därmed borde man dock även söka lösa andra avelsproblem av praktisk betydelse, t. ex. nedärvningen och bekämpningen av olika anatomiska defekter och fysiologiska rubbningar, vilka nu åstadkomma stora ekonomiska förluster inom svinskötseln.

I yttrande över detta förslag har Svenska svinavelsföreningen framhållit att, med hänsyn till fläskproduktionens ekonomiska betydelse för jordbruket och för landets försörjning med kött, en sund avvägning av jordbrukets forskningsverksamhet krävde en planmässig förädlingsforskning med svin av minst lika stor omfattning som den som redan funnes för andra husdjur och kulturväxter. Enligt föreningen borde den föreslagna forskningsverksamheten realiseras utan dröjsmål.

Högskolestyrelsen finner det för sin del angeläget att — innan den ifrågasatta forskningsverksamheten igångsättes — en utredning skall verkställas rörande dess omfattning och inriktning samt angående kostnaderna för densamma. Styrelsen beräknar kostnaderna för en sådan utredning till 2 000 kronor.

Jag torde här även få upptaga en den 25 oktober 1951 dagtecknad framställning från högskolestyrelsen angående anslag för budgetåret 1952/53 till försöksverksamhet beträffande sand- och jordflykt.

1951 års riksdag anvisade under anslagsrubriken Vissa åtgärder för bekämpande av sand- och jordflykt ett anslag å 25 000 kronor (prop. nr 118; r. skr. nr 249). Genom beslut den 25 maj 1951 ställde Kungl. Maj:t anslaget till lantbruksstyrelsens förfogande. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, bland annat, att ett belopp av 15 500 kronor av anslaget skulle disponeras för utbetalning till styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, att användas av statens jordbruksförsök till försöksverksamhet beträffande förebyggande åtgärder mot jordflykt (statsliggaren s. 814). Såsom framgår av förenämnda proposition nr 118/1951 (s. 34) ha av sagda belopp å 15 500 kronor närmare 7 000 kronor avsetts för en engångsutgift och återstoden för kostnaderna för verksamheten under budgetåret 1951/52.

Högskolestyrelsen — som i ärendet samrått med lantbruksstyrelsen — anför nu i sin förenämnda framställning att den förutsätter, att ifrågasatt försöksverksamhet under budgetåret 1952/53 skall bedrivas i samma omfattning som under innevarande budgetår och i huvudsak efter det för-

söksprogram, som framlades av 1949 års jorderosionskommitté i dess betänkande den 19 december 1950. Kommittén beräknade den årliga kostnaden för verksamheten till 8 600 kronor. Med hänsyn till den ökning av priser och arbetskostnader, som inträtt sedan beräkningen gjordes, anser emellertid styrelsen, att nämnda belopp bör uppräknas med 30 procent eller till i runt tal 11 000 kronor. På grund härav föreslås, att ett anslag av denna storlek skall anvisas för ändamålet för nästa budgetår.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har högskolestyrelsen föreslagit en höjning av förevarande anslag med nära 40 000 kronor. Styrelsen har dessutom förutsatt att avlöningskostnaderna, 11 800 kronor, för en assistent skola överföras till högskolans avlöningsanslag. Höjningen har främst motiverats med de ökade omkostnaderna för redan pågående undersökningar och försök. Medel ha emellertid även begärts till vissa nya ändamål. För min del kan jag, trots att jag i det föregående ansett kostnaderna för ifrågasatt assistent fortfarande böra bestridas från förevarande anslag, icke tillstyrka en anslagshöjning av den storlek som styrelsen ifrågasatt. Jag har sålunda stannat för att föreslå en uppräkning med 19 000 kronor. Till förfogande skulle alltså komma att stå ett belopp av $(94\,000 + 19\,000 =)$ 113 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att fördela beloppet på olika ändamål. I samband härmed torde få avgöras vilken eller vilka av de pågående undersökningarna som eventuellt måste inskränkas till följd av den begränsning av medelsanvisningen som jag ansett mig böra föreslå. Samtidigt torde även böra övervägas, huruvida någon del av medlen lämpligen bör disponeras för de ifrågasatta nya ändamålen, trots den ytterligare inskränkning av de redan igångsatta undersökningarna som därav skulle bli följden.

Vad härefter angår förenämnda försöksverksamhet beträffande förebyggande åtgärder mot jordflykt torde kostnaderna för densamma i fortsättningen böra bestridas från förevarande anslag. Såsom högskolestyrelsen föreslagit bör för nästa budgetår anvisas ett belopp av 11 000 kronor för ändamålet.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt skulle till särskilda undersökningar för nästa budgetår behöva anvisas ett anslag av $(113\,000 + 11\,000 =)$ 124 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 124 000 kronor.

[26] 9. Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöks-
gårdar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	156 800	161 406
1951/52 (statsliggaren s. 754)	171 400	
1952/53 (förslag)	192 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 80 400 kronor i enlighet med följande beräkning.

	1951/52	Ökning
1. Kostnader för försöksverksamheten	102 800	45 300
2. Kostnader för investeringar	55 000	35 100
		80 400

Motiv. 1. Av höjningen beror ett belopp av 14 500 kronor på att styrelsen — liksom föregående år — föreslår en utökning av verksamheten vid Öjebyns försöksgård. Styrelsen erinrar härvid om att vid gården finnas såväl en föreståndare som två assistenter. Vidare framhålles att den nya ekonomibyggnaden torde komma att uppföras under innevarande budgetår. Enligt styrelsen kan det icke anses rationellt att denna personal och övriga resurser vid gården utnyttjas för försöksverksamhet i så liten utsträckning som nu är fallet, helst som de aktuella försöksfrågorna i Norbotten äro många. Styrelsen anser, att vid Öjebyn bör bedrivas en försöksverksamhet av ungefär samma omfattning som vid övriga försöksgårdar. På grund härav föreslås, att medelsanvisningen till försökskostnader vid Öjebyn skall höjas med 14 500 kronor till 20 000 kronor.

Uppräkningen i övrigt av förevarande post motiveras med den ökning av försökskostnaderna, som inträtt från och med den 1 juli 1948 eller den tidpunkt, då dessa kostnader senast fastställdes. Styrelsen har beräknat kostnadsökningen för varje försöksgård — sålunda även för Öjebyn — till cirka 30 procent av nu utgående belopp och i anslutning härtill föreslagit en höjning med sammanlagt 30 800 kronor. Vid beräkningen har styrelsen utgått från att lantarbetarlönerna sedan nyssnämnda dag stigit med 20 procent och materielkostnaderna med cirka 50 procent. Vidare har antagits, att 70 procent av försökskostnaderna utgöra lönekostnader och cirka 30 procent materielkostnader m. m. Styrelsen finner den nu ifrågasatta anslagshöjningen nödvändig, om försöksverksamheten skall kunna bedrivas i nuvarande omfattning.

2. Högskolestyrelsen framhåller ånyo vikten av att försöksgårdarna skola erhålla ökad och förbättrad inventarieutrustning. Härigenom skulle nämligen en rationellare och mera ekonomisk drift av gårdarna bli möjlig. Styrelsen finner det därför synnerligen önskvärt att det förslag till investeringsplan för försöksgårdarna, som framlades den 7 november 1950, skall följas. Enligt denna plan skulle för innevarande budgetår ha anvisats 68 700

kronor i stället för det belopp av 55 000 kronor, som i verkligheten anvisats. För budgetåret 1952/53 beräknades investeringskostnaderna till 70 430 kronor. För att planen skall kunna följas upptager styrelsen därför investeringskostnaderna till $(68\,700 + 70\,430 - 55\,000 =)$ i runt tal 84 100 kronor för nästa budgetår. Härutöver behövs emellertid ett belopp av 6 000 kronor för dränering vid Lanna försöksgård. Denna dränering, som icke kan uppskjutas längre, avses skola utföras och uppläggas såsom ett försök i samråd med täckdikningsförsöksnämnden. Till kostnader för investeringar äskar sålunda styrelsen sammanlagt $(84\,100 + 6\,000 =)$ 90 100 kronor för nästa budgetår.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en skrivelse den 17 januari 1951 från *högskolestyrelsen* rörande förvärv av vissa skogsfastigheter för Gisselås försöksgård.

Vidare torde jag här få anmäla en den 5 februari 1951 dagtecknad framställning från *kommunalfullmäktige i Hammerdals kommun*. I denna framställning ha kommunalfullmäktige anhållit, att verksamheten vid Gisselås försöksgård skall fortsätta samt att gården skall upprustas i enlighet med det förslag i ämnet, som framlagts av 1949 års försöksgårdskommitté i dess betänkande den 20 december 1949.

Departementschefen.

Jag torde först få upptaga den sedan några år aktuella frågan, huruvida Gisselås försöksgård alltså bör ingå i det statliga försöksgårdsväsendet eller huruvida den där bedrivna försöksverksamheten bör nedläggas. Vid bedömande av detta spörsmål bör enligt min mening först och främst hållas i minnet, att en fortsatt verksamhet vid gården torde erfordra betydande kapitalinvesteringar. Jag torde i detta hänseende få erinra om att 1949 års försöksgårdskommitté uppskattat investeringsbehovet till icke mindre än 188 000 kronor. Vidare bör beaktas, att det ekonomiska driftsresultatet vid gården i stort sett varit dåligt, mycket beroende på att gården totalt saknar skog och odlad fastmarksjord. En del av nyssnämnda belopp har också avsetts för inköp av jord och skog till gården. Slutligen torde böra observeras, att den vid Gisselås bedrivna försöksverksamheten avser förhållanden, som gälla endast för vissa speciella delar av Norrland.

Nu angivna synpunkter tala uppenbarligen närmast för att gården bör nedläggas såsom försöksgård. Denna åsikt har även vid ett tidigare tillfälle uttalats av min företrädare i ämbetet (prop. nr 76/1950 s. 13). Vid noggrant övervägande av frågan har jag för min del likaledes kommit till denna uppfattning. Avgörande för mig har härvid varit — utom nyssnämnda mera ekonomiska synpunkter — det förhållandet, att några större nackdelar för försöksväsendet icke synas behöva uppstå på grund härav. Sedan Röbäcksdalsutredningen den 17 november 1951 avgivit betänkande rörande utbyggnad av en central forskningsinstitution för norrländska jordbruksfrågor m. m., innefattande bland annat en ny försöksgård, är det nämligen min

avsikt att senare för riksdagen framlägga på betänkandet grundade förslag i detta ämne. Därest denna nya försöksgård tillkommer, torde så goda forskningsmöjligheter beträffande de norrländska jordbruksproblemen komma att stå till buds, att ett nedläggande av Gisselås icke bör innebära någon mera betydande förlust för försöksgårdsväsendet. Det torde för övrigt bli möjligt att vid den nya försöksgården i någon mån även beakta de försöksfrågor, som hittills behandlats vid Gisselås.

Jag anser mig sålunda böra föreslå, att Gisselås försöksgård skall nedläggas från och med den tidpunkt, som Kungl. Maj:t framdeles torde närmare få bestämma. Sedan verksamheten avvecklats synes gården böra försäljas. Denna fråga torde jag emellertid sedermera åter få anmäla för Kungl. Maj:t. Vad angår de personella och materiella resurserna vid gården böra dessa efter nedläggandet stå till förfogande för försöksgårdsväsendet i övrigt. Härvid torde böra iakttagas, att ifrågavarande personal och materiel i första hand böra utnyttjas för de norrländska försöksproblemen. I övrigt torde det få ankomma å Kungl. Maj:t att, efter förslag av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, meddela de närmare föreskrifter rörande avvecklingen och därmed sammanhängande spörsmål, som må befinnas erforderliga.

Vad härefter angår högskolestyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår torde, såsom styrelsen anført, en höjning av det för försöksverksamheten avsedda beloppet erfordras på grund av de ökade löne- och materielkostnaderna. För min del anser jag emellertid en uppräkning med 20 procent eller med 20 600 kronor tillräcklig. Jag delar vidare styrelsens uppfattning, att resurserna vid Öjebyns försöksgård böra utnyttjas bättre än vad nu är fallet och att sålunda verksamheten vid denna gård bör utvidgas. Någon ökning av medelsanvisningen under förevarande anslag torde detta dock icke behöva föranleda, enär för ändamålet lämpligen kan disponeras den besparing som uppstår genom nedläggandet av Gisselås försöksgård. Kostnaderna för försöksverksamheten skulle alltså behöva upptagas till $(102\,800 + 20\,600 =) 123\,400$ kronor för nästa budgetår.

Till kostnader för investeringar böra enligt min mening anvisas oförändrat 55 000 kronor. Av detta belopp böra 6 000 kronor avses för de ifrågasatta dräneringsåtgärderna vid Lanna försöksgård. Då enligt förut omförmälda investeringsplan 84 100 kronor beräknats skola anvisas till investeringskostnader för budgetåret 1952/53, skulle den av mig nu förordade medelsanvisningen nödvändiggöra vissa inskränkningar i nämnda plan. Härvid är emellertid först att märka, att vid bifall till mitt förslag om att nedlägga Gisselås investeringskostnaderna för denna gård, uppgående till cirka 9 000 kronor, bortfalla. Vidare är i sagda plan upptagen en del utrustning — exempelvis en jeep vid Lanna försöksgård för 7 000 kronor — som det ej kan anses vara oundgängligen nödvändigt att anskaffa omedelbart. I realiteten torde det därför bli möjligt att i det väsentliga fullfölja planen.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget till statens försöksgårdar för nästa budgetår behöva uppföras med $(171\,400 + 20\,600 =) 192\,000$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna de förslag som i det föregående framlagts beträffande Gisselås försöksgård;

b) till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Statens försöksgårdar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 192 000 kronor.

[27] 10 och 11. *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokal försöksverksamhet och Bidrag till fast försöksverksamhet.* Under förevarande anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats anslag å 225 000 respektive 43 000 kronor.

Jag torde få erinra om att min företrädare i ämbetet med stöd av Kungl. Maj:ts den 15 september 1950 givna bemyndigande tillkallat särskilda sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag angående organisationen av den lokala försöksverksamheten m. m. De sakkunniga ha den 30 oktober 1951 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Betänkandet är för närvarande föremål för remissbehandling. Beredningen av frågan torde emellertid kunna avslutas inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Detta förslag torde komma att påverka medelsbehovet under förevarande anslag. Med hänsyn härtill synas anslagen i riksstatsförslaget böra uppföras med endast beräknade belopp. Härvid böra anslagen preliminärt upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till lokal försöksverksamhet* ett reservationsanslag av 225 000 kronor;

dels till *Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bidrag till fast försöksverksamhet* ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

[28] 12. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	776 000	802 720
1951/52 (statsliggaren s. 754)	790 200	
1952/53 (förslag)	996 000	

Yrkanden. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 243 100 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Ökning
1. 1 föreståndare för lantbruksavdelningen i Ca 35 i st. för Ce 31	2 661
2. 1 föreståndare för trädgårdsavdelningen i Ca 35 i st. för Ce 31	2 661
3. 1 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen i Ce 27 (speciallärar-arvoden å 10 687 kronor bortfalla)	3 581
4. 1 bibliotekarie i Ce 26 (arvode å 1 500 kronor bortfaller)	11 961
5. 1 assistent vid mejeriavdelningen i Cg 19	9 089
6. 2 assistenter vid Ekerum och Tosemarken i Cg 17	16 720
7. 1 kanslibitråde vid mejeriförsöken i Ce 11	6 496
8. 3 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång, varav ett vid kam-rerarkontoret, ett vid Rånna och ett vid Nyckelby	16 566
9. Tillfällig arbetskraft vid mejeriförsöken	500
10. Extra skrivhjälp vid trädgårdsförsöken	1 500
11. Extra skrivhjälp vid mejeriavdelningen	4 500
12. Speciallärare i geologi, jordarts- och gödsellära	1 170
13. Uppflyttning från ortsgrupp 1 till 2 samt löneklassförändringar	24 091
14. Löneregleringen för chefstjänstemän	10 644
15. Arvodesregleringen m. m.	3 366
16. Rörliga tilläggets höjning	127 600

Summa kronor 243 106

M o t i v. 1 och 2. Lantbruksavdelningens föreståndare har hand om drifts-ledarkursen, lantbruksskolan och kurserna i hovbeslag och maskinreparation. Dessutom förvaltar han Alnarps egendom. Han har innehaft tjänsten sedan år 1933 och var dessförinnan föreståndare för lantbruksskolan och förvaltare av egendomen sedan år 1918. På grund av de stora krav, som ställas på ifrågavarande tjänsteman, och med hänsyn till den uppflyttning av tjänsten såsom föreståndare för lantbruksskolan vid Ultuna, vilken vidtogs i samband med löneregleringen för lärarpersonal vid bl. a. de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna (prop. 113/1951), anser styrelsen det vara ofrånkomligt, att han nu skall placeras å ordinarie stat. Vad angår föreståndaren för trädgårdsavdelningen har denne ledningen av såväl den lägre som den högre trädgårdsutbildningen med tillhörande undervisnings-skyldighet. Vidare har han ansvaret för den omfattande affärsverksamheten vid Alnarps trädgårdar. Härtill kommer emellertid också, att han måste taga hand om en stor mängd utländska besökare och för sådant ändamål ställa sitt hem och sina personliga resurser till förfogande. Även denna avdelningsföreståndare bör därför enligt styrelsen erhålla ordinarie tjänst.

I fråga om lönegradsplaceringen anför styrelsen, att starka skäl tala för att ifrågavarande båda föreståndare skola jämställas med institutets profes-sorer. En sådan placering — som tidigare vid flera tillfällen ifrågasatts av styrelsen — måste anses bättre svara mot arbetsuppgifterna, bland annat emedan utbildningen vid såväl driftsledarkursen som den högre trädgårds-kursen ligger på ett väsentligt högre plan än vid lantbruksskolor och träd-gårdsskolor. I avbidan på tjänsteförteckningssakkunnigas förslag har emel-

lertid styrelsen stannat för att nu endast förorda en uppflyttning av föreståndartjänsterna i sådan mån, att den före chefslöneregleringen bestående lönegradsskillnaden mellan dessa tjänster och professorstjänsterna bibehålles. Föreståndartjänsterna ha därför upptagits i Ca 35.

3. Detta förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 52). Institutsstyrelsen understryker nu ånyo de olägenheter, som nuvarande system med speciallärare medför för undervisningen i trädgårdsanläggning och fältmätning. Vidare framhålls att det allttjämt varit svårt att förvärva tillfälliga lärarkrafter i sistnämnda ämne.

4. Även detta förslag framfördes i anslagsäskandena för budgetåret 1951/52 (se IX ht 1951 s. 52—53).

5. Laboratorn i mejeriekonomi har för närvarande icke någon annan arbetshjälp än att han tidvis får utnyttja ett skrivbiträde vid institutionen för mejerilära och mejeriekonomi. Den av honom bedrivna verksamheten har emellertid nu varit i full gång sedan år 1949. Den har redan givit goda resultat men är alldeles för liten för att fylla sina uppgifter särskilt i fråga om undervisningen. Denna bör nämligen till stor del grundas på svenska forskningsresultat. Då den svenska forskningen på området hittills haft mycket liten utsträckning, är det därför ur undervisningssynpunkt av största vikt, att ett mera omfattande svenskt forskningsarbete på mejeriekonomiens område snarast kommer till stånd. Härför erfordras emellertid fält- och rutinarbeten i sådan omfattning att laboratorn omöjligen kan ensam medhinna desamma. Dessutom hindrar laboratorns undervisningsskyldighet honom från att odelat ägna sig åt forskningsuppgifterna. Även om det ekonomiska läget är ogynnsamt anser styrelsen det därför ofrånkomligt att ifrågavarande laborator skall erhålla hjälp av en assistent. Denne bör placeras i Cg 19.

Slutligen må nämnas, att styrelsen redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår ansåg förevarande assistenttjänst nödvändig, ehuru den då upptogs såsom förste assistenttjänst i Ce 24.

6. Kostnaderna för verksamheten vid ifrågavarande försöksstationer bestridas av vederbörande hushållningssällskap med hjälp av statsbidrag, som under de senaste budgetåren uppgått till 9 000 kronor. Vid vardera stationen är anställd en trädgårdsmästare såsom assistent. Styrelsen framhåller nu, att verksamheten fått en sådan omfattning att en fastare organisation är önskvärd. Härtill kommer att belastningen på sällskapen blivit allt större i den mån försöken utvecklats och kostnaderna stigit. Det torde därför vara otänkbart att sällskapen framdeles skola bestrida förevarande kostnader. Med hänsyn härtill upprepar styrelsen sitt vid åtskilliga tidigare tillfällen framförda förslag, att de båda assistenterna skola överföras till institutets avlöningsstat. I anslutning till gällande befordringsgång för assistenter föreslås, att de skola placeras i Cg 17. Styrelsen framhåller slutligen, att det kan befaras att verksamheten kommer att beskäras starkt, om icke förevarande förslag bifalles. Detta skulle bli till stor skada, enär den redan givit många praktiskt värdefulla resultat.

7. Förslaget framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budget-

år (se IX ht 1951 s. 53). Nu framhålles ytterligare, att bristen på kvalificerad kontorspersonal vid mejeriförsöken går ut över den högre personalens redan ansträngda arbetstid.

8. Biträdestjänsten å kamrerarkontoret motiveras med att arbetet därstädes ökat alltmera, främst på grund av källskatteavdragen. De båda biträdena vid Rånna och Nyckelby begärdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 53).

9 och 10. För dessa ändamål ha nu upptagits 2 500 respektive 6 000 kronor. På grund av det allmänna löneläget ha emellertid dessa belopp visat sig otillräckliga. En uppräknings föreslås därför med 500 respektive 1 500 kronor för nästa budgetår.

11. Det begärda beloppet avses för skrivhjälp åt laboratorn i mejeriekonomi. Denne måste nämligen nu själv utföra rena skrivgöromål (jfr punkt 5). Förslag i samma syfte framlades även i anslagsäskandena för innevarande budgetår.

12. Vid driftsledarkursens dubblering upptogs av förbiseende icke någon tjänst såsom speciallärare i geologi, jordarts- och gödsellära i trädgårdsskolan. Det har emellertid visat sig nödvändigt att anlita speciallärare för denna undervisning. Styrelsen upptager därför 1 170 kronor för arvode åt ifrågasvarande lärare.

13. Alnarp har från och med den 1 januari 1951 uppflyttats från ortsgrupp 1 till ortsgrupp 2.

14—16. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (remissutlåtande 12/10 1951) föreslår, att institutets avlöningsanslag skall höjas med 220 600 kronor. Härvid har styrelsen endast yttrat sig över institutsstyrelsens framställning i vad denna rör verksamheten utom statens trädgårdsförsök. Samtidigt har emellertid vid medelsberäkningen förutsatts, att de ifrågasatta förändringarna beträffande trädgårdsförsöken skola bifallas. I förhållande till institutsstyrelsens framställning innebär lantbruksstyrelsens förslag ändringar beträffande följande punkter i förut intagna sammanställning.

1 och 2. Med hänsyn till att föreståndarbefattningarna vid lantbruks-, lantmanna- och trädgårdsskolor från och med den 1 november 1951 komma att placeras i lönegrad Ca 31, anser lantbruksstyrelsen det skäligt, att de båda föreståndarna för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna skola erhålla en något högre löneställning än förstnämnda föreståndare. Då styrelsen förutsätter, att föreståndaren för lantbruksavdelningen skall svara för såväl driftsledarkursen som lantbruksskolan m. m., föreslås att han skall placeras i lönegrad Ca 33. Tillika förutsättes att den nuvarande innehavaren av tjänsten vid denna lönegradsuppflyttning skall få tillgodoräkna sig den tid, under vilken han varit avdelningsföreståndare, och sålunda placeras i 36 löneklassen. Vad beträffar föreståndaren för trädgårdsavdelningen erinrar styrelsen om att förslag framlagts om inrättande av en trädgårdshögskola samt om att den högre trädgårdskursen komme att upphöra därest detta förslag

skulle genomföras. Då högskolan och trädgårdsskolan sannolikt komma att få var sin föreståndare, finner styrelsen det lämpligt att föreståndaren för trädgårdsavdelningen skall placeras i lönegrad Ca 31 och att han, så länge han handhar den högre trädgårdskursen, härför skall erhålla ett årligt arvode å 2 000 kronor.

Vidare föreslår lantbruksstyrelsen i detta sammanhang att föreståndaren för lantbruksavdelningen, som beräknas avgå från tjänsten den 31 oktober 1952, skall tillerkännas visst pensionstillägg. Styrelsen finner det nämligen skäligt, att vid bestämmande av hans pension hänsyn skall tagas till att han varit förvaltare vid Alnarps egendom och i denna egenskap uppburit ett särskilt arvode å 3 000 kronor. För sin del anser styrelsen, att ifrågavarande föreståndare bör få samma pension som befattningshavare i 37 lönegraden, 40 löneklassen.

4. Lantbruksstyrelsen vitsordar att för skötseln av biblioteket behövs en sakkunnig person, som helt kan ägna sig åt denna uppgift. Enligt styrelsens mening är det emellertid tillräckligt, om till en början en tjänst såsom biblioteksassistent i lönegrad Ce 15 inrättas för ändamålet.

5. Förslaget att anställa en assistent vid mejeriavdelningen såsom hjälp åt laboratorn i mejeriekonomi anser sig lantbruksstyrelsen icke för närvarande kunna tillstyrka.

11. För skrivhjälp vid mejeriavdelningen, avsedd för nyssnämnda laborator, beräknar lantbruksstyrelsen 3 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (remissutlåtande 1/10 1951) tillstyrker institutstyrelsens förslag såvitt angår statens trädgårdsförsök.

Departementschefen.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. föreslår jag, att institutets fyra professorer från och med nästa budgetår skola placeras i lönegrad Co 14. Vid bifall härtill ökar medelsbehovet jämfört med anslagsberäkningen för innevarande budgetår med i runt tal 26 000 kronor.

Med hänsyn till att föreståndare för lantbruks-, lantmanna- och trädgårdsskolor numera äro placerade i lönegrad Ca 31 torde det icke vara mer än skäligt, att de båda föreståndarna för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna även skola erhålla en förbättrad löneställning. I detta hänseende ha olika förslag framförts av institutstyrelsen och lantbruksstyrelsen. Efter övervägande av frågan har jag för min del stannat vid att föreslå, att ifrågavarande föreståndare skola placeras i lönegrad Ce 33. Vid bifall härtill ökar medelsbehovet med 2 600 kronor. Vad angår frågan om högre pension till föreståndaren för lantbruksavdelningen torde denna fråga icke böra prövas i förevarande sammanhang.

Med hänsyn till de fördelar ur undervisningssynpunkt som skulle vinnas genom utbyte av vissa speciallärtjänster mot en fast ämneslärtjänst i

trädgårdsanläggning vill jag tillstyrka, att en dylik ämneslärartjänst skall inrättas från och med nästa budgetår. Denna torde emellertid tills vidare böra placeras i Cg 27. Såsom framgår av det föregående skulle detta förslag blott behöva medföra en kostnadsökning å 3 600 kronor. Jag har icke heller något att erinra mot att ett belopp av 1 200 kronor skall beräknas för en speciallärare i geologi, jordarts- och gödsellära.

Vad härafter angår de olika förslagen rörande biträdespersonal och extra personal anser jag mig i viss utsträckning böra tillstyrka desamma. Jag föreslår sålunda, att ett biträde i reglerad befordringsgång skall anställas vid mejeriförsöken och ett vid kamrerarkontoret. Kostnaderna för dessa biträden kunna uppskattas till 10 000 kronor. Vidare förordar jag att de belopp, som avses för tillfällig arbetskraft vid mejeriförsöken, extra skrivhjälp vid trädgårdsförsöken samt extra skrivhjälp vid den mejeriekonomiska institutionen, skola uppräknas med respektive 500, 1 000 och 2 000 kronor.

Däremot anser jag mig icke för närvarande kunna biträda förslagen att inrätta en assistenttjänst vid mejeriavdelningen och två dylika tjänster vid Ekerum och Tosemarken. Ej heller kan jag förorda inrättandet av en bibliotekarietjänst. I stället vill jag föreslå att till ersättning för skötseln av biblioteket skola beräknas 3 000 kronor i stället för nuvarande belopp av 1 500 kronor.

I enlighet med vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans avlöningsanslag bör från och med nästa budgetår utgå dels ett årligt arvode å 1 500 kronor till ordföranden i institutets styrelse, dels ett dagarvode å 20 kronor till övriga icke självskrivna ledamöter i styrelsen. För detta ändamål torde böra beräknas 2 200 kronor.

Slutligen bör anslaget uppräknas med 24 000 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och på grund av att Alnarp numera flyttats från ortsgrupp 1 till ortsgrupp 2, med 3 400 kronor på grund av arvodesregleringen m. m. år 1951 samt med 127 800 kronor på grund av det rörliga tilläggets höjning.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör Alnarpsinstitutets avlöningsanslag höjas med 205 800 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 316 500 (+ 31 300) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 12 000 (+ 3 200) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 450 000 (+ 26 700) kronor;

rörligt tillägg 217 500 (+ 144 600) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(316\,500 + 12\,000 + 450\,000 + 217\,500 =)$ 996 000 (+ 205 800) kronor.

A personalförteckningen böra fyra professorstjänster uppflyttas i lönegrad Co 14. Vidare böra tjänsterna såsom föreståndare för lant-

bruksavdelningen respektive för trädgårdsavdelningen i lönegrad Ce 31 uppflyttas i lönegrad Ce 33.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för institutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	316 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	12 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	450 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	217 500

Summa kronor 996 000;

c) till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 996 000 kronor.

[29] 13. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	316 000	359 251
1951/52 (statsliggaren s. 756)	315 500	
1952/53 (förslag)	408 200	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 1951) hemställer, att för budgetåret 1952/53 skola anvisas 430 500 kronor till omkostnader. Av nämnda belopp belöpa 202 700 kronor på statens trädgårdsförsök och 227 800 kronor på institutets övriga verksamhet.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 12/10 1951) föreslår en medelsanvisning för sistnämnda verksamhet å 219 400 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (remissutlåtande 1/10 1951) tillstyrker institutsstyrelsens förslag till omkostnadsstat för statens trädgårdsförsök.

Styrelsernas beräkningar av medelsbehovet framgå närmare av följande sammanställningar. I dessa ha till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstater samt uppgifter om medelsåtgången för budgetåret 1950/51.

Motiv. Institutet utom statens trädgårdsförsök.

Höjningen av posten *sjukvård m. m.* motiveras med anslagsbelastningen under budgetåret 1950/51.

	Gällande omkost- nadsstat kronor	Faktiska utgifter resp. inkomster för budgetåret 1950/51	Instituts- styrelsens förslag kronor	Lant- bruks- styrelsens förslag kronor
<i>Institutet med undantag för statens trädgårdsförsök.</i>				
Utgifter.				
1. Sjukvård m. m.	2 000	3 299	3 000	3 000
2. Reseersättningar	10 500	8 538	12 500	10 500
3. Expenser:				
a) Bränsle, lyse och vatten	43 000	49 552	55 000	55 000
b) Övriga expenser	62 000	66 800	78 000	78 000
4. Publikationstryck	7 000	7 000	11 000	9 000
5. Övriga utgifter:				
a) Underhåll av byggnader	30 000	28 765	40 000	40 000
b) Skatter och försäkringar	3 100	2 580	4 500	4 500
c) Kosthåll för elever	251 000	164 751	286 000	286 000
d) Hälso- och sjukvård	2 500	2 682	3 000	2 700
e) Utställningsmateriel m. m.	600	876	1 500	900
f) Ersättning till Alnarps egendom för dags- verken och körslor	6 000	5 994	6 000	6 000
g) Ersättning till Alnarps trädgårdar för under- håll av parken	4 000	4 000	5 000	4 500
h) Ersättning till Alnarps trädgårdar för biträde av förmanspersonal	5 000	5 000	6 000	5 500
i) Till täckande av möjligen uppkommande för- lust å rörelsen vid Alnarps mejeri	30 000	30 000	30 000	30 000
j) Inköp av mjölk för mejeriförsöken efter av- drag för försålda produkter	3 500	3 458	5 000	4 000
k) Förbrukningsartiklar för mejeriförsöken	9 000	13 743	12 000	10 500
l) Driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs	4 200	4 200	4 200	4 200
m) Diverse utgifter	1 000	335	1 000	1 000
Summa utgifter	474 400	400 573	563 700	555 300
Särskilda uppbördsmedel.				
1. Hyror och arrendeinkomster	49 900	29 837	49 900	49 900
2. Undervisnings- och kostavgifter för elever	191 800	109 023	220 600	220 600
3. Ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever	59 400	60 500	65 400	65 400
Summa uppbördsmedel	301 100	199 360	335 900	335 900
S a m m a n d r a g.				
Utgifter	474 400	400 573	563 700	555 300
Särskilda uppbördsmedel	301 100	199 360	335 900	335 900
Nettoutgift	173 300	201 213	227 800	219 400
<i>Statens trädgårdsförsök.</i>				
Utgifter.				
1. Sjukvård m. m.	200	209	200	
2. Reseersättningar	7 000	6 983	8 500	
3. Expenser:				
a) Bränsle, lyse och vatten	12 000	13 222	16 000	
b) Övriga expenser	12 000	13 670	15 000	
4. Publikationstryck	8 000	8 000	11 000	
5. Övriga utgifter:				
a) Underhåll av byggnader	4 000	5 030	6 000	
b) Skatter och försäkringar	500	772	500	

	Gällande omkost- nadsstat	Faktiska utgifter resp. inkomster för budgetåret 1950/51	Instituts- styrelsens förslag
	kronor		kronor
c) Hälso- och sjukvård	200	173	200
d) Utställningsmateriel m. m.	500	1 180	1 500
e) Ersättning till Skaraborgs läns hushållnings- sällskap för lokalhyra	7 000	7 000	7 000
f) Försök med körsbärsträd vid Ränna försöks- station	1 000	1 000	1 000
g) Ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Sör- åker för personalkostn. m. m.	9 000	9 000	12 000
h) Driftkostnader vid Öjebyns försöksstation ...	6 000	6 497	10 000
i) Driftkostnader vid Ekerum och Tosemarken.	4 000	4 000	9 000
j) Förbrukningsartiklar och gödslingsmedel	30 000	30 047	34 000
k) Inköp av inventarier	10 000	10 108	10 000
l) Inköp av levande växter och frö.	4 500	3 120	5 500
m) Dagsverken m. m.	134 000	130 054	163 000
n) Bokinköp och bokbindning	1 000	805	1 000
o) Diverse utgifter	500	69	500
Summa utgifter	251 400	250 939	311 900
Särskilda uppbördsmedel.			
1. Hyror och arrendeinkomster	3 700	4 074	3 700
2. Försäljning av köksväxter, bär och frukt	69 000	52 241	69 000
3. Försäljning av jordbruksprodukter	30 000	22 638	30 000
4. Ersättning för kontrollodlingar för statens cen- trala frökontrollanstalt	500	—	500
5. Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning	6 000	13 948	6 000
Summa uppbördsmedel	109 200	92 901	109 200
S a m m a n d r a g.			
Utgifter	251 400	250 939	311 900
Särskilda uppbördsmedel	109 200	92 901	109 200
Nettoutgift	142 200	158 038	202 700

Det ökade medelsbehovet under posten *reseersättningar* föränle-
des av att rese- och traktamentsersättningar höjts.

Såsom skäl för höjningen av delposten *bränsle, lyse och vatten*
åberopas de starkt ökade bränslekostnaderna, el-skatten samt tillkomsten av
trädgårdsavdelningens elevbostad.

Delposten *övriga expenser* har ansetts behöva uppräknas dels på
grund av att städerskelönerna höjts samt städningsarbetet ökats genom till-
komsten av nyssnämnda elevbostad, dels på grund av att kostnaderna för
underhåll av inventarier, renhållning och rengöringsmedel, papper, blankett-
tryck, annonsering samt telefon ökat till följd av den allmänna prissteg-
ringen.

Vad angår posten *publikationstryck* anföres att denna post visat
sig otillräcklig, trots att mejeriavdelningen på grund av annat publicerings-
sätt hittills använt blott en mycket ringa del av densamma. Anledningen här-

till är den utvidgning av verksamheten vid försöksinstitutionerna, som genomfördes år 1949, samt de ökade tryckningskostnaderna. Vidare framhålles, att statens mejeriförsök vid ingången av budgetåret 1951/52 hade manuskript färdiga, vilkas tryckning skulle kosta cirka 10 000 kronor, samt att den nya mejeriekonomiska institutionen efter hand också kommer att behöva anlita anslagsposten. Då det knappast kan vara någon mening med att bedriva forsknings- och försöksverksamhet utan att offentliggöra resultaten, anser institutsstyrelsen det nödvändigt att ifrågavarande post skall höjas med det i sammanställningen angivna beloppet.

Beträffande posten *underhåll av byggnader* anför styrelsen, att densamma allt sedan år 1939 varit mycket knapp och icke stått i proportion till vare sig byggnadsbeståndet eller de ökade underhållskostnaderna. På grund härav har underhållet i en del fall måst eftersättas. Om detta icke i fortsättningen skall bli fallet i ännu högre grad, måste därför posten höjas.

Uppräkningen av posten *skatter och försäkringar* beror på att såväl utdebiteringen i Lomma köping som landstingsskatten väntas bli höjda.

Utgifterna för *kosthåll för elever* ha beräknats med utgångspunkt från gällande kostpriser. Den föreslagna uppräknings motsvaras emellertid av ökade inkomster (jfr nedan).

I fråga om posten *hälso- och sjukvård* — vilken avser eleverna — anföres blott, att den visat sig icke räcka till.

Även posten *utställningsmateriel m. m.* har varit otillräcklig. Detta har påverkat demonstrationsmaterialets kvalitet ogynnsamt. Dessutom har numera tillkommit ytterligare en institution, som har kontakt med allmänheten, nämligen den mejeriekonomiska institutionen. Enligt institutsstyrelsen är det emellertid av stor betydelse, att de statliga inrättningarnas föredrags- och demonstrationsverksamhet icke är underlägsen motsvarande privata verksamhet med avseende å demonstrationsmaterialet. Med hänsyn härtill anses en höjning av posten motiverad.

Höjningen av posterna *ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken* och *ersättning till Alnarps trädgårdar för biträde av förmanspersonal* betingas av att arbetskostnaderna ökat väsentligt.

Förslaget att höja posten *inköp av mjölk för mejeriförsöken* efter avdrag för försålda produkter framställdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se XI ht 1951 s. 58).

Posten *förbrukningsartiklar för mejeriförsöken* förklaras återigen ha visat sig vara för liten på grund av den alltjämt fortgående allmänna prishöjningen. Priserna ha sålunda ökat på glas och kemikalier med 20 till 40 procent samt på mejeri- och verkstadsförnödenheter med i vissa fall ända upp till 100 procent. Enär posten aldrig varit helt tillräcklig och då prishöjningarna ej kunna kompenseras genom sparsamhet, anser sig institutsstyrelsen böra föreslå en uppräkning med 30 procent.

Beträffande posten *till täckande av möjligen uppkommande förlust å rörelsen vid Alnarps mejeri* erinrar institutsstyrelsen

styrelsen om att utredning pågår angående det ekonomiska resultatet av denna rörelse och därmed sammanhängande spörsmål. Med hänsyn härtill anser sig styrelsen nu böra upptaga posten med oförändrat belopp.

Vad slutligen angår höjningarna av inkomstposterna undervisnings- och kostavgifter för elever samt ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever motsvaras dessa, såsom förut antytts, av de ökade utgifterna för elevernas kosthåll.

Statens trädgårdsförsök.

Uppräkningen av posten reseersättningar beror i första hand på att biljettpriser och traktamenten höjts. I övrigt motiveras uppräknigen med att posten visat sig icke motsvara medelsbehovet. Den har sålunda bl. a. icke räckt till för att anordna försöksledarmöten.

Till stöd för höjningen av delposten bränsle, lyse och vatten åberopas medelsåtgången för budgetåret 1950/51 samt bränslepriserna, i den mån dessa nu kunna överblickas.

Delposten övriga expenser föreslås höjd med hänsyn till att telefonavgifterna och städerskelönerna m. m. stigit. Även kostnaderna för underhåll av inventarier förklaras ha blivit större.

Beträffande posten publikationstryck anför institutsstyrelsen, att densamma för 1951/52 torde komma att förbrukas till större delen redan under första hälften av budgetåret. Detta beror på att en anhopning av försöksresultat uppstått. Den 1 juli 1951 funnos sålunda fyra tryckfärdiga manuskript, vilka icke kunnat publiceras på grund av medelsbrist. En betydande höjning av förevarande post anses därför erforderlig.

Den föreslagna höjningen av posten underhåll av byggnader förklaras vara nödvändig för att ett någorlunda tillfredsställande byggnadsunderhåll skall vara möjligt.

Den under posten utställningsmateriel m. m. begärda ökningen avses närmast för att anskaffa fotografier till belysande av försöksresultat vid trädgårdsutställningar. Förslag om uppräkning av posten framställdes med samma motivering även i anslagsäskandena för innevarande budgetår.

I fråga om posten ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m. framhåller institutsstyrelsen, att skolans utgifter för försöksverksamheten stigit högst väsentligt utan att verksamheten ökat. Ej heller kan skolan vänta högre inkomster av verksamheten. Skolstyrelsen har därför begärt ökad ersättning. Institutsstyrelsen finner detta rimligt.

Av ökningen under posten driftkostnader vid Öjebyns försöksstation betingas ett belopp å 1500 kronor av att de avtalsmässiga arbetslönerna höjts. I övrigt beror ökningen på att även utgifterna för förbrukningsartiklar stigit avsevärt samt på att institutsstyrelsen anser en viss utvidgning av försöksstationens verksamhet önskvärd. Till stöd för sistnämnda förslag anför institutsstyrelsen, att ifrågavarande verksamhet visat sig vara synnerligen betydelsefull för trädgårdsodlingen i övre Norrland.

Såsom framgår av sammanställningen begäres en höjning av posten driftkostnader vid Ekerum och Tosemarken med 5 000 kronor till 9 000 kronor. Detta innebär emellertid icke någon ökning i egentlig mening utan endast att vissa medel, som nu anvisats i annan ordning, skola upptagas under förevarande post. Ifrågavarande driftkostnader beräknas sålunda i själva verket kunna hållas inom nuvarande ram. En förut-sättning härför förklaras emellertid vara, att de båda under avlöningsanslaget begärda assistenttjänsterna inrättas.

Det under posten förbrukningsartiklar och gödslingsmedel anvisade beloppet har visat sig icke förslå vid numera gällande priser. Den föreslagna höjningen av posten anses vara ett minimum för att icke försummelser i fråga om besprutning och gödsling skola behöva förekomma.

Såsom skäl för att höja posten inköp av levande växter och frö åberopas särskilt att material till försök med prydnadsväxter behöver anskaffas.

Vad slutligen angår posten dagsverken m. m. sammanhänger uppräkningen av denna med avtalsenliga lönehöjningar. Någon utökning av arbetarstyrkan avses sålunda icke.

Yttranden. Såsom förut nämnts beräknar *lantbruksstyrelsen* medelsbehovet till omkostnader för institutet utom trädgårdsförsöken till 219 400 kronor, eller ett 8 400 kronor lägre belopp än som institutsstyrelsen begärt för ändamålet. Lantbruksstyrelsen har nämligen ansett dels att anslagsposten reseersättningar icke behöver höjas, dels att vissa andra anslagsposter icke behöva uppräknas i sådan omfattning som institutsstyrelsen ifrågasatt. Beträffande skillnaderna i styrelsernas beräkningar torde i övrigt blott få hänvisas till de i det föregående återgivna sammanställningarna.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök uttalar i sitt förenämnda remissutlåtande, att institutsstyrelsens medelsberäkning beträffande statens trädgårdsförsök huvudsakligen grundar sig på ett av lantbruksförsöksrådet förordat program för verksamheten under år 1952. Med hänsyn härtill tillstyrker högskolestyrelsen institutsstyrelsens förevarande förslag.

Departementschefen.

Vad först angår institutsstyrelsens beräkning av medelsbehovet till verksamheten utom trädgårdsförsöken har jag icke andra erinringar däremot än att jag anser, att posterna reseersättningar, publikationstryck, underhåll av byggnader samt utställningsmateriel m. m. icke böra höjas med mer än respektive 1 500, 2 000, 9 000 och 400 kronor. Medelsbehovet för nu ifrågavarande verksamhet torde följaktligen för nästa budgetår böra beräknas till $(173\,300 + 1\,000 + 1\,500 + 12\,000 + 16\,000 + 2\,000 + 9\,000 + 1\,400 + 35\,000 + 500 + 400 + 1\,000 + 1\,000 + 1\,500 + 3\,000 - 28\,800 - 6\,000 =) 223\,800 (+ 50\,500)$ kronor.

I omkostnadsstaten för nämnda verksamhet har för innevarande budgetår — liksom för de närmast föregående budgetåren — upptagits ett belopp av

30 000 kronor till täckande av möjligen uppkommande förlust å rörelsen vid Alnarps mejeri. På sätt framgår av vad jag denna dag anför vid anmälan av fråga om anslag å tilläggsstat för innevarande budgetår till täckande av förlust å sagda rörelse ha underskotten de senaste åren uppgått till betydligt mer än 30 000 kronor om året. En uppräknig av ifrågavarande post skulle därför kunna ifrågasättas för nästa budgetår. I avbidan på det resultat, vartill den pågående utredningen angående mejeriets ekonomiska förhållanden kan föranleda, vill jag dock ej föreslå någon sådan höjning. I den mån förlusten kan komma att överstiga 30 000 kronor torde den emellertid i stället, därest riksdagen ej har något att erinra däremot, få täckas av det överskott, som torde uppkomma å rörelsen vid Alnarps egendom.

Beträffande omkostnaderna för statens trädgårdsförsök biträder jag institutsstyrelsens förslag såvitt angår posterna bränsle, lyse och vatten, övriga expenser, publikationstryck, förbrukningsartiklar och gödslingsmedel samt dagsverken m. m. Däremot anser jag höjningen av posterna reseersättningar, underhåll av byggnader, utställningsmateriel, ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m., driftkostnader vid Öjebyns försöksstation samt driftkostnader vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer kunna begränsas till respektive 1 000, 1 200, 500, 2 000, 2 500 samt 2 000 kronor. Någon ökning av medelsanvisningen under posten inköp av levande växter och frö kan jag för närvarande icke förorda. Å andra sidan torde emellertid enligt min mening även de särskilda uppbördsmedlen kunna uppräknas något, förslagsvis med 10 000 kronor. Härigenom minskar medelsbehovet med samma belopp. Jag föreslår alltså, att omkostnaderna för statens trädgårdsförsök för nästa budgetår skola beräknas till $(142\,200 + 1\,000 + 4\,000 + 3\,000 + 3\,000 + 1\,200 + 500 + 2\,000 + 2\,500 + 2\,000 + 4\,000 + 29\,000 - 10\,000 =) 184\,400 (+ 42\,200)$ kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle Alnarpsinstitutets omkostnadsanslag för budgetåret 1952/53 behöva uppföras med $(223\,800 + 184\,400 =) 408\,200 (+ 92\,700)$ kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa nya omkostnadsstater för institutet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 408 200 kronor.

[30] 14. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerat belopp vid budgetårets utgång
1950/51	28 500	28 171	17 501	15 000
1951/52 (statsliggaren s. 757)	28 500			
1952/53 (förslag)	34 000			

Y r k a n d e. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 11 500 kronor till 40 000 kronor.

M o t i v. Institutsstyrelsen framhåller, att det nuvarande anslaget är helt otillräckligt för sitt ändamål. Detta beror dels på att behovet av materiel ökat, dels på att priserna på materiel och förbrukningsartiklar stigit högst avsevärt. Följden har blivit att större delen av anslaget åtgått enbart till förbrukningsartiklar och att någon egentlig komplettering av undervisningsmateriel och apparatutrustning icke kunnat ske under de senaste åren. Samtliga avdelningar vid institutet ha därför för närvarande ett betydande behov av att komplettera särskilt undervisningsmaterielen, om undervisningen skall kunna hållas på önskvärd nivå. Med hänsyn härtill anser styrelsen det nödvändigt att förevarande anslag skall höjas väsentligt, eller till 40 000 kronor. Samtidigt framhåller emellertid styrelsen, att även ett anslag å nämnda belopp är mycket lågt i förhållande till de behov, som skola tillgodoses från detsamma.

Y t t r a n d e. Med hänsyn till det stora behovet av undervisningsmateriel samt till de höjda priserna å sådan materiel finner *lantbruksstyrelsen* (remissutlåtande 12/10 1951) det skäligt, att anslaget skall höjas med 5 700 kronor.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna tillstyrka, att anslaget skall uppräknas med mer än 5 500 kronor. Anslaget bör alltså uppföras med 34 000 kronor för nästa budgetår. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Materiel m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 34 000 kronor.

[31] 15. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	7 000	7 163	174
1951/52 (statsliggaren s. 758)	7 000		
1952/53 (förslag)	10 000		

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 27/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 3 000 kronor till 10 000 kronor. Højningen förklaras vara nödvändig, om biblioteket skall kunna fylla de rent elementära behoven. Detta är icke möjligt med ett anslag å nuvarande belopp, emedan kostnaderna för såväl inköp av inländsk och utländsk fack-

litteratur som prenumeration å tidskrifter och inbindning av böcker ökat högst väsentligt.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 12/10 1951) föreslår med hänsyn till de ökade kostnaderna för bokinköp och bokbindning, att anslaget skall uppräknas med 1 500 kronor.

Departementschefen.

Jag biträder institutsstyrelsens anslagsäskande och föreslår sålunda, att anslaget skall höjas med 3 000 kronor till 10 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[32] 16. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.

	Anslag
1950/51	9 700
1951/52 (statsliggaren s. 758)	9 700
1952/53 (förslag)	11 500

Av anslaget disponeras 3 200 kronor till fyra elevstipendier vid högre mejerikursen och högre trädgårdskursen samt återstående 6 500 kronor till studieresor.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr. 27/8 1951) hemställer, att för ifrågavarande ändamål skall upptagas ett reservationsanslag å 13 500 kronor för nästa budgetår. Medelsberäkningen innebär sålunda en uppräkning med 3 800 kronor. Höjningen faller helt på det för studieresor avsedda beloppet och motiveras med de ökade resekostnaderna. Styrelsen framhåller samtidigt att eleverna, även om den föreslagna anslagshöjningen bifalles, själva måste betala en väsentlig del av studieresorna. Enligt styrelsens mening bör emellertid institutet svara för den större delen av kostnadsökningen för resorna. Någon motivering för att anslaget skulle ändras till reservationsanslag lämnas icke.

På grund av att biljettpiserna vid järnvägs- och bussresor höjts föreslår *lantbruksstyrelsen* (remissutlåtande 12/10 1951), att till studieresor skall upptagas ett belopp av 7 800 kronor för nästa budgetår. Då styrelsen i övrigt icke ifrågasätter någon ändring innebär dess förslag alltså, att till stipendier m. m. vid institutet skall anvisas ett anslag av 11 000 kronor för nästa budgetår.

I detta sammanhang torde även få anmälas *Sveriges förenade studentkårens* under lantbrukshögskolans stipendieanslag närmare redovisade förslag rörande anslag till naturastipendier m. m. vid landets universitet, hög-

skolor och socialinstitut för budgetåret 1952/53. Studentkårerna föreslå däri, att för Alnarps del skall anvisas dels ett naturastipendium å 1 800 kronor, dels 2 500 kronor till kontantstipendier, allt för den högre mejerikursen.

Departementschefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att det för studieresor avsedda beloppet bör höjas med 1 300 kronor till 7 800 kronor på grund av de ökade resekostnaderna. Vidare bör — i överensstämmelse med de principer som närmare utvecklats vid behandlingen av lantbrukshögskolans stipendieanslag — vart och ett av de fyra elevstipendierna vid högre mejerikursen och högre trädgårdskursen uppräknas med 120 kronor. Enligt samma principer torde däremot framställningen från Sveriges förenade studentkårer icke nu böra föranleda någon åtgärd. Ifrågavarande anslag, som alltså torde böra vara obetecknat, skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppräknas med $(1\,300 + 4 \times 120 =)$ i runt tal 1 800 kronor till 11 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Stipendier m. m. för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av
11 500 kronor.

[33] 17. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	8 500	8 493
1951/52 (statsliggaren s. 758) ..	8 500	
1952/53 (förslag)	10 200	

Under anslaget ha för innevarande budgetår beräknats dels utgifter å 27 000 kronor till avlöningar och å 2 200 kronor till omkostnader, dels inkomster av bokföringsavgifter med 20 700 kronor. Genom beslut den 11 maj 1951 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att utgifterna icke få överskrida inkomsterna med mer än 9 700 kronor.

Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (skr 27/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 4 800 kronor till 13 300 kronor. Härvid upptager styrelsen utgifterna för avlöningar till 39 944 kronor och utgifterna för omkostnader till 3 356 kronor. Dessa poster föreslås sålunda höjda med 12 944 respektive 1 156 kronor. Ökningen av avlöningsposten beror främst på det rörliga tilläggets höjning. Uppräkningen av omkostnadsposten föranledes av att priserna på kontorsmateriel m. m. stigit. Å andra sidan väntas inkomsterna av bokföringsavgifter stiga med 9 300 kronor till 30 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 12/10 1951) föreslår för sin del, att anslaget skall höjas med 1 700 kronor till 10 200 kronor. Styrelsens me-

delsberäkning skiljer sig från institutsstyrelsens såtillvida, att avlöningsposten upptagits till 37 200 i stället för 39 944 kronor och omkostnadsposten till 3 000 i stället för 3 356 kronor.

Departementschefen.

Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde anslaget böra höjas med 1 700 kronor till 10 200 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 200 kronor.

[34] 18. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Inredning och utrustning.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 758)	12 500
1952/53 (förslag)	28 500

Y r k a n d e n. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 1951) hemställer, att för nästa budgetår skall anvisas ett belopp av tillhoppa 86 000 kronor till utrustning vid institutet. Den närmare fördelningen av beloppet å olika ändamål framgår av följande sammanställning.

Statens mejeriförsök.

1. Iordningställande av ostkar	12 500
2. Försökskärna	3 500
3. Vakuuminstrumenteringsapparat	3 500
4. Analysvåg	3 000

Statens trädgårdsförsök.

5. Inredning av rum för jordsterilisering	6 500
6. Tillskottsbelysning i växthus	6 000
7. Anordning för varmbänkar	15 000
8. Inredning av lagerkällare vid Alnarp	16 000
9. Uppförande av lagerkällare vid Öjebyns försöksgård	20 000

Summa kronor 86 000

M o t i v. 1. I anslagsäskandena för innevarande budgetår begärde institutsstyrelsen 25 000 kronor för reparation och nyanskaffning av ostkar med tillbehör. För ändamålet anvisades emellertid endast 12 500 kronor, enär medelsanvisningen ansågs böra uppdelas på två budgetår. Styrelsen äskar nu återstående belopp.

2. Institutsstyrelsen framhåller att praktiskt taget alla de av mejeriförsökens undersökningar, som direkt beröra smörframställning, utförts på enskilda mejerier. Många försök måste emellertid ske under sådana kontrollerbara förhållanden, som endast kunna åstadkommas i försöksmejeriet, och i direkt kontakt med laboratorierna men samtidigt i så stor skala, att förhållandena något så när överensstämma med praktikens. Härför kräves, bland annat, att tillgång finnes till en försökskärna med större volym än mejeriförsökens nuvarande kärnor. Styrelsen upplyser att möjlighet nu föreligger att förvärva en dylik större, något använd kärna för ett mycket förmånligt pris.

3. Mejeriförsöken ha länge saknat en vakuumindunstningsapparat med en kapacitet av omkring 50 liter. En sådan apparat behövs emellertid nu särskilt för vissa försök rörande dels osttillverkningen, dels konservering av mjölkens näringsinnehåll.

4. För närvarande äga mejeriförsöken endast en användbar analysvåg. Denna inköptes under krigstiden och var ej av bästa kvalitet. Den måste därför ofta justeras och repareras. På grund härav och med hänsyn till den omfattning, som analysarbetet numera har, anser institutsstyrelsen att ytterligare en analysvåg bör anskaffas.

5—9. Dessa förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht s. 64—65). Kostnaderna, vilka då upptogos till sammanlagt 50 000 kronor, ha dock nu på grund av förändringarna i prisläget beräknats till 63 500 kronor.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (remissutlåtande 12/10 1951) tillstyrker, att återstående 12 500 kronor för iordningställande av ostkar skola anvisas för nästa budgetår. Vad angår den under punkterna 2—4 upptagna utrustningen finner styrelsen densamma behövlig. Styrelsen förordar därför, att medel skola anvisas för anskaffande av utrustningen i fråga. För att åstadkomma en jämnare anslagsbelastning föreslås emellertid att medlen icke skola anvisas för budgetåret 1952/53 utan för ett senare budgetår.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (remissutlåtande 1/10 1951) förklarar sig icke ha något att erinra mot de under punkterna 5—9 äskade beloppen.

Departementschefen.

Såsom förut angivits anvisade 1951 års riksdag 12 500 kronor till reparation och nyanskaffning av ostkar med tillbehör vid mejeriförsöken. Beloppet motsvarade emellertid endast halva kostnaden för dessa åtgärder, enär medelsanvisningen ansågs bära uppdelas på två budgetår. Ett lika stort belopp torde därför bära anvisas för ändamålet för nästa budgetår. Vad beträffar den övriga utrustning för mejeriförsöken, vartill medel begärts, torde väl otvivelaktigt behov av densamma föreligga. För närvarande anser jag mig dock blott kunna tillstyrka, att ett belopp av 3 500 kronor skall anvisas till anskaffande av försökskärnan eller vakuumindunstningsapparaten. Det torde få ankomma å institutsstyrelsen att med hänsyn till ange-

lägenhetsgraden bestämma, för vilket av dessa båda ändamål som beloppet bör disponeras.

Vad härfter angår förslagen i fråga om statens trädgårdsförsök framfördes dessa, såsom förut antytts, även föregående budgetår. Min företrädare i ämbetet framhöll då, att det givetvis skulle vara av värde, om förslagen kunde realiseras. Jag delar denna uppfattning. Jag förordar att medel nu skola anvisas till inredning av rum för jordsterilisering samt anordnande av tillskottsbelysning i vissa växthus. Då jag icke har något att erinra mot kostnadsberäkningarna härför, böra följaktligen för dessa ändamål anvisas 6 500 respektive 6 000 kronor. Med inredning av lagerkällare vid Alnarp och uppförande av en sådan källare vid Öjebyn synes däremot tills vidare böra anstå.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle till inredning och utrustning vid Alnarpsinstitutet för nästa budgetår behöva anvisas ett anslag å (12 500 + 3 500 + 6 500 + 6 000 =) 28 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Inredning och utrustning för budgetåret 1952/53 anvisa ett
reservationsanslag av 28 500 kronor.

[35] 19. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	30 000	36 661	414
1951/52 (statsliggaren s. 758)	30 000		
1952/53 (förslag)	30 000		

I enlighet med förslag av *institutsstyrelsen* (skr. 27/8 1951) bör anslaget uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält för budgetåret
1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[36] 20. Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	81 700	83 214
1951/52 (statsliggaren s. 759)	82 700	
1952/53 (förslag)	94 500	

Yrkanden. *Skolöverstyrelsen* (skr. 31/8 1951) hemställer — med överlämnande av framställningar från styrelsen för specialgymnasiet för

lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande om anslag å 100 905 kronor — att ifrågavarande anslag skall uppföras med ett till 96 600 kronor förhöjt belopp. Ändringarna i förhållande till anslagsberäkningen för innevarande budgetår framgå av följande sammanställning.

	Ökning	Minskn.
1. Rektorsarvode	300	
2. Lärarlöner i övrigt	12 500	
3. Skolhälsovård	100	
4. Elevstipendier		2 000
5. Andra kostnader än lärarlöner, undervisningsmateriel och hälsovård	3 000	
	15 900	2 000
	+ 13 900	

6. Av det belopp, som *skolstyrelsen* begärt i sin förut omförmälda framställning, avses 4 300 kronor för att täcka förlust, som garantiföreningen för folkhögskolan Vilan haft för gymnasiet under räkenskapsåret 1949/50.

Motiv. 1. Rektorsarvodet har sedan budgetåret 1946/47 utgått med 600 kronor. Då här är fråga om en skola av gymnasiekaraktär, anser överstyrelsen att de kommunala gymnasierna utgöra den närmast jämförbara skolformen. För rektor vid dessa gymnasier finnes intet arvode fastställt. Enligt kungl. brev den 24 september 1937 åligger det emellertid vederbörande kommun att till rektor utgiva skälig, av överstyrelsen godkänd ersättning för rektorsgöromålen, varjämte rektors tjänstgöringsskyldighet begränsas något. Detta arvode, som överstyrelsen fastställer i varje särskilt fall, utgår vid en del skolor med 500 kronor jämte rörligt tillägg för varje ring, vid andra med ett till 1 200 kronor jämte rörligt tillägg fastställt belopp. Då specialgymnasiet omfattar två årsklasser samt en förberedande klass, finner överstyrelsen en höjning av rektorsarvodet till 900 kronor vara skälig.

2. Vid beräkningen av lärarlönerna utgår överstyrelsen från samma förutsättning som i sina äskanden för innevarande budgetår. Arvoden åt lärare vid den förberedande klassen föreslås skola uppräknas med 1 100 kronor till 8 700 kronor eller samma belopp som anvisats för motsvarande ändamål under budgetåret 1951/52. Vidare förordar överstyrelsen att ersättningen till folkhögskolan Vilan för meddelad undervisning med hänsyn till löneregleringen för folkhögskolans lärare skall höjas från 8 300 kronor till 10 100 kronor. Den återstående ökningen av det till lärarlöner beräknade beloppet, 9 600 kronor, föranledes — förutom av det rörliga tilläggets höjning — av att arvoden till timlärare, som äro anställda vid folkhögskolan eller Alnarpsinstitutet, beräknats enligt löneklass TA 27 eller TA 24. Beträffande motiveringen härför hänvisas till IX ht 1950 s. 71 f.

3. Höjningen av denna post har icke motiverats närmare.

4. Den föreslagna minskningen beror på medelsåtgången för elevstipendier under de senaste budgetåren. Överstyrelsen tillstyrker att elevstipen-

dierna enligt förslag av studielånenämnden skola utgå efter samma grunder som statsstipendierna för bedrivande av studier vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter.

5 och 6. Överstyrelsen tillstyrker att ersättningen till garantiföreningen skall höjas från 8 900 kronor till 11 900 kronor. Uppräkningen motiveras dels med att kostnaderna för bränsle och städning m. m. stigit ytterligare, dels med att garantiföreningen årligen får vidkännas förluster för gymnasiet.

Skolstyrelsen yrkar att i det årliga anslaget till specialgymnasiet i fortsättningen skall ingå ersättning för den förlust, som garantiföreningen haft för specialgymnasiet under sistförflutna redovisade räkenskapsår. Styrelsen erinrar om att den i flera tidigare skrivelser framhållit att specialgymnasiets förläggning till Vilan är mycket ogynnsam för garantiföreningen. Den förlust, som föreningen åsamkades under räkenskapsåret 1949/50, utgjorde cirka 4 300 kronor. Gymnasiet debiteras ej hyra till föreningen. Skulle så varit fallet hade underskottet blivit väsentligt högre. Enligt skolstyrelsen är föreningens ekonomiska ställning emellertid nu sådan, att den icke längre kan bära denna förlust.

Överstyrelsen erinrar att den anmodat skolstyrelsen att framlägga förslag till de ändrade grunder för beräkning av statsbidraget, som skolstyrelsen med hänsyn till ifrågavarande förluster finner påkallade. I avbidan på sådant förslag anser sig överstyrelsen icke kunna taga ställning till den nu föreliggande framställningen om ersättning för garantiföreningens förlust.

Departementschefen.

Jag tillstyrker förslaget att arvudet till rektorn vid specialgymnasiet skall höjas med 300 kronor. I enlighet med skolöverstyrelsens förslag torde vidare de under lärarlöner i övrigt beräknade beloppen till arvoden åt lärare vid den förberedande klassen samt till ersättning åt folkhögskolan Vilan bära uppräknas med 1 100 respektive 1 800 kronor. På grund av det rörliga tilläggets höjning bära vidare upptagas 6 400 kronor. I likhet med vad som nu gäller torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i ett senare sammanhang avgöra, huruvida vissa timlärare bära erhålla en högre löneplacering än den som författningsenligt tillkommer dem. Någon ytterligare höjning av det för lärarlöner avsedda beloppet torde icke bära vidtagas i anledning härav. Förslaget att uppräknas posten skolhälsovård med 100 kronor föranleder ingen erinran från min sida.

Beträffande stipendierna vid specialgymnasiet har jag i likhet med skolöverstyrelsen i princip icke något att erinra mot att dessa skola utgå efter samma grunder som statsstipendierna för bedrivande av studier vid allmänna läroverk m. fl. läroanstalter. I avbidan på ställningstagandet till de förslag angående studiehjälpverksamheten vid de allmänna läroverken m. fl. statliga och statsunderstödda läroanstalter, som studielånenämnden framlagt i betänkandet den 23 juni 1949 (SOU 1949: 41), anser jag emellertid att specialgymnasiets stipendier även under nästa budgetår bära utgå med samma belopp som vid vissa lägre lantbruksundervisningsanstalter. För stipendier torde bära beräknas samma belopp som för innevarande budgetår.

Posten till andra kostnader än lärarlöner, hälsovård och undervisningsmateriel torde med hänsyn till prisstegringarna böra uppräknas något. Emellertid synes uppräknningen enligt min mening kunna begränsas till 2 100 kronor. Vad slutligen angår förslaget att i fortsättningen skall upptagas ett särskilt belopp under förevarande anslag för att täcka den förlust, som garantiföreningen haft för gymnasiet under sistförflutna redovisade räkenskapsår, är jag icke för närvarande beredd att tillstyrka detsamma.

Ifrågavarande anslag bör sålunda för budgetåret 1952/53 uppföras med $(82\,700 + 300 + 1\,100 + 1\,800 + 6\,400 + 100 + 2\,100 =)$ 94 500 kronor. I jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 11 800 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 94 500 kronor.

[37] 21. Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	94 300	93 408
1951/52 (statsliggaren s. 759)	109 000	
1952/53 (förslag)	138 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för lanthushållningsseminariet å Rimforsa* (skr. 21/7 1951) hemställer, att seminariet för budgetåret 1952/53 skall tilldelas statsbidrag med 131 453 kronor.

Lantbruksstyrelsen (utlåtande 24/8 1951) föreslår, att anslaget för nästa budgetår skall uppräknas med 29 000 kronor till 138 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen . .	27 400
2. Arvoden åt speciallärare	1 100
3. Driftkostnader	500
	29 000

M o t i v. 1. Lantbruksstyrelsen räknar med att statsbidrag för nästa budgetår skall utgå till bestridande av avlönings- och pensionskostnader för en rektor samt sex ordinarie och två extra ordinarie ämneslärarinnor. Ökningen i förhållande till motsvarande anvisning för innevarande budgetår beror dels på höjningen av det rörliga tillägget från och med den 1 januari 1951 och dels på beräknade löneklassuppflyttningar.

2. Då det är angeläget att eleverna vid seminariet erhålla en tillfredsställande yrkesutbildning förordar lantbruksstyrelsen att statsbidrag till ersättning åt speciallärare för undervisning i fysiologi, samhällslära, mjölk-

hushållning, botanik, pedagogik och psykologi, bokföring, jordbrukslära samt sjukvård och barnavård skall utgå med 4 600 kronor. För innevarande budgetår ha för ändamålet beräknats 3 500 kronor.

3. Enligt lantbruksstyrelsens förslag, för vilket närmare redogöres under anslagspunkten Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader, skall statsbidraget för lantbruksundervisningsanstalternas driftkostnader höjas med 20 procent. Vid bifall härtill skall i statsbidrag till seminariets driftkostnader utgå ett grundbidrag av 24 kronor per undervisningsdag och ett tilläggsanslag av 1 krona 20 öre per elev och undervisningsdag. Då seminariets styrelse beräknar att under läsåret 1952/53 30 lärarinneelever skola åtnjuta undervisning i 322 dagar och 30 aspirantelever i 90 dagar uppskattas medelsbehovet för driftkostnaderna till $(24 \times 360) + [1,20 (30 \times 322 + 30 \times 90)] = 23\,472$ kronor. Med tillämpning av nu gällande bidragsgrunder skulle för samma ändamål behöva anvisas endast omkring 19 600 kronor.

Departementschefen.

Lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet under posterna avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonalen samt arvoden åt speciallärare föranleda ingen erinran från min sida. Under punkten 43 föreslår jag, att statsbidraget till driftkostnaderna vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna i enlighet med lantbruksstyrelsens förut omförmälda förslag skall höjas med 20 procent. I anslutning härtill torde bidraget till driftkostnader vid seminariet böra uppräknas i samma mån. Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för detta ändamål torde därför likaledes böra godtagas.

Förevarande anslag bör följaktligen höjas med $(27\,400 + 1\,100 + 500 =) 29\,000$ kronor och bestämmas till $(109\,000 + 29\,000 =) 138\,000$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lantbrukshushållningsseminariet å Rimfors* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 138 000 kronor.

[38] 22. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	17 500	9 834
1951/52 (statsliggaren s. 759) ..	17 500	
1952/53 (förslag)	19 700	

Med överlämnande av förslag till stater för kurserna under budgetåret 1952/53 hemställer *styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* (skr. 27/8 1951), att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 2 200 kronor till 19 700 kronor. Av ökningen ha 1 800 kronor föranletts av

arvodesregleringen i samband med det rörliga tilläggets höjning. Vidare har posten övriga expenser på grund av stegrade kostnader för städning, rengöringsmedel och underhåll av inventarier uppräknats med 400 kronor. Slutligen har institutsstyrelsen föreslagit att — ifall minimiantalet elever till den ena av kurserna i hovbeslag och maskinreparation icke kan uppnås — denna kurs liksom under innevarande år skall få ersättas med en kurs i endast maskinreparation.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 12/10 1951) tillstyrker institutsstyrelsens framställning.

Departementschefen.

Såsom institutsstyrelsen föreslagit torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med 19 700 kronor. Vidare har jag under de angivna förutsättningarna icke något att erinra mot att liksom under innevarande budgetår en kurs i enbart maskinreparation skall få anordnas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för kurserna under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 19 700 kronor.

[39] 23. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	14 700	16 275	2 909
1951/52 (statsliggaren s. 760)	15 400		
1952/53 (förslag)	10 700		

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår med hänsyn till en å anslaget beräknad reservation av 5 000 kronor skall upptagas med ett till 10 700 kronor minskat belopp. Styrelsen framhåller vidare att mejeriskolan i Fellingsbro skall nedläggas från och med läsåret 1951/52, varför endast två lägre mejeriskolor komma att vara i verksamhet under nästa budgetår. Anslagsbehovet för dessa två mejeriskolor uppskattar styrelsen till 15 700 kronor enligt följande beräkning.

Ersättningen till mejeriskolas huvudman har alltsedan år 1921 utgått med 2 000 kronor. Då detta statsbidrag till skolans driftkostnader är alldeles för litet i förhållande till huvudmannens utgifter härför, föreslår styrelsen, att denna ersättning från och med budgetåret 1952/53 skall utgå med 4 000 kronor per skola.

Till ordinarie huvudlärare utgår för närvarande en fast årlig lön av 1 000 kronor och, därest han ej bor vid skolan, högst 300 kronor till bestridande av utgifter för resor samt kost och bostad under vistelsen vid skolan. Huvudlärarens undervisning omfattar 230—250 timmar per år. Styrelsen anser att ersättningen är för låg i förhållande till undervisningens omfattning

och kostnaderna för resor m. m. och förordar därför att densamma skall höjas med 500 kronor till 1 800 kronor.

Tim- eller speciallärare vid mejeriskolorna erhålla för sin undervisning ersättning motsvarande arvoden i löneklass TC 17 i timplärarkungörelsen. För 280 timmars undervisning beräknas ersättningen i enlighet härmed till $(280 \times 7:30 =)$ 2 044 kronor per skola.

Medelsbehovet till två mejeriskolor bör sålunda bestämmas till $(8\,000 + 3\,600 + 4\,088 =)$ i runt tal 15 700 kronor.

Departementschefen.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag om höjning av ersättningarna till mejeriskolornas huvudmän och till huvudlärarna vid skolorna. Då jag icke heller i övrigt har något att erinra mot styrelsens anslagsberäkning förordar jag, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 10 700 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 10 700 kronor.

[40] 24. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar.*

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 760)	57 500
1952/53 (förslag)	71 300

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 18/9 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 13 800 kronor till 71 300 kronor. Av anslagsökningen hänföra sig 6 000 kronor till löneklassuppflyttningar, 500 kronor till vikariatsersättningar och 7 300 kronor till det rörliga tilläggets höjning.

Departementschefen.

Högskolestyrelsens anslagsberäkning föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår höjas till 71 300 kronor och beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 28 100 (+ 3 100) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 31 900 (+ 3 400) kronor;

rörligt tillägg 11 300 (+ 7 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(28\,100 + 31\,900 + 11\,300 =)$ 71 300 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	28 100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	31 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	11 300
Summa kronor 71 300;	

b) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 71 300 kronor.

[41] 25. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna*: Omkostnader.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 761)	8 800
1952/53 (förslag)	9 100

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 18/9 1951) hemställer, att anslaget skall ökas till 9 100 kronor. Därvid ha å ena sidan posterna expenser och övriga utgifter uppräknats med respektive 3 300 och 5 000 kronor samt å andra sidan inkomstposten särskilda upp-
bördsmedel höjts med 8 000 kronor.

Departementschefen.

Jag biträder högskolestyrelsens förslag att uppräknat anslaget till 9 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna*: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 9 100 kronor.

[42] 26. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter*: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	3 012 000	3 054 215
1951/52 (statsliggaren s. 762)	4 237 000	
1952/53 (förslag)	5 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 804 300 kronor till 5 041 300 kronor. Av ökningen avse 763 000 kronor bidrag till avlöningskostnader och fortlöpande pensionsavgifter för lärarpersonalen samt 41 300 kronor bidrag till arvoden åt speciallärare.

Motiv. I enlighet med 1951 års riksdags beslut (prop. nr 126; jordbruksutskottets utl. nr 30; r. skr. nr 330) räknar styrelsen vid uppskattningen av medelsbehovet med att statsbidrag till avlönningar åt lärarpersonalen skall utgå med belopp motsvarande 90 procent av skolornas kostnader härför. Styrelsen beräknar att 6 lantbruksskolor, 52 lantmannaskolor, 39 lanthushållsskolor, 2 trädgårdsskolor och fruktodlingsskolan i Urs-hult skola vara i verksamhet under budgetåret 1952/53. Styrelsen utgår vidare från att följande antal lärare skall finnas vid skolorna.

	Vid lantbruks-skolor	Vid lantmannaskolor	Vid lant-hushålls-skolor	Vid träd-gårds-skolor	Vid frukt-odlings-skola
Rektorer	6	52	39	2	1
Ämneslärare (resp. ämneslärarinnor)	6	77	81	5	1
Icke-ordinarie ämneslärare (resp. icke-ordinarie ämneslärarinnor)	6	44	52	2	—

Ökningen av bidraget till avlönings- och pensionskostnaderna beror huvudsakligen på löneregleringen och ändrade statsbidragsgrunder samt det rörliga tilläggets höjning från och med den 1 januari 1951 ävensom på löneklassförändringar. I övrigt betingas höjningen av att dels ett icke obetydligt antal lärare väntas erhålla helårsanställning på grund av fyllnads-tjänstgöring hos hushållningssällskap eller lantbruksnämnd, dels antalet lärare vid lanthushållsskolorna med hänsyn till planerad utvidgning av undervisningsverksamheten beräknas öka från 168 till 172.

Det ökade medelsbehovet för arvoden till speciallärare föranledes helt av den utvidgade undervisningsverksamheten. Största delen av denna ökning, 25 200 kronor, hänför sig till styrelsens framställning om bidrag till kostnaderna för anordnande av maskinskötkurser vid ytterligare fem lantmannaskolor. Styrelsen anser det angeläget att maskinskötkurser skola anordnas i föreslagen omfattning, då bristen på yrkeskunniga maskinskötare för jordbruksmaskiner är kännbar till följd av jordbrukets snabbt fortskridande mekanisering.

Vid bifall till styrelsens förslag skulle medelsbehovet under anslaget för skolornas del bli 5 028 500 kronor enligt följande fördelning.

S k o l o r	Avlönningar	Pensions-avgifter	Speciallärare	Summa kronor
Lantbruksskolor.....	243 300	18 700	38 000	300 000
Lantmannaskolor	2 288 200	170 100	216 900	2 675 200
Lanthushållsskolor	1 698 000	128 100	39 500	1 865 600
Trädgårdsskolor.....	136 400	9 800	7 300	153 500
Fruktodlingsskola	27 000	2 400	4 800	34 200
Summa kronor	4 392 900	329 100	306 500	5 028 500

I statsbidrag till kostnader för trädgårdslärlingskurser vid lantmannaskolor, folkhögskolor m. fl. skolor beräknas 7 200 kronor och till kostnader för korrespondenskurser för trädgårdslärlingar upptagas 5 600 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

Anslaget skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(5\,028\,500 + 7\,200 + 5\,600 =) 5\,041\,300$ kronor.

Departementschefen.

Jag är icke beredd att nu föreslå någon ökning av antalet maskinskötar- kurser. I övrigt torde emellertid lantbruksstyrelsens beräkning av medels- behovet under anslaget böra godtagas. Jag förordar därför att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett avrundat belopp av 5 000 000 kronor. I förhållande till det anslag som anvisats för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 763 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar* för bud- getåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kro- nor.

[43] 27. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruks- undervisningsanstalter: Driftkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 291 000	1 231 930
1951/52 (statsliggaren s. 762)	1 340 000	
1952/53 (förslag)	1 630 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att an- slaget för budgetåret 1952/53 skall uppräknas med 276 100 kronor till 1 616 100 kronor. Anslagsökningen fördelar sig på de olika skolorna enligt följande sammanställning.

1. Lantbruksskolor	27 000
2. Lantmannaskolor	104 100
3. Lanthushållsskolor	129 100
4. Trädgårdsskolor	7 500
5. Fruktdodlingsskola	8 400
Summa kronor 276 100	

Vidare hemställer *lantbruksakademien* (skr. 31/8 1951) om ersättning med 28 600 kronor för hyra till byggnadsstyrelsen för fyra till akademiens trädgårdsskola upplåtna byggnader å Experimentalfältet (jfr prop. nr 79/ 1949 s. 79).

M o t i v. Med hänsyn till den starka stegringen av kostnaderna för skolverksamheten sedan år 1949, då statsbidragen till skolornas driftkostnader fastställdes till sina nuvarande belopp, föreslår lantbruksstyrelsen att bidragen skola uppräknas med 20 procent. Vid beräkningen av medelsbehovet utgår styrelsen därför ifrån att lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolorna samt fruktodlingsskolan i Urshult skola av statsmedel erhålla ett grundbidrag av 24 kronor för varje dag, då undervisning pågår, och ett tilläggsbidrag av 1 krona 20 öre för varje elev och undervisningsdag. Motsvarande uppräknings innebär för trädgårdsskolornas del, att vardera skolan får ett grundbidrag av 12 000 kronor och ett tilläggsbidrag av 1 krona 20 öre per elev och undervisningsdag.

1. Ökningen under denna punkt är helt betingad av de föreslagna ändringarna av bidragsgrunderna. Styrelsen beräknar att även nästa budgetår sedvanliga ett- och tvååriga kurser samt ettårig kurs för utbildning av ladugårdsförmän komma att anordnas vid envar av ifrågakörande sex lantbrukskolor för sammanlagt 250 elever.

2. Av höjningen avses 15 600 kronor såsom bidrag för anordnande av maskinskötkurser vid ytterligare fem lantmannaskolor. Återstående ökning, 88 500 kronor, framkommer såsom resultat av å ena sidan en uppräknings på grund av ändrade bidragsgrunder och utvidgad kursverksamhet samt å andra sidan en beräknad minskning av elevantalet.

3. Den föreslagna ökningen beror till större delen på ändrade bidragsgrunder men även på utvidgad kursverksamhet.

4 och 5. Uppräkningen under dessa punkter betingas helt av ändrade bidragsgrunder samt beträffande fruktodlingsskolan även av att bidrag beräknats för helt läsår i stället för — såsom för innevarande budgetår — endast under tiden 15 februari—30 juni.

Enligt dessa beräkningsgrunder uppskattar styrelsen medelsbehovet för statsbidrag till driftkostnader vid de olika slagen av skolor under budgetåret 1952/53 till följande belopp.

	Grundbidrag kronor	Tilläggsbidrag kronor	Summa kronor
Lantbruksskolor	52 600	109 500	162 100
Lantmannaskolor	317 600	444 300	761 900
Lanthushållsskolor	258 500	374 900	633 400
Trädgårdsskolor	24 000	21 200	45 200
Fruktodlingsskola	6 000	7 500	13 500
Summa kronor	658 700	957 400	1 616 100

Departementschefen.

De nuvarande grunderna för bidrag till driftkostnader vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna fastställdes år 1949 (kungörelsen nr 462/1949). Sedan dess har som bekant en allmän kostnadsstegring av betydande mått inträtt. I motsats till bidraget till avlöningskostnaderna har dock icke bidraget till driftkostnaderna höjts på grund härav. Det torde emellertid

enligt min mening vara ofrånkomligt, att även sistnämnda bidrag nu skall höjas. Lantbruksstyrelsen har föreslagit en uppräknings med 20 procent. Jag finner detta förslag väl avvägt och tillstyrker därför detsamma. De särskilda bidragsbeloppen torde sålunda böra fastställas i anslutning till styrelsens i det föregående närmare redovisade förslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar som vid bifall här till bli erforderliga.

Vid uppskattningen av medelsbehovet under förevarande anslag har lantbruksstyrelsen utgått från de ändrade bidragsgrunderna. Då jag ansett mig böra helt biträda styrelsens förslag i ämnet, har jag icke heller något att invända mot styrelsens beräkning av den kostnadsökning, som påkallas av förslagens genomförande. Vad angår styrelsens medelsberäkning i övrigt har jag icke någon annan erinran än att medelsanvisningen bör minskas med 15 600 kronor med hänsyn till att jag, såsom jag anfört under nästföregående anslagspunkt, icke ansett mig kunna förorda någon ökning av antalet maskinskötarkurser. Till bidrag till driftkostnader vid vissa lägre lantbruksundervisningsanstalter skulle alltså för nästa budgetår behöva anvisas ett belopp av $(1\,616\,000 - 15\,600 =) 1\,600\,400$ kronor. I jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 260 500 kronor.

Vad härefter angår lantbruksakademiens framställning torde jag få erinra om att i propositionen nr 79/1949 föreslogs, att fyra byggnader å Experimentalfältet, som tidigare disponerats av statens jordbruksförsök, skulle överföras till statens allmänna fastighetsfond och av byggnadsstyrelsen upplåtas till akademiens trädgårdsskola. Samtidigt uttalades, att akademien borde erhålla gottgörelse för den till fastighetsfonden utgående hyresersättningen från anslag å riksstaten. Förslaget godtogs av riksdagen (skr. nr 345). Enligt vad jag inhämtat skall ersättning till fastighetsfonden utgå räknat från och med den 1 april 1951. Det synes lämpligt att ersättningen från sagda tidpunkt till den 1 juli 1952 får bestridas från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. För nästa budgetår böra medel för ändamålet däremot upptagas under förevarande anslag. Såsom akademien föreslagit torde för ändamålet böra beräknas ett belopp av 28 600 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör förevarande anslag uppföras med $(1\,600\,400 + 28\,600 =) 1\,629\,000$ kronor eller avrundat 1 630 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 630 000 kronor.

[44] 28. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	10 000	8 412
1951/52 (statsliggaren s. 762) ..	10 000	
1952/53 (förslag)	10 000	

I enlighet med förslag av *lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[45] 29. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	233 200	223 061
1951/52 (statsliggaren s. 763)	257 000	
1952/53 (förslag)	305 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer dels att lönerreglering för yrkesskolornas lärare skall genomföras från och med budgetåret 1952/53, dels att ett förslagsanslag av 349 300 kronor skall anvisas till bidrag till nämnda skolor. Beloppet överstiger med 92 300 kronor det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Fördelningen av det yrkade anslaget mellan skolorna framgår av följande tabell, i vilken till jämförelse medtagits beviljade bidrag för löpande budgetår.

Skola	Avlöningar		Driftkostnader		Summa	
	beviljat för 1951/52 kronor	beräknat för 1952/53 kronor	beviljat för 1951/52 kronor	beräknat för 1952/53 kronor	beviljat för 1951/52 kronor	beräknat för 1952/53 kronor
Gålö	53 831	62 101	26 240	30 488	80 071	92 589
Sorsele	56 752	64 850	18 360	22 032	75 112	86 882
Vittjärvgården	53 482	64 070	23 400	28 080	76 882	92 150
Pålkem	41 258	59 318	15 300	18 360	56 558	77 678
Summa kronor	205 323	250 339	83 300	98 960	288 623	349 299

Motiv. Såsom motivering för sin framställning om lönerreglering för yrkesskolornas lärare åberopar styrelsen jordbruksutskottets utlåtande nr 30 i anledning av propositionen nr 126/1951 angående vissa anslag till lägre lantbruksundervisning m. m. Utskottet framhöll däri att det skulle vara önskvärt att frågan om lönerreglering vid yrkesskolorna skulle omprövas

så snart förhållandena det medgäve. Styrelsen föreslår nu att yrkesskolornas befattningshavare i lönehänseende skola jämsställas med de lärare vid övriga lägre lantbruksundervisningsanstalter, vilka äga motsvarande kompetens.

Vid beräkning av statsbidraget till lärarnas avlöning utgår styrelsen från att bidraget skall — liksom vid övriga lägre lantbruksundervisningsanstalter — utgöra 90 procent av den lönegradsplacerade lärarpersonalens löner och pensionsavgifter.

Enligt denna beräkning behöver anslaget vid oförändrad personalstyrka för nästa budgetår uppräknas med i runt tal 56 000 kronor. Liksom vid sina anslagsäskanden för innevarande budgetår hemställer styrelsen, att statsbidrag skall utgå till avlönande av en yrkeslärare vid Pålkem med undervisning i jordbruk, träslöjd och smide. Härför beräknas ett belopp av 12 700 kronor. Ersättningen till speciallärare vid Pålkem kan härigenom minskas med 1 200 kronor. Å andra sidan måste ersättningen till speciallärarna vid skolorna uppräknas med sammanlagt 650 kronor. Anledningen härtill är att ersättningen enligt det högre belopp, som beslutats skola utgå efter den 1 november 1951, för nästa budgetår beräknats för helt år i stället för såsom nu för endast 8 månader. Löneökningar enligt kollektivavtal åt förmanspersonalen vid yrkesskolorna medföra slutligen ett med 7 800 kronor ökat medelsbehov.

Statsbidraget till driftkostnaderna föreslås på grund av de ökade omkostnaderna för skolornas verksamhet höjt med 20 procent. Förslaget medför en merkostnad av 15 700 kronor.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t den 28 december 1951 meddelat beslut rörande löneställningen för lärarpersonalen vid jordbrukets yrkesskolor samt tilldelat skolorna statsbidrag till avlönings- och driftkostnader för innevarande läsår. De belopp som anvisats ha angivits i det föregående. I fråga om löneställningen innebär beslutet att lärarpersonalen vid skolorna erhålla arvoden motsvarande följande lönegrader, nämligen föreståndarna vid Gålö, Sorsele och Vittjärvsgråden 29 lönegraden, föreståndaren vid Pålkem 23 lönegraden, föreståndarinnan vid Sorsele 24 och föreståndarinnan vid Pålkem 21 lönegraden, yrkeslärarna 20 lönegraden, lärarinnorna 18 lönegraden samt assistenterna 11 lönegraden.

Någon ändring i den löneställning, som sålunda fastställts, synes icke böra vidtagas för nästa budgetår. Lantbruksstyrelsens förslag om statsbidrag till avlönande av en yrkeslärare vid Pålkem kan jag icke biträda. Med hänsyn härtill synes man vid beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår såvitt gäller statsbidrag till avlöningar kunna upptaga samma belopp, som Kungl. Maj:t genom nämnda beslut den 28 december 1951 beviljat för ändamålet, eller i runt tal 206 000 kronor.

Vid anmälan av anslaget till bidrag till de lägre lantbruksundervisningsanstalternas driftkostnader har jag med hänsyn till de inträdda kostnadsstegringarna föreslagit, att dessa bidrag skola höjas med 20 procent. Då

samma skäl föreligga beträffande jordbrukets yrkesskolor anser jag mig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag om en motsvarande höjning av driftkostnadsbidraget till yrkesskolorna. I enlighet med styrelsens beräkning torde därför böra upptagas ett belopp av 99 000 kronor för ändamålet.

Vid bifall till vad jag sålunda anfört bör till bidrag till jordbrukets yrkesskolor för budgetåret 1952/53 anvisas ett förslagsanslag av (206 000 + 99 000 =) 305 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid efter förslag av lantbruksstyrelsen meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 305 000 kronor.

[46] 30. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerat belopp vid bud- getårets utgång
1950/51	97 600	77 777	137 764	119 764
1951/52 (statsliggaren s. 763)	63 500			
1952/53 (förslag)	73 000			

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 104 000 kronor. Styrelsen räknar därvid med en anslagsreservation å omkring 66 700 kronor.

De ändringar i förhållande till dispositionen av innevarande budgetårs anslag, som styrelsens förslag innebär, framgå av följande sammanställning.

	1951/52	Ökning	Minskn.
Utbildningskurser			
1. för ladugårdsskötare	33 000	6 000	
2. » djurskötare	—	5 200	
3. » svinskötare	4 900	1 300	
4. » kontrollassistenter	34 500	10 000	
5. » täckdikningsförmän	7 000	1 000	
6. » trädgårdsskötsel vid folkhögskolor	16 000	4 000	
Instruktionskurser			
7. i betes- och vallkultur	3 500	700	
Fortbildningskurser			
8. för lärare vid lantbruks- och lantmannaskolor, lärarinnor vid lanthushållsskolor samt hushållningssällskapens konsulenter	—	21 000	
9. i jordbrukets inre rationalisering för lantbruksinstruktörer	—	5 000	
Reservation	53 000		13 700
		54 200	13 700
		+ 40 500	

Dessutom föreligger en framställning från *Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund* (skr. 23/10 1951), vari förbundet för budgetåret 1952/53 hemställer om ett anslag å 125 000 kronor för det under punkt 8 upptagna ändamålet.

Motiv. 1. Enligt gällande bidragsbestämmelser utgår vid utbildningskurs för ladugårdsskötare statsbidrag till ersättning åt lärare och instruktörer med 10 kronor för varje lektionstimme, då teoretisk undervisning meddelas, och med 5 kronor för varje timme, som ägnas åt övningar eller demonstrationer, dock högst med sammanlagt 1 200 kronor. Med hänsyn till att enligt beslut vid 1951 års riksdag (prop. nr 126; r. skr. nr 330) statsbidraget till speciallärare vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna från och med läsåret 1951/52 bestämts till högst 12 kronor för lektionstimme och 6 kronor för övningstimme, föreslår styrelsen att bidraget till ersättning åt lärare och instruktörer vid ladugårdsskötarkurser från och med budgetåret 1952/53 skall utgå med samma belopp, dock sammanlagt högst med 1 500 kronor. Styrelsen räknar med 20 praktisk-teoretiska kurser för ladugårdsskötare, var och en om tre månader och med i genomsnitt 5 elever i varje kurs.

2. Anslag för anordnande av djurskötarkurser begärdes redan i anslags-
äskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen se IX ht 1951 s. 72 ff.

3 och 4. Höjningen av medelsanvisningen till utbildningskurser för svin-skötare och kontrollassistenter föranledes av att de ändrade bidragsbestämmelser, som förordats under 1, föreslås skola tillämpas även beträffande lärarna och instruktörerna i dessa kurser. Beträffande sistnämnda kurser föreslås maximibidraget för kurs dock skola vara 2 000 kronor.

5. Bidragshöjningen motiveras med den tidigare medelsförbrukningen och den inträdda kostnadsstegringen.

6 och 7. Förslaget om höjd medelsanvisning till utbildningskurser i träd-gårdsskötsel vid folkhögskolor och instruktionskurser i betes- och vallkultur föranledes i förra fallet av den allmänna kostnadsstegringen och i senare fallet av den beräknade medelsförbrukningen.

8. Med hänsyn till den snabba utvecklingen på jordbrukets område föreligger enligt styrelsens mening ett stort behov av fortbildningskurser inom olika ämnesområden för hushållningssällskapens konsulenter och lantbruksundervisningsanstaltarnas lärarpersonal. Styrelsen föreslår sålunda, att medel skola beräknas för anordnande under budgetåret 1952/53 av tre dylika kurser, och beräknar medelsbehovet till 7 000 kronor per kurs. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att efter styrelsens förslag fastställa, inom vilka ämnesområden fortbildningskurserna skola anordnas.

Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund anför i sin framställning bland annat följande.

Förbundet har i skilda sammanhang framhållit behovet av fortbildning för lärare, som äro verksamma inom lantbruksundervisningen, liksom för

hushållningssällskapens konsulenter av olika slag. Den ringa utsträckning, i vilken fortbildningskurser i lantbruksstyrelsens egen regi kunnat anordnas, har icke svarat mot behovet av en dylik utbildning. Även anslagen till bestridande av kostnader för kursdeltagare vid av andra myndigheter, enskilda institutioner, föreningar etc. anordnade fortbildningskurser måste — i de fall då sådana över huvud taget beviljats — anses ha varit alltför små.

Lantbruksstyrelsen har i sina anslagsäskanden under anslaget Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser årligen hemställt om anslag till fortbildningskurser för lärare och konsulenter. Några förslag till riksdagen i anledning härav ha dock i regel ej avgivits. Den restriktivitet som sålunda iakttagits har varit så stor, att man bibringats den uppfattningen, att anordnande av fortbildningskurser för lärare och konsulenter över huvud taget icke ansetts få ingå i lantbruksstyrelsens reguljära verksamhet.

En jämförelse med fortbildningen av lärare vid andra former av yrkesundervisningen än den, som ha samband med jordbruket, visar, att behovet av fortbildning på förstnämnda områden tillgodosetts på ett helt annat sätt. Till överstyrelsens för yrkesutbildning förfogande har sålunda ställts ett årligt anslag för utbildning av lärare vid yrkesundervisningen. För budgetåret 1951/52 uppgick ifrågavarande anslag till 200 000 kronor. Under sisteförflutna budgetår torde, enligt vad som upplysts, av tillgängliga medel ha disponerats omkring 148 000 kronor till fortbildning av lärare inom hantverk och industri, omkring 52 000 kronor till lärare på det husliga området och omkring 45 000 kronor till lärare på handelns område.

Behovet av fortbildning av lärare inom yrkesundervisningen på jordbrukets område torde vara väl så stort som på de områden, där överstyrelsen för yrkesutbildning är verksam. Därför synes en motsvarande anordning, som träffats i fråga om den av överstyrelsen ledda kursverksamheten, böra införas jämväl för lantbruksstyrelsens vidkommande. Detta skulle innebära, att för varje budgetår ställdes ett reservationsanslag till styrelsens förfogande, avsett att användas för fortbildning av lärare och konsulenter. Anslaget, vilket enligt förbundets uppfattning icke bör understiga 125 000 kronor, bör disponeras av lantbruksstyrelsen efter vissa av Kungl. Maj:t och riksdagen meddelade föreskrifter.

9. Lantbruksstyrelsen anför, att Lantbruksverkets tjänstemannaförening i en framställning till styrelsen framfört önskemål om anordnande av olika slag av kurser för personal som är ansluten till föreningen. Styrelsen anser sig dock för närvarande endast kunna förorda, att en fortbildningskurs skall anordnas för lantbruksinstruktörer i jordbrukets inre rationalisering. Kostnaden härför beräknas till 5 000 kronor.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna förorda, att förevarande anslag skall höjas med mer än 9 500 kronor. Anslaget skulle sålunda uppföras med 73 000 kronor för nästa budgetår, medan lantbruksstyrelsen äskat 104 000 kronor. Då man emellertid — såsom förut nämnts — torde kunna räkna med en reservation av 66 700 kronor å anslaget, innebär detta att sammanlagt närmare 140 000 kronor skulle komma att stå till förfogande för ifrågavarande ändamål. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma vilka kur-

ser som under nästa budgetår skola få anordnas inom nämnda kostnadsram.

Lantbruksstyrelsens förslag om höjning av statsbidraget till ersättning åt lärare och instruktörer vid vissa kurser anser jag mig böra biträda. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som på grund härav bli erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 73 000 kronor.

[47] 31. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 000 000	1 010 528
1951/52 (statsliggaren s. 763) ..	1 140 000	
1952/53 (förslag)	1 300 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett till 1 322 400 kronor förhöjt belopp. Vidare föreslår styrelsen, i anslutning till en framställning av Svenska lantmannaskolornas lärarförening, att stipendiebeloppen till eleverna vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna skola höjas med omkring 15 procent. Styrelsens uppskattning av medelsbehovet, vilken gjorts med utgångspunkt från denna höjning av stipendiebeloppen, innebär följande ändringar i förhållande till beräkningen av innevarande budgetårs anslag.

	1951/52	1952/53
Understöd åt elever vid		
1. lantbruksskolor och ladugårdsförmanskurser . . .	70 000	80 500
2. lantmannaskolor med kontrollassistent- och ladugårdsförmanskurser	554 500	649 750
3. lantlathållsskolor	400 000	460 000
4. trädgårdsskolor	30 000	34 500
5. trädgårdsskolor vid folkhögskolor	10 000	11 500
6. driftsledarkurs vid Alnarp	17 000	19 500
7. hovslagarkurser	7 000	8 000
8. lägre mejeriskolor	35 000	40 200
9. ladugårdsskötarkurser	12 000	13 800
10. djurskötarkurser	—	2 800
11. svinskötarkurser	1 600	1 850
	1 137 100	1 322 400

M o t i v. Enligt en av styrelsen verkställd undersökning synas kostnaderna för elevernas inackordering i lantmannaskolorna och lantlathållsskolornas elev-

internat från och med läsåret 1946/47 ha stegrats med omkring 26 procent vid lantmannaskolorna och omkring 27 procent vid lanthushållsskolorna. Denna kostnadsstegring skulle ha varit ännu större, därest icke många av skolornas huvudmän genom kontanta bidrag till elevhushållen eller genom andra åtgärder sökt hålla tillbaka ökningen av inackorderingskostnaderna.

En höjning av stipendiebeloppen synes sålunda nödvändig. Med hänsyn till det ekonomiska läget föreslår styrelsen efter samråd med skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning en höjning av stipendiebeloppen med endast omkring 15 procent. Enligt detta förslag skulle stipendiebeloppen från och med budgetåret 1952/53 höjas till 460, 350 och 240 kronor per år i respektive tredje, andra och första behovsgraden för elever vid annan huvudkurs vid lantbruksskola än ladugårdsförmanskurs samt för elever vid lägre mejeriskola. För elever vid ladugårdsförmanskurs skulle stipendiebeloppet bli 520 kronor per år. De stipendiebelopp, som utgå per månad, skulle uppräknas till 105, 70 och 35 kronor i respektive behovsgrader.

Lantbruksstyrelsen framhåller slutligen, att den anser det angeläget, att studielånenämndens betänkande och förslag angående studiehjälpssamheten vid de allmänna läroverken m. fl. statliga och statsunderstödda läroanstalter (SOU 1949: 41) skall föreläggas riksdagen och att därvid för lantbruksundervisningsanstalternas del skall föreslås en uppdelning av elevstipendierna i studiebidrag och behovsstipendier på sätt styrelsen förordat i sitt utlåtande den 9 november 1949 över ifrågavarande betänkande.

Beträffande motiveringen för de särskilda beloppen må i övrigt endast nämnas följande.

2. I det för elever vid lantmannaskolor för innevarande budgetår beräknade stipendiebeloppet ingå 10 500 kronor för stipendier åt elever vid fem maskinskötarkurser. För nästa budgetår har styrelsen räknat med tio dylika kurser.

10. Beträffande motiveringen för stipendier åt elever i djurskötarkurser hänvisas till IX ht 1951 s. 72 ff.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående ha kostnaderna för elevernas inackordering i lantmanna- och lanthushållsskolornas elevinternat från och med läsåret 1946/47 stigit med cirka 26 procent vid lantmannaskolorna och cirka 27 procent vid lanthushållsskolorna. Med hänsyn till det ekonomiska läget har emellertid lantbruksstyrelsen ansett sig blott böra tillstyrka en höjning av stipendierna med omkring 15 procent. Detta förslag kan jag ansluta mig till. Jag har därför icke heller något att erinra mot styrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget. Då jag emellertid avstyrkt en utökning av antalet maskinskötarkurser, bör dock det av styrelsen beräknade anslagsbeloppet minskas med 12 600 kronor. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett avrundat belopp av 1 300 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som bli erforderliga vid bifall till förslaget om en höjning av stipendiebeloppen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

[48] 32. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerat belopp vid bud- getårets utgång
1950/51	2 000 000	1 105 627	6 889 740	4 705 500
1951/52 (statsliggaren s. 764)....	1 500 000			
1952/53 (förslag)	2 500 000			

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 1 500 000 kronor. Såsom motivering för detta förslag anför styrelsen bland annat följande.

De för ifrågavarande ändamål under perioden 1939/40—1951/52 tillgängliga medlen uppgå — under förutsättning att Kungl. Maj:t medger, att det belopp å 1 000 000 kronor av 1947/48 års anslag, som fortfarande är reserverat, får tagas i anspråk — till 18 850 000 kronor. Hittills ha statsbidrag å sammanlagt 14 549 771 kronor beviljats. Av medlen återstå sålunda 4 346 029 kronor. En ansökning om statsbidrag å 1 047 479 kronor till byggnadsarbeten vid lantbruksskolan i Jälla, Uppsala län, är för närvarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Dessutom ha till lantbruksstyrelsen inkommit ansökningar om statsbidrag till nybyggnader m. m. från 44 skolor representerande en sammanlagd byggnadskostnad av omkring 32 000 000 kronor. Av detta belopp skulle omkring 24 000 000 kronor erfordras såsom statsbidrag. Skulle för samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar inkommit, beviljas statsbidrag under nästa budgetår, kommer sålunda att erfordras ett belopp av $(1\,047\,479 + 24\,000\,000 =)$ i runt tal 25 000 000 kronor. Därutöver kunna enligt vad styrelsen har sig bekant förväntas inkomma ansökningar om byggnadsbidrag från ett flertal skolor.

Med hänsyn till att byggnadsbeståndet vid många lantbruksundervisningsanstalter fortfarande är synnerligen bristfälligt framhåller lantbruksstyrelsen angelägenheten av att skolorna få utföra planerade byggnadsarbeten inom rimlig tid. En ökad investering i förhållande till innevarande budgetår synes styrelsen därför väl motiverad.

Ledamoten av lantbruksstyrelsen *E. A. Sjölander* har i särskilt yttrande förklarat sig anse, att styrelsen med hänsyn till det stora behovet av nybyggnader vid jordbrukets skolor bort föreslå, att förevarande anslag skulle uppföras med 4 000 000 kronor.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla, att lantbruksstyrelsen med skrivelse den 16 april 1951 överlämnat en ansökning av Gävleborgs läns hushållningssällskap om statsbidrag för fullbordande av en maskinhall vid Kungsgårdens demonstrations- och undervisningsgård samt till erforderliga

undervisningsinventarier i maskinhallen. Styrelsen har tillstyrkt att ett bidrag av 67 500 kronor skall anvisas för ändamålet.

Departementschefen.

Med den starka begränsning av investeringarna, som måste iakttas i nuvarande läge, torde det icke vara möjligt att under nästa budgetår medgiva någon mera omfattande byggnadsverksamhet. Då stort byggnadsbehov föreligger vid lantbruksundervisningsanstalterna anser jag det emellertid angeläget, att denna verksamhet skall kunna fortgå i åtminstone samma omfattning som hittills. Verksamheten har under innevarande budgetår hållits inom en bidragsram av 2 000 000 kronor. På grund av de inträdda prisstegringarna vill jag förorda, att ramen skall bestämmas till 2 500 000 kronor. Anslaget torde vid bifall härtill böra uppföras med samma belopp, vilket innebär att det höjes med 1 000 000 kronor.

Statsbidrag till Gävleborgs läns hushållningssällskap för vissa byggnadsarbeten m. m. vid sällskapets demonstrations- och undervisningsgård torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, böra anvisas från förevarande anslag. Jag ämnar i sinom tid ånyo anmäla ärendet för Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

[49] 33. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51.....	150 000	125 525	174 475
1951/52 (statsliggaren s. 764)	150 000		
1952/53 (förslag)	150 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp.

Vidare föreligger en framställning från *styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker* (skr. 1/11 1951) att statsbidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning skall få utgå till trädgårdsskolor på de villkor som för närvarande gälla beträffande jordbrukets undervisningsanstalter.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande 16/11 1951) tillstyrker framställningen och hemställer, att bidrag skall kunna utgå jämväl till fruktodlings-skolor.

Departementschefen.

Lantbruksstyrelsens anslagsberäkning för nästa budgetår föranleder ingen erinran från min sida. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår

skall uppföras med oförändrat belopp, 150 000 kronor. Jag biträder förslaget att bidrag enligt kungörelsen den 30 juni 1949 (nr 455) angående statsbidrag till anskaffning av maskiner m. m. vid vissa anstalter för lantbruksundervisning skall utgå jämväl till trädgårds- och fruktodlingsskolor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som bli erforderliga vid bifall till detta förslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[50] 34. Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	959 500 ¹	695 333
1951/52 (statsliggaren s. 764)	966 500	
1952/53 (förslag)	1 450 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 och 1/10 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 524 500 kronor till 1 491 000 kronor. I en vid skrivelsen den 24 augusti 1951 fogad framställning anholder Föreningen skogs- och lantbruksfilm om ett anslag å 45 000 kronor för budgetåret 1952/53. Av detta belopp avses 40 000 kronor för framställning av undervisnings- och instruktionsfilmer ävensom bildserier på jordbrukets och trädgårdsodlingens områden samt 5 000 kronor för anordnande av lokala filmkurser.

Vidare hemställer *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 4/10 1951) dels att anslaget skall uppräknas till ett belopp, som icke endast motsvarar senaste tidens kostnadsstegringar utan även möjliggör en utvidgning av verksamheten, dels att bidrag till traktamentsersättning framdeles skall kunna utgå till samtliga lärare och instruktörer som anlitas i verksamheten.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår framgår av följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits för budgetåret 1951/52 beviljade belopp.

	Anvisat för 1951/52	Föreslaget för 1952/53
1. Undervisningskurser med enbart muntlig undervisning	431 500	810 000
2. Undervisningskurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning	480 000	600 000
3. Studieresor	25 000	45 000
4. Undervisningsfilm och bildserier.....	30 000	36 000
Summa kronor	966 500	1 491 000

¹ Av beloppet ha 19 500 kronor anvisats å tilläggsstat.

Motiv. 1 och 2. Lantbruksstyrelsen förordar av praktiska skäl att anslagsposterna till undervisningskurser med enbart muntlig undervisning och kurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning skola sammanföras till en anslagspost.

Styrelsen yrkar att medelsanvisningen till förevarande kursverksamhet skall höjas med sammanlagt 498 500 kronor. Av detta belopp hänföra sig 228 500 kronor till att styrelsen föreslår en höjning av arvoden till lärare och instruktörer samt av kursdeltagarnas stipendier samt till att den räknar med ett ökat medelsbehov på grund av stegrad kursverksamhet och högre resekostnader för lärare och elever. Sålunda föreslås bland annat att nuvarande timarvoden å tio respektive fem kronor skola höjas till tolv respektive sex kronor och att stipendiebeloppen skola höjas från respektive tre, fyra och nio kronor till respektive fyra, fem och elva kronor. Till återstående del, 270 000 kronor, beror den begärda ökningen på att styrelsen förordar att anslagsanvisningen till kurser med enbart muntlig undervisning skall avse budgetår och icke — såsom för närvarande — kalenderår. För att möjliggöra en sådan omläggning från och med nästa budgetår blir det erforderligt att beräkna statsbidrag till ifrågavarande kurser för ett och ett halvt år. I fråga om höjningen av undervisningsarvoden och stipendierna anför styrelsen bland annat följande.

Enligt nuvarande bestämmelser utgår till lärare och instruktör vid ifrågavarande utbildningskurser arvode med 10 kronor för varje lektionstimme, då han meddelat teoretisk undervisning, och med 5 kronor för varje timme, som han ägnat åt övningar och demonstrationer. Dessa belopp böra — liksom styrelsen i det föregående föreslaget beträffande särskilda utbildningskurser — höjas till 12 respektive 6 kronor. Vidare förordar styrelsen, att det särskilda arvode, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1949 på vissa villkor utgår till befattningshavare hos hushållningssällskap, bör uppräknas från 7 kronor 50 öre per timme och högst 15 kronor per dag till 9 respektive 18 kronor.

Jämlikt bestämmelserna i 8 § reglementet den 30 juni 1949 (nr 451) för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område med däri genom kungörelsen nr 535/1949 gjord ändring, skall deltagare i muntlig kurs för särskilt antagna elever med längre varaktighet än fem undervisningsdagar erhålla ersättning, beräknad efter billigaste klass, för erforderliga järnvägs-, ångbåts- eller bussresor mellan hemmet och kursplatsen samt, om han ej under kursen kan vistas i sitt hem, tillika traktamentsstipendium med 3 kronor om dagen. Sådan elev må ock, efter behovsprövning av den som anordnar kursen, erhålla stipendium för förlorad arbetstid med högst 9 kronor om dagen, om han har försörjningsplikt mot familj, och eljest med högst 4 kronor om dagen. Dessa bestämmelser gälla ock för den, som deltagar i den muntliga delen av kurs med kombinerad skriftlig och muntlig undervisning. På grund av stegrade levnadskostnader och höjda arbetslöner föreslår styrelsen, att traktamentsstipendium skall höjas från 3 till 4 kronor och stipendium för förlorad arbetstid från 9 respektive 4 kronor till 11 respektive 5 kronor.

Hushållningssällskapens förbund ansluter sig till lantbruksstyrelsens förslag beträffande höjningen av arvodes- och stipendiebeloppen samt föreslår därjämte, såsom nyss nämnts, en ytterligare utvidgning av bestämmelserna om statsbidrag. I sistnämnda hänseende anför förbundet följande.

Enligt kungörelsen den 30 juni 1949 (nr 452) angående statsbidrag till utbildningsverksamhet på lantbrukets område utgår i de fall, då som lärare eller instruktör inom verksamheten anlitas person, vilken ej är befattningshavare vid hushållningssällskap eller statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt, statsbidrag, förutom till undervisningsarvoden, endast till täckande av vederbörandes resekostnadsersättning. Några traktamentskostnader ersättas sålunda ej. Särskilt då det gäller undervisningen på det husliga området och maskinområdet har denna bestämmelse visat sig olämplig. För att tillgodose utbildningsbehovet måste nämligen vid hithörande kurser mycket ofta som lärare och instruktörer anlitas personer, vilka ej äro anställda hos sällskapen eller vid nämnda skolor. Då emellertid några traktamenten ej utgå vid dylika fall, har det visat sig svårt och många gånger ogörligt att få lämpliga personer att medverka. Enligt förbundets förmenande böra därför även i berörda fall traktamentsersättningar kunna utbetalas och statsbidrag utgå för ändamålet.

Under förmålan att den verkställt översyn av bestämmelserna rörande ingivandet och behandlingen av bidragsansökningar för hushållningssällskapens undervisningsverksamhet, framlägger lantbruksstyrelsen vissa förslag i dessa hänseenden. Förslagen avse ändring i tiden för ingivande av ansökning ävensom för anslagsanvisningen.

Beträffande de muntliga kurserna föreslår styrelsen sålunda — såsom förut nämnts — att anslagsanvisningen skall avse budgetår i stället för såsom för närvarande kalenderår. Samma ändring föreslås även beträffande studieresorna. Vidare förordar styrelsen att ansökningstiden för statsbidrag till muntliga kurser, som enligt nu gällande bestämmelser utgår den 1 februari, i samband därmed skall utsträckas till den 1 juni. Omläggningen medför att anslaget till ifrågavarande kurser och till studieresor för nästa budgetår måste beräknas för ett och ett halvt år. I fråga om de kombinerade kurserna innebär styrelsens förslag att ansökningstiden för ingivande av statsbidrag skall framflyttas från den 1 oktober till den 1 november. Såsom närmare motivering för nyssnämnda förslag anför styrelsen i huvudsak följande.

Enligt bestämmelserna i kungörelsen 452/1949 utgår statsbidrag till kurser med enbart muntlig undervisning eller till studieresor för kalenderår och statsbidrag till kurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning för läsår, som räknas från och med den 1 november till och med den 31 oktober. Vidare är föreskrivet, att preliminär ansökan om statsbidrag till muntliga kurser skall göras före den 1 februari och till kombinerade kurser före den 1 oktober. Enligt samma kungörelse beviljas statsbidrag av styrelsen på grundval av preliminär ansökning.

Av det anslag, som 1952 års riksdag må komma att anvisa till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet för budgetåret 1952/53, skulle enligt nu gällande bestämmelser statsbidrag utgå till bland annat muntliga kurser och studieresor under kalenderåret 1952 och till kombinerade kurser under läsåret 1952/53. Styrelsen kan emellertid icke bevilja sällskapen statsbidrag till muntliga kurser och studieresor, förrän riksdagen anvisat härför erforderliga medel och Kungl. Maj:t ställt dessa till styrelsens föfogande. Då Kungl. Maj:ts beslut icke torde föreligga klart förrän i maj månad, måste sällskapen under kalenderårets fem första månader bedriva sin kursverksamhet utan kännedom om det statsbidrag, de kunna erhålla till årets kurser med muntlig undervisning. För att komma ifrån denna

olägenhet bör anvisat anslag ej såsom nu avse det kalenderår då riksdagen ställer anslaget till förfogande utan antingen följande budget- eller läsår. En sådan omläggning skulle emellertid under övergångsåret medföra anslagsanvisning för ett och ett halvt år respektive ett år och tio månader. Genom en sådan ändring skulle sällskapen, innan de igångsätta sina kurser med muntlig undervisning, veta huru stora statsbidrag de kunna påräkna för ändamålet. Om ändringen genomföres, kan ansökningstiden för statsbidrag till muntliga kurser framflyttas till förslagsvis den 1 juni, därest anslaget avser budgetår, och till den 1 september, därest anslaget gäller läsår.

Styrelsen förordar för sin del, att anslaget i vad det avser kurser med muntlig undervisning skall gälla för det budgetår, för vilket detsamma anvisats, och att, i samband med att sådan ändring genomföres, anslaget till ifrågakvarande kurser skall beräknas för ett och ett halvt år.

Vad beträffar statsbidrag till kurser med kombinerad undervisning måste sällskapen med nuvarande bestämmelser om tid för ingivande av ansökning begära statsbidrag till så stort antal kurser, som de beräkna kunna anordna under läsåret. För att vara på den säkra sidan beräkna sällskapen i regel anslagsbehovet för denna kursverksamhet i överkant. Då anslaget tidigare varit obetecknat och otillräckligt för att helt tillgodose av sällskapen beräknade anslagsbehov, har styrelsen med ledning av ansökningarna samt den tidigare kursverksamheten sökt fördela de tillgängliga medlen så rättvist som möjligt. Eftersom emellertid ansökningarna icke kunnat helt baseras på anmälan om kurser som med säkerhet komma till stånd, har ofta inträffat, att för vissa sällskap kursverksamheten blivit mindre än som beräknats och beviljat bidrag icke kunnat utnyttjas, medan för andra verksamheten skulle ha blivit av beräknad omfattning, om blott statsbidrag kunnat till fullo beviljas.

Osäkerheten i sällskapens beräkning av kursverksamhetens omfattning under det kommande läsåret blir större ju tidigare på hösten ansökningarna om statsbidrag till verksamheten skola ingivas. Särskilt under år med försenad skörd, som hindrar landsbygdsungdomen att planera för sin studieverksamhet, bli sällskapens möjligheter att i tid organisera det kommande årets kursverksamhet försvårade. Tiden för ansökningarnas ingivande kan emellertid icke uppskjutas hur länge som helst. Ett flertal kurser böra kunna påbörjas redan i november. Vid avvägningen av dessa synpunkter mot varandra har styrelsen kommit till den uppfattningen, att tiden för ingivande av ansökan om statsbidrag bör framflyttas till den 1 november. Anslaget kan då av styrelsen fördelas under första hälften av november. Med kännedom om det anslag riksdagen anvisat för ändamålet och på grund av erfarenheten om anslagstilldelningen föregående år böra sällskapen, om så skulle visa sig erforderligt, kunna påbörja ett begränsat antal kurser, innan besked erhållits från styrelsen om beviljat statsbidrag. Styrelsen föreslår därför, att ansökan om statsbidrag för kombinerade kurser skall vara inkommen till styrelsen före den 1 november.

Även om tiden för ansökningarnas ingivande framflyttas på sätt här föreslagits, måste sällskapens beräkningar i fråga om kursverksamhetens omfattning bli i viss mån osäkra. Skall emellertid möjlighet beredas sällskapen att — därest i övrigt inga hinder möta — anordna de kurser som planerats, torde i allmänhet de belopp få beviljas, varom ansökning gjorts. Detta har hittills icke varit möjligt på grund av att anslaget varit otillräckligt. Från och med innevarande budgetår är emellertid anslaget, som tidigare varit obetecknat, uppfört såsom förslagsanslag. Anslaget får dock icke överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. En praktisk lösning synes kunna uppnås på det sättet att, när styrelsen mellan sällskapen fördelat för ändamålet tillgängliga medel och dessa icke varit tillfyllest för att tillgo-

dose det av sällskapen beräknade anslagsbehovet, styrelsen hos Kungl. Maj:t gör framställning om anslagets överskridande med erforderligt belopp.

Enligt vad erfarenheten visat under de senaste åren torde med den av styrelsen gjorda anslagsberäkningen något mera väsentligt överskridande icke behöva komma i fråga. Bland annat torde sällskapens begränsade tillgång på lärare motverka en mera avsevärd utvidgning av kursverksamheten.

3. Av det belopp å 20 000 kronor, med vilket anslaget för studieresor begäres höjt, motiveras 5 000 kronor av de stegrade resekostnaderna, medan 15 000 kronor föranledas av att det förslag till omläggning av tiden för anslagsanvisningen, för vilket redogjorts under föregående punkt, jämväl berör studieresorna.

4. Beträffande framställningen av Föreningen skogs- och lantbruksfilm anser sig styrelsen böra förorda, att anslaget till föreningen på grund av ökade framställningskostnader skall uppräknas med 20 procent.

Departementschefen.

Såväl lantbruksstyrelsen som Hushållningssällskapens förbund ha hemställt att vissa ändringar skola vidtagas i bestämmelserna rörande hushållningssällskapens undervisningsverksamhet. De ha sålunda föreslagit, att arvodena till lärare och instruktörer vid de muntliga och kombinerade kurserna samt kursdeltagarnas stipendier skola höjas. Vidare ha de begärt höjning av det särskilda arvode, som på vissa villkor utgår till befattningshavare hos hushållningssällskap. Förbundet har därjämte hemställt om viss utvidgning av rätten till bidragen till traktamentsersättning.

Med hänsyn till att statsbidraget till speciallärararvoden vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna från och med den 1 november 1951 höjdes till högst 12 kronor för undervisningstimme anser jag skäligt att motsvarande arvodeshöjning skall genomföras även inom hushållningssällskapens kursverksamhet. Detta finner jag desto mer befogat, som speciallärarna vid lantbruksundervisningsanstalterna ofta tjänstgöra såsom lärare vid kurserna. Vidare biträder jag förslaget om uppräkning av det särskilda arvodet till befattningshavare hos hushållningssällskap. Däremot anser jag tillräckliga skäl ej föreligga att för närvarande utvidga bidragsbestämmelserna på sätt förbundet föreslagit eller att höja stipendierna till kursdeltagarna.

Lantbruksstyrelsen har med hänsyn till nyssnämnda ändringsförslag samt på grund av utvidgad kursverksamhet och höjda resekostnader begärt en ökad medelsanvisning till kursverksamheten med 228 500 kronor. Styrelsen har därvid förordat att anslagsposterna till undervisningskurser med enbart muntlig undervisning och kurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning skola sammanföras och ifrågavarande medel framgent anvisas under en anslagspost. Mot sistnämnda förslag har jag intet att erinra. Med beaktande av vad jag nyss förordat föreslår jag att denna post skall bestämmas till 1 110 000 kronor eller 198 500 kronor mer än som beräknats för innevarande budgetår.

Vad angår anslagsanvisningen för de muntliga kurserna och studieresorna har lantbruksstyrelsen föreslagit den ändringen i gällande bestämmelser att anvisningen skall avse budgetår i stället för såsom för närvarande

kalenderår och att ansökningstiden för statsbidrag till de muntliga kurserna i anslutning härtill skall utsträckas från den 1 februari till den 1 juni. Såsom skäl härför har styrelsen anført, bland annat, att storleken av det statsbidrag, som skall utgå till hushållningssällskapen för ifrågavarande verksamhet, blir fastslagen först sedan en god del av kalenderåret gått till ända och kurserna redan pågått en tid. Omläggningen skulle medföra att nästa budgetårs anslag för ifrågavarande verksamhet måste beräknas för ett och ett halvt år. I fråga om de kombinerade kurserna har styrelsen slutligen föreslagit, att ansökningstiden för ingivande av statsbidrag skall framflyttas från den 1 oktober till den 1 november. Genom sistnämnda ändring skulle sällskapen enligt styrelsen få bättre möjlighet att beräkna kursverksamhetens omfattning.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag att de hittills vunna erfarenheterna utvisa vissa olägenheter vid tillämpningen av nuvarande bestämmelser beträffande anslagsanvisningen. De åtgärder som styrelsen föreslagit för att undanröja olägenheterna finner jag välbetänkta. Jag biträder därför de ändringsförslag, som styrelsen framlagt i dessa hänseenden. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som bli erforderliga vid bifall härtill och till förslaget om höjning av lärararvodena m. m.

Från och med innevarande budgetår ha medel till utbildningskurser för trädskötare och trädgårdsskötare ävensom ambulerande trädgårdskurser anvisats under förevarande anslag. Jag tillstyrker att i enlighet med förslag av lantbruksstyrelsen bestämmelserna i reglementet för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område och i kungörelsen angående statsbidrag till dylik verksamhet skola göras tillämpliga på dessa kurser.

Såsom förut nämnts medför omläggningen av anslagsanvisningen att medel för de muntliga kurserna och studieresor för nästa budgetår måste beräknas för ett och ett halvt år. Beträffande kurserna har styrelsen med anledning härav räknat med en merkostnad av 270 000 kronor. Med hänsyn till vad jag förordat i det föregående torde uppräkningsen emellertid böra begränsas till 262 000 kronor och posten för kursverksamheten sålunda bestämmas till 1 372 000 kronor.

Slutligen tillstyrker jag att statsbidraget till studieresor samt till undervisningsfilm och bildserier skall uppräknas med hänsyn till kostnadsstegringarna. Emellertid synes höjningen böra begränsas till 4 000 respektive 4 500 kronor och anslagen sålunda uppräknas till 29 000 respektive 34 500 kronor. På grund av att anslagsanvisningen till studieresorna skall omläggas till budgetår torde förstnämnda belopp vidare böra uppräknas med ytterligare 14 500 kronor och sålunda upptagas med 43 500 kronor.

Förevarande anslag skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(1\,372\,000 + 43\,500 + 34\,500 =)$ 1 450 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

[51] 35. Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande bi-
odling.

	Anslag
1950/51	15 000
1951/52 (statsliggaren s. 765)	15 000
1952/53 (förslag)	15 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) föreslår — med överlämnande av en framställning från Sveriges biodlares riksförbund — att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[52] 36. Reseunderstöd för studier på jordbrukets område.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	15 000	14 672	6 231
1951/52 (statsliggaren s. 765)	75 000		
1952/53 (förslag)	17 500		

Detta anslag har under en följd av år varit uppfört med 15 000 kronor. För budgetåret 1951/52 har anslaget emellertid med hänsyn till de särskilda kostnader, som föranletts av svenska studieresor till Förenta staterna, anordnade av den amerikanska Marshalladministrationen (ECA), höjts till 75 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att för nästa budgetår skall — utöver det belopp, som kan befinnas erforderligt för de särskilda studieresorna till Förenta staterna — anvisas ett belopp av 20 000 kronor. Styrelsen har beräknat medelsbehovet med hänsyn till de ökade resekostnaderna.

Departementschefen.

För nästa budgetår torde medel för statsbidrag till svenska studieresor till Förenta staterna, anordnade av den amerikanska Marshalladministrationen, icke böra upptagas under förevarande anslag. Anslaget skulle därför kunna nedräknas med 60 000 kronor till 15 000 kronor. Då å andra sidan de ökade resekostnaderna synas motivera en höjning av medelsanvisningen, föreslår jag att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 17 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 17 500 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[53] 1. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	473 000	494 367
1951/52 (statsliggaren s. 765)	442 300	
1952/53 (förslag)	522 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 85 500 kronor till 527 800 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Skrivhjälp åt bokhållaren vid Flyinge	2 300
2. Vikarier för stallpersonal	6 400
3. Löneklassförändringar	2 445
4. Rörliga tilläggets höjning	74 363
	85 508

M o t i v. 1. Lantbruksstyrelsen har de senaste tre åren i sina anslagsäkanden framhållit nödvändigheten av att anslaget till skrivhjälp åt bokhållaren vid Flyinge (se IX ht 1951 s. 95) ökas. Styrelsen förklarar ånyo att ett fast anställt skrivbiträde oundgängligen erfordras å depåkontoret för arbetets behöriga gång.

2. På grund av den generella nedräkningen av anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal med 25 000 kronor ha fem stallbetjäntbefattningar måst vakantsättas. Lantbruksstyrelsen anför, att den först efter något år kan helt överblicka följderna av denna åtgärd, men att den icke anser sig för närvarande böra räkna med att tjänsterna komma att återbesättas under budgetåret 1952/53. Detta förutsätter emellertid ovillkorligen att posten uppräknas så att extra personal kan anställas såsom vikarier för stallpersonalen. För budgetåret 1950/51 disponerade depåerna 15 550 kronor till ersättningar åt vikarier för stallpersonalen under semester och sjukledighet. Vakantsättningen av fem stallbetjäntbefattningar måste medföra ett i jämförelse med budgetåret 1950/51 ökat behov av extra arbetskraft för semester- och sjukvikariat. På grund härav och med beaktande av den under år 1951 inträffade allmänna lönestegringen beräknar styrelsen medelsbehovet för ändamålet under budgetåret 1952/53 till lägst 21 950 kronor.

3 och 4. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk natur.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna förorda, att medel skola beräknas för avlönan-
de av ett heltidsanställt biträde vid Flyinge hingstdepå. Med hänsyn till att

den allmänna höjningen av lönenivån ökar medelsbehovet för arvoden till vikarier för stallpersonalen vill jag däremot föreslå att det belopp, som avses för dylika vikariatsersättningar, skall uppräknas med 3 000 kronor. Då vidare i enlighet med lantbruksstyrelsens framställning 2 400 kronor respektive 74 300 kronor torde böra anvisas i anledning av beräknade löneklassförändringar och det rörliga tilläggets höjning, skulle anslaget behöva höjas med sammanlagt $(3\,000 + 2\,400 + 74\,300 =) 79\,700$ kronor till 522 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 59 100 (oförändrat) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 2 300 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 338 200 (+ 4 800) kronor;

särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän 1 600 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 120 800 (+ 74 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(59\,100 + 2\,300 + 338\,200 + 1\,600 + 120\,800 =) 522\,000$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	59 100
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	2 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	338 200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	1 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	120 800

Summa kronor 522 000;

b) till Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 522 000 kronor.

[54] 2. Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	266 500	172 112
1951/52 (statsliggaren s. 766)	280 500	
1952/53 (förslag)	368 000	

Yrkanden. Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 132 200 kronor till 412 700 kronor. Styrelsens beräkning

av medelsbehovet framgår närmare av följande uppställning, i vilken till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstat.

	1951/52	1952/53
1. Sjukvård m. m.	2 000	4 500
2. Reseersättningar	22 000	36 000
3. Expenser:		
a) Lyse och vatten	8 000	10 000
b) Övriga expenser	5 500	6 500
4. Övriga utgifter:		
a) Beklädnad	12 000	17 000
b) Bränsle	6 000	9 700
c) Furage	140 000	197 000
d) Lantbeskällares underhåll	68 000	83 000
e) Byggnaders underhåll	45 000	50 000
f) Inventariers underhåll	15 000	20 000
g) Jordbruket	15 500	20 500
h) Hästkötarskola	2 500	3 500
i) Häst- och fölinköp	120 000	120 000
j) Hästsjukvård	2 500	3 500
k) Utskylder och utgifter i övrigt	21 500	29 500
Summa utgifter	485 500	610 700

Inkomster:

5. Hyres- och arrendemedel samt såld grässkörd m. m. . .	40 000	44 000
6. Sålda hästar	54 000	59 000
7. Språngavgifter	100 000	88 000
8. Inkomster i övrigt	10 000	7 000
Summa inkomster	204 000	198 000

Sammandrag:

Utgifter	485 500	610 700
Inkomster	204 000	198 000
Nettoutgift	281 500	412 700

Motiv. 1. Ökningen har beräknats med hänsyn till den verkliga medelsåtgången under budgetåret 1950/51, som var 4 679 kronor.

2. Uppräkningen av denna post är huvudsakligen föranledd av att Kungl. Maj:t genom beslut den 1 juni 1951 höjt traktamentsersättningen till stallbetjänt under vistelse å lantbeskällarstation från 5 kronor till 8 kronor 50 öre per dygn. Medelsbehovet beräknas till följd härav öka med 8 000 kronor för Flyinge hingstdepå och stuteri samt med 3 500 kronor för Strömsholms hingstdepå. I övrigt motiveras ökningen med stegrade kostnader för anlitande av olika fortskaffningsmedel samt höjda dagtraktamenten enligt allmänna resereglementet.

3 a och b. På grund av prishöjningen på elektrisk energi beräknas för nästa budgetår ett medelsbehov av minst 10 000 kronor för lyse och vatten. Uppräkningsen av delposten övriga expenser motiveras med höjda abonnemangs- och samtalsavgifter för telefon samt stegrade tryckningskostnader.

4 a. I syfte, bland annat, att genom minskat slitage å de obligatoriska livrépersedlarna sänka utgifterna för stallpersonalens beklädnad avser styrelsen att i ett nytt beklädnadsreglemente föreskriva viss skyddsbeklädnad. Denna skulle tillhandahållas personalen utan vederlag. De ekonomiska följderna härav komma emellertid att visa sig först efter två eller tre år. Anskaffandet av skyddsbeklädnaden och ökade kostnader för tillhandahållandet av livrépersedlarna motivera, att posten uppräknas med 5 000 kronor.

4 b. Ökningen betingas av de avsevärt höjda upphandlingspriserna å alla slag av bränsleförnödenheter.

4 c. Den föreslagna höjningen motiveras med stegrade upphandlingspriser. Lantbruksstyrelsen räknar med att behöva upphandla 245 000 kilogram havre, 340 000 kilogram hö och 290 000 kilogram halm till ett inköpspris av respektive 39, 20 och 8 öre per kilogram. Härtill komma utgifter för inköp av erforderliga kvantiteter fodermorötter och tillskottsfoder såsom vetekli, linfrö och levertran.

4 d. På grund av stegrade foderpriser och högre arbetslöner blir det nödvändigt att höja ersättningen till fodervärdarna för underhållet av de hos dem utstationerade hingstarna. Vidare motiveras uppräkningsen av posten med ökade utgifter för transport av hingstar till och från beskillarstationerna.

4 e. För att kunna hålla byggnadsbeståndet i ett ur skilda synpunkter försvärsligt skick måste posten uppräknas med ett belopp, motsvarande stegringen i material- och lönekostnaderna.

4 f. Nyanskaffningen av hästutrustningspersedlar har på grund av den knappa medelstilldelningen under en följd av år måst eftersättas i betydande mån. Detta har medfört ökade utgifter för reparation av äldre persedlar. Jordbruksredskapen och lantbruksmaskinerna vid Flyinge äro till stor del av gamla modeller och måste undan för undan ersättas med modernare och framför allt mera arbetsbesparande redskap. Inom en nära framtid måste bland annat inköpas två arbetsvagnar, en slangvagn och annan brandredskap, en hästräfsa och en hövändige. Icke minst ur arbetsskyddssynpunkt är det nödvändigt att såväl vagnpark som stallpersedlar nödörftigt underhållas och i mån av behov förnyas.

4 g. I brist på medel ha betesmarkerna vid Flyinge icke kunnat hållas i ett fullt tillfredsställande skick. Sålunda har kalkning och behandling av betesmarkerna med konstgödsel måst eftersättas. Med hänsyn till bland annat jordens beskaffenhet vid Flyinge är något ytterligare uppskov med nämnda arbeten icke tillrådligt.

4 h. För ridutbildning av eleverna i hästskötarskolan vid Flyinge ha hästar hittills tillhandahållits från Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg. I och med indragningen av regementet under år 1952 kunna erforder-

liga hästar icke erhållas på närmare håll än vid Livregementets husarer i Skövde. Härav föranledda högre fraktkostnader jämte ökade utgifter för städ- och serveringspersonal motivera den föreslagna höjningen av posten.

4 j. Höjningen av posten har beräknats med hänsyn till de verkliga utgifterna under budgetåret 1950/51, 3 251 kronor.

4 k. Den föreslagna höjningen motiveras med prisstegringar i allmänhet och ökade utskylder.

5. Inkomsterna av hyres- och arrendemedel samt genom försäljning av grässkörd m. m. uppgingo under budgetåret 1950/51 till närmare 47 000 kronor mot beräknade 40 000 kronor. Även om någon inkomstökning är att emotse under budgetåret 1952/53 anser lantbruksstyrelsen sig icke kunna räkna med större höjning å posten än 4 000 kronor.

6. Under budgetåret 1950/51 ha genom försäljning av hästar influtit 64 689 kronor. Även om försäljningen under budgetåret 1952/53 numerärt kommer att bli av samma omfattning som under det sistförflutna budgetåret vågar lantbruksstyrelsen med hänsyn till möjligen fallande hästpriser likväl icke räkna med större ökning å inkomstposten än 5 000 kronor.

7. Under innevarande år har kunnat konstateras en viss nedgång i antalet betäckningar av statens hingstar. Även om styrelsen överväger att till kommande år i någon mån höja språngavgifterna, har den anledning förmoda, att den fallande tendensen skall göra sig gällande åtminstone ett eller annat år framåt. Ämbetsverket anser sig därför icke kunna påräkna större inkomst av språngavgifter än 88 000 kronor.

8. Å denna post bokföras bland annat inkomsterna av de klädespersedlar, som sålts till stallpersonalen. Dessa inkomster beräknas med hänsyn till vad som anförts under punkt 4 a. komma att inflyta med något lägre belopp än tidigare. De verkliga inkomsterna under budgetåret 1950/51 inskränkte sig till 8 896 kronor mot beräknade 11 000 kronor.

Departementschefen.

På grund av medelsåtgången och de prisstegringar som skett böra enligt min mening flertalet poster under förevarande anslag uppräknas. Jag tillstyrker sålunda lantbruksstyrelsens förslag i fråga om följande poster nämligen sjukvård, reseersättningar, byggnaders underhåll, jordbruket, hästskötarskola och hästsjukvård. Detta innebär en anslagsökning av sammanlagt 28 500 kronor. Beträffande posterna expenser, beklädnad, bränsle, fura, lantbeskällares underhåll, inventariers underhåll samt utskylder och utgifter i övrigt synes höjningen kunna begränsas till respektive 2 000, 2 000, 2 000, 40 000, 10 000, 2 000 och 3 000 kronor eller sålunda sammanlagt 61 000 kronor.

Vad angår styrelsens beräkning av inkomstposterna anser jag att posten inkomster i övrigt icke behöver minskas med mer än 2 000 kronor. Styrelsens förslag i fråga om posten språngavgifter, innebärande en minskning med 12 000 kronor, föranleder icke någon erinran från min sida. Posterna hyres- och arrendemedel m. m. och sålda hästar synas kunna upptagas med

belopp, som med 7 000 kronor respektive 10 000 kronor överstiga vad som beräknats för innevarande budgetår.

Den medelsanvisning till omkostnader vid statens hingstdepåer och stuteri, som erfordras för nästa budgetår, skulle sålunda uppgå till $(281\,500 + 28\,500 + 61\,000 + 2\,000 + 12\,000 - 7\,000 - 10\,000 =)$ 368 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 368 000 kronor.

[55] 3. Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid buget- årets slut
1950/51	105 000	76 690	28 310
1951/52 (statsliggaren s. 767) ..	83 000		
1952/53 (förslag)	60 000		

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 och 3/11 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 278 000 kronor. Anslaget avses för följande arbeten vid Flyinge.

1. Ytterligare medel för nybyggnad av ett betjäningshus	25 000
2. Nybyggnad av isoleringsstall	80 000
3. Dräneringsarbeten kring elva bostadshus	35 000
4. Tvätt- och badinrättning	138 000

Summa kronor 278 000

M o t i v. 1. För innevarande budgetår anvisades 83 000 kronor till ifrågavarande nybyggnad. På grund av de avsevärda prisstegringar å byggnadsmateriel och arbetslöner, som inträffat under år 1951, behövas ytterligare 25 000 kronor för ändamålet.

2. Anslag till nybyggnad av isoleringsstall vid Flyinge begärdes redan i äskandena för budgetåret 1950/51 (IX ht 1950 s. 99 f.). Utöver vad som då anfördes framhåller lantbruksstyrelsen, att en hostepidemi våren 1951 hem-sökte samtliga föl vid stuteriet till följd av bristen på isoleringsmöjligheter. Med hänsyn till nuvarande prisnivå har kostnaden för byggnaden uppräknats från 57 000 kronor till 80 000 kronor.

3. I en av lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen den 5 februari 1948 verkställd utredning rörande tjänstebostäder vid statens hingstdepåer och stuteri föreslogos bland annat utvändiga dräneringsarbeten omkring sex av de äldre bostadshusen vid Flyinge, vilka genom det höga grundvattenståndet under längre regnperioder erhöilo fuktskador på väggar och golv. Chefen för hingstdepån har nu framhållit, att dräneringsarbetena för att bli fullt effek-

tiva böra omfatta även inkoppling i avloppsledningarna av stuprännorna från elva bostadshus. Arbetena ha i den nu föreslagna omfattningen och enligt gällande priser kostnadsberäknats till 35 000 kronor. Det är av vikt, att dessa arbeten igångsättas snarast möjligt, då depån årligen får vidkännas dryga kostnader för reparationer i anledning av fuktskador.

4. I nyssnämnda utredning föreslogs även uppförande av en tvätt- och badanläggning vid Flyinge. Medel härför yrkades sedermera i anslagsäskandena för budgetåren 1949/50 och 1950/51 (se IX ht 1949 s. 44 samt IX ht 1950 s. 99 f.). Enligt ett nytt kostnadsförslag som upprättats av chefen för hingstdepån uppskattas kostnaderna för byggnadsföretaget till 98 750 kronor, varav 49 700 kronor avse badinrättningen och 49 050 kronor tvättinrättningen. Därutöver beräknas 11 700 kronor för elektriska arbeten. Den na kostnadsberäkning anser lantbruksstyrelsen i och för sig kunna godtagas men styrelsen föreslår med hänsyn till de fortgående prisstegringarna att summan bör uppräknas med 25 procent till 138 000 kronor. I sistnämnda belopp är även inberäknat erforderligt kontrollantarvode. I fråga om den närmare motiveringen för byggnadsföretaget torde få hänvisas till styrelsens framställning i ärendet.

Departementschefen.

Med hänsyn till att inskränkningar i den statliga investeringsverksamheten alltjämt äro nödvändiga anser jag, att av de nya byggnadsarbeten vid Flyinge, som föreslagits, endast utvändiga dräneringsarbeten kring elva bostadshus böra komma till utförande under nästa budgetår. För detta ändamål torde böra anvisas 35 000 kronor. Därjämte torde för täckande av merkostnader för nybyggnaden av ett betjäningshus böra anvisas 25 000 kronor. Ifrågavarande anslag torde sålunda å riksstaten för nästa budgetår böra upptagas med 60 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[56] 4. Hästavelns befrämjande.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	1 136 200	1 421 547	629 753
1951/52 (statsliggaren s. 767) ..	1 116 200		
1952/53 (förslag)	1 385 000		

Utöver det av 1951 års riksdag anvisade anslaget disponeras under innevarande budgetår för ändamålet ett belopp av 300 000 kronor av en vid utgången av budgetåret 1950/51 förefintlig reservation å anslaget. Enligt

Kungl. Maj:ts beslut den 3 augusti 1951 skall det sålunda disponibla beloppet, 1 416 200 kronor, fördelas å olika ändamål på sätt framgår av följande sammanställning.

1. Hästpremieringen			
a)	årsarvoden till premieringsnämndsordförandena ..	10 500	
b)	särskilda dagarvoden m. m.	65 900	
c)	penningpris m. m.	355 600	432 000
2. Uppfödnings- och andra premier			
a)	varmblodiga avelsston	20 000	
b)	varmblodiga hingstar	10 000	
c)	remonter	107 200	
d)	varmblodiga ackordshästar	10 000	
e)	av remonteringsnämnd uttagna avelsston	30 000	
f)	nordsvenska ackordshästar	15 000	192 200
3. Särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel			
a)	bidrag för framstående ston	2 000	
b)	främjande av enskild hingsthållning	50 000	
c)	kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg	2 000	
d)	betäckningsbidrag	8 000	
e)	gemensamhetsbeten för unghästar	100 000	162 000
4. Understöd åt hästavelsföreningar m. m.			
a)	svenska ridsportens centralförbund	100 000	
b)	jockeyklubben	50 000	
c)	avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen ..	35 000	
d)	de svenska lantliga ryttaföreningarnas centralförbund	25 000	
e)	svenska travsportens centralförbund	60 000	
f)	föreningen nordsvenska hästen	15 000	
g)	riksföreningen för ridningens främjande, ridfrämjandet	70 000	
h)	till Kungl. Maj:ts förfogande utöver a.—g.	100 000	455 000
5. Understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare			
			125 000
6. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område			
			50 000
		Summa kronor 1 416 200	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 1 415 000 kronor. Styrelsen räknar därvid med att av reservationer å anslaget skola under nästa budgetår tagas i anspråk 100 000 kronor mot 300 000 kronor under innevarande budgetår. Förslaget innebär att anslaget skall höjas med 298 800 kronor enligt följande samman-

ställning. Motivering för beräkningen av de under punkterna 5—7 i sammanställningen upptagna posterna har lämnats i en den 10 september 1951 dagtecknad promemoria från chefen för lantbruksstyrelsens stuteribyrå.

	Ökning	Minskning
1. Hästpremieringen: särskilda dagarvoden m. m.	56 600	
2. Hästpremieringen: penningpris m. m.	4 400	
3. Uppfödnings- och andra premier till varmblodiga avels-		
ston		5 000
4. Uppfödnings- och andra premier till remonter	12 800	
5. Gemensamhetsbeten för unghästar	15 000	
6. Understöd åt de svenska lantliga ryttarföreningarnas cen-		
tralförbund	5 000	
7. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område	10 000	
8. Mindre reservation	200 000	
	<u>303 800</u>	<u>5 000</u>
	+ 298 800	

Motiv. 1. I hästpremieringsreglementet stadgas att hingstar som uppvisas vid vårpremiering skola underkastas prestationsprov. Denna bestämmelse skall tillämpas från och med den 1 januari 1953. Med hänsyn härtill räknar lantbruksstyrelsen med en engångsutgift av 45 000 kronor under nästa budgetår för inköp av ett antal arbetsvagnar å gummihjul. Dessa vagnar skola utplaceras å de orter, där hingstpremieringar regelmässigt bruka äga rum och där ett större antal hingstar deltagar. På grund härav och för att göra prestationsproven så utslagsgivande som möjligt böra vårpremieringarna anordnas å samma plats för två eller flera underdistrikt gemensamt. För att bestrida de ökade transportkostnaderna för hingstägarna vid en dylik centralisering av vårpremieringarna föreslår styrelsen ett årligt anslag av 5 000 kronor.

Återstående ökning av posten motiveras med stegrade resekostnader och höjda dagtraktamenten.

2. Ökningen under denna post betingas av att anslutningen till nästa års hästpremiering beräknas bli större än under år 1951.

3. Syftet med anslagsposten anses väl kunna tillgodoses även om posten sänkes med 5 000 kronor.

4. Denna post är avsedd för uppfödningspremier å 200 kronor för de remonter, som komma att inköpas våren 1953. Lantbruksstyrelsen räknar med att då komma att upphandlas 600 remonter. Av dessa avses 500 för svenska arméns behov och, i likhet med vad under några år varit fallet, 100 för export till Schweiz.

5. Ett av de svåraste hindren för att uppföda nordsvenska hästar i tillräcklig omfattning är att lämpliga betesmarker för unghästar i regel saknas på bruksningsdelarna inom rasens egentliga avelsområde. De med statsbidrag anordnade gemensamhetsbetena äro därför av största betydelse för att vid-

makthålla den nordsvenska hästaveln. Medelsbehovet har uppskattats med hänsyn härtill och med beaktande av att den verkliga medelsåtgången å posten under de senaste tre budgetåren i medeltal uppgått till omkring 115 500 kronor.

6. De till centralförbundet anslutna ryttarföreningarna ha en mycket viktig uppgift att fylla, när det gäller att upprätthålla den varmblodiga hästaveln. På detta speciella område är deras verksamhet att jämföra med den, som bedrivs av jordbrukets ungdomsorganisationer. Förbundet omfattar för närvarande 27 lokalföreningar. Medlemmarna utgöras huvudsakligen av yngre jordbrukare, jordbrukarsöner och även vid jordbruket anställda. Varje förening har en instruktör, som undervisar de aktiva medlemmarna i hästvård, hästkännedom och ridning. Genom denna instruktörsverksamhet samt genom de tävlingar, som förbundet anordnar, bibehålles och ökas ungdomens intresse för hästar och hästkultur. De hästar, som medlemmarna förfoga över, äro i regel avelsston. Delvis finnas emellertid också hästar, som uppfötts av medlemmarna och icke kunna säljas som remonter. Trots att framtidsutsikterna för remontuppfödningen äro mycket ovissa har genom det intresse som skapas genom tävlingarna antalet moderston kunnat upprätthållas någorlunda.

För avelsledningen är ifrågavarande tävlingsverksamhet av betydande värde. Vid tävlingarna blir en stor del av de ston, som verka i aveln, underkastade prestationsprov under jämförbara förhållanden. Även avkomman kan i många fall prestationsmässigt bedömas. Enbart sistnämnda förhållande är i och för sig av så stor betydelse, att det motiverar starkast möjliga stöd från statsmakternas sida.

7. Den svenska hästaveln bedrivs för närvarande under synnerligen brydsamma ekonomiska förhållanden. Lantbruksstyrelsen räknar därför med ökat bidragsbehov för oundgängligen nödvändiga stödåtgärder.

8. Av reservationen vid utgången av budgetåret 1950/51, i runt tal 630 000 kronor, ha 300 000 kronor tagits i anspråk vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår. Av återstoden beräknas omkring 230 000 kronor komma att utbetalas enligt vissa före den 1 juli 1951 beslutade anvisningar. Av medelsbehovet för nästa budgetår skulle således 100 000 kronor kunna täckas av reserverade medel.

Departementschefen.

Den höjning av delposten särskilda dagarvoden m. m., som lantbruksstyrelsen äskar, föranledes av bestämmelsen i det nya hästpremieringsreglementet om prestationsprov för vissa hingstar, vilken skall tillämpas från och med den 1 januari 1953. Yrkandet, som i övrigt betingas av stegrade resekostnader och höjda dagtraktamenten, föranleder ingen erinran från min sida. Jag förordar sålunda att ifrågavarande post skall uppräknas med ett avrundat belopp av 56 000 kronor.

Jag biträder vidare lantbruksstyrelsens förslag, att posten uppfödningsoch andra premier till remonter skall höjas med 12 800 kronor till 120 000

kronor. Med hänsyn till den betydelse, som de lantliga ryttaföreningarna ha för den varmlodiga hästaveln, vill jag icke heller motsätta mig, att understödet till föreningarnas centralförbund skall höjas med 5 000 kronor till 30 000 kronor. De yrkanden om ökad medelsanvisning under övriga poster som framställts kan jag däremot ej tillstyrka. På grund av minskat medelsbehov för uppfödning- och andra premier till varmlodiga avelsston bör såsom styrelsen föreslagit denna post sänkas med 5 000 kronor.

Till hästavelns befrämjande torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas (1 416 200 + 56 000 + 12 800 + 5 000 — 5 000 =) 1 485 000 kronor. Då en odisponerad reservation av 100 000 kronor beräknas föreligga vid ingången av budgetåret 1952/53, synes anslaget böra uppföras med 1 385 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 1 385 000 kronor.

[57] 5. Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	337 000	332 476
1951/52 (statsliggaren s. 769)	367 500	
1952/53 (förslag)	367 500	

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av detta förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 367 500 kronor.

[58] 6. Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	348 400	340 420
1951/52 (statsliggaren s. 769)	383 400	
1952/53 (förslag)	407 500	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall minskas med 23 000 kronor till 360 400 kronor. Minskningen utgör ett resultat av följande ändringar i gällande anslagsfördelning.

	1951/52	Ökning	Minskn.
1. Kontroll av nötkreatursbesättningar genom besök av kontrollassistent eller genom provmjölkkningsring	285 900	30 000	
2. Verksamhetens övervakning m. m.			
a) hushållningssällskapen	43 600		43 600
b) kontrollnämnden	32 400		27 400
3. Demonstrationsförsök	7 000	18 000	
	48 000	71 000	
	— 23 000		

Motiv. 1. Under kontrollåret 1949/50 ha hushållningssällskapen enligt till lantbruksstyrelsen inkomna redogörelser haft utgifter för A-, B- eller C-kontroll av beskaffenhet att författningsenligt kunna bestridas av statsmedel med i runt tal 333 500 kronor. Då allenast 262 900 kronor stodo till förfogande för ändamålet, fingo sällskapen under sagda år vidkännas en oförutsedd merutgift av cirka 70 600 kronor. Hur stor motsvarande merutgift kan bli under kontrollåret 1950/51 kan icke beräknas med säkerhet. Sällskapen ha emellertid i sina ansökningar om statsbidrag för år 1951 uppskattat anslagsbehovet till sammanlagt omkring 320 700 kronor. Då allenast 285 900 kronor anvisats för ändamålet, torde sällskapens i årsstaten beräknade utgifter för ändamålet sålunda komma att överskridas med cirka 30 000 kronor. Med utgångspunkt härifrån föreslår lantbruksstyrelsen motsvarande höjning av anslaget för nästa budgetår.

2. Lantbruksstyrelsen framhåller, att styrelsen i sina anslagsäskanden för hushållningssällskapens avlöningar ånyo föreslagit, att en husdjursinstruktörsbefattning skall inrättas hos varje sällskap. Beträffande den minskning, som ett genomförande av detta förslag bör föranleda under förevarande anslag, anför styrelsen samma synpunkter som i sina äskanden för innevarande budgetår (jfr XI ht 1951 s. 109).

Därest ifrågavarande förslag lämnas utan bifall bör statsbidraget till verksamhetens övervakning m. m. enligt styrelsen höjas med 24 800 kronor. Styrelsen anför härom i huvudsak följande.

Enligt kungörelse den 2 juni 1950 (nr 501) angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamhet m. m. må hushållningssällskap erhålla statsbidrag för anordnande av övervakning av kontrollföreningsverksamheten med belopp motsvarande högst 40 kronor årligen för varje inom sällskapets område inrättad kontrollassistentbefattning. Under kontrollåret 1950/51 kommer antalet dylika befattningar enligt sällskapens beräkningar att uppgå till sammanlagt 1 092. Då en ytterligare ökning av antalet torde kunna förväntas, synes anslagsbehovet för ändamålet under budgetåret 1952/53 böra beräknas till ett med 400 kronor till 44 000 kronor förhöjt belopp.

Av nämnda kungörelse inhämtas vidare, att sällskap, som erhåller statsbidrag för ändamålet, är skyldigt att enligt av lantbruksstyrelsen godkänd plan leda och övervaka kontrollföreningsverksamheten såväl inom kontrollförening, vilken erhåller bidrag enligt kungörelsen, som ock inom annan dylik förening, vilken förklarar sig villig att för ändamålet ställa sig under

sällskapets inseeende. Därest antalet kontrollassistentbefattningar inom sällskapets område icke överstiger 50, må dock nämnda uppgift i stället anföras åt kontrollnämnden.

För sagda övervakning skall av sällskapet eller kontrollnämnden anställas erforderligt antal överkontrollassistenter, vilkas kompetens blivit godkänd av lantbruksstyrelsen. Överkontrollassistentens verksamhetsområde fastställas av lantbruksstyrelsen. Därvid skall iakttagas att åt överkontrollassistent uppdrages övervakning av i regel högst 75 kontrollassistenters verksamhet.

För närvarande ha 12 sällskap uppdragit åt kontrollnämnden att handha övervakningen inom respektive områden. För uppdragens fullgörande har kontrollnämnden anställt sex överkontrollassistenter, för vilka följande verksamhetsområden blivit fastställda, nämligen:

1. Uppsala och Gävleborgs läns hushållningssällskaps områden;
2. Kronobergs läns, Kalmar läns södra och Blekinge läns hushållningssällskaps områden;
3. Älvsborgs läns södra och Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps områden;
4. Värmlands och Kopparbergs läns hushållningssällskaps områden;
5. Örebro och Västmanlands läns hushållningssällskaps områden; samt
6. Jämtlands läns hushållningssällskaps område.

Motsvarande verksamhetsområden avseende de hos sällskapen anställda överkontrollassistenterna omfatta var för sig allenast ett sällskaps område eller del därav.

De hos sällskapen anställda överkontrollassistenterna äro i regel placerade i 16 lönegraden med en årslön av cirka 8 400 kronor och äga därjämte rätt till pension och sjukersättning. Motsvarande befattningshavare hos kontrollnämnden ha intill den 1 januari 1951 allenast fått ett årligt arvode med 5 000 kronor jämte tre ålderstillägg om vardera 300 kronor efter respektive, 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring.

Av det anförda torde framgå att de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna ha samma kompetens och i regel mer arbetskrävande verksamhetsområden än motsvarande befattningshavare hos sällskapen. Lantbruksstyrelsen har därför vid skilda tillfällen framhållit att kontrollnämnden är i trängande behov av ökat bidrag för att kunna bereda sina överkontrollassistenter samma förmåner som sällskapens överkontrollassistenter.

Den 1 juni 1951 förordnade Kungl. Maj:t, att ifrågavarande anslag skulle få överskridas med 6 000 kronor och föreskrev samtidigt att lantbruksstyrelsen ägde, för att ett tilläggsarvode för år 1951 å 1 000 kronor skulle kunna utgå till en var av de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna, av anslaget disponera intill ett belopp av 38 400 kronor till täckande av kostnader för nämndens verksamhet.

Genom beslutet har skillnaden mellan överkontrollassistenternas löneförmåner nedbringats från (8 400 — 5 000 =) 3 400 kronor till (8 400 — 6 000 =) 2 400 kronor. Enligt styrelsens mening torde det i längden icke vara möjligt för kontrollnämnden att på ett tillfredsställande sätt fullgöra ifrågavarande uppdrag utan att skillnaden helt utjämnas. Även sociala och moraliska skäl tala för att en sådan utjämning utan dröjsmål kommer till stånd. Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1952/53 torde därför böra beräknas till ett med (6 × 3 400 =) 20 400 kronor till 52 800 kronor förhöjt belopp.

Hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenter åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt samma grunder som gälla för mot-

svarande befattningshavare hos sällskapen vid användande för resor i tjänsten av egen bil med tjänstevikt understigande 1 100 kg. Genom att dessa ersättningar under innevarande år undergått viss förhöjning erfordras ett ytterligare belopp av 4 000 kronor till bestridande av överkontrollassistenternas resekostnader.

3. Ökningen motiveras med att hushållningssällskapen ansökt om statsbidrag å sammanlagt cirka 20 000 kronor för anordnande under år 1951 av demonstrationsförsök på husdjursskötselns område. Intresset för försöken väntas komma att stiga ytterligare.

Departementschefen.

Enligt vad lantbruksstyrelsen upplyst beräknas hushållningssällskapens utgifter för A-, B- eller C-kontrollen under kontrollåret 1950/51 överskrida för ändamålet anvisade medel med cirka 30 000 kronor. Med hänsyn härtill och då sällskapen även under budgetåret 1949/50 åsamkats betydande merutgifter för samma ändamål, är jag beredd att förorda någon höjning av anslagsbeloppet för verksamhetens uppehållande. Jag kan dock ej tillstyrka större uppräknings av anslaget än med 14 100 kronor till 300 000 kronor.

Jag är icke för närvarande beredd att tillstyrka inrättandet av husdjursinstruktörsbefattningar hos sällskapen. Den centrala övervakningen av kontrollverksamheten torde sålunda böra fortgå i nuvarande form. Lantbruksstyrelsens förslag om höjning av statsbidraget till verksamhetens övervakning m. m. anser jag mig icke kunna biträda i vidare mån än att bidraget på grund av det tilläggsarvode till överkontrollassistenterna, varom beslut meddelades förra året, samt höjda resekostnader och traktamentsersättningar bör uppräknas med $(6\,000 + 4\,000 =)$ 10 000 kronor.

Även för nästa budgetår torde för demonstrationsförsök böra beräknas ett oförändrat belopp av 7 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas med $(383\,400 + 14\,100 + 10\,000 =)$ 407 500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 407 500 kronor.

[59] 7. Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	124 200	116 519
1951/52 (statsliggaren s. 769)	124 200	
1952/53 (förslag)	167 700	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för budgetåret 1952/53 skall uppföras med 174 700 kronor. Med skrivelserna överlämnar styrelsen dels en framställning från Kristianstads läns hus-

hållningssällskap och Kristianstads-Blekinge slakteriförening om statsbidrag till en försöksassistent vid en planerad svinstamkontrollstation i Kristianstadsorten, dels framställningar från Svenska fåravelsföreningen och Sveriges fjäderfäavelsförening om statsbidrag med respektive 15 000 och 54 000 kronor för sin verksamhet. Styrelsen har för främjande av svin-, får-, get-, fjäderfä- och kaninaveln beräknat respektive 74 000, 35 700, 2 000, 54 000 och 9 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär beräkningen en ökning av beloppet till svinavelns respektive fjäderfäavelns främjande med 35 000 respektive 15 500 kronor.

Innan jag går in på motiven för lantbruksstyrelsens anslagsyrkanden torde jag i detta sammanhang få upptaga frågan om svinstamkontrollens organisation.

Denna fråga har varit aktuell i åtskilliga år. Redan år 1946 framlade lantbruksstyrelsen ett förslag i frågan. Styrelsen framhöll därvid, bland annat, att svinstamkontrollen, med hänsyn till de goda erfarenheter som förelåge beträffande densamma, borde beredas ökat inflytande på aveln. Styrelsen föreslog därför att denna kontrollverksamhet skulle läggas till grund för stamboksföringsarbetet och i anslutning därtill ställas under styrelsens inseende. Samtidigt framhölls emellertid att en sådan åtgärd ställde ökade krav på stallutrymmen vid de stationer, som inrättats för kontrollen. Styrelsen föreslog därför en utbyggnad av dessa stationer. Över förslaget avgavos yttranden av åtskilliga myndigheter och organisationer. Med hänsyn bland annat till de kostnader, som skulle uppstå vid en utbyggnad av de statliga kontrollstationerna, har förslaget hittills icke föranlett någon åtgärd.

I skrivelse den 21 december 1950 har *lantbruksstyrelsen* nu framlagt ett nytt förslag rörande organisationen av svinstamkontrollen m. m. Styrelsen framhåller däri inledningsvis, att den i avvaktan på ett slutgiltigt ställningstagande till 1946 års förslag icke ansett sig böra vidtaga några åtgärder i syfte att förenkla och effektivisera de statliga åtgärderna till svinavelns befrämjande i allmänhet. Enligt styrelsens mening är det emellertid icke längre tillrådligt att uppskjuta ifrågavarande åtgärder. Styrelsens nya förslag är även baserat på de stallutrymmen, som för närvarande stå till förfogande för svinstamkontrollen. De åtgärder som nu föreslås torde därför kunna genomföras utan ökade utgifter för det allmänna.

Förslaget innebär till en början att svinstamkontrollen skall läggas till grund för stamboksföringen av avelssvin. Stamboksföring av avelssvin skall sålunda enligt förslaget få äga rum endast inom besättning, som är ansluten till statlig svinstamkontroll eller, inom de fyra nordligaste länen, till svinavelsstation, som upprätthålles med bidrag av statsmedel. Ledningen av svinstamkontrollen anses i avvidan på en slutgiltig lösning av frågan tills vidare alltjämt böra kvarligga hos statens husdjursförsök. Slutligen föreslås vissa jämkningar i de bestämmelser som nu gälla angående statsbidrag till åtgärder för främjande av svinaveln.

För närvarande utgår sådant statsbidrag dels i form av årliga bidrag för bildande och upprätthållande av svinavelsstationer i de fyra nordligaste

länen, dels i form av bidrag för premiering av galt, tillhörig galtförening. Sistnämnda bidrag kan bland annat lämnas i form av bidrag till galtförening för inköp av galt (galtanskaffningsbidrag). Dylikt galtanskaffningsbidrag får dock i intet fall utgå med högre belopp än som motsvarar en sjättedel av inköpskostnaden eller — om galten utgör produkt av egen uppfödning — av det värde, som premieringsnämnd åsatt galten. Under senare tid ha premieringsbidragen huvudsakligen utgått i form av galtanskaffningsbidrag.

Lantbruksstyrelsens förslag överensstämmer i fråga om statsbidrag till svinavelsstationer i stort sett med vad som nu gäller. Däremot föreslår styrelsen, att de nu utgående galtanskaffningsbidragen liksom bidragen i övrigt till premiering av galtar skola slopas och ersättas med bidrag till underhåll av galtar. Styrelsen framhåller härom, att det enligt dess mening icke längre föreligger någon anledning att reglera bidragens storlek i förhållande till galtarnas inköpspris eller beräknade värde utan synes lämpligare att anknyta bidragen till underhållet av galtarna. Beträffande förutsättningarna för erhållande av bidrag överensstämmer förslaget i stort sett med vad som nu gäller. Bland annat har styrelsen sålunda allttjämt upptagit krav på s. k. ortsbidrag. Dock föreslås den utvidgningen att underhållsbidrag skall kunna utgå även till enskild galthållare under förutsättning, bland annat, att denne innehar högst 40 hektar odlad jord och i viss utsträckning ställt galten till förfogande för betäckning av andra jordbrukare tillhöriga djur. För att det allmännas utgifter för här ifrågavarande ändamål skola kunna begränsas till ungefärligen samma belopp som det, vilket hittills utgått i form av galtanskaffningsbidrag, förordas att bidraget till underhåll av galt skall utgå med högst 75 kronor för galt och år.

I fråga om bidragsverksamheten föreslår lantbruksstyrelsen slutligen ännu en utvidgning. Styrelsen framhåller, att på nötkreatursavels område under en följd av år utgått bidrag av statsmedel till bestridande av kostnaden för bekämpande av visst ärftligt fel hos svensk kullig boskap. Då liknande fel även kunna uppträda på svinavels område, anser styrelsen det angeläget, att den i förekommande fall skall ha möjlighet att lämna bidrag till felens bekämpande.

Beträffande innehållet av lantbruksstyrelsens förslag torde till sist här böra nämnas, att enligt detsamma de premieringsnämnder, som skola finnas enligt nu gällande bestämmelser, skola upphöra och deras arbetsuppgifter i tillämpliga delar inordnas bland de ordinarie arbetsuppgifter, som åvila hushållningssällskapens husdjurskonsulenter. Styrelsen påpekar här om att så i stor utsträckning redan skett i praktiken och att en dylik anordning medför åtskilliga fördelar.

Över lantbruksstyrelsens förslag ha, efter remiss, yttranden avgivits av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, veterinärstyrelsen, statens veterinärmedicinska anstalt, Hushållningssällskapens förbund, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, Svenska

svinavelsföreningen och Svenska husdjurskonsulentföreningen. Beträffande det huvudsakliga innehållet av yttrandena torde här få nämnas följande.

Förslaget att svinstamkontrollen skall läggas till grund för stamboksföringen av avelssvin har i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran i *samtliga yttranden*. I ett par av dessa har dock anmärkts att man ej, såsom lantbruksstyrelsen syntes ha avsett, borde begränsa sig till den statliga svinstamkontrollen. Sålunda har *Hushållningssällskapens förbund* angivit det vara en brist i förslaget, att detta icke syntes reglera organisationen av och verksamheten vid sådan kontrollstation, som igångsatts och drives av slakteriförening eller annan lokal organisation. Förbundet anför att en dylik station redan finnes i Skåne och att, enligt vad förbundet har sig bekant, planer föreligga på att upprätta dylika stationer även på andra håll. Verksamheten vid dylika stationer måste dock givetvis samordnas med den verksamhet, som bedrivs vid de helt statliga stationerna.

Ett liknande uttalande har gjorts av *Sveriges lantbruksförbund*, som bland annat anfört följande.

Den föreslagna lösningen innebär ett uppehållande, åtminstone tills vidare, av statens båda försöksstationer i Hallsberg och Åstorp, varvid det är att märka, att Åstorpsstationen är inrymd i förhyrda lokaler. Det bör huvudsakligen bli slakteriorganisationens sak, om ytterligare anläggningar skola ordnas och bekostas och organisationen kommer även att få bära det ekonomiska ansvaret i stort. Det föreslagna arrangemanget innebär dock ingen lösning av frågan om och i vad mån staten eller organisationerna på området skola bära ansvaret för respektive öva inflytande över verksamhetens bedrivande och målsättning, ej heller några bestämda riktlinjer för verksamhetens framtida utveckling. I detta sammanhang synes det vara skäl framhålla vad från slakteriorganisationens sida redan åtgjorts.

Scan har länge medverkat i svinstamkontrollen och har sedan år 1935 i Kävlinge drivit en försöksstation för svin. Vidare kan nämnas, att Kristianstads-Blekinge slakteriförening planerat medverka till en kontrollstation och att underhandlingar pågå med slakteriföreningarna i västra Sverige om upprättande av kontrollstation för detta område.

Mot lantbruksstyrelsens ståndpunkt, att ledningen av svinstamkontrollen tills vidare borde kvarligga hos statens husdjursförsök, ha erinringar gjorts av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, Hushållningssällskapens förbund, Svenska husdjurskonsulentföreningen, statens veterinärmedicinska anstalt och Sveriges lantbruksförbund*. I yttrandena från de tre förstnämnda remissinstanserna har förordats att ledningen av verksamheten skulle överflyttas till lantbruksstyrelsen, medan *statens veterinärmedicinska anstalt och Sveriges lantbruksförbund* ansett, att densamma borde, i huvudsaklig överensstämmelse med vad lantbruksstyrelsen föreslagit år 1946, omhänderhavas av en till lantbruksstyrelsen knuten nämnd. Som skäl för en överflyttning till lantbruksstyrelsen har framför allt åberopats att det, om svinstamkontrollen skall läggas till grund för stamboksföringen, måste vara olämpligt att låta ett organ leda det förra arbetet och ett annat organ det senare arbetet. *Sveriges lantbruksförbund* har till motivering av sitt ståndpunktstagande i denna fråga anfört följande.

Med hänsyn till slakteriorganisationernas hittillsvarande åtgärder på området och med beaktande av att bortemot 80 procent av svinslakten sker i organisationens regi finner förbundet det naturligt och lämpligt, att organisationen får avgörande inflytande över svinstamkontrollens utformning och tillämpning. Detta torde lämpligast kunna ske genom att den av lantbruksstyrelsen år 1946 föreslagna nämnden inrättas med företrädare för statliga organ och framför allt de på området verksamma jordbrukarorganisationerna, Slakteriförbundet och Svenska svinavelsföreningen. Därvid torde Slakteriförbundets representation i nämnden bära bestämmas med hänsynstagande till dess ekonomiska intresse i den svenska svinaveln.

Med utgångspunkt från detta resonemang bör nämnden handha ledningen av svinstamkontrollen och sålunda åga utfärda erforderliga tillämpningsföreskrifter samt ha överinseende över uttagningen av besättningarna till kontrollen.

Även i fråga om de föreslagna bidragsbestämmelserna ha vissa erinringar gjorts. *Hushållningssällskapens förbund* uttalar bland annat att de föreslagna bidragsbeloppen äro alltför låga i betraktande av de avsevärda kostnadsstegringar som ägt rum under senare år, och anser att desamma bära höjas. Vidare anför förbundet, att bidrag till svinavelsstation bör kunna utgå ej blott i de fyra nordligaste länen utan även i Kopparbergs, Gävleborgs och Värmlands län. Slutligen föreslår förbundet ett par smärre jämkningar i förutsättningarna för statsbidrag till galtförening. *Svenska husdjurskonsulentföreningen* åter anser det i praktiken otänkbart att bidrag till hållande av galt skulle kunna utgå med det maximibelopp, som lantbruksstyrelsen angivit, samt föreslår, att det årliga bidraget skall maximeras till 50 kronor för galtförening och att bidrag till enskild galthållare skall få utgå endast i undantagsfall. Såväl *förbundet* som *föreningen* anse vidare att det i lantbruksstyrelsens förslag upptagna villkoret om ortsbidrag bör utgå.

Ur innehållet i yttrandena torde i övrigt här få nämnas, att *Hushållningssällskapens förbund* och *Svenska husdjurskonsulentföreningen* framhålla att ett genomförande av förslaget kommer att medföra en ökning av husdjurskonsulenternas arbetsbörda.

I yttrandena ha slutligen på åtskilliga punkter framställts erinringar mot förslaget av mera detaljbetonad karaktär.

Lantbruksstyrelsens motiv till anslagsyrkandena. Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen för lantbruksstyrelsens förslag den 21 december 1950 angående organisationen av svinstamkontrollen m. m. ansåg styrelsen det lämpligt att lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tills vidare liksom hitintills skulle handha ledningen av verksamheten vid respektive kontrollstationer. Den 8 februari 1951 upptogs förslaget till diskussion vid sammanträde med representanter för å ena sidan lantbruksstyrelsen och å andra sidan lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Härvid uttalades bland annat, att en uppdelning av ansvaret på angivet sätt kunde medföra vissa olägenheter, som det syntes angeläget att undvika. Ansvaret borde därför i sin helhet överflyttas på lantbruksstyrelsen. För att erforderlig försöksverksamhet på området skulle kunna

utföras behövdes emellertid en viss medverkan från lantbrukshögskolans och statens lantbruksförsöks sida. Lantbruksstyrelsen borde därför upprätthålla härför erforderlig förbindelse med nämnda institutioner.

Samtidigt med att avkastningsbedömningen rörande avelssvin i sin helhet skall ställas under lantbruksstyrelsens inseende böra de två assistenttjänster vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, vilka äro avsedda för ifrågavarande verksamhet, överföras till lantbruksstyrelsen. Under anslaget Lantbruksstyrelsen: Avlöningar (s. 5) har styrelsen föreslagit att medel skola beräknas för avlönande av de två assistenterna. Till täckande av övriga med verksamheten förenade kostnader torde, därest antalet kontrollstationer icke ändras, under förevarande anslag böra beräknas ett belopp av 30 000 kronor, eller samma belopp, som under innevarande budgetår disponeras för ändamålet av lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök.

Beträffande framställningen om statsbidrag till en försöksassistent vid en planerad svinstamkontrollstation i Kristianstadsorten erinrar lantbruksstyrelsen, att den i sin utredning den 23 februari 1946 med förslag till svinstamkontrollens organisation m. m. förordade, bland annat, att kontrollstationerna borde utbyggas med sammanlagt högst 120 boxar fördelade på fyra stationer. En av stationerna borde därvid förläggas till Kristianstads läns hushållningssällskaps område. Då behovet av en sådan utbyggnad alltjämt föreligger, synes det angeläget att den kontrollstation, som Kristianstads läns hushållningssällskap och Kristianstads-Blekinge slakteriförening beslutat uppföra i Kristianstadsorten, kommer till stånd och att det allmänna, i den mån stationen inordnas i den statliga verksamheten på området, lämnar sin medverkan därtill.

Denna medverkan torde i enlighet med sällskapets och föreningens förslag lämpligen böra lämnas i form av ett årligt statsbidrag motsvarande halva kostnaden för den assistenttjänst, som avses skola inrättas vid kontrollstationen, eller i avrundat tal 5 000 kronor. Medelsbehovet för avkastningskontrollen rörande avelssvin skulle sålunda beräknas till $(30\,000 + 5\,000 =) 35\,000$ kronor.

Om nyssnämnda förslag bifallas, är det enligt styrelsen skäligt att innehavare av andra kontrollstationer av beskaffenhet att kunna inordnas i den statliga avkastningskontrollen rörande avelssvin även skola beredas möjlighet att erhålla bidrag av statsmedel. Enligt vad styrelsen inhämtat har en sådan station planerats jämväl i fråga om de västra delarna av landet. För att kunna inordna denna station i den statliga verksamheten på området synes det, som styrelsen anført i förslaget den 23 februari 1946, bli nödvändigt att nedlägga den nuvarande kontrollstationen i Åstorp. Då en sådan åtgärd kräver jämförelsevis långvariga förberedelser och då styrelsen på frågans nuvarande läge icke kan överblicka de ekonomiska konsekvenserna härav har styrelsen icke ansett sig nu kunna upptaga frågan rörande statsbidrag till den sålunda planerade stationen till prövning.

Vad slutligen angår framställningen från Sveriges fjäderfäavelsförening framhåller lantbruksstyrelsen, att föreningen under senare år haft så stora

utgifter att dess ekonomi och därmed dess verksamhet äventyras. Föreningens inkomster, som för närvarande beräknas uppgå till 76 500 kronor för år, kunna icke ökas ytterligare. Styrelsen anser därför, att föreningen är i trängande behov av högre bidrag. Beträffande föreningens ekonomiska ställning har i framställningen anförts bland annat följande.

Enligt förslag till inkomst- och utgiftsstat för nästa budgetår beräknas föreningens utgifter uppgå till ett belopp av 130 500 kronor. Härav avses ett belopp av cirka 61 500 kronor till avlönings- och pensionskostnader för en sekreterare, två konsulenter, ett kanslibitråde och ett kontorsbiträde samt för extra personal. Därutöver ha i den utgiftspost å 8 000 kronor, som upptagits för värpkontrollstationen, inräknats utgifter för löner till en förman, hönsskötare och extra personal.

Föreningens utgifter för ekonomiska undersökningar uppgå enligt förslaget till 1 000 kronor. Detta belopp, som gäller kostnaderna för statistisk bearbetning av insamlade ekonomiska uppgifter från ett antal hönsgårdar, skall täckas av det anslag, som Svenska ägghandelsförbundet lämnar för eningen.

Kostnaderna för föreningens tidskrift ha i anledning av prisstegringarna å papper, arbetslöner och porton ökat kraftigt och utsatt föreningens ekonomi för stora påfrestningar. Utgiftsökningarna uppgå till cirka 25 000 kronor per år och ha endast delvis kunnat kompenseras genom höjda annonsinkomster. På grund härav måste en större andel av medlemsavgifterna användas för detta ändamål. Kostnaderna utöver intäkter för annonser och prenumerationsmedel beräknas till 46 241 kronor vid en upplaga på 46 000 exemplar. Tidskriften är föreningens främsta medel för spridande av fackliga upplysningar bland medlemmarna. Genom kollektivanslutning från ägghandelsorganisationen träffar tidskriften landets mest intresserade äggproducenter. Styrelsen finner det därför angeläget att tidskriften kan utgivas i minst hittillsvarande omfattning och att föreningens övriga verksamhetsgrenar av ekonomiska skäl icke böra inverka härpå.

Föreningens avelsarbete omfattar ledning och kontroll av dylikt arbete ute på fältet. Det har visat sig nödvändigt med två inspektioner per hönsgård och år. Kostnaderna härför beräknas till 4 000 kronor. Vidare erfordras 1 000 kronor för inköp av avelsdjur, bokföringsmaterial m. m.

Den upplysningsverksamhet, som föreningen bedriver, omfattar rådgivning per korrespondens, konsultationer ute hos djurägarna samt kurser av olika slag. Rese- och traktamentskostnader i samband med kurserna uppskattas till 3 000 kronor och övriga kostnader för undervisningsmaterial, film m. m. till 1 000 kronor. Upplysningsverksamheten har stor betydelse för äggproduktionens rationalisering och förbilligande. Den minskning av verksamheten, som nu av ekonomiska skäl måste vidtagas, kan givetvis icke utan våda fortgå någon längre tid.

I kostnaderna för värpkontrollstationen ingå — förutom nyssnämnda lönekostnader — utgifter för inspektioner, förluster vid förädlingsverksamheten samt underhåll. Sedan inkomster av ägg och livdjur avdragits, uppgå ifrågavarande kostnader till 8 000 kronor.

Resekostnaderna slutligen ha upptagits med tillhoppa 8 500 kronor, varav respektive 4 000 och 3 000 kronor inräknats i posterna avelsverksamheten och upplysningsverksamheten.

De inkomster, som föreningen beräknar kunna disponera under nästa budgetår äro, förutom statsanslaget, främst medlemsavgifterna. Under förutsättning att medlemsstocken icke minskar på grund av att medlemsavgifterna höjts, beräknas avgifterna inbringa 55 000 kronor mot 39 234 kronor

under år 1950. För det arbete, som föreningen nedlägger på de under dess kontroll stående avelshönsgårdarna, betala dessa en avgift. Denna beräknas efter två kronor per plomberad avelstupp och 15 öre per inmärkt unghöna. Inkomsten av denna verksamhet beräknas under budgetåret uppgå till 17 000 kronor. Dessutom räknar föreningen som förut nämnts med att från Svenska ägghandelsförbundet erhålla ett anslag för speciella ändamål. Detta anslag beräknas uppgå till 3 500 kronor. Övriga inkomster uppskattas till 1 000 kronor.

Före kriget hade föreningen ett statsanslag av 40 000 kronor. Anslaget nedskars under kriget med tio procent till 36 000 kronor. För budgetåret 1951/52 har föreningen tilldelats ett statsbidrag på 38 500 kronor. Föreningens egna inkomster, som beräknas uppgå till 76 500 kronor, kunna med säkerhet icke ökas ytterligare. Det kan dessutom ifrågasättas om den kraftiga höjningen av medlemsavgifterna ger önskat resultat.

Departementschefen.

Med hänsyn till den betydelse, som en rationell svinavel har för hela jordbruksnäringen, anser jag det angeläget att de sedan flera år tillbaka aktuella frågorna om svinstamkontrollens organisation och sambandet mellan denna kontroll och avelsarbetet nu skola lösas för att på så sätt en fastare grund skall erhållas för det fortsatta avelsarbetet. I likhet med såväl lantbruksstyrelsen som samtliga i ärendet hörda myndigheter och organisationer finner jag det därvid lämpligt att resultaten av svinstamkontrollen — i likhet med vad som redan gäller inom nötboskapsaveln — skola läggas till grund för stamboksföringen av avelssvin och därmed för avelsarbetet. Jag kan däremot ej ansluta mig till lantbruksstyrelsens förslag att man vid stamboksföringen — bortsett från de nordligaste länen — endast skulle taga hänsyn till resultat som uppnåtts vid den statliga svinstamkontrollen. Tvärtom bör det enligt min uppfattning eftersträvas att man här liksom inom mjölkboskapskontrollen och stamboksföringen av nötkreatur skall kunna bygga på en av jordbrukarna själva anordnad kontroll. Jag förutsätter härvid givetvis, att denna kontrollverksamhet skall vara anordnad på ett fullt tillförlitligt sätt och stå under tillsyn av den myndighet, som har ledningen av avelsarbetet. Intill dess en dylik kontrollorganisation kan åstadkommas torde det emellertid vara nödvändigt att bibehålla de nuvarande statliga kontrollstationerna. Med dessa böra emellertid i nu ifrågasvarande avseende jämföras sådana i annan ordning tillkomna kontrollstationer, vilka uppfylla nyssnämnda krav.

Vad angår ledningen av den statliga svinstamkontrollen delar jag den i flertalet yttranden uttalade uppfattningen att det, om svinstamkontrollen sammankopplas med stamboksföringsarbetet på sätt här förordats, icke är lämpligt att låta ledningen av svinstamkontrollen ligga kvar hos statens husdjursförsök. Huruvida denna uppgift bör anförtros lantbruksstyrelsen eller en särskild, till lantbruksstyrelsen knuten nämnd, synes vara av relativt underordnad betydelse. Även om man skulle välja den förstnämnda vägen torde det nämligen få förutsättas, att lantbruksstyrelsen skulle uppehålla en nära kontakt med de intressen, vilka avsetts skola bli representerade i den ifrågasatta nämnden. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att

träffa det avgörande i denna fråga, som efter närmare övervägande kan befinnas lämpligt.

Vad angår de statliga bidragen till främjande av svinaveln delar jag lantbruksstyrelsens uppfattning att de nu utgående galtanskaffningsbidragen och premieringsbidragen i övrigt böra ersättas av bidrag till underhåll av galt. Jag vill erinra om att en motsvarande omläggning nyligen beslutats i fråga om bidragen till tjurhållning. Någon egentlig ökning av det statliga stödets omfattning torde dock i nuvarande läge ej kunna ifrågasättas. Med hänsyn bland annat härtill anser jag i likhet med Svenska husdjurskonsulentföreningen att maximibidraget för närvarande bör bestämmas till 50 kronor per galt och år. Bidrag till enskild galthållare torde vidare böra utgå endast i särskilda fall.

Ehuru goda skäl tala för att lantbruksstyrelsen skulle erhålla möjlighet att lämna bidrag av statsmedel till bestridande av kostnaderna för bekämpande av vissa ärftliga fel hos svin anser jag mig ej nu kunna förorda en sådan utvidgning av bidragsverksamheten.

I ett par yttranden har berörts frågan om de s. k. ortsbidragen. Jag vill i anledning härav erinra om att 1950 års hushållningssällskapsutredning i sitt den 13 juni 1951 avgivna betänkande föreslagit att bestämmelserna om ortsbidrag skola slopas bland annat såvitt angår stödet åt svinaveln. Jag avser att inom den närmaste tiden föreslå Kungl. Maj:t att en på nämnda betänkande grundad proposition skall föreläggas riksdagen. Därvid torde jag även få upptaga den nu berörda frågan.

Därest riksdagen godkänner vad jag nu anfört angående ändringar i grunderna för stamboksföringen av avelssvin och organisationen av svinstamkontrollen, torde jag senare för Kungl. Maj:t få anmäla frågan om utfärdande av erforderliga författningsbestämmelser. Därvid torde jag även få upptaga de detaljerinringar mot lantbruksstyrelsens förslag, som gjorts i remissyttrandena men här ej berörts.

Med hänsyn till vad jag förordat i det föregående torde medel för svinstamkontrollen icke längre böra upptagas under den särskilda anslagsrubriken Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avkastningsbedömning rörande avelssvin utan åskas under här ifrågavarande anslag. Detta anslags stat slutar för innevarande budgetår å 32 400 kronor. Detta belopp bör således anvisas under förevarande anslag. För att kompensera de inträffade prisstegringarna föreslår jag emellertid att beloppet skall uppräknas med 3 600 kronor. Sålunda torde för nästa budgetår under anslaget böra uppföras ett belopp av 36 000 kronor för avkastningsbedömning av avelssvin.

Såsom jag förut nämnt bör man vid svinstamkontrollen bygga icke endast på de statliga stationerna utan även på en av jordbrukarna själva anordnad kontroll. Den kontrollstation, som Kristianstads läns hushållningssällskap och Kristianstads-Blekinge slakteriförening beslutat uppföra i Kristianstadsorten, synes vara ett betydelsefullt steg i denna riktning. Såsom jag även antytt tidigare böra emellertid de statliga utgifterna för kontrollverksamheten icke ökas ytterligare. Fastän jag anser det angeläget

att ifrågavarande station kommer till stånd, kan jag därför icke för närvarande biträda förslaget om att ett årligt statsbidrag av 5 000 kronor skall utgå till stationen.

Vad slutligen angår framställningen från Sveriges fjäderfäavelsförening finner jag i betraktande av betydelsen av föreningens verksamhet och vad som upplysts om föreningens ekonomiska ställning en höjning av statsbidraget till föreningen påkallad. Jag anser mig dock ej kunna förorda att anslaget nu skall uppräknas med mer än 7 500 kronor eller således från 38 500 till 46 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med $(124\,200 + 36\,000 + 7\,500 =)$ 167 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fördela anslagsmedlen å de olika ändamålen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavels område m. m.*
för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 167 700 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

[60] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	412 000	414 274
1951/52 (statsliggaren s. 771)	406 000	
1952/53 (förslag)	500 000	

Y r k a n d e n. *Veterinärstyrelsen* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 92 800 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. 1 byrådirektör i Ce 31 i st. för 1 byråveterinär i Ce 29	600
2. 1 förste byråsekreterare, tillika kamrerare, i Ce 29 i st. för Ca 27	700
3. 1 kontorsbiträde i Ca 8 i st. för Ce 8	—
4. Lönegradsförändringar och reglerad befordringsgång	1 400
5. Löneregleringen för chefstjänstemän m. fl.	10 700
6. Rörliga tilläggets höjning	79 400
Summa kronor	92 800

Motiv. 1 och 2. Veterinärstyrelsen hänvisar under dessa punkter till motiveringen för motsvarande förslag i anslagsäskandena för budgetåret 1950/51 (se IX ht 1950 s. 107 f). Den understryker angelägenheten av att de föreslagna lönegradsuppflyttningarna snarast skola genomföras. För att det skall bli lättare att göra den omreglering av de högre tjänsterna å de berörda byråerna, som framdeles kan befinnas önskvärd, upptager emellertid styrelsen nu jämväl tjänsten under punkt 2 å extra ordinarie stat.

3. Förslaget föranledes av grunderna för den reglerade befordringsgången. 4—6. Ifrågasvarande ökningar äro av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (remissutlåtande 10/10 1951) uttalar, att de under punkterna 1 och 2 upptagna förslagen i avvaktan på resultatet av 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete alltjämt icke böra föranleda någon åtgärd.

Departementschefen.

Jag kan icke för närvarande biträda förslagen om ändring av en byråveterinärstjänst i lönegrad Ce 29 till en byrådirektörstjänst i lönegrad Ce 31 och uppflyttning i lönegrad av en tjänst såsom förste byråsekreterare, tillika kamrerare.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslår jag, dels att en av de båda kanslibiträdestjänsterna i lönegrad Ca 11 skall utbytas mot en kontoristtjänst i lönegrad Ca 13 och

att en av kontorsbiträdestjänsterna i lönegrad Ca 8 skall utbytas mot en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ca 11, dels att under icke-ordinarieposten medel skola beräknas för en kontoristtjänst i lönegrad Ce 13 i stället för en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ce 11. Detta medför en ökning av medelsbehovet med 2 500 kronor.

Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången bör vidare ett kontorsbiträde i lönegrad Ce 8 överföras å ordinarie stat.

I anledning av beräknade löneklassförändringar och den reglerade befordringsgången, löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl. samt det rörliga tilläggets höjning bör anslaget slutligen, såsom veterinärstyrelsen föreslagit, uppräknas med respektive 1 400, 10 700 samt 79 400 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör veterinärstyrelsens avlöningsanslag höjas med 94 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 184 000 (+ 17 100) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 3 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 193 000 (— 3 400) kronor;

rörligt tillägg 120 000 (+ 80 100) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(184\,000 + 3\,000 + 193\,000 + 120\,000 =) 500\,000 (+ 94\,000)$ kronor.

Å personalförteckningen bör uppföras en kontoristtjänst i lönegrad Ca 13.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för veterinärstyrelsen, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	184 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	193 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	120 000

Summa kronor 500 000;

c) till Veterinärstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

[61] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	62 900	63 164
1951/52 (statsliggaren s. 772) ..	62 900	
1952/53 (förslag)	65 900	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 62 900 kronor för nästa budgetår. Härvid framhålles, att utgifterna under anslaget under budgetåret 1950/51 tack vare stor sparsamhet kunnat hållas inom ramen för anvisade medel. Med hänsyn härtill anser sig styrelsen tills vidare — trots de kostnadsstegringar som numera inträtt — icke böra påyrka någon höjning av anslaget.

Statskontoret (remissutlåtande 10/10 1951) föreslår, att anslaget med hänsyn till belastningen å delposten till bränsle, lyse och vatten under de senaste budgetåren skall uppräknas med 3 000 kronor till 65 900 kronor. Utgifterna under nämnda delpost uppgingo budgetåren 1948/49—1950/51 till respektive 7 308, 5 739 och 6 523 kronor.

Departementschefen.

Såsom statskontoret anfört torde anslaget med hänsyn till belastningen å delposten till bränsle, lyse och vatten under de senaste budgetåren böra uppräknas med 3 000 kronor till 65 900 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 65 900 kronor.

[62] 3. Veterinärhögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 405 000	1 447 626
1951/52 (statsliggaren s. 772) ..	1 433 000	
1952/53 (förslag)	1 890 000	

Yrkanden. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 120 000 kronor. De kostnadsökningar, vilka föranledas av löneregleringen för chefstjänstemän m. fl., arvodesregleringen samt det rörliga tilläggets höjning, ha emellertid icke medräknats härvid. Dessa kostnadsökningar uppgå till (20 664 + 15 700 + 246 200 =) i runt tal 282 500 kronor. Tages hänsyn härtill blir anslagsökningen följaktligen i stället 402 500 kronor. Den närmare beräkningen av sistnämnda belopp framgår av följande sammanställning.

Ökning

1. Lärar- och biträdespersonal å de vetenskapliga avdelningarna.

a) 1 laborator i Ca 29 vid avdelningen för födoämneshygien ..	17 520
b) 1 speciallärare i artificiell insemination i Ce 29 (nu arvode å 13 572 kronor)	3 948

	Ökning
c) 1 förste assistent i artificiell insemination i Ce 24 (nu arvode å 10 800 kronor)	2 772
d) 4 förste amanuenser i st. för tredje amanuenser vid de två medicinska avdelningarna samt avdelningarna för farmakologi och födoämneshygien	13 920
e) 2 laboratoriebiträden i Cf 6, ett vid avdelningen för födoämneshygien och ett vid patologisk-anatomiska avdelningen	11 232
f) 1 institutionsvaktmästare i Ca 11 vid avdelningen för farmakologi	7 392
g) 1 bilförare i Cg 9	6 636
h) 3 speciallärare i hälsovårdskontroll av svin, fjäderfä respektive pälsdjur	6 600
i) Arvoden å 900 kronor till två besiktningsveterinärer för handledning vid jourtjänst i köttbesiktning	1 800
j) 1 speciallärare i allmän födoämneskontroll	1 000
k) Arvoden åt hälsovårdspersonal för handledning vid övningar i hygieniska inspektioner	3 000
l) Arvoden å 150 kronor för demonstrationer i bakteriologi	450
m) Höjning av arvodena till rektor, rektors undervisningsvikarie samt speciallärare i veterinär författningskunskap	2 092
2. Bibliotekspersonal.	
1 biblioteksassistent i Ce 15	8 772
3. Gemensam administrations- och förvaltningspersonal.	
a) 1 kanslibitråde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ce 8	756
b) Höjt arvode till sekreterarhjälp (nu 3 000)	3 000
c) Arvoden till styrelsens ordförande och icke självskrivna ledamöter	5 000
4. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång m. m.	13 983
5. Vikariatsersättningar	10 127
6. Löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl.	20 664
7. Arvodesregleringen	15 700
8. Rörliga tilläggets höjning	246 200
	402 564

M o t i v. Högskolestyrelsen har vid sin anslagsskrivelse fogat ett förslag till revidering av högskolans läroplan. Förslaget har uppgjorts av en särskild nämnd, som tillsatts av lärarkollegiet. I förslaget påyrkar nämnden, att undervisningen i födoämneshygien skall utvidgas avsevärt samt att kliniktjänstgöringen vid avdelningen för obstetrik och gynekologi samt den medicinska avdelningen för idisslare skall förlängas med 1 1/2 månad. I anslutning härtill föreslås, att den nuvarande undervisningstiden av 5 år skall utökas med en termin eller till 5 1/2 år. För att framför allt den praktiska undervisningen i födoämneshygien och i medicin för icke-idisslare skall kunna fullständigas och intensifieras ifrågasätter nämnden vidare, att

vissa speciallärare skola anställas vid dessa avdelningar. Slutligen föreslår nämnden, att åtgärder skola vidtagas i syfte att göra undervisningsmaterialet vid högskolans stationära kliniker ej blott tillräckligt utan även allsidigt och representativt.

För egen del uttalar styrelsen, att den icke blivit övertygad om nödvändigheten av att förlänga undervisningstiden. Den finner det emellertid å andra sidan fullt klart, att åtgärder för att utöka undervisningen och förbättra undervisningsmaterialet äro av behovet synnerligen påkallade och böra vidtagas snarast möjligt. Detta medför att nya ekonomiska krav måste ställas. Samtidigt kvarstå emellertid från föregående år åtskilliga anslagsäskanden, vilka ännu icke bifallits. En avvägning mellan dessa gamla och nya önskemål blir därför nödvändig. Då det statsfinansiella läget tvingar till största möjliga återhållsamhet, har styrelsen vid denna avvägning stannat för att endast framföra sådana förslag, som enligt dess mening äro de mest trängande och så gott som oeftergivliga för högskolans verksamhet. Samtidigt understrykes emellertid, att detta icke innebär ett avstående från de önskemål, som av nyss angivna skäl nu icke upprepats. Styrelsen är nämligen alltjämt övertygad om att dessa önskemål äro berättigade.

Slutligen framhåller styrelsen, att den med hänsyn till pågående utredningar om löneställningen för vissa personalgrupper, bland andra laboratoriebiträden, djursjukvårdare och djurskötare, jämväl ansett sig böra avstå från sina tidigare förslag angående vissa tjänsters ombildning eller lönegradsuppflyttning och från att framföra nya sådana, numera aktualiserade krav.

Beträffande styrelsens motivering för de särskilda ändringsyrkandena må nämnas följande.

1 a—e samt 3 a och c. Samtliga dessa yrkanden framställdes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 115—116 under 1 b, c, e, i och k samt 2 b och i).

1 f. Högskolestyrelsen har vid flera tidigare tillfällen, senast föregående år, begärt en institutionsvaktmästartjänst vid avdelningen för farmakologi. En sådan tjänst upptogs även i 1946 års högskoleutrednings förslag. Styrelsen anför nu att behovet av tjänsten visat sig så trängande, att medgivande måst lämnas till att anställa en vaktmästare i Cg 9 vid avdelningen från och med den 1 september 1951. Vidare framhålles att avdelningen kommer att erhålla ny institutionsbyggnad under år 1952. Det är därför angeläget att ifrågasvarande institutionsvaktmästartjänst skall inrättas från och med nästa budgetår.

1 g. Med hänsyn till det ökade behovet av att transportera större husdjur till högskolan kommer att för tidigare anvisade medel anskaffas en djurtransportbil. I anledning härav behövs en särskild bilförare.

1 h. Till stöd för detta förslag anføres, att undervisningen i sjukdomar hos svin, fjäderfä och pälsdjur vid medicinska avdelningen för icke-idisslare behöves kombineras med undervisning i hälsokontroll beträffande samma djurslag. I förslaget till reviderad läroplan har ifrågasatts att sist-

nämnda undervisning skulle, under avdelningsföreståndarens ledning, anförtros åt konsulenterna vid statens veterinärmedicinska anstalt. Dessa skulle i sådant syfte förordnas såsom speciallärare vid högskolan. Högskolestyrelsen ansluter sig till detta förslag. Årsarvodena anses böra bestämmas till 2 400 kronor för vardera av speciallärarna i hälsokontroll av svin och fjäderfä samt till 1 800 kronor för specialläraren i hälsokontroll av pälsdjur.

1 i—k. Ifrågavarande yrkanden grunda sig på förslaget till reviderad läroplan. De syfta till att förbättra utbildningen och öka undervisningen i födoämneshygien, framför allt i fråga om detta ämnes praktiska tillämpning. Undervisningen i jourtjänst i köttbesiktning skulle sålunda ge de studerande tillfälle att på egen bekostnad deltaga i sådan besiktning och erhålla praktisk utbildning av besiktningsveterinär. Övningarna skulle äga rum vid kontrollslakteri i Uppsala och Enköping. Anställandet av en speciallärare i allmän födoämneskontroll skulle bereda möjligheter att i form av föreläsningar och demonstrationer ge de studerande en mera allsidig undervisning och utbildning i födoämneskontroll, varukännedom och inredning av livsmedelslokaler. Dessutom skulle härigenom avdelningsföreståndarens arbetsbörda i någon mån kunna minskas. Den under k) föreslagna anordningen skulle slutligen garantera, att vissa för den praktiska undervisningen erforderliga exkursioner och inspektioner av livsmedelsindustrier och andra större producenter av olika födoämnen företagas under ledning och medverkan av befattningshavare vid huvudstadens hälsovårdsnämnd.

För sin del finner högskolestyrelsen samtliga dessa förslag nyttiga och nödiga. Den anser det framför allt nödvändigt, att den ifrågasatta undervisningen i jourtjänst vid köttbesiktning kommer till stånd. Samtidigt förklaras emellertid, att med verkställigheten av de under j) och k) upptagna förslagen bör kunna anstå tills vidare, om styrelsens begäran om en laborator vid avdelningen för födoämneshygien bifalles.

1 l. Även detta yrkande har föranletts av förslaget till reviderad läroplan. Yrkandet innebär, att laboratorietjänstgöringen i bakteriologi delvis skall förläggas till statens veterinärmedicinska anstalt i form av demonstrationer, utförda av föreståndarna för anstaltens bakteriologiska avdelning, serodiagnostiska laboratorium samt serum- och vaccinelaboratorium. Högskolestyrelsen framhåller, att en sådan anordning skulle bli till avsevärd fördel för undervisningen vid högskolan och samtidigt ytterligare främja samarbetet mellan denna och anstalten.

1 m. För närvarande utgår arvode till rektor med 2 004 kronor, till dennes undervisningsvikarie med 1 104 kronor och till specialläraren i veterinär författningskunskap med 600 kronor. De angivna beloppen fastställdes respektive 1949, 1941 och 1946. Högskolestyrelsen föreslår nu, att ifrågavarande arvoden skola höjas till respektive 3 000, 1 800 och 1 000 kronor. Såsom allmän motivering för detta förslag åberopas penningvärdets fall. Härjämte framhåller styrelsen beträffande arvodet till rektor, att en höjning av detta till 3 000 kronor måste anses motiverad jämväl på grund av hans ökade arbetsbörda. I anslutning härtill erinras vidare om att 1946 års högskoleutred-

ning även förordat nämnda belopp. I fråga om rektors undervisningsvikarie anföres, att en uppräknings av dennes arvode är påkallad redan med hänsyn till den stora undervisningsskyldighet, som åligger honom. Han har sålunda för närvarande omkring 90 föreläsnings- och övningstimmar samt 40 tentamenstimmar.

2. Ifrågakarande förslag har framförts jämväl i anslagsäskandena för budgetåren 1950/51 och 1951/52 (se IX ht 1950 s. 112 under 2 d). Högskolestyrelsen erinrar nu ytterligare om att 1947 års löneutredning avseende vissa biblioteksbiträden i sitt betänkande förordat inrättande av två biblioteksassistenttjänster vid högskolan. Enligt styrelsen bör åtminstone en av dessa tjänster inrättas från och med nästa budgetår.

3 b. Det belopp å 3 000 kronor, som nu står till förfogande för sekreterarhjälp vid högskolan, är alldeles för litet för att kunna räcka till för såväl skäligen arvode åt lärarkollegiets sekreterare som ersättning åt administrativ utbildad, kvalificerad arbetskraft med huvudsaklig uppgift att delvis ombesörja sekreterararbetet åt högskolans styrelse. En uppräknings av beloppet till 6 000 kronor är därför nödvändig.

4—8. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Departementschefen.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anförde i propositionen den 28 december 1951 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. föreslår jag, dels att högskolans professorer skola uppflyttas i lönegrad Co 14 samt läraren i hovbeslag m. m., laboratorerna och prosektorerna i lönegrad Ca 33, dels att docenterna skola placeras i lönegrad Ce 30.

Vad härefter angår högskolestyrelsens äskanden finner jag det skäligt, att läraren i artificiell insemination ävensom den assistent, som biträder vid undervisningen på detta område, nu skola erhålla en förbättrad löneställning. I likhet med högskolestyrelsen anser jag, att de böra överföras å löneplan och därvid placeras i 29 respektive 24 lönegraden. De torde emellertid tills vidare endast böra få anställning såsom extra tjänstemän. Styrelsens förslag att fyra tredje amanuenser skola utbytas mot lika många förste amanuenser synes i och för sig väl motiverat. För närvarande anser jag mig dock kunna tillstyrka ett dylikt utbyte blott beträffande de båda tredje amanuenserna vid de medicinska avdelningarna. Förslaget att anställa en särskild bilförare i lönegrad Cg 9 till den djurtransportbil, som avses skola anskaffas för högskolans behov, föranleder icke någon erinran från min sida.

Såsom framgår av det föregående har styrelsen på grundval av en särskild utredning angående revidering av högskolans läroplan bland annat föreslagit vissa utvidgningar av framför allt den praktiska undervisningen vid avdelningarna för födoämnesshygien och för medicin för icke-idisslare. I sådant syfte har styrelsen begärt medel till ett antal speciallärare vid dessa avdelningar. Vad högskolestyrelsen i förevarande hänseenden uttalat och föreslagit kan jag i det väsentliga ansluta mig till. För den utökade undervisning,

som sålunda även jag finner önskvärd, torde emellertid icke böra anvisas högre belopp än 10 400 kronor. Vissa inskränkningar av styrelsens förslag i ämnet bli därför nödvändiga. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av högskolestyrelsen, besluta härom samt om den närmare dispositionen av nyssnämnda belopp.

Styrelsens övriga förslag beträffande lärar- och biträdespersonalen vid de vetenskapliga avdelningarna kan jag icke för närvarande biträda. Dock torde arvodet till rektors undervisningsvikarie böra avrundas till 1 200 kronor.

Jag torde här få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 1 november 1951 förordnat att det arvode motsvarande lön enligt lönegrad Cg 10, som dittills utgått till en extra hovslagare från staten för högskolans rörelse, från och med nyssnämnda dag skulle bestridas från icke-ordinarieposten i högskolans avlöningsstat. Med anledning härav bör för nästa budgetår ett belopp av nyssnämnda storlek överföras från högskolans omkostnadsanslag till dess avlöningsanslag.

I detta sammanhang torde jag vidare få upptaga frågan om höjning av speciallärararvodena. Jag har tidigare denna dag föreslagit att det för arvoden till speciallärare vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök avsedda beloppet skall höjas med 10 procent. I anslutning härtill föreslår jag en motsvarande uppräknings för veterinärhögskolans del.

Vad härefter angår styrelsens förslag i fråga om biblioteks- samt gemensam administrations- och förvaltningspersonal kan jag icke tillstyrka någon uppräknings av arvoden till sekreterarhjälp. I fråga om biträdespersonalen föreslår jag — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss dylik personal m. m. — att en tjänst i lönegrad Ce 13, en tjänst i lönegrad Ce 11 och tre tjänster i lönegrad Cf 4—Ce 8 skola utbytas mot två tjänster i lönegrad Ce 15 samt tre tjänster i lönegrad Ce 11. Jag vill härvid erinra om att en av sistnämnda tre tjänster är avsedd för högskolans bibliotek.

För beräknade löneklassförändringar och reglerad befordringsgång m. m., löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl., arvodesregleringen år 1951 samt det rörliga tilläggets höjning torde böra anvisas de i sammanställningen angivna beloppen. För vikariatsersättningar torde en med 4 000 kronor ökad medelsanvisning vara tillräcklig.

I enlighet med vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans avlöningsanslag bör från och med nästa budgetår utgå dels ett årligt arvode å 1 500 kronor till ordföranden i veterinärhögskolans styrelse, dels ett dag-arvode å 20 kronor till övriga icke självskrivna ledamöter i styrelsen.

Vid bifall till vad jag sålunda förordnat skulle veterinärhögskolans avlöningsanslag behöva höjas med 457 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 695 000 (+ 81 000) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 82 500 (— 49 000) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 668 500 (+ 119 500) kronor;

rörligt tillägg 444 000 (+ 305 500) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (695 000 + 82 500 + 668 500 + 444 000 =) 1 890 000 (+ 457 000) kronor.

Å personalförteckningen böra professorerna uppflyttas i lönegrad Co 14 samt läraren i hovbeslag m. m., laboratorerna och prosektorer-na i lönegrad Ca 33. Vidare böra å förteckningen uppföras fem docenter i lönegrad Ce 30.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	695 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	82 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	668 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	444 000

Summa kronor 1 890 000;

c) till *Veterinärhögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 890 000 kronor.

[63] 4. Veterinärhögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	185 100	229 221
1951/52 (statsliggaren s. 775)	173 000	
1952/53 (förslag)	224 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 30 000 kronor. Av nämnda belopp falla 10 000 kronor på delposten bränsle, lyse och vatten samt 20 000 kronor på delposten övriga expenser. Højningen av den förra delposten motiveras med att priserna på eldningsolja stigit avsevärt under senare år. Ökningen av den senare delposten föränledes dels av att städerskelönerna höjts med 20 procent (7 200 kronor), dels av att ytterligare städningsområden tillkommit (4 500 kronor) och dels av den allmänna prisstegringen å framför allt papper av olika slag (8 300 kronor).

Beträffande staten för högskolans rörelse räknar styrelsen med oförändrat överskott av 63 600 kronor för nästa budgetår. Med hänsyn till den under senare år starkt ökade omslutningen föreslås emellertid, att inkomsterna skola uppräknas från 232 000 till 390 000 kronor och utgifterna från 168 400 kronor till 326 400 kronor.

Departementschefen.

Med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1950/51 — omkring 185 000 kronor — samt till de höjda priserna på eldningsolja torde posten bränsle, lyse och vatten böra uppräknas med 40 000 kronor till 190 000 kronor. På de skäl, som högskolestyrelsen anfört, föreslår jag vidare att posten övriga expenser skall höjas med 18 000 kronor till 98 000 kronor. Å andra sidan medför den under nästföregående anslagspunkt föreslagna överflyttningen av kostnaderna för arvode motsvarande lön enligt lönegrad Cg 10 åt en hovslagare från förevarande anslag till högskolans avlöningsanslag en ökning av överskottet å högskolans rörelse med 7 000 kronor. Medelsbehovet under omkostnadsanslaget minskas alltså i motsvarande mån. Anslaget skulle följaktligen för nästa budgetår behöva uppföras med $(173\,000 + 40\,000 + 18\,000 - 7\,000 =) 224\,000$ kronor. I jämförelse med innevarande budgetår innebär detta en ökning med 51 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för högskolan ävensom stat för dess rörelse.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 224 000 kronor.

[64] 5. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång	Disponerat belopp vid budgetårets utgång
1950/51	175 000	157 623	34 934	ca 15 000
1951/52 (statsliggaren s. 775)	179 500			
1952/53 (förslag)	215 000			

Y r k a n d e n. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 45 200 kronor till 224 700 kronor. De föreslagna höjningarna framgå av följande sammanställning.

1. Kliniskt material för de fyra kliniska avdelningarna	21 500
2. Exkursioner i födoämneskontroll	500
3. Patologisk-anatomiska avdelningen	2 500
4. Materiel för undervisningen i parasitologi	500
5. Tretton olika anslagsposter	20 200
	45 200

Motiv. 1 och 3. Beträffande motiveringarna för dessa förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 123.

2. Ifrågavarande belopp avses för att bestrida resekostnader vid exkursioner till mejerier och ladugårdar m. m.

4. Ökningen förklaras vara nödvändig, om anskaffning och underhåll av erforderlig apparatur skall kunna ske.

5. Under denna punkt föreslås, att tretton olika anslagsposter skola uppräknas till de belopp, som 1946 års högskoleutredning ansett erforderliga för respektive ändamål.

Departementschefen.

Enligt min mening bör anslaget för nästa budgetår höjas med 35 500 kronor till 215 000 kronor. Härvid har jag förutsatt, att den ökade medelsanvisningen i första hand skall utnyttjas för att avhjälpa de rådande bristerna i fråga om kliniskt material vid högskolans fyra kliniska avdelningar. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att sedermera bestämma anslagets närmare fördelning å olika institutioner och ändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 215 000 kronor.

[65] 6. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	9 000	9 000
1951/52 (statsliggaren s. 776) ..	9 000	
1952/53 (förslag)	12 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 6 000 kronor till 15 000 kronor. Härvid framhålles, att motsvarande anslag till lantbruks- och skogshögskolorna för innevarande budgetår utgå med avsevärt högre belopp, eller med 35 000 respektive 14 000 kronor. Av det äskade anslaget å 15 000 kronor avses 5 000 kronor för bokinköp, 6 000 kronor för tidskrifter, 3 500 kronor för bokbindning samt 500 kronor för biblioteksutensilier.

Departementschefen.

En viss höjning av anslaget synes motiverad. Jag föreslår, att det skall uppräknas med 3 000 kronor till 12 000 kronor. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 kronor.

[66] 7. Veterinärhögskolan: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	31 000	21 000
1951/52 (statsliggaren s. 776) ..	31 000	
1952/53 (förslag)	33 400	

Av anslaget disponeras 15 000 kronor till tre doktorandstipendier à 5 000 kronor samt 16 000 kronor till 20 elevstipendier à 800 kronor.

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 6 500 kronor till 37 500 kronor. Av ökningen faller ett belopp av 1 500 kronor på doktorandstipendierna. Styrelsen föreslår nämligen, att vart och ett av dessa skall uppräknas med 500 kronor till 5 500 kronor. Till stöd härför åberopas det betänkande med förslag till bestämmelser rörande stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier vid universiteten och vissa fackhögskolor, som avgivits år 1951 av särskilt tillkallad utredningsman. Vidare upptager styrelsen vart och ett av elevstipendierna med 1 000 kronor för nästa budgetår. Detta medför en ökning med 4 000 kronor.

Jag torde även här få anmäla det förslag, som *Sveriges förenade studentkårer* framlagt rörande anslag till naturastipendier m. m. vid landets universitet, högskolor och socialinstitut för budgetåret 1952/53. Ifrågavarande förslag har närmare redovisats i samband med behandlingen av lantbrukshögskolans stipendieanslag. Såvitt angår veterinärhögskolan innebär förslaget, att 16 000 kronor skola anvisas till åtta naturastipendier à 2 000 kronor samt 8 000 kronor till kontantstipendier åt elever vid högskolan.

Departementschefen.

I anslutning till vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans stipendieanslag torde beträffande stipendierna vid veterinärhögskolan icke böra vidtagas annan ändring för nästa budgetår än att elevstipendierna böra höjas med 120 kronor till 920 kronor. Då vid sistnämnda högskola finnas 20 dylika stipendier, medför detta ett ökat medelsbehov under anslaget med $(20 \times 120 =) 2\,400$ kronor. Anslaget skulle följaktligen behöva uppföras med $(31\,000 + 2\,400 =) 33\,400$ kronor för budgetåret 1952/53.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 33 400 kronor.

[67] 8. Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	6 000	3 550
1951/52 (statsliggaren s. 776) ..	6 000	
1952/53 (förslag)	6 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 21/8 1951) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 6 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[68] 9. Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång	Odisponerat belopp vid budgetårets utgång
1950/51	63 000	73 393	134 120	ca 82 000
1951/52 (statsliggaren s. 777)	240 500			
1952/53 (förslag)	160 000			

Yrkanden. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 413 994 kronor förhöjt belopp. Fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande sammanställning.

1. Avd. för farmakologi: utrustning	83 740
2. » » fysiologi: inredning	18 834
utrustning	45 000
3. » » kemi: inredning	2 200
utrustning	4 100
4. » » anatomi och histologi: inredning	5 170
5. » » födoämneshygien: inredning och utrustning	221 450
6. » » bakteriologi och epizootologi: utrustning	4 000
7. Telefonväxel	29 500

Summa kronor 413 994

Motiv. 1 och 2. I anslagsäskandena för innevarande budgetår upptog högskolestyrelsen ett belopp av i runt tal 372 600 kronor till inredning och utrustning för den vid 1950 års riksdag beslutade nybyggnaden för de båda avdelningarna för farmakologi och fysiologi (se IX ht 1951 s. 125 under 1 och 2). För dessa ändamål anvisades emellertid endast 225 000 kronor (ib. s. 126). De nu äskade beloppen utgöra skillnaden mellan nyssnämnda båda summor. Med hänsyn till inträdd prisstegring har någon reducering av beloppen icke ansetts möjlig, om avdelningarna skola erhålla tidsenlig utrustning.

3 och 4. Nyssnämnda nybyggnad för avdelningarna för farmakologi och fysiologi beräknas bli färdig under senare delen av år 1952. Härigenom bli dessa avdelningars nuvarande lokaler disponibla för avdelningarna för kemi samt anatomi och histologi. För att lokalerna skola kunna tagas i bruk av

sistnämnda avdelningar erfordras emellertid vissa ombyggnads- och inredningsarbeten. Styrelsen föreslår därför, att erforderliga medel till dylika arbeten skola anvisas å kapitalbudgeten. Härutöver behövs emellertid även en del inredning och utrustning för ifrågavarande lokaler. De under förevarande punkter upptagna beloppen avses för dessa ändamål.

5. Vid 1951 års riksdag beslöts, att en ny institutionsbyggnad skulle uppföras för avdelningen för födoämneshygien (kapitalbudgeten, jordbruksdepartementet, s. 16). Enligt beräkningar, som avdelningsföreståndaren verkställt, uppgå kostnaderna för erforderlig inredning och utrustning till sammanlagt 442 900 kronor. Av nämnda belopp avse 168 700 kronor inredning och 274 200 kronor utrustning. Mot dessa beräkningar gör högskolestyrelsen icke några invändningar. Den anser emellertid, att medelsanvisningen för ändamålet bör uppdelas på två år. För nästa budgetår upptages därför halva beloppet, eller 221 450 kronor.

6. Beloppet avses för utbyte av en autoklav. Åtgärden förklaras vara nödvändig av säkerhetsskäl.

7. Detta förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 126). Högskolestyrelsen understryker, att behovet av en större telefonväxel numera framstår såsom oavvisligt.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har högskolestyrelsen äskat icke mindre än drygt 400 000 kronor till inredning och utrustning vid högskolan. En medelsanvisning av denna storleksordning kan icke nu komma i fråga. För min del föreslår jag, att för nästa budgetår ett anslag av 160 000 kronor skall anvisas för ändamålet. Jag förutsätter, att detta anslag i första hand skall disponeras för den inredning och utrustning, som begärts för avdelningarna för kemi, för anatomi och histologi samt för bakteriologi och epizootologi ävensom för anskaffande av en större telefonväxel. Återstoden av beloppet bör främst avses för erforderlig inredning av den beslutade nybyggnaden för avdelningen för födoämneshygien. Jag utgår härvid från att kostnaderna för denna inredning med sträng sparsamhet skola kunna hållas inom en sådan ram, att det även skall bli möjligt att anskaffa den mest behövliga utrustningen vid nämnda avdelning och vid avdelningarna för farmakologi och fysiologi. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att med dessa utgångspunkter bestämma om den närmare dispositionen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

[69] 10. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	123 700	134 243
1951/52 (statsliggaren s. 777)	111 000	
1952/53 (förslag)	134 200	

Yrkanden. Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 3/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 10 400 kronor till 121 400 kronor. Härvid har emellertid icke medräknats den kostnadsökning, som föranledes av det rörliga tilläggets höjning. Enligt uppgift uppgår nämnda ökning till 21 800 kronor. Tages hänsyn även härtill, blir anslagsökningen följaktligen 32 200 kronor, fördelade sig på följande sätt.

	Ökning
1. Höjning av platschefens arvode	600
2. Biträde för kamerala göromål	2 000
3. 1 djursjukvårdare, tillika vaktmästare, i Ce 11 i st. för 1 djursjukvårdare i Ce 9	696
4. 1 gårdskarll i 9 lönegraden	6 108
5. Löneklassförändringar	900
6. Rörliga tilläggets höjning	21 800

Summa kronor 32 104

Motiv 1. För närvarande utgår till platschefen ett särskilt arvode å 1 200 kronor. Hans arbetsuppgifter ha emellertid visat sig vara såväl omfattande som ansvarsfulla och stundom krävande. I förening med penningvärdets fall anses detta väl motivera en uppräknig av arvodet med 600 kronor.

2. Till biträde för kamerala göromål är anvisat ett belopp av 2 000 kronor. Styrelsen erinrar om att den tidigare vid flera tillfällen anhållit att i stället få anställa ett kanslibiträde i Ce 11. Detta förslag har dock hittills avvisats av statsmakterna. Med hänsyn härtill anser sig styrelsen nu böra begränsa sig till att begära ytterligare 2 000 kronor för ifrågavarande ändamål.

3. Detta förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 127).

4. Personalen vid veterinärinrättningens smedja utgöres numera endast av en hovslagare i 11 lönegraden. Dennes hela arbetstid åtgår för att fullgöra den vid smedjan allttjämt förekommande livliga hovslagarverksamheten ävensom smidesverksamheten för inrättningens eget behov. Det kan därför icke — såsom förutsattes i propositionen nr 90/1949 (s. 30) — ifrågakomma att belasta ifrågavarande hovslagare även med skötseln av inrättningens värmecentral och omfattande ytterområden. Då behovet av handräckningspersonal jämväl i övrigt är trängande, hemställer styrelsen att medel skola anvisas till avlöning åt en gårdskarll i 9 lönegraden vid inrättningen. Styrelsen tillfogar, att byggnadsstyrelsen och stadsträdgårds-

mästaren i Skara likaledes förklarat behov föreligga av en dylik befattningshavare.

5 och 6. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Departementschefen.

Jag kan icke biträda förslaget om höjning av platschefens arvode. Ej heller kan jag för närvarande tillstyrka, att en djursjukvårdartjänst i lönegrad Ce 9 skall ombildas till en tjänst såsom djursjukvårdare, tillika vaktmästare, i lönegrad Ce 11 eller att en gårdskarlstjänst i 9 lönegraden skall inrättas. Däremot vill jag icke motsätta mig, att det för biträde för kamerala göromål avsedda beloppet skall höjas något. Jag föreslår, att för detta ändamål skola anvisas ytterligare 500 kronor. På grund av beräknade löneklassförändringar samt det rörliga tilläggets höjning bör anslaget uppräknas med angivna belopp av 900 respektive 21 800 kronor. Anslaget skulle sålunda för nästa budgetår behöva höjas med sammanlagt 23 200 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 400 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 100 500 (+ 1 300) kronor;

rörligt tillägg 32 300 (+ 21 900) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(1\,400 + 100\,500 + 32\,300 =) 134\,200$ (+ 23 200) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* 1 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* 100 500
3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 32 300

Summa kronor 134 200;

b) till Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 134 200 kronor.

[70] 11. Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	24 400	28 282
1951/52 (statsliggaren s. 778) ..	28 800	
1952/53 (förslag)	25 100	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. 3/8 1951) hemställer, att anslaget skall minskas med 3 700 kronor till 25 100 kronor. Minskningen föranledes av att styrelsen beräknar överskottet å inrättningens rörelse till 4 900 kronor mot 1 200 för löpande budgetår. Med ledning av de senaste årens erfarenheter anser sig nämligen styrelsen böra föreslå, att inkomsterna skola uppräknas med 17 600 till 115 900 kronor samt utgifterna med 13 900 till 111 000 kronor.

Departementschefen.

Högskolestyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår minskas med 3 700 kronor till 25 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i inom tid fastställa ny omkostnadsstat för inrättningen ävensom ny stat för dess rörelse. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 kronor.

[71] 12. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 206 000	1 261 098
1951/52 (statsliggaren s. 779) ..	1 161 000	
1952/53 (förslag)	1 398 000	

Yrkanden. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 22/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 276 900 kronor till 1 437 900 kronor i enlighet med följande beräkning.

1. Tjänsteförändringar m. m.:	Ökning
a) 1 laborator i Ce 29 i st. för 1 assistent i Ce 24 å patologisk-anatomiska avdelningen	3 944
b) 2 laboratorer i Ce 29 i st. för 2 konsulenter i Ce 27 å konsulentavdelningen	3 263
c) 2 konsulenter i Ce 27 i st. för 2 assistenter i Ce 24 å d:o	4 625
d) 1 första laboratoriebiträde i Ce 15 i st. för 1 tekniskt biträde i Ce 8 å bakteriologiska avdelningens viruslaboratorium ..	2 471
e) 1 materialförvaltare i Ca 14 i st. för 1 vaktmästare i Ca 11 ..	702
f) 2 laboratoriebiträden i Ce 11 i st. för 2 tekniska biträden i Ce 8 vid speciallaboratorierna för tuberkulosdiagnostik m. m. respektive vaccinerberedning	2 335
g) 1 förste expeditionsvakt i Ca 11 i st. för 1 vaktmästare i Ca 10 å kansliet	335
h) 4 vaktmästare i Ce 11 i st. för i Ce 9	3 000
i) 1 första biträde i Ca 8 i st. för 1 biträde i Ce 6 vid kemiska laboratoriet	750

2. Personalförstärkningar:

a) 1 laborator i Ce 29 å kemiska laboratoriet	17 520
b) 1 biblioteksassistent i Ce 15 (1 kontorsbiträdestjänst i Ca 8 indrages)	2 556
c) 1 laboratoriebiträde i Ce 11 å kemiska laboratoriet	7 392
d) 1 eldare i Ce 9	6 636
3. Löneklassförändringar	4 187
4. Löneregleringen för chefstjänstemän m. fl.	1 216
5. Rörliga tilläggets höjning	216 000

Summa kronor 276 932.

Motiv. Anstaltsstyrelsen förklarar inledningsvis bland annat, att den med hänsyn till nuvarande statsfinansiella läge avstått från att upprepa åtskilliga sedan lång tid aktuella och väl motiverade förslag till löneförbättringar och organisatoriska förändringar. Härvid åsyftas t. ex. frågorna om avdelningsföreståndarnas, laboratoriebiträdenas samt de kvalificerade kontorsbiträdenas löner. Härigenom har emellertid styrelsen till ingen del velat frånträda sina tidigare yrkanden i dessa ämnen. Den har nämligen ansett sig böra avvakta de förslag, som 1949 års tjänsteförteckningskommitté och 1947 års biträdesutredning kunna komma att avgiva rörande lönegradsplaceringen av nyssnämnda kategorier tjänstemän. Styrelsen har därför nu endast framfört sådana förslag, som det på grund av utvecklingen vid anstalten blivit särskilt nödvändigt att få förverkligade, om icke anstaltens för jordbruksnäringen betydelsefulla verksamhet skall lida allvarligt avbräck.

1 a. Beträffande motiveringen för detta förslag hänvisas till IX ht 1950 s. 126. Styrelsen framhåller nu, att behovet av ifrågavarande tjänst accentuerats av den starka tillströmningen av material till avdelningen. Detta har medfört, att avdelningsföreståndaren med nuvarande organisation knappast längre kan ansvara för det krävande och betydelsefulla diagnostiska arbetet å avdelningen.

1 b och c. Dessa förslag framfördes även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (se IX ht 1951 s. 135). Utöver vad då anfördes åberopar styrelsen till stöd för sina förslag nu bland annat även den roll, som konsulentavdelningens personal avsetts skola tilldelas i den vid 1951 års riksdag beslutade frivilliga svinhälsokontrollverksamheten i landet (prop. nr 82; r.skr. nr 283). Vidare hänvisas till det i veterinärhögskolans anslagsäskanden för nästa budgetår framlagda förslaget, att anstaltens konsulentpersonal från och med nästa budgetår skall anlitas vid högskolan såsom speciallärare i hälsovårdskontroll av svin, fjäderfä och pälsdjur. Enligt anstaltsstyrelsen understryka nu anförda omständigheter ännu mera nödvändigheten av att lönesättningen för befattningshavarna vid konsulentavdelningen blir sådan, att den möjliggör för anstalten att kvarhålla den kompetenta veterinärutbildade personalen.

1 d. Vid den bakteriologiska avdelningen med dess tre underlaboratorier

finnes för närvarande endast ett första laboratoriebiträde. Ifrågavarande biträde har anförtratts den ansvarsfulla uppgiften med tuberkulinberedning. De båda laboratorierna för allmän bakteriologi och virologi, där sammanlagt ett tiotal laboratoriebiträden och elever tjänstgöra, ha däremot icke något laboratoriebiträde med de högsta kvalifikationerna. Detta utgör en betänklig svaghet i avdelningens organisation. För det virologiska laboratoriets del har det också visat sig, att det är nödvändigt att den ende vetenskapligt utbildade befattningshavaren där, d. v. s. laboratorn, äger tillgång till ett väl utbildat biträde, som behärskar samtliga tekniska detaljer inom arbetsområdet och som jämväl kan handleda övriga biträden. Dessa tekniska uppgifter ha nämligen numera genom forskningens utveckling inom virologien blivit så komplicerade, att deras fullgörande fordrar en synnerligen väl kvalificerad och pålitlig personal. Anstaltsstyrelsen anser sig därför böra föreslå inrättande av en första laboratoriebiträdestjänst, vars innehavare huvudsakligen skall tjänstgöra å virologiska laboratoriet. Härvid räknar styrelsen med att det skall bli möjligt att anförtra ifrågavarande befattningshavare även viss ledning av de tekniska uppgifterna å laboratoriet för allmän bakteriologi. Vid bifall till förslaget anses en tjänst såsom tekniskt biträde vid avdelningen kunna indragas.

1 e. Anstaltsstyrelsen framhåller, att anstaltens centralförråd bland annat omfattar inemot ett 1000-tal olika slags artiklar av glasvaror, kemikalier och annan dyrbar och ömtålig förbrukningsmateriel till ett värde, som kan uppgå till 100 000-tals kronor. Av tillsynsmannen över förrådet kräves därför en omfattande varukännedom samt goda kunskaper i lagerbokföring. Han skall vidare bland annat upprätta förslag till nyinköp för lagerhållningen och kontrollera leveranserna. Dessutom har han hand om förrådet av tjänstepersedlar. Dessa göromål ha sedan många år på ett mycket förtjänstfullt sätt fullgjorts av en vaktmästare i Ca 11 vid anstalten. Vid statens institut för folkhälsan har emellertid för motsvarande arbetsuppgifter inrättats en materialförvaltartjänst i Ce 14 från och med budgetåret 1950/51. Styrelsen finner det därför endast fullt foljdriktigt, att ifrågavarande vaktmästare erhåller samma lönegradsplacering. Detta anses så mycket mera motiverat som anstaltens centralförråd icke torde stå folkhälsoinstitutets efter vare sig i fråga om värde eller omfattning.

1 f. För närvarande finnas blott åtta laboratoriebiträdestjänster i 11 lönegraden vid anstalten. Speciallaboratorierna för tuberkulosdiagnostik och bakteriologisk livsmedelskontroll samt för vaccinberedning ha på grund härav icke kunnat tilldelas någon dylik befattningshavare, oaktat de tekniska arbetsuppgifterna vid dessa laboratorier äro fullt ut lika kvalificerade som motsvarande uppgifter vid anstaltens övriga laboratorier. Då denna otillfredsställande anordning rått lång tid och dessutom förorsakat stor irritation bland den tekniska personalen, anser styrelsen ifrågavarande lönegradsuppflyttningar påkallade.

1 g. Ifrågavarande vaktmästare fullgör i allo en förste expeditionsvakts ålliganden. Han har dessutom viss tillsyn över anstaltens bilpark och för-

delar bilkörningarna mellan sig och övriga vaktmästare, vilka fungera såsom bilförare.

1 h. De fyra vaktmästare, varom här är fråga, äro placerade å vetenskapliga avdelningar. De ha fullt ut lika kvalificerade och ansvarsfulla åligganden som tre jämväl å dylika avdelningar tjänstgörande vaktmästare i 11 lönegraden. Ej heller stå de under förmanskap av sistnämnda tre befattningshavare. Med hänsyn till berörda omständigheter finner styrelsen den föreliggande skillnaden i lönegradshänseende ej längre berättigad. Den har tvärtom visat sig utgöra en källa till irritation och missnöje och har dessutom upprepade gånger medfört att dugliga, genom långvarig tjänstetid i arbetet väl insatta vaktmästare sökt och även erhållit högre vaktmästartjänster vid andra institutioner. Sådana förflyttningar äro givetvis icke önskvärda ur anstaltens synpunkt.

1 i. Vid kemiska laboratoriet finnes en för anstalten gemensam diskavdelning, varest ett tiotal biträden i Ce 6 tjänstgöra. Med hänsyn till disk- och steriliseringsarbetets omfattning har det visat sig erforderligt att låta ett av dessa biträden i viss utsträckning ombesörja arbetsfördelningen och utöva tillsyn över arbetet. Ifrågavarande biträde anställdes vid anstalten år 1926 och har sedan omorganisationen år 1944 på ett utmärkt sätt fullgjort nyssnämnda förmansuppgifter vid diskavdelningen. Enligt styrelsen har det därför länge varit angeläget att kunna tillförsäkra henne en mot hennes förmansställning svarande lön. Den nu föreslagna lönegradsuppflyttningen förklaras med hänsyn härtill vara mycket angelägen.

I detta sammanhang torde få anmälas, att anstaltsstyrelsen i skrivelse den 8 december 1950 hemställt om bemyndigande att från och med den 1 januari 1951 få till ifrågavarande biträde utbetala ett arvode å 50 kronor per månad, motsvarande löneskillnaden mellan 8 och 6 lönegraderna. Statens lönenämnd har i yttrande över framställningen ansett sig icke kunna tillstyrka detta förslag. Däremot har nämnden under hänvisning till sitt utlåtande över laboratoriebiträdesutredningens betänkande förklarat sig icke ha något att erinra mot att en tjänst i 8 lönegraden inrättades för biträdet. En ledamot av nämnden har dock ifrågasatt att, liksom skett i andra motsvarande fall, 1949 års tjänsteförteckningskommittés arbete borde avvaktas.

2 a. Under denna punkt framhåller anstaltsstyrelsen, att arbetet vid det kemiska laboratoriet är av mycket omfattande och mångskiftande natur. Vid laboratoriet finnas endast två vetenskapligt utbildade befattningshavare, nämligen en laborator, tillika föreståndare, och en assistent. Detta har medfört att den förre fått en alldeles för stor arbetsbörda. Han kan sålunda omöjligen hålla sig å jour inom så många områden av kemien och dess gränsområden, som arbetsuppgifternas variation kräver. På andra håll har också ofta skett en uppdelning på olika institutioner eller i varje fall på olika avdelningar med specialutbildade föreståndare. Svårigheterna att med nuvarande antal vetenskapligt utbildade befattningshavare medhinna arbetsuppgifterna å laboratoriet ha vidare ökats genom det alltmera framträdande behovet av vetenskaplig forskning särskilt inom serologiens och

immunbiologiens områden, avseende bland annat framställning av mera effektiva bakteriologiska preparat. Slutligen tillkommer att ifrågavarande laborator av organisatoriska skäl fått sig underställd den för hela anstalten betydelsefulla substratberedningen ävensom den förut nämnda diskavdelningen, allt med en personal av sammanlagt ett 15-tal biträden. Styrelsen finner det därför vara en trängande nödvändighet, att det kemiska laboratoriet skall tillföras åtminstone ytterligare en vetenskapligt utbildad tjänsteman. Med hänsyn till de kvalifikationer, som måste fordras av denne, anser styrelsen lägre löneställning än såsom laborator i lönegrad Ce 29 icke böra ifrågakomma.

2 b. 1947 års löneutredning avseende vissa biblioteksbiträden har i sitt betänkande den 8 maj 1950 föreslagit, att den nuvarande kontorsbiträdestjänsten vid anstaltsbibliotek skall ombildas till en biblioteksassistenttjänst i Ce 15. Anstaltsstyrelsen hemställer nu, att nämnda assistenttjänst skall inrättas från och med nästa budgetår och att samtidigt en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 skall indragas.

2 c. För att arbetsuppgifterna å kemiska laboratoriet skola kunna medhinnas erfordras en förstärkning av den tekniska biträdespersonalen med åtminstone ett laboratoriebiträde. Detta biträde skall kunna arbeta självständigt efter i stort givna föreskrifter och dessutom handhåva ofta komplicerade och svårskötta apparater. Vidare avses biträdet skola kontrollera den förekommande arbetsmetodiken och vid behov förbättra densamma ävensom upptaga och inarbeta nya undersökningsmetoder. Med hänsyn till dessa krävande arbetsuppgifter anser anstaltsstyrelsen, att den nu föreslagna laboratoriebiträdestjänsten bör placeras lägst i Ce 11.

2 d. Till och med budgetåret 1950/51 funnos bland maskinpersonalen vid anstalten en reparatör och tre eldare. På grund av det ökade behovet av reparations- och underhållsarbeten beslöts emellertid vid 1951 års riksdag, att en av eldarna skulle utbytas mot ytterligare en reparatör (IX ht 1951 s. 136). Enligt anstaltsstyrelsen behövas dock alltså tre eldare. Styrelsen förklarar sig därför nödsakad att föreslå, att maskinpersonalen skall förstärkas med en eldare i Ce 9.

3—5. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Till sist må anmärkas, att de under punkterna 1 a—i och 2 a upptagna förslagen framförts redan tidigare, flera av dem upprepade gånger (jfr särskilt IX ht 1950 p. 72).

Departementschefen.

För närvarande anser jag mig icke kunna förorda anstaltsstyrelsens förslag om inrättande av ytterligare laboratorstjänster vid den patologisk-anatomiska avdelningen ävensom det kemiska laboratoriet. Beträffande konsulentavdelningen torde jag få erinra om att frågan om löneställningen för den veterinärutbildade personalen vid denna avdelning prövades så sent som vid förra årets riksdag med det resultatet, att en av konsulenttjänsterna ombildades till en laboratorstjänst. Vid sådant förhållande torde någon änd-

ring i fråga om de övriga två konsulenttjänsterna icke böra övervägas i detta sammanhang. Med hänsyn till svårigheterna att någon längre tid kunna kvarhålla kvalificerad personal vid avdelningen vill jag däremot icke motsätta mig, att de två assistenttjänsterna i lönegrad Ce 24 skola utbytas mot ytterligare två konsulenttjänster i lönegrad Ce 27. Ett genomförande av detta förslag ökar medelsbehovet med 4 600 kronor.

Vad anstaltsstyrelsen anfört i fråga om arbetsförhållandena vid den bakteriologiska avdelningens viruslaboratorium torde otvivelaktigt visa, att laboratorn där behöver ha ett väl kvalificerat biträde till sitt förfogande. Enligt min mening bör det dock tills vidare vara tillräckligt, om en laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 11 inrättas för ändamålet. Vid bifall här till bör en tjänst såsom tekniskt biträde i lönegrad Ce 8 indragas. Jag vill vidare tillstyrka förslaget att ombilda en tjänst såsom tekniskt biträde i lönegrad Ce 8 vid speciallaboratoriet för tuberkulosdiagnostik och bakteriologisk livsmedelskontroll samt en dylik tjänst vid speciallaboratoriet för vaccinberedning till laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Ce 11. Däremot anser jag mig icke kunna förorda, att en dylik tjänst skall inrättas vid det kemiska laboratoriet. Vad jag nu föreslagit i fråga om laboratoriebiträdestjänster medför en ökning av medelsbehovet med tillhoppa 3 500 kronor.

Beträffande vaktmästarpersonalen tillstyrker jag på de av styrelsen anförda skälen, att en vaktmästartjänst i lönegrad Ca 11 skall ombildas till en materialförvaltartjänst i lönegrad Ca 14. Detta skulle medföra en kostnadsökning med 700 kronor. Styrelsens övriga förslag i fråga om denna personal kan jag emellertid icke för närvarande biträda.

I likhet med styrelsen anser jag det skäligt att det biträde, som har den närmaste tillsynen över arbetet vid anstaltens gemensamma diskavdelning skall uppflyttas från lönegrad Ce 6 till lönegrad Ca 8 och benämnas första biträde. Härav föranledes en anslagsökning med 800 kronor. Någon utökning av eldarpersonalen kan jag däremot icke tillstyrka.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. föreslår jag, att anstaltens föreståndare från och med nästa budgetår skall uppflyttas till lönegrad Cp 15. Härigenom ökar medelsbehovet med 1 200 kronor. Vidare vill jag i anslutning till vad nämnde departementschef uttalat i proposition samma dag angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslå, att tre kontorsbiträdestjänster och en tjänst såsom tekniskt biträde i lönegrad Ca 8 skola utbytas mot fyra kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11. Det må härvid framhållas, att en av dessa tjänster är avsedd för anstaltens bibliotek. Kostnaderna för nu angivna tjänsteförändringar kunna beräknas till 4 400 kronor.

I enlighet med vad jag föreslagit beträffande icke självskrivna ledamöter i styrelserna för högskolorna m. fl. institutioner under jordbruksdepartementet bör ersättning med 20 kronor för dag utgå till dylika ledamöter i anstaltens styrelse. Härför böra beräknas 400 kronor.

Jag har slutligen icke något att erinra mot styrelsens beräkningar av de automatiska utgiftsökningarna. På grund av beräknade löneklassförändringar, löne regleringen för vissa chefstjänstemän m. fl. samt det rörliga tilläggets höjning bör anslaget sålunda uppräknas med respektive 4 200, 1 200 samt 216 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör veterinärmedicinska anstaltens avlöningsanslag höjas med 237 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 381 000 (+ 14 800) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 800 (+ 400) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 668 000 (+ 1 600) kronor;

rörligt tillägg 344 200 (+ 220 200) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(381\,000 + 4\,800 + 668\,000 + 344\,200 =) 1\,398\,000 (+ 237\,000)$ kronor.

Å personalförteckningen bör föreståndartjänsten uppflyttas i lönegrad Cp 15. Vidare böra uppföras en materialförvaltartjänst i lönegrad Ca 14 i utbyte mot en vaktmästartjänst i lönegrad Ca 11 samt ytterligare fyra kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11 i utbyte mot tre kontorsbiträdestjänster och en tjänst såsom tekniskt biträde i lönegrad Ca 8. Slutligen böra å förteckningen upptagas en tjänst som första biträde i lönegrad Ca 8 och ytterligare två konsulenttjänster i lönegrad Ce 27.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	381 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	668 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	344 200

Summa kronor 1 398 000;

c) till Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 398 000 kronor.

[72] 13. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	615 500	710 500
1951/52 (statsliggaren s. 780)	559 500	
1952/53 (förslag)	595 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 22/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 37 000 kronor på sätt framgår av följande uppställning.

	1951/52	Ökning	Minskn.
1. Sjukvård m. m.	8 000	2 000	
2. Reseersättningar	9 000	3 000	
3. Bränsle, lyse och vatten	85 000	30 000	
4. Publikationstryck	3 000	1 000	
5. Inköp och underhåll av inventarier	30 000		5 000
6. Tvätt och inre renhållning	30 000	5 000	
7. Yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m.	1 000	1 000	
		42 000	5 000
		+ 37 000	

M o t i v. 1. Ökningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåren 1949/50 och 1950/51 var 9 500 respektive 11 100 kronor.

2. Större delen av ifrågavarande post åtgår till konsulenternas resor. På grund av utvidgad hälsokontroll och annan konsultativ verksamhet ha kostnaderna härför ökat under det senaste året. Då härtill kommer taxehöjningen vid statens järnvägar, har medelsanvisningen under posten varit otillräcklig. En uppräknig anses därför nödvändig.

3. Till stöd för höjningen av denna post åberopas huvudsakligen de stegrade bränslepriserna.

4. Posten föreslås höjd i anledning av de inträdda prisstegringarna å papper och tryckeriarbeten.

5. Under denna post begär anstaltsstyrelsen oförändrat belopp av 15 000 kronor till löpande utgifter och underhåll m. m. Vidare äskar styrelsen 10 000 kronor till inköp av bland annat kylskåp och nephelometer för serologiska avdelningen samt två kvarnar för förbehandling av undersökningsmaterial och viss fotometrisk utrustning för kemiska laboratoriet. Då för innevarande budgetår under posten upptagits 15 000 kronor för inköp av en apparat för dispenserig av tuberkulin, innebär sålunda styrelsens medelsberäkning en minskning med 5 000 kronor.

6. Höjningen föranledes av de ökade städerskelönerna.

7. Medelsanvisningen under ifrågavarande post har visat sig otillräcklig. Detta beror på att kraven på vägunderhåll inom anstaltens område m. m. ökat samt på att väsentliga prisstegringar inträtt på den materiel, som behövs för renhållning och underhåll.

Departementschefen.

Jag har icke någon annan erinran mot anstaltsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag än att jag anser, att uppräkningsen av posterna reseersättningar samt yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. bör kunna begränsas till 2 000 respektive 500 kronor. Anslaget skulle alltså för nästa budgetår böra uppföras med $(559\,500 + 2\,000 + 2\,000 + 30\,000 + 1\,000 - 5\,000 + 5\,000 + 500 =)$ 595 000 kronor. I jämförelse med medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 35 500 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 595 000 kronor.

[73] 14. Veterinärstaten: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	2 967 000	3 264 644
1951/52 (statsliggaren s. 781)	2 998 800	3 535 000
1952/53 (förslag)	3 535 000	

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 530 100 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. Fyra distriktsveterinärer i lönegrupp II	28 400
2. Vikariatersättningar	45 000
3. Rörliga tilläggets höjning	456 700
	Summa kronor 530 100

M o t i v. 1. Veterinärstyrelsen erinrar inledningsvis om den plan för veterinärorganisationens utbyggnad, som år 1946 uppgjorts inom medicinalstyrelsen (se IX ht 1949 s. 82 f.). Enligt planen skulle fem nya veterinärdistrikt inrättas under vart och ett av de närmaste fem åren. Riksdagen har hittills medgivit inrättande av 22 av dessa distrikt, därav fyra under innevarande budgetår.

Styrelsen framhåller nu att från såväl södra som norra delarna av landet framförts krav på ytterligare nya distrikt. Med anledning härav har vid en översyn av den nuvarande veterinärdistriktsindelningen, som pågår inom styrelsen och som närmast föranletts av den nya kommunindelningen, undersökts, om icke ett antal distrikt genom omreglering skulle kunna indragas för att på så sätt bereda möjligheter att täcka behovet av nya distrikt på andra håll. Det har emellertid visat sig att möjligheterna till dylika indragningar äro synnerligen begränsade. I samband med nyssnämnda översyn ha vidare framkommit önskemål om att de tretton länsveterinärer, som

fortfarande ha särskilda praktikområden, skulle befrias från skyldigheten att inom dessa områden fullgöra de göromål, som åligga distriktsveterinär. De skulle därigenom mer än hittills kunna ägna sig åt sina uppgifter såsom länsveterinärer. Styrelsen anser starka skäl tala för en sådan ändring, särskilt som länsveterinärerna vid en planerad omorganisation av länsstyrelserna torde komma att tagas i anspråk för ytterligare administrativa uppgifter.

Enligt styrelsen leda nu angivna förhållanden till att det ursprungligen beräknade tillskottet å 25 nya distrikt får anses otillräckligt och att man måste räkna med att ytterligare ett antal distrikt bör inrättas framdeles. Styrelsen är dock icke beredd att för närvarande ange antalet utan förutsätter en successiv utökning.

På grund av det anförda föreslår styrelsen, att fyra nya veterinärdistrikt skola inrättas under budgetåret 1952/53. De under förevarande punkt upptagna distriktsveterinärtjänsterna avses för dessa distrikt.

2. Av den föreslagna anslagshöjningen motiveras 33 000 kronor av medelsåtgången under budgetåret 1950/51. Till återstående del sammanhänger den med två förslag rörande grunderna för vikariatsersättning, vilka styrelsen framlägger. Båda förslagen ha föranletts av framställningar från Sveriges veterinärförbund. Här om må nämnas följande.

I den ena framställningen hemställer förbundet, att ersättningen till vikarie för distriktsveterinär skall höjas i viss närmare angiven omfattning. Veterinärstyrelsen finner skäl tala för att tillmötesgå förbundets begäran och föreslår för sin del, att ifrågavarande ersättning skall bestämmas till högst 25 kronor för dag samt beträffande vikariat i svårskötta och mindre inkomstbringande distrikt till högst 35 kronor för dag.

I den andra framställningen, som ställts till Kungl. Maj:t, anholder förbundet att extra veterinär, vilken förordnas såsom biträde åt läns- eller distriktsveterinär, i vissa fall skall tillerkännas dagarvode i likhet med vikarier för dessa. Vidare föreslås att sådan extra veterinär därjämte skall få åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna rese-reglementet för resa till och från tjänstgöringsorten. Till stöd för sina förslag anför förbundet att läns- eller distriktsveterinär, som medgivits tillfälligt biträde av särskilt förordnad extra veterinär, själv får bekosta såväl dagarvode som reseersättning till denne. Däremot kunna förste provinsialläkare och provinsialläkare under enahanda förhållanden erhålla vikarier, vilkas avlöning och resekostnader utgå av statsmedel. Förbundet anser nu, att motsvarande förmån bör tillkomma läns- och distriktsveterinärerna.

I anledning av denna framställning uttalar veterinärstyrelsen, att för tjänsteveterinärernas del måhända någon full motsvarighet icke förefinnes till de extra ordinarie göromål, som för tjänsteläkarnas vidkommande grunda ett behov för chefsmyndigheten att vid vissa tillfällen kunna förordna av statsmedel avlönade extra läkare. Jämförbara situationer saknas dock icke helt beträffande veterinärerna. Styrelsen syftar härvid närmast på de fall, då en tjänsteveterinär har att genomföra en mera omfattande serie av tuberkulinundersökningar eller av provtagningar för att utröna förekomsten av smittsam kastning. Vidare framhålles att tjänsteveterinärernas arbete i jämförelse med läkarnas torde innebära större fysiska påfrestningar med relativt talrika fall av överansträngningssymtom som påföljd. Även detta talar för att veterinärerna böra likställas med läkarna i nu förevarande hänseende.

Veterinärstyrelsen finner därför förbundets framställning befogad och hemställer, att styrelsen skall bemyndigas att vid fall av större sjuklighet bland husdjuren, anhopning av extraordinära arbetsuppgifter eller eljest vid förefallande behov förordna extra veterinär vid husdjurssjukvården. Ersättningen till sådana veterinärer föreslås skola utgå efter samma grunder som gälla för vikarier för läns- eller distriktsveterinär.

Styrelsen räknar med att kostnaderna skola bli obetydliga under de närmaste åren, enär tillgången på veterinärer, som kunna komma i fråga såsom extra veterinärer, är synnerligen knapp.

3. Ökningen är av automatisk karaktär.

Yttrande. Statskontoret (remissutlåtande 10/10 1951) uttalar, att med hänsyn till den restriktivitet i fråga om utökning av den statsanställda personalen, som det rådande läget framtvingar, det enligt dess mening för närvarande helt bör anstå med inrättandet av ytterligare veterinärdistrikt. Skulle emellertid angivna betänkligheter ej anses böra tillmätas avgörande betydelse, bör dock i avvaktan på resultatet av den pågående översynen av den nuvarande veterinärdistriktsindelningen en fortsatt utvidgning av organisationen i allt fall hållas inom ramen för det planerade utbyggnadsprogrammet.

Delposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, anser statskontoret med hänsyn till medelsbehovet till vikariatersättning till civila veterinärstipendiater böra uppräknas till 50 000 kronor.

Då möjligheten att under en katastrofsituation på husdjurssjukvårdens område vidtaga anordningar för arbetskraftförstärkning är tillgodosedd genom 41 § i allmänna veterinärinstruktionen, finner statskontoret icke skäl att tillstyrka veterinärstyrelsens hemställan om bemyndigande att även i andra situationer än vid svårartade epizootier förordna extra veterinärer med ersättning av statsmedel.

Departementschefen.

Enligt den plan, som medicinalstyrelsen år 1946 uppgjorde för veterinärorganisationens utbyggnad, skulle under de närmaste fem åren nyinrättas sammanlagt 25 veterinärdistrikt. Av dessa distrikt ha hittills 22 kommit till stånd. I förevarande framställning har emellertid veterinärstyrelsen föreslagit att fyra distrikt skola tillskapas under nästa budgetår. Detta förslag innebär följaktligen, att det i nyssnämnda plan beräknade antalet distrikt skulle komma att överskridas. Styrelsen har nämligen av skäl, som närmare angivits i det föregående, förklarat att nämnda antal numera måste anses otillräckligt och att man finge räkna med att ytterligare ett antal distrikt successivt måste inrättas. Enligt min mening bör dock utökningen av antalet veterinärdistrikt hållas inom den i planen angivna ramen, åtminstone till dess den inom veterinärstyrelsen pågående översynen av distriktsindelningen slutförts. I anslutning härtill föreslår jag, att tre nya veterinärdistrikt skola inrättas under nästa budgetår. Kostnaderna härför, motsvarande lön till ytterligare tre distriktsveterinärer i lönegrupp II, uppgå till 28 300 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att efter förslag

av veterinärstyrelsen bestämma, var de föreslagna nya distrikten skola förläggas.

Vad härefter angår förslaget att höja den nu utgående ersättningen till vikarie för distriktsveterinär torde jag få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 19 oktober 1951 förordnat, att sagda ersättning från och med den 1 i samma månad skulle höjas till de belopp som förordats i förslaget. Tillika föreskrevs en motsvarande uppräknings av ersättningen till vikarie för länsveterinär. Dessa arvodeshöjningar medföra givetvis en viss ökning av medelsbehovet. Härtill kommer emellertid, att kostnaderna för nu ifrågasvarande arvoden under budgetåret 1950/51 med 33 000 kronor överstego anvisade medel. På grund härav föreslår jag en ökning av medelsanvisningen för ändamålet med 45 000 kronor. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka veterinärstyrelsens hemställan om bemyndigande att i vissa fall förordna extra veterinär mot ersättning av statsmedel. Såsom statskontoret framhållit torde nämligen möjligheterna att under en katastrofsituation på husdjurssjukvårdens område vidtaga anordningar för arbetskraftsförstärkning vara tillräckligt tillgodosedd genom stadgandet i 41 § i allmänna veterinärinstruktionen.

I anslutning till vad sistnämnda ämbetsverk föreslagit torde vidare medelsanvisningen till vikariatsersättningar till civila veterinärstipendiater på grund av anslagsbelastningen böra ökas med 15 400 kronor.

Slutligen bör i anledning av det rörliga tilläggets höjning för detta ändamål beräknas ett 447 500 kronor högre belopp för nästa budgetår.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör ifrågasvarande anslag höjas med sammanlagt 536 200 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 444 200 (+ 21 300) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 50 000 (+ 15 400) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 300 000 (+ 45 000) kronor;

rörligt tillägg 740 800 (+ 454 500) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (2 444 200 + 50 000 + 300 000 + 740 800 =) 3 535 000 kronor.

Å personalförteckningen för veterinärstaten bör antalet distriktsveterinärer ökas med tre till 282.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för veterinärstaten, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 444 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	50 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	300 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	740 800
Summa kronor 3 535 000;	

c) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 3 535 000 kronor.

[74] 15. *Veterinärstaten*: *Omkostnader*.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	84 700	96 847
1951/52 (statsliggaren s. 785) ..	71 200	
1952/53 (förslag)	96 000	

Yrkande. *Veterinärstyrelsen* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 14 800 kronor till 86 000 kronor.

Motiv. Ökningen föranledes av att veterinärstyrelsen i anslutning till förslag i ämnet av Sveriges veterinärförbund och professorn vid veterinärhögskolan N. P. Lagerlöf begär bemyndigande att under nästa budgetår anordna vissa kurser i artificiell insemination för läns- och distriktsveterinärer. Styrelsen upplyser, att dylika kurser av mera privat natur förut hållits vid veterinärhögskolan utan kostnad för statsverket. Möjlighet härtill finnes emellertid icke längre. På grund av den stora ökningen av verksamheten på den artificiella inseminationens område har emellertid uppstått ett starkt behov av att göra de praktiserande veterinärerna så förtrogna med denna verksamhet, att de kunna taga del i densamma och därvid själva utföra vissa mera kvalificerade uppgifter. Det är därför av vikt att kurser komma till stånd på området, icke minst med hänsyn till att detta i nuvarande läge måste betraktas såsom en betydelsefull beredskapsåtgärd.

Veterinärstyrelsen föreslår nu i första hand, att fyra kurser i artificiell insemination skola anordnas under nästa budgetår. Varje kurs avses normalt skola omfatta tio deltagare och pågå sex arbetsdagar. Kostnaderna per kurs beräknas till 1 200 kronor. Huvuddelen härav avses för inköp eller förhyrning av lämpliga övningstjurar jämte transport och utfodring av dessa (400 kronor) samt för ersättning åt lärare (600 kronor). Härtill komma vidare utgifter för resekostnads- och traktamentsersättningar samt tjänstgöringstraktamenten. Dessa utgifter uppskattas till 2 400 kronor per kurs. Styrelsen beräknar sålunda kostnaderna för ifrågakvarande fyra kur-

ser till sammanlagt ($4 \times 1\,200 + 4 \times 2\,400 =$) 14 400 kronor. Beträffande formen för medelsanvisningen föreslås, att utgifterna för kurserna skola bestridas från en särskild post under förevarande anslag samt att utgifterna för resor, traktamentsersättningar och tjänstgöringstraktamenten skola avföras från anslagets post till reseersättningar. Slutligen uttalar styrelsen att den förutsätter, att läns- och distriktsveterinärer som deltaga i kurserna skola erhålla oavkortad lön.

De nu föreslagna kurserna anses emellertid icke vara till fyllest för den veterinär, som exempelvis skall övervaka en inseminationsfilial inom sitt distrikt eller vill hjälpa djurägarna inom sådana trakter, där förutsättningar saknas att bilda seminförening med egen personal. Enligt styrelsen bör en sådan veterinär i likhet med de veterinärer, som helt ägna sig åt inseminationsarbetet, genomgå en kurs om tre veckor vid veterinärhögskolan. Det anses troligt att en eller annan distriktsveterinär kommer att behöva genomgå en dylik mera fullständig kurs. Styrelsen hemställer därför om bemyndigande att vid behov förordna högst tre distriktsveterinärer att deltaga i en sådan kurs under budgetåret 1952/53. Till kursdeltagare föreslås skola utgå oavkortad lön samt resekostnads- och traktamentsersättning ävensom tjänstgöringstraktamente under den tid kursen pågår. Styrelsen förklarar till sist att ifrågavarande ersättningar och traktamenten, vilka böra utgå från anslagsposten till reseersättningar, icke torde komma att uppgå till sådant belopp att posten behöver höjas.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (remissutlåtande 10/10 1951) föreslår, att anslagsposterna till sjukvård m. m. samt till reseersättningar med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren skola höjas med 6 000 respektive 10 000 kronor till 10 000 respektive 70 000 kronor. Ämbetsverket förklarar sig vidare ej vilja motsätta sig veterinärstyrelsens begäran om medel för anordnande av undervisning i artificiell insemination för veterinärer. Dock ifrågasättes, om icke antalet kurser bör begränsas något.

Departementschefen.

Med hänsyn till den artificiella inseminationens alltmera ökade omfattning och betydelse vill jag tillstyrka, att medel skola anvisas till de föreslagna fyra kortare kurserna i ämnet. Kostnaderna för var och en av kurserna ha uppskattats till 1 200 kronor. Mot denna beräkning har jag icke något att erinra. Härutöver ha emellertid upptagits medel till resekostnads- och traktamentsersättningar samt till tjänstgöringstraktamenten. Enligt min mening bör emellertid gottgörelse endast utgå för resekostnaderna. För detta ändamål torde ett belopp av 4 000 kronor vara tillräckligt. Sammanlagt skulle alltså för ifrågavarande kursverksamhet erfordras ett belopp av 8 800 kronor.

Veterinärstyrelsen har vidare hemställt om bemyndigande att vid behov även få anordna en längre, mera fullständig kurs i förevarande ämne under nästa budgetår. Jag kan emellertid icke för närvarande biträda detta förslag.

Såsom statskontoret föreslagit torde slutligen posterna sjukvård m. m. och reseersättningar på grund av anslagsbelastningen under de senaste budgetåren böra uppräknas med 6 000 respektive 10 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(71\,200 + 8\,800 + 6\,000 + 10\,000 =)$ 96 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 24 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för veterinärstaten ävensom att, efter förslag av veterinärstyrelsen, meddela de närmare föreskrifter rörande de i det föregående föreslagna kurserna, som må finnas erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 96 000 kronor.

[75] 16. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	3 400	3 391
1951/52 (statsliggaren s. 786) ..	3 800	
1952/53 (förslag)	3 800	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 3 800 kronor. I det för innevarande budgetår anvisade anslaget ingår ett engångsbelopp å 400 kronor, som bortfaller för nästa budgetår. Styrelsens medelsberäkning innebär därför i realiteten en ökning med samma belopp. Av ökningen falla 100 kronor å expensposten. Denna anses nämligen behöva höjas på grund av att särskilt bränslepriserna ökat starkt. I övrigt beror höjningen på att styrelsen begär 300 kronor till kostnaderna för att utreda anstaltens stallfråga. Till stöd härför anföres, att stallet är i sådant skick att det måste antingen underkastas en genomgripande reparation eller också ersättas med en nybyggnad.

Departementschefen.

Jag biträder veterinärstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 3 800 kronor.

[76] 17. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 580 000	1 102 199
1951/52 (statsliggaren s. 786)	1 430 000	
1952/53 (förslag)	1 100 000	

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall minskas med 330 000 kronor och för nästa budgetår beräknas på sätt framgår av följande tablå.

	Utgifter 1950/51	Beräknat 1951/52	Förslag 1952/53
1. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	275 199	450 000	325 000
2. Statlig kontroll med tuberkulin	538 346	675 000	600 000
3. Klinisk tuberkuloskontroll	45 592	70 000	25 000
4. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos	2 251	5 000	(2 000)
5. Utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar	240 625	230 000	150 000
6. Övriga utgifter	468	—	—
	1 102 481	1 430 000	1 100 000
Uppbördsmedel	282		
Nettoutgift kronor	1 102 199		

M o t i v. 1. Veterinärstyrelsen har icke föreslagit inrättande av några nya tuberkulosfria områden under budgetåret 1951/52. Den räknar emellertid med att vissa delar av landet skola kunna friförklaras från och med hösten 1952. Inom dessa områden torde endast ett ringa antal tuberkulösa djur finnas kvar. Med hänsyn härtill och då intervallen mellan kontrollundersökningarna inom tidigare friförklarade områden successivt kunnat förlängas, räknar styrelsen med att medelsåtgången under förevarande delpost jämfört med utgifterna under budgetåret 1950/51 endast skall öka med 50 000 kronor.

2. På grund av vägförhållandena måste en stor del av de tuberkulinundersökningar, som skolat utföras under våren 1951, uppskjutas. Detta har medfört, att belastningen å förevarande delpost blivit mindre än normalt (1950/51 538 346 kronor mot 1948/49 853 000 kronor och 1949/50 652 000 kronor). Vissa områden beräknas emellertid bli friförklarade under budgetåret. Kostnaderna under delposten kunna därför nedbringas.

3. Endast ett mindre antal besättningar väntas kvarstå under klinisk tuberkuloskontroll.

4. För detta ändamål beräknas blott obetydlig medelsåtgång.

5. Antalet besättningar utanför tuberkulinkontrollen visar fortgående kraftig nedgång. Efterfrågan på bidrag till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar antages därför komma att minska ytterligare.

Departementschefen.

Veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget bör alltså minskas med 330 000 kronor till 1 100 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

[77] 18. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.**

	Anslag
1950/51	88 000
1951/52 (statsliggaren s. 787)	88 000
1952/53 (förslag)	100 000

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 62 000 kronor till 150 000 kronor.

M o t i v. Styrelsen erinrar om de utredningar som för närvarande pågå rörande möjligheterna att överflytta vissa undersökningar från statliga institutioner till bland andra hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier. Då det emellertid är ovisst när dessa utredningar kunna avslutas, har styrelsen ansett sig böra framlägga preliminärt förslag angående statsbidrag under nästa budgetår till ifrågavarande laboratorier. Styrelsen framhåller härvid, att arbetet med tuberkulos- och kastsjukebekämpandet antingen upphört eller minskat avsevärt vid flertalet laboratorier. Genom att sålunda statsbidrag och djurägaravgifter för dessa åtgärder mer eller mindre bortfallit har det ekonomiska grundlaget för laboratoriernas verksamhet försämrats i hög grad. Hushållningssällskapen ha för sin del inga eller blott mycket begränsade möjligheter att lämna ekonomiskt stöd åt laboratorierna. Det är emellertid i hög grad önskvärt att dessa icke nedläggas förrän närmare erfarenheter vunnits i fråga om behovet av att decentralisera den bakteriologiska verksamheten. Man kan dock icke vänta, att laboratorierna från början skola tillföras undersökningsmaterial i sådan mängd, att de skola kunna bli i det närmaste självförsörjande. Om driften skall kunna uppehållas måste därför statsbidraget höjas. På grund av det anförda föreslår styrelsen, att ifrågavarande bidrag skall uppräknas från 8 000 till minst 15 000 kronor för varje laboratorium.

För närvarande utgår bidrag till elva laboratorier. Av dessa har emellertid ett, nämligen Stockholms läns och stads hushållningssällskaps, flyttat till lokaler som icke kunnat godkännas av styrelsen. Med beaktande härav

beräknar styrelsen medelsbehovet under anslaget till ($10 \times 15\,000 =$) 150 000 kronor för nästa budgetår.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (remissutlåtande 10/10 1951) uttalar, att det anser någon höjning av nuvarande bidrag till laboratorierna icke böra ifrågakomma, innan resultatet av utredningarna rörande deras framtida verksamhet föreligger. Då laboratoriet vid Stockholms läns och stads hushållningssällskap icke godkänts av veterinärstyrelsen, bör något bidrag ej beräknas för detta laboratorium. Ämbetsverket anser följaktligen, att ifrågavarande anslag bör uppföras med 80 000 kronor för nästa budgetår.

Departementschefen.

Av skäl som angivits i det föregående har ifrågavarande laboratoriers ekonomiska ställning numera försämrats starkt. Veterinärstyrelsen har med hänsyn härtill ansett det nödvändigt att bidraget till laboratorierna höjes, om dessas verksamhet skall kunna uppehållas. Då ett nedläggande av verksamheten i vart fall bör undvikas innan omförmälda utredningar slutförts, finner även jag en ökning av bidraget till laboratorierna ofrånkomlig. Jag kan emellertid icke tillstyrka en så stor höjning av bidraget som veterinärstyrelsen ifrågasatt. Enligt min mening bör en uppräknings med 2 000 kronor till 10 000 kronor vara tillfyllest. Då ett av de elva laboratorier, för vilka bidrag nu utgå, numera flyttat till lokaler som ej kunnat godkännas av veterinärstyrelsen och som, enligt vad jag inhämtat, ej heller kunna väntas bli godkända senare, skulle för nästa budgetår behöva äskas medel till bidrag åt endast tio laboratorier. Anslaget bör alltså uppföras med 100 000 kronor, vilket i jämförelse med löpande budgetår innebär en ökning med 12 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 100 000 kronor.

[78] 19. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	620 000	919 038
1951/52 (statsliggaren s. 788)	750 000	
1952/53 (förslag)	750 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 750 000 kronor för nästa budgetår. Den framhåller härvid, att kastsjukebekämpandet nu kommit in i slutskedet. Den 1 juli 1951 beräknas sålunda allenast cirka 0,4 procent av totala anta-

let besättningar i landet ha varit kastsjukesmittade. Antalet kastsjuke-reagerande djur inom de smittade besättningarna uppskattas till omkring 8 000. Under nästa budgetår avses bekämpandet skola bedrivas på samma sätt som hittills. Kostnaderna för det decentraliserade bekämpandet, vilket anordnas av hushållningssällskapen, liksom utgifterna för bekämpandet inom de kastsjukefria områdena beräknas bli i stort sett oförändrade. Där- emot kan förväntas en viss minskning av kostnaderna för slaktbidragen, enär såvitt nu kan bedömas kulmen i nedslaktningen nåtts. Någon höjning av anslaget på grund av den stora medelsåtgången under budgetåret 1950/51 anses därför icke behöva ifrågakomma. Slutligen uppger styrelsen, att några inkomster av kastsjukebekämpandet icke komma att inflyta, då hushåll- ningssällskapen anordna bekämpandet i samtliga kvarvarande kastsjuke- skyddade och kastsjukesmittade områden.

Statskontoret (remissutlåtande 10/10 1951) förklarar sig på de av vete- rinärstyrelsen anförda skälen icke vilja motsätta sig, att anslaget skall upp- föras med oförändrat belopp för nästa budgetår, även om anslagsbelast- ningen i och för sig synes motivera en uppräknings.

Departementschefen.

Jag biträder veterinärstyrelsens förevarande anslagsäskande och hemstäl- ler alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsan- slag av 750 000 kronor.

[79] 20. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdo- mar: Åtgärder mot hönstyfus.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	30 000	149 761
1951/52 (statsliggaren s. 788)	30 000	
1952/53 (förslag)	30 000	

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall upp- föras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Någon uppräknings av an- slaget i anledning av den höga belastningen för budgetåret 1950/51 föreslås sålunda icke. Till förklaring härav anför styrelsen, att den stora medelsåtg- ången under nämnda budgetår föranletts av att anslutningen till bekäm- pandet av hönstyfus blivit omkring tre gånger så stor som väntat och att kostsammare undersökningsmetoder måst användas i betydligt större ut- sträckning än som förutsatts. Vid utgången av år 1950 voro emellertid endast sju procent av de anslutna besättningarna smittade av hönstyfus. På grund härav förutsätter styrelsen, att flertalet av avelsbesättningarna komma att inneha friförklaringsbevis. Då ingen ersättning av statsmedel utgår till sådana besättningar, komma därför utgifterna under anslaget att

nedbringas kraftigt. Styrelsen upplyser slutligen, att i anslutningsavgifter från besättningar inom de områden, där styrelsen handhar bekämpandet, beräknas inflyta omkring 5 000 kronor.

Med hänsyn till vad veterinärstyrelsen anfört anser *statskontoret* (remissutlåtande 10/10 1951) någon uppräknig av anslaget icke behöva ifrågakomma trots den betydande belastningen under senare budgetår.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående överstego utgifterna under budgetåret 1950/51 avsevärt det belopp som anvisats för ändamålet. Med hänsyn till vad veterinärstyrelsen anfört torde emellertid — såsom jämväl statskontoret funnit — det oaktat någon höjning av anslaget icke vara erforderlig. Jag delar alltså myndigheternas uppfattning, att anslaget bör uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor för nästa budgetår. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstypus* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[80] 21. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring.*

	Anslag
1950/51	100
1951/52 (statsliggaren s. 789)	100
1952/53 (förslag)	100

Från anslaget ha med undantag för budgetåren 1939/40 och 1940/41 inga medel utanordnats efter budgetåret 1929/30.

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 100 kronor för nästa budgetår. Den framhåller, att det icke är möjligt att nu förutse, vilka anspråk som kunna komma att ställas på anslaget.

I enlighet med veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte förslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[81] 22. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	300 000	379 214
1951/52 (statsliggaren s. 789)	300 000	
1952/53 (förslag)	400 000	

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 23 november 1951 bemyndigat veterinärstyrelsen att taga i anspråk högst 10 000 kronor av ifrågavarande anslag för genetiska undersökningar rörande sjukdomen lymfadenos hos nötkreatur i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag i ämnet av statens veterinärmedicinska anstalt.

Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 300 000 kronor för nästa budgetår. Härvid framhålles, att det är svårt att nu beräkna anslagsbehovet. Detta beror nämligen till en del på förekomsten inom landet av sådana smittsamma husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande kräver nedslaktningsförfarande och andra mera kostsamma åtgärder i förebyggande syfte.

I sin skrivelse upprepar styrelsen vidare sin senast i anslagsäskandena för innevarande budgetår gjorda framställning om bemyndigande att disponera visst belopp av förevarande anslag för att vid några hushållningssällskap försöksvis anordna bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna (mastiterna) hos kor (jfr IX ht 1951 s. 145). Styrelsen understryker ånyo vikten av att ifrågavarande försöksverksamhet kommer tillstånd. På grund av den allmänna kostnadsökningen beräknas numera ett belopp av 40 000 kronor behövas för ändamålet.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en den 5 oktober 1951 dagtecknad framställning från *Hushållningssällskapens förbund*. I denna erinrar förbundet om att sedan länge statsbidrag med jämförelsevis stora belopp utgå till kostnaderna för bekämpandet av tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreaturen. Detsamma gäller emellertid icke beträffande de smittsamma juverinflammationerna hos kor. Enligt förbundet är det dock lika motiverat att lämna statsbidrag för bekämpande av sistnämnda sjukdomar, då även dessa äro till betydande ekonomisk skada för nötkreaturskötseln och därför böra utrotas snarast möjligt. Ett genomförande av detta förslag behöver icke heller medföra någon utgiftsökning för det allmänna. Förbundet anser nämligen att för ändamålet böra disponeras de besparingar, som kunna beräknas uppstå på anslagen till bekämpande av tuberkulos och smittsam kastning allt eftersom utrotandet av dessa sjukdomar fortskrider. På grund av det anförda hemställer förbundet att — efter hand som berörda anslag kunna begränsas — medel skola anvisas för utrotande av de smittsamma juverinflammationerna hos kor.

I utlåtande den 10 oktober 1951 över veterinärstyrelsens anslagsäskanden erinrar *statskontoret* om att föredragande departementschefen vid prövning av motsvarande anslagsäskande för innevarande budgetår (IX ht s. 145), uttalade att ett gynnsammare ekonomiskt läge borde avvaktas, innan någon försöksverksamhet beträffande de smittsamma juverinflammationerna hos kor igångsattes. Uttalandet föranledde icke någon erinran från riksdagens sida. Ämbetsverket framhåller nu, att möjligheterna att upptaga en sådan försöksverksamhet icke förbättrats. Med hänsyn härtill anser statskontoret veterinärstyrelsens ånyo framförda förslag härom alltjämt icke böra föranleda någon åtgärd.

Jag torde här vidare få anmäla fråga om ändrade metoder för bekämpande av sjukdomen smittsam blodbrist hos häst inom Norrbottens län. Det statliga bekämpandet av ifrågavarande sjukdom regleras i främsta rummet av kungörelsen nr 22/1936. Det innebär i korthet, att tjänsteveterinär har befogenhet att påbjuda nedslaktning av sjuka djur samt nedgravning av de döda kropparna. Enligt kungörelsen nr 222/1945 utgår ersättning av statsmedel till djurägaren med djurets fulla värde. I den mån förlusten täcks av försäkring utgår dock icke dylik ersättning.

Med skrivelse den 2 februari 1951 har *veterinärstyrelsen* överlämnat en inom styrelsen utarbetad promemoria angående förevarande sjukdom. Promemorian innehåller en utförlig beskrivning av sjukdomen, en redogörelse för dess förekomst och utbredning i landet samt för de statliga åtgärderna för sjukdomens bekämpande m. m. ävensom förslag till en intensifierad forskningsverksamhet på området. Under återopande av denna promemoria framhåller styrelsen, att den nuvarande bekämpningsverksamheten visat sig såväl ineffektiv som mycket kostsam. Under perioden 1946—1949 uppgingo de årliga kostnaderna till i medeltal 206 000 kronor. Styrelsen finner det därför icke gärna kunna komma i fråga att bibehålla den nuvarande formen för bekämpningsverksamheten inom Norrbottens län. Det måste i stället anses ofrånkomligt att omlägga verksamheten efter andra linjer. I anslutning härtill föreslås, att nyssnämnda kungörelse nr 22/1936 snarast skall upphävas. Enligt styrelsen böra emellertid de hästägare inom länet, vilka icke ha sina hästar försäkrade, skäligen få tillfälle att försäkra dessa innan den nuvarande rätten till statlig ersättning borttages. Upphävandet anses därför ej böra träda i kraft förrän viss tid, förslagsvis sex månader, förflutit efter det att kungörelse härom utkommit från trycket.

Vidare uttalar styrelsen, att den vid flera tillfällen övervägt att slopa de ursprungligen av medicinalstyrelsen meddelade föreskrifterna rörande nedgravning av häst som nedslaktats på grund av smittsam blodbrist. Veterinärstyrelsen har dock icke ansett sig böra göra detta såsom en isolerad åtgärd. Skulle emellertid Kungl. Maj:t helt eller delvis bifalla förslaget rörande omläggning av ifrågavarande bekämpningsverksamhet, förklarar styrelsen sig ämnat samtidigt upphäva nu berörda föreskrifter.

I övrigt understryker styrelsen vikten av att en allsidig forsknings- och försöksverksamhet på området skall igångsättas snarast möjligt. Det i promemorian framlagda förslaget härutinnan måste dock utformas mera i detalj i samarbete med den vetenskapliga expertisen. Vidare måste ingående kostnadsberäkningar verkställas. Med hänsyn härtill föreslår styrelsen, att den skall erhålla i uppdrag att uppgöra och till Kungl. Maj:t inkomma med slutligt förslag i ämnet.

I ärendet ha remissutlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Norrbottens län, statskontoret samt Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* finner det skäligt att — innan positiva erfarenheter av praktisk betydelse vunnits i fråga om nya bekämpningsmetoder — det allmänna i en eller annan form i avsevärd utsträckning skall hålla de drabba-

de hästägarna skadeslösa. För sin del anser länsstyrelsen det väl kunna försvaras, om under tiden för den föreslagna försöksverksamheten ett fortsatt bidrag med exempelvis tre fjärdedelar av djurets värde lämnas djurägarna. Att helt indraga den nuvarande gottgörelsen är enligt styrelsens mening mindre välbetänkt. *Statskontoret* har icke något att erinra mot veterinärstyrelsens förslag. *Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget* biträder uppfattningen att ytterligare forskning på området är nödvändig. Vidare upplyser bolaget, att praktiskt taget samtliga hästar inom Norrbottens län äro försäkrade. I övrigt göres icke något närmare uttalande om förslaget.

Departementschefen.

I ärendet har ånyo framförts förslag om att disponera visst belopp av förevarande anslag till att försöksvis anordna bekämpande av de smittsamma juverinflammationerna, de s. k. mastiterna, hos kor. Detta förslag har hittills avvisats med den motiveringen, att ett gynnsammare ekonomiskt läge borde avvaktas innan en sådan försöksverksamhet igångsattes. Trots den stora betydelse denna fråga har för jordbruket anser jag mig av nämnda skäl förhindrad att för närvarande tillstyrka förslaget.

Vad härefter angår frågan om ändrade metoder för bekämpande av sjukdomen smittsam blodbrist hos hästar inom Norrbottens län har veterinärstyrelsen framhållit, att den hittills tillämpade nedslaktningsmetoden visat sig ineffektiv och dessutom medfört avsevärda kostnader för statsverket. Det synes under sådana förhållanden icke böra komma i fråga att längre fortsätta med densamma. I stället bör man, såsom styrelsen föreslagit, söka att genom en intensifierad forskningsverksamhet komma fram till mera ändamålsenliga bekämpningsmetoder. Kostnaderna för de undersökningar, som härvid kunna finnas påkallade, torde få bestridas från förevarande anslag.

Med hänsyn till vad som upplysts rörande den utsträckning, i vilken försäkring av hästar förekommer i Norrbottens län, synas några ersättningsbestämmelser av den art länsstyrelsen i länet ifrågasatt icke vara påkallade, därest den obligatoriska nedslaktningen slopas. Vad veterinärstyrelsen anfört rörande den tidpunkt, då ändringen bör träda i kraft, torde däremot böra beaktas.

Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 föreslår jag, att anslaget för nästa budgetår skall uppräknas med 100 000 kronor till 400 000 kronor. I detta sammanhang torde även få erinras om att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 december 1951 efter framställning av veterinärstyrelsen beslutat vissa höjningar av de arvoden, varom stadgas i 13 § 4 mom. första stycket och 5 mom. veterinärtaxan den 8 december 1933. Beslutet är föranlett av att en justering av dessa arvoden, vilka varit oförändrade sedan juni 1940, funnits påkallad i samband med det pågående bekämpandet av mul- och klövsjukan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

[82] 23. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	35 000	46 077
1951/52 (statsliggaren s. 790)	35 000	
1952/53 (förslag)	95 000	

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 60 000 kronor till 95 000 kronor.

M o t i v. Ökningen beror på att veterinärstyrelsen föreslår, att vissa i kungörelsen nr 328/1942 fastställda ersättningar skola höjas. Förslaget är föranlett av en framställning i ämnet från Sveriges apotekarförbund. I framställningen anholder förbundet, att ersättningen för undersökning med Storchs peroxidastprov skall höjas från 1 krona till 4 kronor och för varje fosfatasprov enligt Scharers metod från 2 kronor 25 öre till 5 kronor 50 öre. Till stöd härför anför förbundet, att ifrågavarande ersättningar redan från början sattes synnerligen lågt samt att undersökningarna äro relativt omständliga och kostsamma. Vidare framhålles att apotekens arbetskostnader stigit avsevärt, sedan ersättningarna fastställdes år 1942.

För egen del understryker veterinärstyrelsen, att en omedelbar höjning av förevarande ersättningar är nödvändig. Styrelsen har nämligen under senare år haft allt större svårigheter att förmå apoteksinnehavarna och andra undersökningsförrättare att åtaga sig berörda undersökningar. På sista tiden har detta kunnat ske endast genom att framhålla, att styrelsen ämnade föreslå en höjning av ersättningarna. Styrelsen förklarar sig vara av den bestämda uppfattningen, att upprätthållandet av tillsynen över pastöriseringsförfattningarna äventyras, om icke en avsevärd höjning av ersättningarna omedelbart kommer till stånd. Den av förbundet ifrågasatta höjningen anses dock vara i överkant. Styrelsen föreslår för sin del, att ersättningen för undersökning med Storchs peroxidastprov skall bestämmas till 3 kronor och för undersökning av fosfatasprov enligt Scharers metod till 4 kronor 50 öre. Då antalet dylika prov under år 1950 uppgick till omkring 13 000 respektive 14 700, beräknar styrelsen att ett bifall till dess förslag skall medföra en merutgift under anslaget för nästa budgetår å $(13\,000 \times 2 + 14\,700 \times 2:25 =)$ i runt tal 60 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret (remissutlåtande 10/10 1951) finner av utredningen i ärendet att döma de föreslagna ersättningshöjningarna skäligen. Ämbetsverket vill därför icke motsätta sig, att anslaget på grund härav skall uppräknas med 60 000 kronor.

Departementschefen.

I likhet med statskontoret anser jag utredningen i ärendet klart ge vid handen, att en höjning av ifrågavarande ersättningar är nödvändig. Jag har icke heller något att erinra mot den föreslagna höjningens storlek. Ersättningen för undersökning med Storchs peroxidasprov bör alltså uppräknas från 1 till 3 kronor och för fosfatasprov enligt Scharers metod från 2 kronor 25 öre till 4 kronor 50 öre. Med tillämpning av veterinärstyrelsens beräkningsgrunder skulle ett genomförande av detta förslag medföra ett ökat medelsbehov under anslaget å i runt tal 60 000 kronor. Anslaget bör alltså uppräknas med detta belopp. Jag torde senare ånyo få anmäla frågan om höjning av ersättningarna för Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

[83] 24. *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	700 000	989 954
1951/52 (statsliggaren s. 790)	700 000	
1952/53 (förslag; beräknat belopp) ..	1 000 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 100 000 kronor till 800 000 kronor.

M o t i v. Den höga belastningen under budgetåret 1950/51 föranledes av de förmånligare bidragsgrunder, som genomfördes från och med den 1 januari 1950. Styrelsen framhåller att medelsåtgången under anslaget kan komma att variera inom tämligen vida gränser. Den torde dock hädanefter kunna förväntas ligga å en sådan nivå, att en höjning av anslaget är påkallad. Tills vidare förordas en uppräkning med 100 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (remissutlåtande 10/10 1951) erinrar om att i 1951 års statsverksproposition föreslogs, att bidraget till djurägare, vars till statlig inkomstskatt taxerade inkomst överstege 2 500 men ej 3 500 kronor, skulle begränsas till belopp motsvarande hälften av veterinärkostnaderna (IX hl 1951 s. 147). På grund av jordbruksutskottets uttalanden bifölls emellertid icke detta förslag av riksdagen (jordbr. utsk. utl. nr 1, s. 50). Statskontoret uttalar nu att — för att åstadkomma en minskning av utgifterna under anslaget — nämnda förslag ånyo bör övervägas. Skulle emellertid nuvarande bidragsgrunder bibehållas oförändrade, bör enligt ämbetsverkets mening anslaget med hänsyn till belastningen uppräknas med minst 300 000 kronor.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en den 6 oktober 1951 dagtecknad framställning från *Hushållningssällskapens förbund*. I denna

ifrågasättes en justering uppåt av de inkomst- och förmögenhetsgränser, vilka ej få överskridas om bidrag från förevarande anslag (se kungörelsen nr 164/1946, ändrad genom nr 671/1949) skall utgå. Till stöd för detta förslag åberopas den betydande försämring av penningvärdet som inträtt. Följden härav har nämligen blivit, att många djurägare nu icke kunna få bidrag, ehuru deras reella inkomst eller förmögenhet understiger vad som vid bestämmelsernas fastställande ansågs böra utgöra övre gräns för att erhålla bidrag. Tillika påpekas att de — särskilt i Norrland — stora avstånden mellan veterinärernas stationeringsorter ofta medföra, att kostnaderna för djursjukvården bli orimligt betungande för de djurägare, som enligt nu gällande föreskrifter icke kunna erhålla statsbidrag. Denna olägenhet har på senare tid gjort sig alltmera märkbar på grund av de ökade resekostnaderna.

Vidare hemställer förbundet om åtgärder för att djurägare icke skall åsamkas ökade kostnader för djursjukvård på grund av att han vid tjänstledighet m. m. för den ordinarie distriktsveterinären måste anlita veterinär från annat distrikt. I dylika fall uppstå i allmänhet ökade kostnader för reseersättning till vederbörande veterinär. Härtill kommer att dessa kostnader ofta bli oskäligt betungande för dem, som icke ha rätt till statsbidrag för deras täckande, och att de kunna bero på många faktorer av tillfällig natur. Förbundet anser det därför rimligt, att resekostnaderna i nu angivna fall skola ersättas av statsmedel utan hänsyn till djurägarrens inkomst- och förmögenhetsförhållanden, i den mån de överstiga vad som skulle utgått vid anlitan av den ordinarie tjänsteveterinären. Förbundet erinrar slutligen om att det redan tidigare framlagt förslag i sådant syfte.

Departementschefen.

Med hänsyn till den förändring i penningvärdet, som inträtt efter det de nuvarande bidragsbestämmelserna beslutades, synes en justering av de nu gällande inkomst- och förmögenhetsgränserna påkallad. Jag är emellertid ännu ej beredd att framlägga förslag till en sådan justering utan torde, sedan ytterligare överväganden skett, ånyo få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t. Därvid torde även få upptagas det i skrivelsen från Hus-hållningssällskapens förbund berörda spörsmålet om statsbidrag i vissa fall till djurägare, som anlitar veterinär från annat distrikt. I avvidan härpå torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknat belopp. Därvid torde anslaget med hänsyn till belastningen under sistförflutna budgetår preliminärt böra uppföras med 1 000 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1952/53 beräkna ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[84] 1 och 2. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar och Omkostnader.

Under förevarande anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats anslag å respektive 3 422 000 och 3 100 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer dels att avlöningsanslaget skall höjas till 4 286 600 kronor, dels att omkostnadsanslaget preliminärt skall upptagas med ett belopp av 4 200 000 kronor.

Jag vill erinra om att min företrädare i ämbetet den 12 maj 1950 med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallat tre sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag angående ändrade grunder för fördelningen av hushållningssällskapens omkostnadsanslag m. m. De sakkunniga ha den 13 juni 1951 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Beredningen av ärendet torde kunna slutföras inom den närmaste tiden. Vid sådant förhållande synas förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknade belopp. Därvid torde avlöningsanslaget preliminärt böra upptagas med nuvarande anslagsbelopp, 3 422 000 kronor, ökat med vad som föranledes av det rörliga tilläggets höjning, eller i runt tal sammanlagt 4 120 000 kronor. Omkostnadsanslaget torde i anledning av de kostnadsstegringar som inträtt preliminärt böra uppföras med 3 500 000 kronor eller sålunda 400 000 kronor mer än för innevarande budgetår.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 4 120 000 kronor;

dels ock till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

[85] 3. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 80 000 kronor. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, anvisa medel efter uppkommande behov och eget beprövande.

Medelsåtgången under budgetåret 1950/51 var 113 653 kronor. Vid budgetårets slut fanns en reservation å 125 383 kronor.

Ifrågavarande anslag torde även för nästa budgetår böra upptagas med 80 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[86] 4. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	450 700	296 233	758 976
1951/52 (statsliggaren s. 793)	464 700		
1952/53 (förslag)	300 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 8 100 kronor till 472 800 kronor. Av höjningen belöpa 3 000 kronor på stegrade kostnader för bokföringsmaterial samt 3 500 kronor på ökat behov av löne- och expensmedel för bokföringsmaterialets statistiska bearbetning. Slutligen förutsättes att antalet räkenskapsutdrag för större jordbruk kommer att stiga från 120 till 200, vilket medför en utgiftsstegring med 1 600 kronor.

Departementschefen.

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under nästa budgetår har jag i och för sig icke något att erinra. Den reservation å drygt 750 000 kronor, som redovisats vid utgången av budgetåret 1950/51, beror visserligen, enligt vad styrelsen under hand upplyst, på att utbetalningarna ske i efterskott. Med hänsyn till reservationens storlek anser jag dock anslaget för nästa budgetår kunna nedsättas till 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[87] 5—7. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar och Omkostnader samt Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.

Under förevarande anslagsrubriker ha för innevarande budgetår anvisats anslag å respektive 1 172 000, 330 000 och 5 000 kronor.

Jag torde få erinra om att min företrädare i ämbetet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 juni 1950 tillkallat tre sakkunniga för att verkställa utredning rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten. De sakkunniga ha den 27 juni 1951 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Beredningen av ärendet torde kunna slutföras å sådan tid, att frågan kan underställas 1952 års riksdag. Med hänsyn härtill torde förevarande anslag böra i riksstatsförslaget uppföras med endast beräknade belopp. Preliminärt torde därvid avlöningsanslaget böra ökas med 233 000 kronor i anledning av det rörliga tilläggets höjning och löneregleringen för chefstjänstemän samt de båda övriga anslagen upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 405 000 kronor;

dels till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* ett förslagsanslag av 330 000 kronor;

dels till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* ett anslag av 5 000 kronor.

[88] 8. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.*

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 795)	30 000
1952/53 (förslag)	30 000

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[89] 9. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	41 000	41 000	192
1951/52 (statsliggaren s. 795)	18 000		
1952/53 (förslag)	20 000		

Algot Holmberg & Söner Aktiebolag (skr. 13/8 1951) anholder om ett från 18 000 kronor till 25 000 kronor förhöjt statsbidrag till fullföljande under år 1952 av bolagets förädlingsarbeten med sojaväxter.

Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 och 4/9 1951) förordar med hänsyn till de allmänna kostnadsstegringarna att bidraget till bolaget skall höjas med cirka 20 procent och att anslaget därför skall uppräknas med 4 000 kronor till 22 000 kronor.

Departementschefen.

Med hänsyn till den allmänna kostnadsstegringen förordar jag att statsbidraget till ifrågavarande förädlingsverksamhet skall räknas upp något. Höjningen bör dock begränsas till 2 000 kronor och anslaget, vilket torde böra ges karaktär av obetecknat anslag, sålunda bestämmas till 20 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

[90] 10. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.*

	Anslag
1950/51	550 000 ¹
1951/52 (statsliggaren s. 795)	608 500
1952/53 (förslag)	813 000

Y r k a n d e. *Sveriges utsädesförening* (skr. 16/7 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 253 800 kronor till 862 300 kronor. Vid skrivelsen har fogats bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för föreningen för budgetåret 1952/53. Anslagsökningen har beräknats på följande sätt.

	Ökning	Minskn.
1. Höjt arvode till föreståndaren	1 000	
2. 1 andre assistent vid Ultunafilialen (ny tjänst)	12 500	
3. 1 kassör i Ca 19 i st. för Ca 15	1 300	
4. Substation å småländska höglandet	6 000	
5. Lönereglering för avdelningsbiträden m. fl.	72 300	
6. Pensionsavgifter	17 300	
7. Höjning av timlönerna till arbetare enligt kollektivavtal	40 500	
8. Arvodet till siffergranskaren	500	
9. Löneklassförändringar	6 400	
10. Kontrollverksamheten		8 800
11. Bibliotek, prenumeration, tidskriften, trycksaker	3 600	
12. Kontorsutgifter, utgifter för post och telefon m. m.	4 300	
13. Värme, lyse, städning och övrig renhållning m. m.	17 000	
14. Underhåll och inköp av inventarier	1 500	
15. Försäkringar, skatter och diverse utgifter	6 800	
16. Ökade inkomster		35 800
17. Rörliga tilläggets höjning	107 400	
	298 400	44 600
	+ 253 800	

¹ Av beloppet ha 30 000 kronor anvisats å tilläggsstat. Därjämte har å tilläggsstat anvisats ett anslag å 233 000 kronor till ytterligare bidrag till Sveriges utsädesförening.

Motiv. 1—4. Dessa yrkanden ha återkommit i föreningens anslags-
äskanden de senaste åren. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till
den redogörelse som lämnats i 1950 års statsverksproposition, IX ht s. 159
—161.

5. Detta yrkande, som avser tjänster såsom korrespondent, vaktmästare,
trädgårdsmästare, maskinist, första och andra avdelningsbiträde samt tele-
fonist, framförde föreningen redan i sina äskanden för innevarande bud-
getår. Utöver den motivering för yrkandet, som lämnades då (jfr IX ht 1951
s. 165 under p. 9), framhåller föreningen att det med nuvarande lönepla-
cering är mycket svårt att besätta vakanta befattningar. Sålunda har en-
dast en kompetent sökande anmält sig till sex ledigförklarade tjänster som
första eller andra avdelningsbiträde.

6. Ökningen är beroende dels av det rörliga tilläggets höjning, dels av
förslagen om assistenttjänsten vid Ultunafilialen (p. 2) och löneregleringen
för avdelningsbiträden m. fl. (p. 5).

7. Timlönerna för föreningens kollektivavtalsanställda arbetare ha från
och med den 1 januari 1951 höjts med i medeltal 24,8 öre.

8. Föreningen har sett sig nödsakad att höja arvudet till siffergranska-
ren från 1 000 kronor till 1 500 kronor.

9. Höjningen har automatisk karaktär.

10. Minskningen är av teknisk natur.

11. Uppräkningen av ifrågavarande poster betingas av de verkliga utgif-
terna för motsvarande ändamål under de senaste tre åren.

12. Kontorsutgifterna öka med 2 200 kronor på grund av löneförhöjning
åt ett arvodesanställt biträde samt stegrade priser för kontorsmaterial. För
post, telefon och telegrafavgifter beräknas medelsbehovet stiga med 1 800
kronor till följd av höjda taxor och porton. Återstående ökning under den-
na post avser fraktkostnader, vilka upptagits till det belopp, som i medeltal
åtgått för ändamålet de tre senaste budgetåren.

13—15. De begärda uppräkningsarna motiveras med bland annat höjningar
av bränslekostnader, arbetslöner och materialpriser samt med medelsåt-
gången under föregående år.

16. Inkomsterna av annonser i tidskriften, kemiska undersökningar, till-
läggsavgiften från Allmänna svenska utsädesaktiebolaget samt i form av
anslag för särskilda ändamål beräknas stiga med respektive 500, 24 300,
5 000 och 6 000 kronor. Inkomstökningen från de kemiska undersökning-
arna motsvaras emellertid av en lika stor höjning av löneutgifterna. För-
eningen räknar sålunda icke med någon verklig ökning av ifrågavarande
inkomster. Tvärtom är föreningen beredd på en minskning av det inkomst-
överskott, som hittills erhållits av denna verksamhet. I samband med att
det nya laboratoriet togs i anspråk skola nämligen kostnaderna för labo-
ratoriets uppvärmning, belysning, underhåll och försäkringar delvis bestri-
das av sistnämnda inkomster.

Yttrande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruks-
försök uttalar, att den i likhet med föregående år tillstyrker föreningens

framställningar om höjt arvode till föreståndaren, uppflyttning av kassörs-tjänsten samt inrättande av en befattning som andre assistent vid Ultuna-filialen. Styrelsen anser de nuvarande lönerna till föreningens korrespon-denter, vaktmästare, avdelningsbiträden, maskinist, trädgårdsmästare och telefonist vara lägre än dem som utgå till befattningshavare vid universitet och högskolor med motsvarande arbetsuppgifter. I fråga om maskinisten, trädgårdsmästaren och institutionsvaktmästaren tillstyrker styrelsen helt föreningens förslag. Beträffande de övriga tjänsterna anser styrelsen sig icke kunna tillstyrka högre löneställning än Ca 11 för första avdelningsbi-träderna, Ca 8 för andra avdelningsbiträdena och telefonisten samt Ca 13 för korrespondenterna.

Styrelsen ifrågasätter huruvida icke föreningens inkomster kunna beräk-nas till något högre belopp genom att utsädesbolagets tilläggsavgift ytter-ligare uppräknas. Mot övriga i förslaget till inkomst- och utgiftsstat upp-tagna poster har styrelsen icke något att erinra.

Departementschefen.

Föreståndaren för Sveriges utsädesförening är placerad i lönegrad Ca 31 och uppbär ett tilläggsarvode av 2 000 kronor. Med hänsyn till den bety-delsefulla ställning inom landets växtförädlingsverksamhet, som förestån-daren intar, och de stora krav, som därför måste ställas på honom, anser jag det uppenbart, att nämnda lön är för låg. Jag föreslår därför att före-ståndartjänsten skall uppflyttas i lönegrad Ca 37. I så fall bör dock det särskilda arvudet slopas. Ett bifall till mitt förslag medför en kostnads-ökning av i runt tal 2 000 kronor.

Då tjänsterna för föreningens avdelningsbiträden m. fl. år 1949 regle-rades, skedde detta för att deras pensionsfrågor skulle lösas. Någon egent-lig lönereglering avsågs sålunda icke skola ske. Tjänsterna placerades där-för i de lönegrader, i vilka lönen närmast motsvarade de löner, som veder-börande då uppburo. Dessa lönegrader synas emellertid vara låga i jäm-förelse med den löneställning, som tillämpas för motsvarande tjänster inom rent statliga institutioner. Detta förhållande har medfört vissa re-kryteringssvårigheter för föreningen. Jag finner mig därför böra förorda föreningens framställning om uppflyttning i lönegrad av dessa tjänster. Dock böra första avdelningsbiträdena icke placeras högre än i 11 lönegra-den. Andra avdelningsbiträdena och telefonisten böra uppflyttas i 8 löne-graden. För de sistnämnda torde dock böra gälla att de, innan de placeras i nämnda lönegrad, skola ha tjänstgjort två och ett halvt år hos förening-en eller haft likvärdig anställning på annat håll. I likhet med styrelsen för lantbrukshögskolan föreslår jag vidare, att korrespondenterna skola uppflyttas i 13 lönegraden. Till denna lönegrad torde även maskinisten böra hänföras. Slutligen böra vaktmästaren och trädgårdsmästaren placeras i 11 lönegraden. Ett bifall till dessa förslag skulle medföra att utgifterna för löner öka med 56 300 kronor. För pensionsavgifter böra beräknas i runt tal 16 000 kronor mer än för innevarande budgetår. Delvis beror denna ökning på höjningen av det rörliga tillägget.

Jag är icke nu beredd att taga ställning till frågan om förbättrad löneställning för kassören. Förslagen om att en tjänst som andre assistent skall inrättas vid Ultunafilialen och att medel skola anvisas till en substation på småländska höglandet kan jag icke biträda för närvarande.

I anledning av att timlönerna till arbetarna stigit ökar medelsbehovet med 40 500 kronor. Vidare bör bidraget till föreningen uppräknas med 500 kronor avseende arvodet till siffergranskaren samt med 6 400 kronor respektive 107 400 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och det rörliga tilläggets höjning.

I fråga om övriga utgiftsändamål, för vilka föreningen begärt ökade medel, vill jag med hänsyn huvudsakligen till de inträdda kostnadsstegringarna föreslå, att statsbidraget skall höjas med sammanlagt 30 000 kronor.

Inkomsterna synas enligt min mening kunna upptagas med 10 000 kronor mer än föreningen beräknat och inkomstökningen sålunda uppskattas till 54 600 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör anslaget uppföras med $(608\,500 + 2\,000 + 56\,300 + 16\,000 + 40\,500 + 500 + 6\,400 + 107\,400 + 30\,000 - 54\,600 =) 813\,000 (+ 204\,500)$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 813 000 kronor.

[91] 11. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.*

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 797)	60 000
1952/53 (förslag)	65 000

Yrkande. *Sveriges utsädesförening* (skr. 16/7 1951) hemställer, att anslaget skall höjas till 73 000 kronor. Vid skrivelsen ha fogats bland annat utredning angående driftsresultatet vid linlaboratoriet under tiden 1/1 1947—30/9 1950 och omfattningen av den fortsatta driften samt förslag till driftskalkyl för laboratoriet för nästa budgetår.

Motiv. Föreningen anför att verksamheten har kunnat upprätthållas i nästan samma omfattning som hittills endast genom att en onormalt liten del av inkomsterna använts för underhåll av fastigheter och inventarier. Därigenom har verksamheten under senaste år till och med lämnat överskott för amortering av lån från föreningen. I det förslag till driftskalkyl, som bifogades fjolårets anslagsäskande för linlaboratoriets verksamhet, räknades med en omläggning av verksamheten. Förslaget innebar en minskning av de bearbetade halmmängderna till de för försökens utförande nödvändiga minimikvantiteterna. Enligt förenämnda utredning är beredningen av rena brukspartier motsvarande laboratoriets kapacitet vid enskiftsarbete lönande

åtminstone vid den relation mellan omkostnader och produktpriser, som rådde vid tiden för utredningen. Föreningen har därför i den föreslagna driftskalkylen för nästa budgetår räknat med bearbetning av samma kvantiteter halm som under tidigare år, cirka 200 ton.

De i kalkylen upptagna priserna å dels inköpt halm, dels försåld tåga och försålda blånor äro väsentligt högre än i fjolårets kalkyl och motsvara ungefär marknadsläget för dagen. Några ytterligare stegringar av priserna å färdiga produkter har föreningen på grund av inhämtade upplysningar från sakkunniga för närvarande icke vågat räkna med.

Kalkylen innefattar höjningar av utgiftsposterna för löner, elkraft och bränsle, försäkringar samt laboratorie- och kontorskostnader. Vidare har posten för underhåll och komplettering höjts från 7 000 kronor till 16 000 kronor.

Beträffande posterna på inkomstsidan har den beräknade inkomsten av löneredning sänkts med 2 000 kronor på grund av att denna verksamhetsgren minskat i omfattning. Å andra sidan har som ny inkomstpost upptagits 6 000 kronor för inköp av försökshalm, vilket belopp Riksförbundet Lin och hampa utfäst sig att lämna som bidrag till laboratoriets verksamhet. Inkomsterna av linryckning, fröreppning, analyser och diverse ersättningar ha beräknats oförändrade.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* förklarar att den icke motsätter sig bifall till föreningens framställning om anslag med 73 000 kronor med avdrag dock för ett belopp bestämt med hänsyn till vad styrelsen under föregående anslagspunkt framhållit angående avdelningsbiträdenas löner.

Departementschefen.

Jag har under närmast föregående anslagspunkt tillstyrkt en viss lönegradsuppflyttning för avdelningsbiträdena. Med hänsyn härtill och till de stegrade utgifterna i övrigt anser jag mig böra förorda att anslaget skall höjas något. Jag anser mig dock icke böra föreslå en större ökning av anslaget än med 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

[92] 12. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.*

	Anslag
1950/51	175 000
1951/52 (statsliggaren s. 797)	175 000
1952/53 (förslag)	200 000

Y r k a n d e. *W. Weibull aktiebolag med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* (skr. 30/7 1951) anholder om ett med 145 000 kronor till 320 000 kronor höjt anslag för nästa budgetår.

M o t i v. Bolaget lämnar till en början en utförlig redogörelse för sina arbetsinsatser på växtförädlingens område. Beträffande kostnaderna här för framhåller bolaget att dess anslagsäskande alltjämt bygger på principen om ett statsbidrag motsvarande hälften av förädlingskostnaderna. Bolagets budgetberäkningar ha hittills grundats på de faktiska kostnaderna under nästföregående budgetår. Med nuvarande prisstegringar förorsakar denna metod en stark eftersläpning. Sålunda beräknades vid motsvarande tid i fjol kostnaderna för växtförädlingsverksamheten under budgetåret 1951/52 till 543 300 kronor, medan de i realiteten torde uppgå till 641 900 kronor. Det belopp å 175 000 kronor, som ställts till förfogande för verksamheten under innevarande budgetår, motsvarar enligt sistnämnda beräkning knappt 27,5 procent av den totala kostnaden och når därmed ett av de lägsta värdena sedan 1920-talet. Detta är så mycket mera allvarligt, som man måste räkna med att företagets resultat under samma budgetår kommer att bli starkt försämrat genom de sedan årsskiftet 1950/51 genomförda lönehöjningarna samt på grund av prisstegringarna på porto, frakter, trycksaker m. m. Ifrågavarande utgiftsökningar kunna icke kompenseras genom prishöjningar på bolagets produkter.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrker, att till bolaget — med tillämpning av principen om statsbidrag motsvarande 50 procent av växtförädlingskostnaderna — skall utgå ett anslag av 320 000 kronor.

Departementschefen.

Jag anser mig icke kunna tillstyrka en anslagsökning av den omfattning, som bolaget begärt. För att bolaget skall erhålla någon kompensation för utgiftsökningarna förordar jag emellertid, att anslaget skall höjas med 25 000 kronor till 200 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

[93] 13. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	187 700	181 268
1951/52 (statsliggaren s. 798)	188 600	
1952/53 (förslag)	221 100	

Yrkanden. Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt (skr. 27/8 1951) hemställer, att anstaltens avlöningsanslag skall höjas med 36 000 kronor till 224 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Tjänsteförändringar m. m.		
a) 2 laboratorer i Ca 29 i st. för 2 förste kemister i Ca 27	3 120	
b) 1 registrator och kassör i Ca 19 i st. för 1 kansliskrivare i Ce 15	840	
c) 1 vaktmästare och provberedare i Ca 12 i st. för 1 vaktmästare i Ca 11	348	
d) 1 kartriterska i Ce 11 i st. för Ce 8	564	
e) 2 tekniska biträden uppflyttas från Ce 6 till Ce 8 och 1 tekniskt biträde från Cg 4 till Ce 6	1 896	
2. Personalförstärkningar		
a) 1 laboratoriebiträde i Ce 13	8 088	
b) 1 tekniskt biträde i Ce 6		5 616
3. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång ..	1 434	
4. Löneregleringen för chefstjänstemän	2 700	
5. Rörliga tilläggets höjning	22 500	
	41 490	5 616
	+ 35 874	

Motiv. De flesta av kontrollanstaltens yrkanden ha framförts redan i samband med anstaltens anslagsäskanden för tidigare budgetår.

1 a—d. Beträffande motiveringen för dessa förslag hänvisas till IX ht 1950 s. 166 samt 1951 s. 174 f.

1 e. Anstaltsstyrelsen avser att befordra förtjänta tekniska biträden.

2 a och b. Beträffande motiveringen för inrättandet av ifrågavarande laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 13 hänvisas till IX ht 1950 s. 166. Under förutsättning att anstalten erhåller denna tjänst beräknas den tekniska biträdespersonalen kunna minskas med ett biträde i lönegrad Ce 6.

3—5. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk natur.

Departementschefen.

Förslaget att ändra två tjänster såsom förste kemist i lönegrad Ca 27 till två laboratorstjänster i lönegrad Ca 29 har återkommit i anstaltens anslagsäskanden de senaste åren. Samma förslag framfördes i fjol jämväl av statens sakrevision efter den översyn, som sakrevisionen företagit av anstaltens organisation och arbetsformer. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifter, som utföras av ifrågavarande befattningshavare, anser även jag den föreslagna lönegradsuppflyttningen vara väl motiverad. Jag tillstyrker därför att dessa tjänster från och med nästa budgetår skola uppflyttas i lönegrad Ca 29. Detta skulle medföra en kostnadsökning å 3 100 kronor. Tjänsteinnehavarna böra även i fortsättningen benämnas förste kemister.

De personalförändringar i övrigt och den personalförstärkning, som anstaltsstyrelsen ifrågasatt, är jag icke beredd att tillstyrka i vidare mån än att jag dels, under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m., förordar att ett biträde med kartritningsgöromål skall uppflyttas från Ce 8 till Ce 11, dels föreslår att två tekniska biträden i Ce 6 och ett dylikt biträde i Cg 4 skola uppflyttas till Ce 8 respektive Ce 6. Kostnaderna för dessa lönegradsuppflyttningar uppgå till sammanlagt 2 500 kronor.

På grund av den reglerade befordringsgången och beräknade löneklassförändringar, löneregleringen för chefstjänstemän samt det rörliga tilläggets höjning ökar medelsbehovet med $(1\,400 + 2\,700 + 22\,500 =)$ 26 600 kronor.

För närvarande uppbär anstaltsstyrelsens ordförande ett årsarvode å 1 800 kronor. Styrelsens övriga ledamöter erhålla endast ersättning enligt bestämmelserna i allmänna resereglementet. I likhet med vad jag uttalat beträffande ersättningarna till bland andra ledamöter i styrelserna för högskolorna på jordbrukets område, anser jag att ett dagarvode å 20 kronor bör utgå till annan icke självskriven ledamot i anstaltsstyrelsen än ordföranden. Detta skulle medföra en beräknad merkostnad av 300 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör kontrollanstaltens avlöningsanslag uppräknas med $(3\,100 + 2\,500 + 26\,600 + 300 =)$ 32 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 66 700 (+ 4 800) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 100 (+ 300) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 110 300 (+ 2 400) kronor;

rörligt tillägg 42 000 (+ 25 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(66\,700 + 2\,100 + 110\,300 + 42\,000 =)$ 221 100 kronor.

Å personalförteckningen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt böra tjänsterna såsom förste kemist i lönegrad Ca 27 uppflyttas i lönegrad Ca 29.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	66 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 100
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	110 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 000

Summa kronor 221 100;

c) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 221 100 kronor.

[94] 14. *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: **Omkostnader.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	46 000	51 031
1951/52 (statsliggaren s. 798)	125 000	
1952/53 (förslag)	56 700	

Yrkanden. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* (skr. 27/8 1951) hemställer, att anslaget skall sänkas med 56 500 kronor till 68 500 kronor. De föreslagna ändringarna i gällande omkostnadsstat framgå av följande sammanställning.

	1951/52	Ökning	Minskn.
1. Reseersättningar	1 000	500	
2. Övriga expenser	8 700	4 300	
3. Publikationstryck	800	700	
4. Övriga utgifter			
a) Underhåll av byggnader	29 000		24 000
b) Inventarier och apparater	51 000		41 000
c) Förbrukningsmaterialier	22 000	3 000	
		8 500	65 000
		— 56 500	

Motiv. 1. Posten anses alltför knappt tilltagen. Från densamma skall nämligen utgå ersättning såväl för styrelseledamöternas resor till sammanträden som för tjänstemännens resor. Genom den föreslagna höjningen skulle tjänstemännen bl. a. få ökade möjligheter att besöka institutioner, med vilka anstalten samarbetar.

2. Uppräkningen av denna post motiveras med ökade utgifter för skrivmateriel, blankettryck och telefon m. m. Vidare beräknas kostnaderna för renhållning och städning stiga avsevärt. Enligt uppgift från byggnadsstyrelsen uppskattas enbart kostnaderna för städning till 4 800 kronor.

3. Anstaltsstyrelsen räknar med att den förstärkning av arbetsledning-
en, som anstalten nyligen erhållit, skall förbättra möjligheterna till forsk-
ning, särskilt rörande analysmetoder. Det ökade anslaget är erforderligt
för forskningsresultatens publicering.

4 a—c. Minskningarna under a) och b) äro föranledda av att ett en-
gångsanslag å 75 000 kronor för innevarande budgetår anvisats till vissa
rationaliseringsåtgärder vid anstalten. I förhållande till medelsanvisningen
för övriga utgifter under budgetåret 1950/51 innebär förslaget en ökning
med 13 000 kronor. Denna ökning erfordras dels för att underhållet av an-
staltens byggnader ej skall behöva eftersättas, dels därför att priserna på
apparater och förbrukningsmaterialier stigit avsevärt.

Departementschefen.

Anstaltsstyrelsens förslag om höjning av posterna reseersättningar, öv-
riga expenser och publikationstryck anser jag mig kunna biträda allenast
så till vida, att jag på grund av prisstegringarna förordar en uppräknig
av posterna med respektive 200, 1 300 och 200 kronor. Anslaget inrymmer
för innevarande budgetår ett engångsbelopp av 75 000 kronor, vilket för-
delats å de olika delposterna under övriga utgifter. För att tillgodose under-
hållet av anstaltens byggnader och kompensera kostnadsstegringarna vill
jag föreslå, att nyssnämnda delposter icke skola nedräknas med mer än
70 000 kronor. Vid bifall härtil torde ifrågavarande delposter, nämligen
förbrukningsmaterialier, underhåll av byggnader samt inventarier och ap-
parater för nästa budgetår böra bestämmas till respektive 21 000, 3 000 och
8 000 kronor. Anslaget skulle i så fall behöva upptagas med (125 000 +
1 700 — 70 000 =) 56 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t
att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkost-
nader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av
56 700 kronor.

[95] 15. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.

	Anslag
1950/51	30 000
1951/52 (statsliggaren s. 799)	30 000
1952/53 (förslag)	30 000

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer dels att
anslaget skall uppföras med oförändrat belopp, dels att styrelsen skall be-
myndigas fördela anslaget mellan de lokala lantbrukskemiska kontrollsta-
tionerna efter föreliggande behov.

M o t i v. För närvarande beräknas till envar av stationerna i Jönköping,
Kristianstad, Skara, Luleå och Visby ett årsbidrag av 6 000 kronor. Lant-

bruksstyrelsen har den 16 juni 1951 fastställt ny taxa för undersökning och provtagning vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt och de med statsmedel understödda lokala lantbrukskemiska kontrollstationerna. Genom den nya taxan väntas inkomsterna för stationer med mera omfattande verksamhet komma att stiga rätt väsentligt. För stationer med mera begränsad verksamhet beräknas inkomsterna däremot icke uppgå till sådana belopp, att de kunna täcka de ökade utgifter, som uppstå genom löneförhöjningar och annan kostnadsfördyring. Styrelsen anser därför, att årsanslagen i fortsättningen icke torde bli av avgörande betydelse för förstnämnda stationers ekonomi men att de däremot kunna komma att visa sig otillräckliga för andra stationer. Styrelsen föreslår därför, att årsanslagen till stationerna icke längre skola fixeras till 6 000 kronor för varje station utan att styrelsen skall erhålla bemyndigande att fördela tillgängliga anslagsmedel mellan stationerna i förhållande till dessas behov av statsbidrag.

Departementschefen.

• Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag har jag icke något att erinra. Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat belopp. Jag finner det vidare lämpligt, att bidrag ej i fortsättningen automatiskt skall utgå med samma belopp till samtliga stationer utan att vid fördelningen av anslaget en viss hänsyn skall tagas till de olika anstalternas behov. Fördelningen torde dock alltjämt böra göras efter i viss mån schematiska regler. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen att verkställa densamma med beaktande av vad nu sagts.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[96] 16. **Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	4 000	5 621
1951/52 (statsliggaren s. 799) ..	4 000	
1952/53 (förslag)	4 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[97] 17. Bidrag till plantskolekontroll.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 799)	15 000
1952/53 (förslag)	15 000

Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Vidare hemställer styrelsen — med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskolenämnd — att arvodesbefattningen såsom plantskoleinspektör hos nämnden skall omändras till en extra ordinarie tjänst i lönegrad Ce 26.

M o t i v. Enligt den av lantbruksstyrelsen fastställda inkomst- och utgiftsstaten för statens plantskolenämnd för budgetåret 1951/52 beräknades inkomsterna till 22 000 kronor. Dessa fördela sig med 15 000 kronor på statsanslaget och med 7 000 kronor på kontrollavgifter. Årsarvodet för plantskoleinspektören, som ursprungligen utgjorde 10 000 kronor, har från och med den 1 januari 1951 höjts med 32 procent — motsvarande rörligt tillägg för statens befattningshavare — till 13 200 kronor.

Nämnden har föreslagit, att inspektören skall beredas samma tjänsteställning som trädgårdskonsulent hos hushållningssällskap med placering i lönegrad Ce 26. Då nämnden nu varit verksam i sex år och erfarenheterna av dess hittillsvarande arbete motivera ett bibehållande av nämnden, synes det styrelsen rimligt, att inspektören skall beredas en fastare anställning.

I detta sammanhang erinrar styrelsen om, att befattningen såsom sekreterare hos jordbrukets upplysningsnämnd enligt beslut av 1949 års riksdag reglerades på motsvarande sätt. Styrelsen tillstyrker därför, att befattningen såsom plantskoleinspektör skall omändras till en extra ordinarie befattning med placering i lönegrad Ce 26. Den nuvarande inspektören har innehaft ifrågavarande befattning sedan den 1 november 1945. Styrelsen anser därför skäligt, att han i löne- och pensionshänseende får tillgodoräkna sin tjänstgöring från nämnda tidpunkt. Lönen skulle vid bifall härtill uppgå till 15 072 kronor för år.

Den ifrågasatta regleringen behöver enligt styrelsens mening tills vidare icke föranleda någon ändring i anslagets karaktär utan detta skulle fortfarande kunna upptagas som obetecknat. Ej heller synes nu utgående anslagsbelopp behöva ändras, då styrelsen räknar med ökad anslutning till kontrollverksamheten.

Departementschefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen föreslår jag att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp för nästa budgetår. Däremot kan jag icke biträda förslaget att arvodesbefattningen såsom plantskoleinspektör skall omändras till en extra ordinarie tjänst i lönegrad Ce 26.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[98] 18. **Bekämpande av växtsjukdomar.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	72 500	62 314
1951/52 (statsliggaren s. 799)	72 500	
1952/53 (förslag)	72 500	

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt (skr. 21/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Jag biträder detta anslagsäskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[99] 19. **Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.**

	Anslag
1950/51	50 000
1951/52 (statsliggaren s. 800)	50 000
1952/53 (förslag)	60 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* (skr. 27/7 1951) hemställer, att anslaget till föreningens verksamhet under år 1952 skall höjas med 25 000 kronor till 75 000 kronor.

M o t i v. Föreningen framhåller, att den trots strängaste sparsamhet — vilket bland annat framgått därav, att någon utökning av personal eller arbetarstyrka ej medtagits i statförslaget — sett sig nödsakad hemställa om ökning av statsbidraget för verksamhetsåret 1952. Ifall anslaget ej höjes, har föreningen inget annat val än att ytterligare minska den redan alltför fåtaliga personalen. Detta skulle betyda ett mycket allvarligt ingrepp i institutionens möjligheter att prestera arbetsresultat inom rimlig tid.

Beträffande det närmare innehållet i föreningens skrivelse må i övrigt nämnas följande.

I statförslaget för år 1952 har föreningen på utgiftssidan räknat med de utgiftsökningar, som redan från och med år 1951 betingats av personalens ändrade dyrtidstillägg och det nya avtalet med trädgårdsarbetarna. Trots önskvärdheten av att anställa en laboratorieassistent och ett extra kontorsbiträde har föreningen denna gång med tanke på rådande tidsläge icke begärt någon ökning av personalen. Ej heller har föreningen föreslagit en ökning av antalet fältarbetare, trots att egendomens jordareal våren 1951 utvidgats från 25 till 35 hektar. I fråga om övriga utgiftsposter har föreningen särskilt nämnt, att kostnaderna för bränsle och elektrisk ström samt för

pensionsavgifter ökat med 2 000 respektive 6 200 kronor. Den förra ökningen har betingats dels av de fördyringar, som inträtt, dels av det förhållandet att ännu ett bostadshus beräknats skola tagas i bruk under år 1952. Pensionsavgifternas höjning har motiverats med att pensionsförsäkring för förste assistenten skall nytecknas.

Beträffande inkomsterna har föreningen framhållit att försäljningen av trädgårds- och jordbruksprodukter för år 1952 ej kunnat upptagas högre än till 15 000 kronor mot 25 000 kronor för år 1951. Enligt föreningen har det verkliga försäljningsvärdet för år 1950 uppgått till endast 17 879 kronor och man har räknat med att försäljningen från institutionens plantskola av gängse marknadssorter av fruktträd kommer ytterligare att sjunka under åren 1951 och 1952. Såsom anledning härtill har föreningen uppgivit att nyplanteringen av fruktträdgårdar stagnerat under senaste åren. Några egna, nya sorter har institutionen ännu ej färdiga att marknadsföra. Posten hyror har däremot beräknats stiga under år 1952 genom att den nya assistentbostaden kommer att tagas i bruk. Slutligen har föreningen i statförslaget för nästa år under rubriken tillfälliga anslag upptagit ett belopp av 12 000 kronor. Föreningen har vissa förhoppningar att kunna utverka detta belopp från forskningsfonder och för fruktodlingens utveckling intresserade organisationer.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker föreningens framställning.

Departementschefen.

Föreningen har framhållit att den — ifall statsbidraget ej kommer att höjas — måste minska den redan fåtaliga personalen och därmed även nedskära sin verksamhet. Med hänsyn till den stora betydelse, som föreningens arbete har för vårt land, bör emellertid en inskränkning av ifrågavarande verksamhet om möjligt undvikas. Jag förordar därför att anslaget skall höjas för nästa budgetår, varvid jag dock ej kan tillstyrka större höjning än med 10 000 kronor till 60 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[100] 20. **Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering för-
enade kostnader.**

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 800)	100
1952/53 (förslag)	100

Anslaget har uppförts med 1 000 kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ett vart av budgetåren 1940/41—1951/52.

De för budgetåren 1934/35—1950/51 anvisade anslagen ha icke behövt tagas i anspråk. Medel för ändamålet torde emellertid böra ställas till förfogande även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande

budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[101] 21. Bidrag till markkartering och grundkalkning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	300 000	359 030	274 240
1951/52 (statsliggaren s. 801) ..	100 000		
1952/53 (förslag)	200 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetåret skall höjas med 200 000 kronor till 300 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid, att anledningen till att anslaget för innevarande budgetår sänktes från 300 000 kronor till 100 000 kronor främst var att en reservation å 333 000 kronor fanns vid utgången av budgetåret 1949/50. Någon reservation av betydenhet kan icke beräknas föreligga vid utgången av innevarande budgetår. Den föreslagna anslagshöjningen erfordras därför för att verksamheten under budgetåret 1952/53 skall kunna upprätthållas i samma omfattning som hittills.

Departementschefen.

Detta anslag nedsattes för innevarande budgetår till 100 000 kronor, huvudsakligen med hänsyn till att en avsevärd reservation förelåg å anslaget. Enligt lantbruksstyrelsens beräkning kommer någon reservation av betydenhet icke att finnas vid utgången av budgetåret 1951/52. I betraktande härav och då verksamheten enligt min mening icke bör inskränkas alltför mycket är jag beredd att tillstyrka en uppräknings anslag, dock ej i den utsträckning som lantbruksstyrelsen föreslagit. Jag förordar sålunda att anslaget skall höjas med 100 000 kronor till 200 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[102] 22. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna.

	Anslag
1950/51	14 700
1951/52 (statsliggaren s. 801)	14 700
1952/53 (förslag)	14 700

Styrelsen för Svenska smörprovningarna (skr. 19/7 1951) anhåller, i anslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för tiden den 1 januari—den 31 december 1952, om ett statsbidrag av 14 700 kronor. Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) tillstyrker framställningen.

Anslaget bör för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 14 700 kronor.

[103] 23. Statens jordbruksnämnd: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	955 000	801 766
1951/52 (statsliggaren s. 801)	928 000	
1952/53 (förslag)	1 114 000	

Y r k a n d e n. Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 255 900 kronor till 1 183 900 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning	Minsk.
1. Tjänsteförändringar.		
a) 2 förste byråsekreterare i Ce 29 respektive Ce 27 (nu Cg-anställda hos kriskommissionen)	33 400	
b) 1 kontrollant i Ce 19, 2 kanslibiträden i Ce 11 och 1 expeditionsvakt i Ce 9 (nu anställda i motsvarande Cg-lönegrad hos kriskommissionen)	31 800	
c) 1 inspektör för köttklassificeringen i Ce 24 i st. för arvode å 14 004	1 900	
2. Arvoden och särskilda ersättningar		9 900
3. Ersättning till experter och sakkunniga		5 000
4. Löneklassförändringar m. m.	10 700	
5. Löneregleringen för chefstjänstemän	11 200	
6. Rörliga tilläggets höjning	162 000	
	260 900	5 000
	+ 255 900	

Motiv. Jordbruksnämnden framhåller inledningsvis att huvudparten av de egentliga krisuppgifterna på livsmedelsområdet avvecklats sedan kafferansoneringen slopats den 18 augusti 1951. Av de arbetsuppgifter, som kvarstå inom nämnden och den därtill knutna kommissionen, äro endast en del av dem, som beröra utrikeshandelsbyråns verksamhet, kommissionens befattning med byggnadsregleringen för livsmedelsindustrin samt dess arbete med fördelningen av bleckplåt och emballage, att hänföra till

rådande utomordentliga förhållanden. Emellertid ha genom riksdagens beslut åtskilliga arbetsuppgifter, som icke äro betingade av krisförhållanden, hänförts till kommissionen av den anledningen, att de icke med säkerhet kunde anses som permanenta. Beträffande denna grupp uttalade 1949 års jordbruksnämndsutredning, att den borde överföras till nämndsidan, om och i den mån arbetsuppgifterna icke kunde avvecklas inom en kortare tid. Ehuru det redan nu synes vara uppenbart, att en relativt stor del av kommissionens kvarstående arbetsuppgifter icke kan avvecklas inom den tid, som jordbruksnämndsutredningen förutsatt, anser nämnden det lämpligt, att — i avvaktan på ytterligare erfarenhet — den bestående ordningen med två sidoordnade organ, nämnden och kommissionen, skall bibehållas ännu ett år. Emellertid vill nämnden icke underlåta att framhålla, att denna ordning för med sig en hel del svårigheter, särskilt i personellt avseende. Det är därför önskvärt, att den översyn av nämndens och kommissionens arbetsuppgifter och organisation, som betingas av att de egentliga krisuppgifterna nu successivt avvecklas, kommer till stånd inom en snar framtid. I avvaktan på en sådan översyn inskränker sig nämnden nu till att föreslå några smärre jämkningar i personalorganisationen delvis i syfte att bereda en något bättre ställning åt ett mindre antal tjänstemän på Cg-stat i kommissionen.

Beträffande motiveringen för de olika yrkandena må i övrigt nämnas följande.

1 a och b. Nämnden framhåller att pensionsförmånerna för kriskommissionens personal i vissa fall äro väsentligt sämre än de, som tillämpas för nämndpersonalen. Detta gäller särskilt de högre tjänstemännen inom kommissionen men även lägre befattningshavare. För att i de mest anmärkningsvärda fallen kunna utjämna skillnaden i pensionshänseende anser nämnden att vissa tjänster böra överföras till extra ordinarie stat. Enligt nämnden böra särskilt två högre tjänstemän på kommissionens utrikeshandelsbyrå komma i fråga för en placering på extra ordinarie stat. Som stöd härför anför nämnden bland annat följande.

Av praktiska skäl har åt utrikeshandelsbyrån anförtratts handläggningen av utrikeshandelsärenden inom hela livsmedelsområdet. Där handläggas alltså även sådana ärenden, som under normala förhållanden avsetts tillhöra jordbruksnämndens verksamhetsområde, d. v. s. frågor om export och import av jordbruks- och fiskprodukter m. m. Byråns verksamhet omfattar sådana kvalificerade uppgifter som handelspolitiska bedömningar av export- och importåtgärder. De högre tjänstemännen på byrån anlitas ofta såsom deltagare i eller rådgivare vid handelsförhandlingar med utlandet. För de mera kvalificerade arbetsuppgifterna ha tidigare på byrån funnits anställda — förutom en arvodesanställd byråchef — en arvodesanställd souschef och två förste byråsekreterare i lönegrad Cg 27. Såsom nämnden anmält i annat sammanhang har nämnden fattat beslut om att draga in souschefsbefattningen. Större delen av souschefens arbetsuppgifter kommer därvid att övergå till den ene av byråsekreterarna, vilken i samband därmed bör uppflyttas till lönegrad Cg 29. För det mera rutinmässiga arbetet på utrikeshandelsbyrån, såsom prövning av licensansökningar inom

ramen för fastställda normer, statistik och debitering av utjämningsavgifter vid export finnas på byrån vidare anställda fem byråsekreterare i lönegrad Cg 24, två amanuenser i reglerad befordringsgång samt i övrigt ett tjugotal tjänstemän, huvudsakligen biträdespersonal.

Såsom förutsatts i nämndens anslagsäskanden för budgetåret 1951/52 har frilistningen av importvaror, tillhörande nämndens verksamhetsområde, genomförts så att den omfattar cirka 60 procent av importen från Marshalländerna. Under våren 1951 ha vissa varor, som i allmänhet krävt ringa licensarbete, tillförts frilistan, medan i stället andra varor (fruktkonserver, bananer, blommor m. m.) för vilka importlicensieringen är mera arbetskrävande, undantagits från frilistningen. Vad angår exporten bör framhållas, att nämnden på hösten 1950 för flertalet varor på livsmedelsområdet från handels- och industrikommissionen övertagit själva exportlicensieringsarbetet. Bland utrikeshandelsbyråns uppgifter ingå även debitering av utjämnings- och clearingavgifter samt kreditering av clearingbidrag vid export. Systemet med sådana avgifter och bidrag, vilket successivt byggts ut, är relativt arbetskrävande.

Så vitt nämnden nu kan bedöma blir det, även om de speciella uppgifter utanför den egentliga jordbruksregleringens ram, som handhavas av utrikeshandelsbyrån, bortfalla, erforderligt med ett par högre tjänstemän för handläggning av ärenden angående export och import av jordbruksprodukter och fisk m. m. Det är därför angeläget att dessa tjänstemän erhålla en sådan ställning, att de kunna väntas kvarstå i sina befattningar en längre tid. Att en av de två föreslagna förste byråsekreterarna placerats i lönegrad Ce 29 beror som förut antytts på att innehavaren av denna tjänst har så kvalificerade uppdrag som deltagande vid handelsförhandlingar. Det förutsattes vidare att denne byråsekreterare under byråchefens frånvaro vid handelsförhandlingar eller dylikt kommer att svara för vissa på byråchefen eljest ankommande göromål.

Beträffande de lägre tjänster, som föreslås skola överföras till extra ordinarie stat, framhåller nämnden, att de utgöra endast en mindre del av de befattningar, vilkas arbetsuppgifter såvitt nu kan bedömas icke inom över-skådlig tid kunna avvecklas.

1 c. En särskild inspektör för köttklassificeringen tillsattes första gången år 1942. Tjänsten, som från början var knuten till lantbruksstyrelsen, har hela tiden uppehållits av den nuvarande innehavaren. Från och med den 1 juli 1948 överflyttades tjänsten till statens livsmedelskommission och i samband med jordbruksnämndens inrättande till denna såsom en arvodes-tjänst. Enligt nämndens mening måste man även för framtiden ha en särskild befattningshavare för inspektion över köttklassificeringen och handläggning av därmed sammanhängande ärenden. Fastän frågan om vilken myndighet befattningen skall tillhöra — såsom framgår av propositionen nr 161/1950 angående inrättande av statens jordbruksnämnd — ännu ej definitivt avgjorts, anser nämnden det vara väl motiverat att befattningen ändras till en extra ordinarie tjänst i 24 lönegraden. Med hänsyn till tjänsteinnehavarens tidigare löneplacering först i lantbruksstyrelsen och därefter i livsmedelskommissionen och jordbruksnämnden synes han böra placeras i 27 löneklassen.

2. Den föreslagna ökningen av denna post beror till ett belopp av 3 000 kronor på att arvoden till nämndens ledamöter föreslås höjda från 150 till 200 kronor i månaden. Till återstående del betingas den av ett beräknat större antal sammanträden med nämnden, rådet och kalkylsakkunniga.

3. Nedsättningen anses kunna ske med hänsyn till en beräknad besparing.

4—6. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk natur.

Departementschefen.

Jag delar jordbruksnämndens åsikt att den översyn av nämndens och kris-kommissionens arbetsuppgifter, som betingas av att de egentliga krisupp-gifterna successivt avvecklas, bör komma till stånd inom en snar framtid. I avvaktan på det resultat, till vilket översynen kan föranleda, är jag emel-lertid icke beredd att biträda nämndens förslag om överflyttning av viss personal från kommissionen till nämnden. Ej heller kan jag förorda att inspektören för köttklassificeringen, vilken för närvarande avlönas med ar-vode, skall lönegradsplaceras.

Arvoden till nämndens ledamöter böra tills vidare bibehållas oföränd-rade. Posten arvoden och särskilda ersättningar torde dock böra uppräknas med 7 000 kronor på grund av att antalet sammanträden med nämnden, dess råd samt kalkylsakkunniga visat sig större än som tidigare beräknats. Vidare bör posten ökas med 1 000 kronor i anledning av att arvodet till köttklassificeraren höjts i anslutning till det rörliga tilläggets höjning.

På grund av beräknade löneklassuppflyttningar m. m., löne regleringen för chefstjänstemän och det rörliga tilläggets höjning bör anslaget höjas med $(9\,800 + 11\,200 + 162\,000 =) 183\,000$ kronor. Å andra sidan synes posten ersättningar till experter och sakkunniga kunna minskas med 5 000 till 35 000 kronor. För nästa budgetår torde anslaget sålunda böra ökas med 186 000 kronor och bestämmas till 1 114 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 65 700 (+ 7 200) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av K ungl. Maj:t, 39 000 (+ 8 000) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 722 000 (+ 11 500) kronor;

ersättningar till experter och sakkunniga 35 000 (— 5 000) kronor;

rörligt tillägg 252 300 (+ 164 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(65\,700 + 39\,000 + 722\,000 + 35\,000 + 252\,300 =) 1\,114\,000$ kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens jord-bruksnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budget-året 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	65 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	39 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	722 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	35 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	252 300

Summa kronor 1 114 000;

b) till *Statens jordbruksnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 114 000 kronor.

[104] 24. Statens jordbruksnämnd: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	365 000	305 098
1951/52 (statsliggaren s. 802)	375 000	
1952/53 (förslag)	457 000	

Yrkanden. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 28/8 1951) hemställer, att omkostnadsanslaget skall höjas med 100 000 kronor till 475 000 kronor enligt följande beräkning.

	1951/52	Ökning
1. Reseersättningar	110 000	15 000
2. Övriga expenser	191 000	76 000
3. Publikationstryck	51 000	9 000

Motiv. 1. Uppräkningen av denna post motiveras med stegrade kostnader för järnvägsresor, höjda traktamenten och ökad ersättning för tjänstresor i egen bil.

2. Beträffande posten övriga expenser föranledes yrkandet till ett belopp av 27 000 kronor av den allmänna prisstegringen på olika varor och tjänster. Sålunda hänvisas till att papperspriserna stigit och att kostnaderna för annonser och för tryckning av blanketter m. m. ökat. Vidare avses 3 000 kronor för verksskyddet. Återstående höjning, 46 000 kronor, begäres för att täcka kostnaderna för provundersökningar av fodermedel. Enligt kungörelsen den 29 september 1950 (nr 521) om tillverkning av och handel med vissa fodermedel åligger det nämnden att öva tillsyn över efterlevnaden av kungörelsen och de föreskrifter, som nämnden med stöd av densamma meddelat. Kostnaderna för analysering av uttagna prov på fodervaror skola — med visst undantag beträffande vitaminfodermedel — bestridas av stats-

verket. För budgetåret 1951/52, då denna utgiftspost icke inräknades i omkostnadsanslaget, uppskattas dessa kostnader till cirka 40 000 kronor. Anledningen till att medel härför icke upptogs för innevarande budgetår var, att kungörelsen icke utfärdats vid den tidpunkt i fjol, då nämnden framlade sina anslagsäskanden, och att ifrågavarande kostnader tidigare bestritts av fodermedelstillverkarna. Nämnden kommer att i annat sammanhang begära medelsanvisning för nyssnämnda kostnader. För budgetåret 1952/53 ha de kostnader för provtagning av fodermedel, som skola bestridas av statsverket, beräknats uppgå till 37 000 kronor för kemiska analyser, 5 000 kronor för vitaminbestämningar och 4 000 kronor för botaniska analyser.

3. Av denna post bestridas dels kostnaderna för nämndens tidskrift Jordbruksekonomiska meddelanden, dels den del av kostnaderna för tryckning av nämndens cirkulärserie, som icke täckes av expensanslaget till kris-kommissionen. Medelsbehovet för dessa ändamål beräknas till 40 000 respektive 20 000 kronor. Ökningen, tillhoppa 9 000 kronor, motiveras med stegrade tryckningskostnader och papperspriser.

Departementschefen.

Med hänsyn till att medelsåtgången under posten reseersättningar under sistförflutna budgetår stannade vid cirka 83 900 kronor anser jag denna post icke behöva höjas. I övrigt har jag icke någon annan erinran mot jordbruksnämndens anslagsberäkningar än att uppräknningen av posten expenser bör begränsas till 73 000 kronor, enär kostnaderna för verksskyddet böra bestridas i annan ordning. Jag tillstyrker sålunda nämndens förslag, att posten publikationstryck skall höjas med 9 000 kronor. Anslaget bör alltså uppföras med $(375\,000 + 73\,000 + 9\,000 =)$ 457 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för jordbruksnämnden.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 457 000 kronor.

[105] 25. Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	1 450 000	1 988 403
1951/52 (statsliggaren s. 803)	770 000	
1952/53 (förslag)	1 370 000	

Y r k a n d e n. *Statens jordbruksnämnd* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 1 306 000 kronor, varav 961 000 kronor falla på kommissionens avlöningar och 345 000 kronor på dess omkostnader. I förhållande till det belopp, som enligt Kungl. Maj:ts brev den 6 juli 1951 må disponeras av anslaget för innevarande budgetår,

innebär äskandet för nästa budgetår en minskning med 494 000 kronor. Minskningen fördelar sig med 239 000 kronor på avlöningar och med 255 000 kronor på omkostnader enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Avlöningar.		
a) Personalminskning på grund av kafferansoneringens upphörande		195 000
b) Överflyttning av 2 byråsekreterare i Cg 27, 1 kontrollant i Cg 19, 2 kanslibiträden i Cg 11 och 1 expeditionsvakt i Cg 9 till extra ordinarie tjänster i jordbruksnämnden		68 000
c) Lönklassuppflyttningar	24 000	
2. Omkostnader.		
a) Reseersättningar		45 000
b) Expenser		210 000

Motiv. 1 a. Jordbruksnämnden framhåller, att den nuvarande personalen genom kafferansoneringens upphävande skall minskas med tjugotre befattningshavare, nämligen sex kontrollanter, åtta kontorsbiträden och nio pensionerade posttjänstemän. Samtliga dessa befattningshavare äro uppsagda från sina tjänster från och med den 1 oktober 1951. Antalet befattningshavare, som därefter är kvar i kommissionen, beräknas uppgå till omkring 90. Tjugo av dessa befattningshavare — huvudsakligen biträdes- och amanuenspersonal i reglerad befordringsgång — äro placerade på viss tjänst inom jordbruksnämnden. I anslutning härtill erinrar nämnden om dåvarande livsmedelskommissionens skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juni 1950 med förslag till personaluppsättning för kriskommissionen. För innehållet i denna skrivelse har redogjorts i IX ht 1951 s. 186. Vid beräkningen av medelsbehovet för budgetåret 1952/53 har nämnden utgått från att samma metod som hittills skall tillämpas. Metoden innebär — såsom närmare anförts i nyssnämnda skrivelse — att en mindre del av nämndens personal under en övergångstid är inplacerad i kriskommissionen. Därigenom uppkommer en besparing på avlöningsanslaget till nämnden och samtidigt en merbelastning av anslaget till kommissionen.

1 b. Motiveringen för detta förslag har lämnats under jordbruksnämndens avlöningsanslag (s. 189 f.).

1 c. Ökningen har automatisk karaktär.

2 a. Minskningen under denna post betingas av att kostnaderna för reseersättningar och traktamenten åt sex kontrollanter falla bort på grund av att kafferansoneringen upphört. Denna kostnadsbesparing uppskattas till 55 000 kronor. Å andra sidan bör posten med hänsyn till höjda resekostnader m. m. ökas med 10 000 kronor till 80 000 kronor.

2 b. Nedräkningen av posten motiveras likaledes med att kafferansoneringsens upphörande medfört en avsevärd besparing. Sålunda bortfalla tryckningskostnaderna för ransoneringskort och blanketter m. m. Dessa kostnader

beräknas till sammanlagt 250 000 kronor per år, varav 170 000 kronor belöpa på kaffekort, licenskuponger och halvkupongkort samt 80 000 kronor på kupongkartor, blanketter m. m. I jämförelse med expensposten för innevarande år — 450 000 kronor — kvarstår sålunda ett belopp av 200 000 kronor. Posten bör emellertid med hänsyn till den allmänna kostnadsstegringen uppräknas med 20 procent och alltså upptagas med 240 000 kronor.

Departementschefen.

Såsom jag anfört under avlöningsanslaget till statens jordbruksnämnd är jag för närvarande icke beredd att tillstyrka förslaget om överflyttning av viss personal från kriskommissionen till nämnden. Då jag i övrigt biträder jordbruksnämndens äskande rörande förevarande anslag bör till det belopp, som nämnden begärt, läggas kostnaderna för avlöningar åt nämnda personal, eller i runt tal 64 000 kronor. Anslaget torde sålunda böra uppföras med (1 306 000 + 64 000 =) 1 370 000 kronor. Detta innebär en ökning av anslaget med 600 000 kronor i förhållande till vad som upptagits i riksstaten för innevarande budgetår men en minskning med 430 000 kronor i förhållande till det belopp, som enligt Kungl. Maj:ts brev den 6 juli 1951 må disponeras för budgetåret 1951/52. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela bestämmelser rörande anslagets disposition.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 370 000 kronor.

[106] 26. Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	900 000	512 280
1951/52 (statsliggaren s. 804)	300 000	
1952/53 (förslag)	100	

Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Såsom motivering härför framhåller nämnden, att de lokala krisorganens arbetsbörda minskat avsevärt sedan kafferansoneringsen upphävts. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha hittills utbetalats 1 700 kronor. Någon ytterligare utbetalning beräknas nu icke bli erforderlig.

Departementschefen.

Såsom jordbruksnämnden föreslagit torde ifrågavarande anslag på grund av den obetydliga medelsåtgången under innevarande budgetår böra upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[107] 27. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51.....	191 000 000	147 726 294	100 934 878
1951/52 (statsliggaren s 804)	34 000 000		
1952/53 (förslag; beräknat belopp)	90 000 000		

Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 1951) föreslår, att anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1952/53 tills vidare skall upptagas med ett beräknat belopp av 90 000 000 kronor. Jordbruksnämndens beräkning av medelsbehovet framgår av följande sammanställning, i vilken till jämförelse upptagits för innevarande budgetår beviljade belopp.

	1951/52	Beräkn. för 1952/53
a) Allmänt mjölkpristillägg	63 700 000	60 000 000
b) Extra mjölkpristillägg inom vissa delar av landet	24 000 000	24 000 000
c) Stöd åt odlingen av lin och hampa.....	1 250 000	1 600 000
d) Diverse kostnader och kostnaderna för stödet till jordbruket i Norrland	5 000 000	4 000 000
	93 950 000	89 600 000

Nämnden understryker att den vid den preliminära beräkningen icke tagit hänsyn till anspråk från jordbrukets sida på kompensation för eventuella kostnadsstegringar från och med den 1 januari 1952. I den mån resultatet av kommande förhandlingar med jordbrukets organisationer skulle föranleda en höjning av mjölkbidragen, får nämnden givetvis göra en ny beräkning. Nämnden avser att våren 1952, i samband med avlämnandet av förslag till regleringsåtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1952/53, närmare precisera anslagsyrkandet för ifrågavarande ändamål.

I avvaktan på prövningen av de förslag som 1950 års hushållningssällskapsutredning framlagt rörande anslaget till stöd för jordbruket i Norrland har jordbruksnämnden icke räknat med något medelsbehov för detta ändamål.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) föreslår — i avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande till hushållningssällskapsutredningens förslag — att vid beräklandet av behovet av medel till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1952/53 ett belopp av 1 000 000 kronor preliminärt skall upptagas till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket.

Departementschefen.

Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1952/53. Vid anmälan av anslagen till hushållningssäll-

skapen kommer jag jämväl att upptaga frågan om medelsanvisningen till stöd för jordbruket i Norrland. Med hänsyn till det anförda synes förevärande anslag nu böra uppföras allenast med ett beräknat belopp. Med utgångspunkt från de uppgifter som jordbruksnämnden lämnat anser jag anslaget därvid preliminärt böra uppföras med 90 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1952/53 beräkna ett reservationsanslag av 90 000 000 kronor.

[108] 28. **Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	69 000 000	72 454 987
1951/52 (statsliggaren s. 805).....	69 000 000	
1952/53 (förslag; beräknat belopp)..	69 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer — i avbidan på resultatet av pågående utredning rörande behovet av ändrade bidragsbestämmelser — att anslaget för budgetåret 1952/53 skall upptagas med oförändrat belopp, 69 000 000 kronor.

Departementschefen.

Jag vill erinra om att producentbidragsutredningen den 18 juni 1951 avgivit betänkande angående producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk (SOU 1951: 39). De förslag, som framlagts i ifrågasvarande betänkande, äro för närvarande föremål för vissa överväganden inom jordbruksdepartementet. I avbidan på resultatet av dessa överväganden synes anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med allenast beräknat belopp. Härvid torde anslaget lämpligen böra upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1952/53 beräkna ett förslagsanslag av 69 000 000 kronor.

[109] 29. **Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet.**

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	25 000 000	39 019 717	978 416
1951/52 (statsliggaren s. 805)	105 000 000		
1952/53 (förslag; beräknat belopp)	75 000 000		

Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 1951) har med ledning av uppgifter från Svenska spannmålsaktiebolaget preliminärt beräknat medelsbehovet för täckande av ifrågavarande kostnader under regleringsåret 1952/53 till 75 000 000 kronor.

Departementschefen.

Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen under nästa regleringsår. I avbidan härpå torde anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med beräknat belopp. Därvid bör anslaget i anslutning till jordbruksnämndens beräkningar upptagas med 75 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet* för budgetåret 1952/53 beräkna ett reservationsanslag av 75 000 000 kronor.

[110] 30. Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	6 000 000	7 002 472
1951/52 (statsliggaren s. 805)	12 000 000	
1952/53 (förslag; beräknat belopp)	9 000 000	

Statens jordbruksnämnd (skr. 28/8 1951) anför att det är vanskligt att uppskatta anslagsbehovet för detta ändamål under budgetåret 1952/53. Under förutsättning att statsunderstödd lagring fortsätter i nuvarande former bör man räkna med ett behov av säsongmässig lagring av slaktprodukter och smör även under nästkommande budgetår. Därjämte kvarstår ett behov av beredskapslagring av vissa importvaror. Nämnden beräknar att kostnaderna härför icke komma att överstiga 9 000 000 kronor, varav 2 000 000 kronor för lagring av slaktvaror, 6 000 000 kronor för lagring av smör samt 1 000 000 kronor för beredskapslagring av kopra och risgryn. På grund härav föreslår nämnden att för nästa budgetår ett förslagsanslag av 9 000 000 kronor skall upptagas till ifrågavarande ändamål.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att min företrädare i ämbetet vid behandlingen av frågan om prisreglerande åtgärder på jordbruksområdet under budgetåret 1951/52 (prop. 207/1951) anförde, att det ännu icke vore möjligt att beträffande kött, fläsk och smör övergå till en friare prisbildning. Under sådana förhållanden ansåg han att lagringsstödet i fråga om dessa varor behövde bibehållas även under nästa regleringsår. Kungl. Maj:t borde emellertid, i likhet med vad som varit fallet under regleringsåret 1950/51, äga befogenhet att begränsa eller slopa detta stöd.

Med hänsyn till att det är ovisst huru länge ifrågavarande lagringsstöd bör bibehållas anser jag att med anvisande av medel för ändamålet bör anstå till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen för nästa regleringsår. Förevarande anslag synes därför böra upptagas med allenast beräknat belopp i riksstatsförslaget för budgetåret 1952/53. I anslutning till nämndens medelsuppskattning synes anslaget därvid böra uppföras med 9 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1952/53 beräkna ett förslagsanslag av 9 000 000 konor.

[111] 31. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	75 000	102 925
1951/52 (statsliggaren s. 805)	63 000	
1952/53 (förslag)	40 000	

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan (skr. 30/8 1951) hemställer om ett till 40 000 kronor sänkt anslag.

Med biträdande av detta äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[112] 32. Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 805)	30 000
1952/53 (förslag)	25 000

Sveriges allmänna hypoteksbank (skr. 20/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 25 000 kronor nedsatt belopp.

Mot förevarande anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[113] 33. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	180 500	181 099
1951/52 (statsliggaren s. 806)	183 200	
1952/53 (förslag)	215 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* (skr. 31/7 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 58 400 kronor enligt följande beräkning.

1. Ny provningsavdelning i Norrland:	Ökning
a) Arvode till ledamöter i provningsnämnd	1 800
b) 1 överassistent i Ce 29	17 076
c) Arvode till 1 montör	7 800
d) Skrivhjälp	3 000
2. Tjänsteförändringar:	
a) 1 provningsingenjör i Ce 21 vid Ultunaavdelningen i st. för 1 arvodestjänst	1 536
b) 1 assistent i Ce 20 vid Alnarpsavdelningen i st. för 1 arvodestjänst	2 216
c) 1 kanslibiträde i Ce 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Cg 8	1 032
3. Löneklassförändringar m. m.	540
4. Rörliga tilläggets höjning	23 400
	58 400

M o t i v. Flertalet av styrelsens yrkanden ha framförts redan i samband med maskinprovningarnas anslagsäskanden för tidigare budgetår.

1. Beträffande motiveringen för förslaget om en Norrlandsfilial vid Röbäcksdalen hänvisas till IX ht 1950 s. 180 under 1. De belopp, som då yrkades för löner och arvoden, ha emellertid i årets anslagsäskande uppräknats med tjugo procent.

2 a. Enligt styrelsens förslag till 1949 års tjänsteförteckningskommitté skulle ifrågavarande tjänst, vars innehavare närmast leder traktorprovningarna, placeras i lönegrad Ca 27. Tjänsten har funnits sedan ett tiotal år tillbaka och det är uppenbart att den kommer att behövas även i framtiden. Styrelsen anser det vara av vikt att på denna tjänst erhålla en väl kvalificerad kraft, som sedan stannar under ej alltför kort tid. Med hänsyn härtill och i avvaktan på tjänsteförteckningskommitténs prövning av styrelsens förslag förordar styrelsen, att tjänsten skall placeras åtminstone i lönegrad Ce 21.

2 b. Styrelsen har haft stora svårigheter att få tillräckligt kompetent arbetskraft på ifrågavarande arvodestjänst, som är lågt avlönad. Även denna tjänst, som funnits inrättad sedan 1936, har i styrelsens förslag till tjänsteförteckningskommittén ansetts böra ändras till en befattning i lönegrad

Ca 27 med benämningen provledare. Till dess förslaget prövats förordar styrelsen att tjänsten skall placeras i lönegrad Ce 20.

2 c. Ifrågavarande kontorsbiträde tjänstgör såsom föreståndarens sekreterare. Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till IX ht 1951 s. 194 under 3 c.

3—4. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk natur.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* understryker ånyo angelägenheten av att frågan om en provningsavdelning i Norrland skall lösas. Den föreslagna uppräkningsavdelningen av Norrlandsfilialens avlöningskostnader finner styrelsen i och för sig befogad. Ökningen av arvoden till ledamöterna i provningsnämnden bör emellertid enligt styrelsen göras beroende av en allmän översyn av jämförliga ledamotsarvoden. Mot förslaget att ändra arvodestjänsterna såsom provningsingenjör och assistent till lönegradsplacerade tjänster har styrelsen intet att erinra. Styrelsen anser dock, att ifrågavarande tjänster med hänsyn till den provisoriska placeringen i 21 respektive 20 lönegraden böra inrättas såsom Cg-tjänster. Den föreslagna ändringen av kontorsbiträdestjänsten till en kanslibiträdestjänst bör slutligen enligt styrelsen bero på de resultat, som 1947 års biträdesutredning kommer att framlägga.

Departementschefen.

Jag är icke för närvarande beredd att tillstyrka inrättandet av en särskild provningsavdelning i Norrland.

Med hänsyn till svårigheten att erhålla tillräckligt kvalificerad kraft till tjänsten såsom provningsingenjör vid Ultunaavdelningen vill jag förorda, att denna tjänst skall placeras i lönegrad Cg 21. Beträffande assistenten vid Alnarpsavdelningen kan jag för närvarande icke föreslå högre placering än i Cg 16. Vid bifall härtill ökar medelsbehovet med 2 200 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslår jag, att medel skola beräknas för utbyte av en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ce 11 och en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Cg 8 mot en kontoristtjänst i lönegrad Ce 13 respektive en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ce 11. Ett genomförande av detta förslag medför en ökning av medelsbehovet med 1 700 kronor.

Vidare bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar m. m. och det rörliga tilläggets höjning uppräknas med 500 respektive 23 400 kronor. Därjämte föranleder den reglering av vissa arvoden, som genomfördes år 1951, att anslaget bör höjas med 3 600 kronor.

Ledamöterna i maskinprovningarnas styrelse uppbära för närvarande resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet samt styrelseordföranden därutöver ett särskilt arvode med 20 kronor för förrättningsdag. I likhet med vad jag föreslagit beträffande ersättningen till bland andra ordförande och ledamöter i styrelserna för högskolorna på jordbrukets område anser jag att från och med nästa budgetår bör utgå dels ett årligt arvode till ordföranden i maskinprovningarnas styrelse, dels ett dagarvode för sammanträdesdag till övriga icke självskrivna ledamöter i

styrelsen. Årsarvodet torde böra bestämmas till 1 200 kronor och dagarvodet till 20 kronor. Anslaget bör vid bifall härtill uppräknas med 400 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med $(2\,200 + 1\,700 + 500 + 23\,400 + 3\,600 + 400 =)$ 31 800 kronor och bestämmas till 215 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. 18 000 (+ 1 400) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 155 000 (+ 9 300) kronor;

rörligt tillägg 42 000 (+ 28 400) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(18\,000 + 155\,000 + 42\,000 =)$ 215 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	18 000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	155 000
3. Rörligt tillägg	42 000

Summa kronor 215 000;

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 215 000 kronor.

[114] 34. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	46 400	53 900
1951/52 (statsliggaren s. 807)	46 400	
1952/53 (förslag)	62 400	

Yrkanden. Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (skr. 31/7 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 35 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Reseersättningar	11 000	
2. Övriga expenser	3 000	
3. Publikationstryck	10 000	
4. Instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel	6 000	

	Anslag	Minskn.
5. Inköp av mindre lastbil	10 000	
6. Inköp av bromsvagn	4 000	
7. Provningsavgifter och inkomst genom försäljning av meddelanden		9 000
	44 000	9 000
	+ 35 000	

8. Därjämte äskar anstaltsstyrelsen medel för byggnadsarbeten och utrustning för provningsavdelningen i Norrland med 500 000 respektive 80 000 kronor.

Motiv. 1, 2 och 4. Ökningarna under dessa punkter hänföra sig med respektive 9 000, 1 000 och 4 000 kronor till den föreslagna Norrlandsavdelningen. Återstående del av höjningarna under respektive poster beror på den kostnadsstegring som inträffat.

3. Yrkandet motiveras med de stegrade tryckningskostnaderna. Utgiftsökningen beräknas emellertid kunna i huvudsak kompenseras genom en höjning av prenumerationspriset för maskinprovningarnas meddelanden.

5. Detta yrkande har återkommit i anstaltsens anslagsäskanden de senaste åren (jfr IX ht 1950 s. 183 punkt 6). Anstaltsstyrelsen framhåller nu, att den större lastbil, som maskinprovningarna disponera vid Ultunaavdelningen, är gammal och snart utsliten. Om det betydande antal körslor, som ej kräva stor lastkapacitet, övertages av en ny, mindre bil, torde den större kunna hållas i drift ytterligare någon tid. Med det antal körslor, som maskinprovningarna numera ha att utföra, och den variation i fråga om lastens art och tyngd som därvid förekommer är det därjämte mest ekonomiskt att använda två bilar av olika lastkapacitet.

6. Ifrågavarande bromsvagn anses behövlig för bestämmandet av dragförmågan hos trädgårdstraktorer med små motoreffekter. De större bromsvagnar, som redan finnas hos anstalten, kunna icke användas för denna uppgift.

7. Minskningen är föranledd av att maskinprovningarnas inkomster under budgetåret 1952/53 på grund av höjda prenumerationspriser beräknas stiga från 71 000 till 80 000 kronor.

8. Motiveringen för ifrågavarande yrkanden återfinnes i IX ht 1950 s. 184 under punkt 10.

Yttrande. Lantbruksstyrelsen tillstyrker anstaltsstyrelsens förevarande anslagsäskanden.

Departementschefen.

Såsom jag anfört under nästföregående punkt är jag icke beredd att föreslå inrättande av en provningsavdelning i Norrland från och med nästa budgetår. Vad beträffar anstaltsstyrelsens förslag i övrigt anser jag mig böra tillstyrka att envar av posterna reseersättningar, övriga expenser samt

instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel skall höjas med 2 000 kronor. Vidare förordar jag, att posten publikationstryck skall uppräknas med 10 000 kronor till 40 000 kronor. Då å andra sidan de särskilda uppbördsmedlen synas kunna ökas med 10 000 kronor, torde anslaget böra minskas med nämnda belopp. Med hänsyn till vad som anförts rörande behovet av en mindre lastbil anser jag mig böra tillstyrka styrelsens förslag om inköp av en sådan bil. Jag förordar sålunda att ett belopp av 10 000 kronor skall anvisas för ändamålet. Däremot är jag icke beredd biträda framställningen om inköp av en bromsvagn.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget för nästa budgetår uppföras med $(46\,400 + 2\,000 + 2\,000 + 2\,000 + 10\,000 + 10\,000 - 10\,000 =) 62\,400$ kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 16 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*:
Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 62 400 kronor.

[115] 35. Bidrag till jordbrukstekniska institutet.

	Anslag
1950/51	250 000
1951/52 (statsliggaren s. 807)	250 000
1952/53 (förslag)	250 000

Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. nr 37; r. skr. nr 272) träffade Kungl. Maj:t avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett jordbrukstekniskt institut. Enligt avtalet, som skall gälla tio år, skulle staten till kostnaderna för institutets verksamhet vid full utbyggnad bidra med 250 000 kronor per år och föreningen med ett årligt belopp av lägst 40 000 kronor. Beträffande de närmare detaljerna rörande institutets organisation och verksamhet m. m. hänvisas till förenämnda proposition nr 37/1945.

Y r k a n d e. *Styrelsen för jordbrukstekniska institutet* (skr. 31/7 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 90 000 kronor till 340 000 kronor. Vidare föreslår styrelsen att anslaget skall uppföras såsom reservationsanslag.

M o t i v. *Institutsstyrelsen* anför att institutets inkomster trots ökade bidrag från näringslivet icke räckt till för att uppväga den fortgående stegringen av löner och omkostnader. Institutet har därför tvungits att sedan år 1949 successivt inskränka sin verksamhet. Nedskärningen har blivit särskilt stark från och med år 1951 på grund av de avsevärda fördyringar som då in-

trätt. I detta läge måste institutet räkna med att statsanslaget skall höjas från och med den 1 juli 1952. Att så sker synes väl överensstämma med innebörden i förutnämnda avtal mellan Kungl. Maj:t och jordbrukstekniska föreningen. I detta utfäster sig nämligen staten att bidra till en verksamhet av åsyftad omfattning samt att härför lämna årliga bidrag.

Till ledning för en beräkning av hur mycket inkomsterna behöva höjas för att institutet skall kunna bedriva sin verksamhet i den omfattning, som åsyftades vid institutets tillkomst år 1945, har verkställt en utredning över ökningen från år 1945 till år 1951 av lönerna samt priserna på de varor och tjänster, som institutet är mest beroende av. Den stat, som på grund av denna utredning samt med stöd av institutets erfarenhet beträffande behovet av personal och förnödenheter uppgjorts för institutets verksamhet under nästa budgetår, slutar på ett belopp av 477 000 kronor medan motsvarande stat för år 1945 uppgick till 345 000 kronor. Beträffande de närmare detaljerna i statförslaget torde få hänvisas till institutets framställning.

Institutet anför vidare att institutets totala inkomster skulle behöva ökas med 49 procent utöver vad som år 1945 beräknades till institutets allmänna verksamhet, för att denna under år 1952 skall kunna bedrivas i samma omfattning som hittills. Emellertid har styrelsen med hänsyn till det statsfinansiella läget icke velat ifrågasätta att statsanslaget skall höjas med så stor procent, d. v. s. från 250 000 till 372 500 kronor. Styrelsen har i stället räknat med en mindre anslagshöjning till 340 000 kronor. Detta möjliggöres därigenom att årsbidragen från det enskilda näringslivet höjts avsevärt. I 1945 års stat är årsanslaget från näringslivet — lämnat genom jordbrukstekniska föreningen — upptaget till minimibeloppet 40 000 kronor. I staten för budgetåret 1952/53 har institutet räknat med dels redan tidigare garanterade årsanslag på 55 000 kronor, dels med övriga årsbidrag från näringslivet på 42 000 kronor. Tillhoppa skulle sålunda under budgetåret 1952/53 årsbidragen från enskilt håll komma att utgå med 97 000 kronor.

Departementschefen.

Den forsknings- och upplysningsverksamhet, som bedrives av institutet, är till stort gagn för utvecklingen på det jordbrukstekniska området. Med hänsyn härtill och på grund av de inträffade kostnadsstegringarna vore det därför i och för sig önskvärt, att denna verksamhet kunde främjas genom ökad anslagsanvisning. I nuvarande läge, då kostnaderna för forsknings- och försöksverksamheten på ett flertal områden måste begränsas, anser jag mig emellertid icke kunna tillstyrka någon uppräknings av statsbidraget. Anslaget torde fördenskull för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 250 000 kronor. Vidare synes anslaget liksom hittills böra uppföras såsom ett obetecknat anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 250 000 kronor.

[116] 36. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	3 000 000	3 498 459	6 927 362
1951/52 (statsliggaren s. 808).	3 000 000		
1952/53 (förslag).....	3 500 000		

Hittills ha sammanlagt 58 000 000 kronor anvisats för detta ändamål. Kungl. Maj:t har den 30 december 1947 uppdragit åt elektrifieringsberedningen att tills vidare med vissa undantag pröva och avgöra ansökningar angående statsbidrag från förevarande anslag.

Elektrifieringsberedningen (skr. 16/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas till 4 000 000 kronor. Såsom motivering härför anför beredningen bland annat följande.

Av det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget — 7 000 000 kronor — äro omkring 1 100 000 kronor fortfarande spärrade. Under budgetåren 1948/49—1950/51 ha anspråken på anslaget utgjort i medeltal 3 500 000 kronor per år. Vid slutet av budgetåret 1950/51 funnos ej slutbehandlade ansökningar motsvarande ett belopp av omkring 1 700 000 kronor.

För innevarande budgetår räknar beredningen med bidragsanspråk på cirka 3 700 000 kronor. De sammanlagda bidragsanspråken fram till den 1 juli 1952 kunna alltså beräknas uppgå till $(1\,700\,000 + 3\,700\,000 =) 5\,400\,000$ kronor. Härav kan endast en del tillgodoses ur beviljade anslag, även om det spärrade beloppet helt får disponeras. De bidragsanspråk, för vars täckande anslagsmedel saknas, skulle sålunda utgöra $(2\,400\,000 - 1\,100\,000 =) 1\,300\,000$ kronor.

Under förutsättning att ansökningar ingivas i oförändrad takt, torde för budgetåret 1952/53 erfordras dels 3 700 000 kronor för att möta nya bidragsanspråk, dels 1 300 000 kronor för att täcka äldre anspråk. Enligt beredningen bör man emellertid räkna med att en del av ansökningarna inkomma för sent för att hinna slutbehandlas under nästa budgetår. Med hänsyn härtill synes anslagsäskandet kunna begränsas till 4 000 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att dåvarande chefen för handelsdepartementet den 23 januari 1943 enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 december 1942 tillsatte en utredning rörande möjligheterna att genom statens medverkan mera planmässigt än hittills trygga landets och särskilt den svenska landsbygdens försörjning med elektrisk kraft. I en den 27 november 1950 dagtecknad skrivelse hemställer utredningen, som antagit namnet *elkraftutredningen av år 1943*, att — i avbidan på de åtgärder, som kunna komma att föranledas av utredningens slutliga förslag — provisoriska åtgärder skola vidtagas för att underlätta en upprustning av distributionsnäten på landsbygden och samtidigt organisatoriskt samordna alltför små detaljdistributionsföretag till ekonomiskt bärkraftiga och även i övrigt lämpliga enheter. I sådant syfte föreslår utredningen i första hand att statsbidrag samt lån ur kraftledningslånefonden skola utgå icke som för närvarande endast för nyelektrifieringar utan även för arbeten på befintliga nät. I fråga om statsbidrag förordar utredningen dessutom, att sådana bidrag

skola kunna tagas i anspråk även för rationaliseringsverksamheten på hit-hörande område. Lån ur kraftledningslånefonden böra enligt utredningen hädanefter kunna utlämnas till varje för ändamålet lämpligt distributionsföretag och på förmånligare villkor än hittills. Det bör därvid åligga en enda myndighet — lämpligen samma organ som beslutar om beviljande av statsbidrag — att pröva låneansökningar. Enligt utredningens förslag skall det vidare uppdragas åt elektrifieringsberedningen att under övergångstiden handha den statliga medverkan i rationaliseringsverksamheten. Denna medverkan bör till en början begränsas till vad som kan åstadkommas på frivillig väg genom förhandlingar eller genom att särskilda villkor knyts till de statliga lånen och bidragen. Utredningen framhåller emellertid att det därjämte finnes vissa möjligheter att tvångsvis avveckla olämpliga företag genom att vägra ny koncession eller ock bevilja ny sådan endast för kortare tid eller under vissa villkor. Med hänsyn till de nya uppgifterna föreslås att antalet ledamöter i elektrifieringsberedningen skall utökas från fyra till sex. För bidrag till upprustning av befintliga distributionsnät på landsbygden erfordras enligt utredningen ett belopp av 3 000 000 kronor för budgetåret 1951/52.

Departementschefen.

För den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten har under ett vart av budgetåren 1948/49—1951/52 anvisats ett anslag av 3 000 000 kronor. Härutöver ha emellertid genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t ställts till förfogande för ett vart av de tre förstnämnda budgetåren 1 000 000 kronor av förut spärrade medel samt för budgetåret 1951/52 återstoden av sagda medel eller omkring 1 100 000 kronor.

Under nästa budgetår torde verksamheten böra fortgå i ungefär samma omfattning som för närvarande. Eftersom spärrade medel icke längre stå till förfogande, synes en viss uppräknings av anslaget böra vidtagas. Då det emellertid finnes skäl att antaga, att, liksom fallet varit de senare åren, en viss reservation kommer att förefinnas vid ingången av nästa budgetår, synes en höjning av anslaget med 500 000 kronor till 3 500 000 kronor vara tillräcklig.

Vad härefter angår elkraftutredningens framställning om provisoriska åtgärder för att, bland annat, underlätta en upprustning av distributionsnäten på landsbygden, har denna fråga aktualiserats genom att till Kungl. Maj:t inkommit besvär över ett av elektrifieringsberedningen meddelat beslut, varigenom ansökan om statsbidrag för sådant ändamål lämnats utan bifall.

Såsom elkraftutredningen framhållit fordras det för att trygga landsbygdens försörjning med elektrisk kraft att åtskilliga distributionsnät upprustas. Då statsbidrag enligt nuvarande grunder icke kan utgå till dylika arbeten har upprustningen emellertid icke kunnat genomföras i tillräcklig omfattning, och det torde otvivelaktigt även förhålla sig så att nätens underhåll icke sällan är eftersatt. Med hänsyn till den mycket stora ekonomiska räckvidden av förslaget torde det emellertid icke vara möjligt att taga ställning

till detsamma, förrän mera konkreta förslag utarbetats rörande de fall, där statsbidrag bör kunna komma i fråga, och grunderna för sådana bidrag ävensom rörande de kostnader, som ett införande av en dylik bidragsverksamhet kan komma att medföra för statsverket. På grund härav är jag icke för närvarande beredd att förordna ett förverkligande av utredningens förslag.

Då genomförandet av en fortsatt elektrifiering stundom kan vara beroende av att ett redan befintligt nät upprustas, torde dock — därest riksdagen icke har något att erinra däremot — Kungl. Maj:t böra äga att i särskilda fall bevilja bidrag från anslaget även för sådant ändamål. Någon höjning av anslaget på grund härav torde icke böra komma i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

[117] 37. Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 808)	24 000
1952/53 (förslag)	24 000

Y r k a n d e. *Hushållningssällskapens förbund* (skr. 4/10 1951) hemställer om ett oförändrat anslag av 24 000 kronor till täckande av kostnaderna för penningpremier åt utställare av prisbelönta djur vid 1952 års lantbruksmöten.

M o t i v. Förbundet anför att under år 1951 avhållits fem lantbruksmöten, för vilka dylika bidrag till penningpremier begärts. Dessa möten ha anordnats av hushållningssällskap eller deras underavdelningar, i två fall i samarbete med andra organisationer. Några av mötena ha dock varit av mindre omfattning. Bidragsansökningarna till dessa möten avse ett belopp av sammanlagt något över 14 000 kronor.

Det är ännu för tidigt att mera bestämt uttala sig om i vilken omfattning lokala lantbruksmöten kombinerade med djurutställningar komma att anordnas under år 1952. Behovet av statsbidrag till penningpremier åt djurutställare är därför svårt att nu fixera, detta även av den anledningen att statsbidrag utgår endast under förutsättning att lokala tillskott av motsvarande storlek lämnas. En preliminär undersökning har emellertid givit vid handen, att man torde kunna räkna med att åtminstone sju sådana möten eller utställningar komma att anordnas av sällskapen eller deras underavdelningar. I jämförelse med innevarande år innebär detta en ökning av antalet lantbruksmöten. Med hänsyn härtill torde även medelsbehovet bli större än under innevarande år. Det erforderliga beloppet synes enligt förbundets mening böra beräknas till 24 000 kronor eller samma belopp som

för budgetåret 1951/52 anvisats för ändamålet. Förbundet anser vidare att fördelningen av bidragsmedlen bör ske enligt oförändrade grunder.

Departementschefen.

Jag biträder förbundets förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 24 000 kronor.

[118] 38. *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.*

	Anslag
1950/51	175 000
1951/52 (statsliggaren s. 808)	175 000
1952/53 (förslag)	200 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund* (skr. 28/7 1951) anhåller — under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1952 — att förevarande anslag för nästa budgetår skall höjas till 405 000 kronor. Av beloppet avses 75 000 kronor för den centrala verksamheten och 330 000 kronor för konsulentverksamheten.

M o t i v. Förbundsstyrelsen framhåller att det för verksamhetens fortbestånd är oundgängligen nödvändigt att förbundet erhåller väsentligt ökade medel. Förbundet likaväl som dess distriktsorganisationer ha till det yttersta sökt undvika en nedskärning av verksamheten. Om anslaget blir oförändrat måste verksamheten emellertid inskränkas. Samhället synes dock ur ekonomisk synpunkt icke vara betjänt av att den praktiskt-teoretiska lantungsverksamheten hämmas i sin utveckling eller till och med minskas av brist på medel.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget skall höjas med 75 000 kronor till 250 000 kronor för att förbundets allmännyttiga verksamhet skall kunna fortgå i någorlunda rimlig omfattning. En dylik höjning är enligt styrelsens mening även berättigad med hänsyn till de allmänna prisstegringarna.

Departementschefen.

Jordbrukarungdomens förbund utför en gagnande verksamhet för att skapa och vidmakthålla studie- och utbildningsintressen hos jordbrukets ungdom. Med hänsyn till nödvändigheten att iakttaga sträng sparsamhet med anslagsbeviljandet finner jag mig emellertid icke kunna tillstyrka en större bidragshöjning än med 25 000 kronor till 200 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

[119] 39. Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	16 000	16 000	—
1951/52 (statsliggaren s. 808).....	30 000		
1952/53 (förslag)	30 000		

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 160 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid att det anslag å 30 000 kronor, som beviljats för innevarande budgetår, ännu är outnyttjat. Vid anslagsberäkningen för nästa budgetår utgår styrelsen från att lån och bidrag komma att sökas för uppförande av två frukt- och köksväxtlagerhus till en byggnadskostnad av sammanlagt 1 900 000 kronor. Förutom redan disponibla 30 000 kronor beräknas därför ett belopp av 160 000 kronor bli erforderligt.

Departementschefen.

Med hänsyn till den återhållsamhet i fråga om byggnadsverksamheten, som i nuvarande läge är nödvändig, kan jag icke tillstyrka att medelsanvisningen under anslaget för nästa budgetår skall bestämmas till högre belopp än som utgår för innevarande budgetår, eller 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[120] 40. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	425 000	399 286
1951/52 (statsliggaren s. 809) ..	675 000	
1952/53 (förslag)	1 150 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer dels att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 1 150 000 kronor, dels att det belopp, inom vars ram under budgetåret 1952/53 bidrag till återbetalning av dylika lån skola få medgivas i samband med beviljande av maskinlån från maskinlånefonden eller utfästelser om bidrag skola få göras, skall fastställas till 1 275 000 kronor. Styrelsen anför därvid i fråga om anslagsberäkningen, att denna verkställt med ledning av de redogörelser för hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond, som inkommit till styrelsen.

Departementschefen.

Jag tillstyrker bifall till lantbruksstyrelsens framställning och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kronor.

[121] 41. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 809)	101 500
1952/53 (förslag)	123 000

Yrkanden. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* (skr. 30/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 42 700 kronor till 144 200 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning
1. Arvode åt en ingenjör för ritningsarbete	10 536
2. Arvode för en montör	7 752
3. Ersättning till extra skrivhjälp	1 500
4. Ersättning till experter och extra personal för specialutredningar	3 000
5. Löneregleringen för chefstjänstemän	2 100
6. Arvodesreglering	5 600
7. Rörliga tilläggets höjning	12 200
	42 688

Motiv. 1. Inom forskningsverksamheten på lantmannabyggnadernas område kräves ett mycket omfattande ritningsarbete. Att för detta arbete använda civilingenjörer eller annan specialutbildad personal är ett dåligt utnyttjande av denna arbetskraft. Därigenom skulle nämligen andra viktiga arbetsuppgifter få åsidosättas för det mera rutinmässiga ritningsarbetet. Föreståndaren och den ene av försöksledarna äro icke ritningsutbildade men behöva i anslutning till byggnadsplaneringsfrågor nästan dagligen rithjälp. Detta medför svårt avbräck i andra arbetsuppgifter för den personal som får utföra ritningsarbetet. Arvodet har beräknats till ett belopp motsvarande lönen i 21 löneklassen i ortsgrupp 3.

2. Anstalten är i synnerligen stort behov av en montör för arbeten med olika byggnadstekniska experiment. Sedan anstalten nu inrett en verkstad på sin försöksgård, ha möjligheterna att bedriva dylika experiment betydligt förbättrats. Samtidigt erfordras emellertid för dessa arbeten en heltidsanställd arbetskraft. Tillfällig arbetskraft är dyr och kan ej anskaffas annat än vid vissa tillfällen. Montören skulle även i viss utsträckning kunna fullgöra vaktmästargöromål, vilket skulle underlätta arbetet för den övriga personalen. Arvodet för montören har satts till ett belopp motsvarande lönen i 14 löneklassen i ortsgrupp 3.

3. Uppräkningen av ersättningen till extra skrivhjälp motiveras med att värdet av denna post, vilken för närvarande uppgår till 2 500 kronor, minskat genom de allmänna löneökningarna.

4. Höjningen av denna post betingas av att anstalten på grund av sin ringa personalstyrka och de ofta komplicerade arbetsuppgifterna icke sällan behöver anlita specialister.

5—7. Ökningen under dessa punkter är huvudsakligen av automatisk karaktär.

Departementschefen.

Vad angår den begärda förstärkningen av personalen med två arvodes-tjänster vill jag erinra om att forskningsanstaltens nuvarande organisation fastställdes så sent som i fjol. Med hänsyn härtill och då sträng återhållsamhet måste iakttagas vid inrättandet av nya tjänster anser jag mig icke kunna förorda styrelsens ifrågavarande förslag. Däremot tillstyrker jag på de skäl, som anstalten anfört, att ersättningen till extra skrivhjälp samt till experter och extra personal för specialutredningar skall uppräknas något. Uppräkningen torde emellertid böra begränsas till 500 respektive 1 000 kronor.

Slutligen torde anslaget i anledning av löneregleringen för vissa chefs-tjänstemän, arvodesregleringen och det rörliga tilläggets höjning böra ökas med respektive 2 100, 5 600 och 12 300 kronor.

För närvarande utgår dels ett arvode å 1 000 kronor för år till anstaltsstyrelsens ordförande, dels ersättningar å 20 kronor för varje sammanträdesdag till samtliga styrelseledamöter utom anstaltens chef. I likhet med vad jag föreslagit beträffande ersättningen till ordförande och ledamöter i styrelserna för vissa andra institutioner på jordbrukets område anser jag att anstaltsstyrelsens ordförande från och med nästa budgetår bör uppbära ett årsarvode av 1 200 kronor men däremot ej särskild ersättning för sammanträdesdag.

Vid bifall till vad i det föregående förordats bör forskningsanstaltens av-löningsanslag uppräknas med 21 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöning till ordinarie tjänsteman 20 700 (+ 2 100) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av
Kungl. Maj:t, 2 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 82 100 (+
7 100) kronor;

rörligt tillägg 18 200 (+ 12 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(20\,700 + 2\,000 + 82\,100 + 18\,200 =)$
123 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	20 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	82 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	18 200
Summa kronor	123 000;

b) till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*:
Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag
av 123 000 kronor.

[122] 42. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 809)	41 500
1952/53 (förslag)	46 500

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* (skr. 30/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 10 000 kronor enligt följande beräkning.

	1951/52	Ökning
1. Publikationstryck	10 000	5 000
2. Försöksomkostnader	10 000	5 000
		10 000

3. Därjämte hemställer anstaltsstyrelsen (skr. 2/11 1951), att delposten övriga expenser skall uppräknas med 3 000 kronor.

M o t i v. 1. Ökningen motiveras med dels att tryckningskostnaderna stigit, dels att ett flertal tidigare utlagda försök nu äro färdiga för publicering.

2. Den föreslagna höjningen betingas av att kostnaderna för byggnadsmaterial ökat väsentligt under senaste året.

3. Uppräkningen av denna post, varifrån huvudsakligen bestridas telefonavgifter, beror på att anstalten inlagt en linjeväljare i de nya institutions-lokalerna på försöksgården. Abonnemangsavgiften härför uppgår till 475 kronor per kvartal eller 1 900 kronor för år. Därjämte beräknas avgifterna för interurbana samtal till något mer än 150 kronor per månad.

Departementschefen.

Jag förordar att envar av posterna publikationstryck och försöksomkostnader skall höjas med 2 000 kronor och att posten övriga expenser skall uppräknas med 1 000 kronor. Anslaget skulle sålunda uppföras med $(41\,500 + 2\,000 + 2\,000 + 1\,000 =)$ 46 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*: *Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 46 500 kronor.

[123] 43. Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar.

Under anslagsrubriken Jordbrukets upplysningsnämnd är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 45 400 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 810.

Y r k a n d e n. *Jordbrukets upplysningsnämnd* (skr. 31/7 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 31 200 kronor till 76 600 kronor. Vid sin anslagsberäkning upptar nämnden emellertid icke några medel för rörligt tillägg till lönerna. De föreslagna ändringarna framgå av följande sammanställning.

	1951/52	Ökning	Minskn.
1. Avlöningar			
a) 1 föreståndare i Ce 31 i st. för sekreterare i Ce 24	11 400	3 000	
b) 1 upplysningskonsulent i Ce 26	—	11 400	
c) 1 kanslibiträde i Ce 11	—	5 500	
d) 1 biträde i Cf 4 i st. för kontorsbiträde i Ce 8	4 800		1 000
e) Ersättning till tillfällig arbetskraft	2 000		2 000
2. Omkostnader			
a) Författarhonorar	10 000	5 000	
b) Prenumeration och litteratur	1 500	500	
c) Tryckningskostnader och bildtjänst	5 400	2 600	
d) Pressvisningar	500	500	
e) Reseersättningar	4 000	1 000	
f) Expenser	3 000	2 000	
g) Kontorsutrustning	—	3 000	
		<u>34 500</u>	<u>3 000</u>
		31 500	

M o t i v. Upplysningsnämnden framhåller att erfarenheten torde ha visat, att en centralt bedriven upplysningsverksamhet är synnerligen välbehövlig. Nämndens verksamhet utgör ett viktigt komplement till den lokala upplysnings- och undervisningsverksamhet, som utövas av hushållningssällskapen, lantbruksnämnderna m. fl. Den behöver emellertid ytterligare utvecklas. De statsanslag som hittills utgått till nämndens verksamhet äro ytterst ringa i proportion till de betydande anslag som årligen anvisas för forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets område. Nämndens primära uppgift är att snabbt bringa resultaten av denna forsknings- och försöksverksamhet till

allmän kännedom. Den starka utvecklingen på det vetenskapliga området och tillkomsten av nya arbetsuppgifter ställer emellertid nu väsentligt större krav på ekonomiska och personella resurser. Resultaten från forsknings-, försöks-, provnings- och kontrollverksamheten få sitt värde för jordbruket först när de genom upplysning nå ut till de praktiska yrkesutövarna. Nämnden anser det icke möjligt att tillfredsställande utföra denna viktiga uppgift utan att anslaget höjes i enlighet med dess förslag.

Nämnden understryker vidare, att den utökning, som dess verksamhet efter hand undergått, nödvändiggör en allvarlig omprövning av personalfrågan. Den omfattande publiceringsverksamheten, redigeringen av årsboken »Svensk Jordbruksforskning» och tidskriften »Försök och Forskning» ävensom utgivningen av upplysningsskrifter kräva för närvarande extra arbetskraft. Dessa arbetsuppgifter, som omfatta manuskript- och korrekturläsning, äro redan så arbetsbetungande, att de mer än väl motivera en utökning av personalen. För att dessutom avlasta sekreterarens arbetsbörda anser nämnden nödvändigt att dels anställa en kvalificerad medhjälpare dels öka kontorspersonalen.

Beträffande motiveringen för de särskilda yrkandena må i övrigt återgivas följande.

1 a. När nämnden började sin verksamhet år 1944 hade man ännu icke klart för sig vilka uppgifter, som kunde komma att åvila nämndens sekreterare. Sedan numera erfarenhet vunnits, kan sekreterarens ställning bedömas bättre och därmed hans löneplacering. Utan att i övrigt vilja ingå på jämförelser finner nämnden, att dess sekreterare närmast bör jämföras med sekreterare i ett hushållningssällskap. Sekreteraren måste nämligen äga en erfarenhet som omspannar stora områden. Han måste dessutom ha förmåga att överblicka en omfattande forsknings- och försöksverksamhet i in- och utlandet samt handha ansvarsfulla press- och publiceringsuppgifter.

1 b. Sekreterarens medhjälpare bör ha kunskaper, motsvarande agronom- eller hortonomexamen, jämte specialisering på publiceringsfrågor. Då personer med dylika kvalifikationer bruka anställas som konsulenter eller lärare vid lantbrukets ungdomsskolor och därvid få en löneplacering motsvarande 26 lönegraden, synes en liknande placering böra förordas vid anställning hos nämnden. Om så icke blir fallet torde nämnden icke kunna erhålla tillräckligt kvalificerad arbetskraft.

1 c—d. För expeditionen och handhavandet av litteraturtjänst, utländsk korrespondens, tidningskontroll, bokföring, diarieföring m. m. behövas två biträden. Med hänsyn till den ökade utlandskontakten och de utländska studiebesökarna är det även nödvändigt att en språkkunnig person är anställd hos nämnden. Nämnden föreslår därför att å nämndens kansli skall finnas dels ett kvalificerat biträde med kanslibiträdes tjänsteställning, dels ett maskinskrivningskunnigt biträde för renskrivning och enklare expeditions-göromål. Då vaktmästare saknas å nämndens expedition, beräknas skrivbiträdet kunna fylla vissa uppgifter, som eljest bruka åvila vaktmästare.

1 e. Denna post beräknas kunna utgå, ifall den föreslagna personalökningen kommer till stånd.

2 a. På grund av penningvärdets förändring kräves nu en höjning av honoraren till författare av artiklar till årsboken samt av diverse artikel- och notismaterial till presstjänsten. Denna del av nämndens verksamhet måste betraktas som en av de viktigaste. Ökade svårigheter att erhålla goda författare har särskilt framträtt under det sista året.

2 b. Yrkandet motiveras med att prenumerationskostnader och kostnader för litteratur på grund av de ökade papperspriserna stigit betydligt.

2 c. Tryckningskostnaderna ha genomgående ökat med cirka 25 procent. Motsvarande prisstegring har inträffat beträffande bildmaterial och framställning av tunnzinksklichéer för presstjänsten. Vidare har det nuvarande anslaget, 5 400 kronor, visat sig otillräckligt för nämndens fortlöpande bildservice. Beloppet har därför måst avsevärt överskridas på bekostnad av andra delposter i staten. Nämnden anser den föreslagna uppräkningsposten nödvändig dels på grund av nyssnämnda prisstegringar dels för att effektivt kunna genomföra den utvidgning av verksamheten, som avses med omorganisationen.

2 d. Pressresor och pressvisningar i nämndens regi ha tillvunnit sig stort intresse. Pressen har ofta uttalat önskemål att flera dylika visningar skola organiseras. Även utländska lantbruksattachéer och tidningskorrespondenter, som äro verksamma inom landet, bruka inbjudas till pressvisningarna, varigenom upplysning om vårt lands jordbruk kan spridas till utlandet.

2 e. Ökningen av denna post motiveras med de stegrade resekostnaderna och de höjda traktamentsersättningarna. Vidare beräknas utgifterna under posten komma att stiga genom att sekreterarens medhjälpare i någon utsträckning kan komma att behöva företaga tjänsteresor. Nämnden anser det föreslagna beloppet vara ett minimum, bland annat med hänsyn till att två av nämndens ledamöter äro bosatta i Skåne och därför ha dryga resekostnader.

2 f. Yrkandet betingas av stegrade priser på kontorsmaterial och förbrukningsartiklar av olika slag samt av ökade telefon- och städningskostnader m. m.

2 g. På grund av den föreslagna utökningen av nämndens personal måste hänsyn tagas till att de nuvarande lokalerna, som redan visat sig vara för trånga (två rum), böra utvidgas något. Därutöver föreslår nämnden, att ett engångsanslag av förslagsvis 3 000 kronor skall upptagas för anskaffande av kontorsutrustning. Beloppet skall användas för inköp av diverse möbler och kontorsmaskiner samt för en telefonanläggning och för att täcka flyttningskostnader.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen* föreslår att ifrågavarande anslag skall höjas till 82 700 kronor. Styrelsen erinrar till en början om att den i sitt yttrande över nämndens anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 föreslog att sekreteraren skulle placeras i lönegrad Ce 28. Statens lönenämnd ansåg sig vid samma tillfälle icke kunna tillstyrka högre lönegradsplacering än Ce 27, till vilket förslag även statskontoret anslöt sig. Med hänsyn till de höga fordringar, som måste ställas på sekreteraren, vore det enligt styrel-

sen i och för sig berättigat att placera befattningen i 31 lönegraden. Emellertid anser styrelsen, att frågan om sekreterarens framtida lönegradsplacering bör prövas först i samband med den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen.

Styrelsen delar upplysningsnämndens åsikt, att nämndens personal behöver förstärkas. Enligt styrelsens mening synes det emellertid vara lämpligare, att övergångsvis inrätta en assistenttjänst i lönegrad Ce 24 i stället för den föreslagna befattningen såsom upplysningskonsulent. Dessutom tillstyrker styrelsen, att medel skola anvisas för avlöande av ett kanslibitråde.

Därest sekreteraren uppflyttas till lönegrad Ce 31 samt de föreslagna assistent- och kanslibiträdestjänsterna inrättas, skulle medelsbehovet till nämndens avlöningar för nästa budgetår uppgå till i runt tal 45 000 kronor.

Styrelsen tillstyrker att posterna pressvisningar, reseersättningar och expenser skola höjas med de belopp nämnden föreslagit. Uppräkningen av posterna författarhonorar, prenumeration och litteratur samt tryckningskostnader och bildtjänst bör enligt styrelsen begränsas till respektive 3 000, 300 och 1 600 kronor. Därast de föreslagna assistent- och kanslibiträdestjänsterna komma att inrättas, tillstyrker styrelsen att ett engångsanslag av 3 000 kronor skall anvisas för inköp av kontorsutrustning.

I nämndens statförslag för nästa budgetår har nämnden icke upptagit något belopp för influtna prenumerationsavgifter. Styrelsen föreslår att denna inkomstpost skall upptagas med 600 kronor. Beräkningen innebär i förhållande till de uppskattade inkomsterna för budgetåret 1951/52 en inkomstminskning med 400 kronor.

Departementschefen.

Sedan upplysningsnämnden började sin verksamhet år 1944 har denna efter hand utvidgats. Denna utveckling har medfört ökade arbetsuppgifter för dess personal. I särskilt hög grad ha de fordringar skärpts, som måste ställas på sekreterarens arbets- och organisationsförmåga. Det kan därför anses motiverat att sekreterarens löneställning omprövas. Vid behandlingen av nämndens anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 föreslog statens lönenämnd att sekreteraren skulle placeras i lönegrad Ce 27. Statskontoret biträdde lönenämndens förslag. Då den lönegradsplacering, som lönenämnden föreslagit, synes vara väl avvägd förordar jag, att sekreteraren skall placeras i lönegrad Ce 27. Kungl. Maj:t torde böra inhämta riksdagens bemyndigande att fastställa personalförteckning för jordbrukets upplysningsnämnd i enlighet härmed.

Vad beträffar upplysningsnämndens förslag om personalförstärkning anser jag mig icke kunna biträda detta i vidare mån än att jag förordar att posten ersättning åt tillfällig arbetskraft skall höjas med 1 000 kronor till 3 000 kronor.

I fråga om återstående poster, under vilka upplysningsnämnden begärt höjningar, vill jag föreslå att anslaget på grund av de allmänna prisstegringarna skall höjas med sammanlagt 5 000 kronor.

Upplysningsnämndens ordförande och ledamöter uppbära för närvarande ersättning med 20 kronor för varje sammanträdesdag samt ordföranden därutöver ett särskilt arvode å 1 000 kronor för år. I likhet med vad jag föreslagit beträffande ersättningen till ordförande och ledamöter i styrelserna för vissa andra institutioner på jordbrukets område anser jag att till nämndens ordförande från och med nästa budgetår bör utgå årsarvode med 1 200 kronor men däremot ej särskild ersättning för sammanträdesdag.

Vad angår medelsanvisningen till upplysningsnämnden föranleder ett bifall till förslaget om sekreterarens lönegradsplacering att det anslag, som hittills anvisats för ändamålet, bör uppdelas i ett avlönings- och ett omkostnadsanslag. Under förstnämnda anslag synes böra anvisas medel till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, till avlöningar till icke-ordinarie personal samt till rörligt tillägg. Från anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, böra därvid bestridas arvode åt ordföranden och ersättningar åt ledamöter i nämnden. Från anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal böra utgå avlöningskostnaderna till sekreteraren och kontorsbiträdet samt ersättningar åt tillfällig arbetskraft m. m. För nämnda ändamål torde under ifrågavarande poster böra beräknas respektive 2 500 kronor och 22 000 kronor. Till rörligt tillägg slutligen synas böra beräknas 7 000 kronor. Under rubriken Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar bör alltså för budgetåret 1952/53 anvisas ett förslagsanslag av $(2\,500 + 22\,000 + 7\,000 =)$ 31 500 kronor.

Med hänsyn till vad i det föregående förordats bör under rubriken Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av sammanlagt 29 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för användningen av omkostnadsanslaget.

Ett bifall till mina förslag innebär en anslagshöjning med 16 500 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Under återopande av vad i det föregående anförts hemställer jag under förevarande anslagspunkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för jordbrukets upplysningsnämnd i enlighet med vad jag i det föregående föreslagit;

b) godkänna följande avlöningsstat för jordbrukets upplysningsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	22 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 000

Summa kronor 31 500;

c) till *Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 31 500 kronor.

[124] 44. *Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader.* Under åberopande av vad jag under föregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 29 400 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering.

[125] 1. Bidrag till jordbrukets rationalisering.

	Anslag	Nettoutgift ¹	Reservation vid budgetårets utgång	Odisponerad behållning vid budget- årets utgång
1949/50	18 000 000	4 385 917	30 127 963	13 000 000
1950/51	11 500 000	6 394 284	35 233 680	9 790 000
1951/52 (statsliggaren s. 811)...	9 500 000			
1952/53 (förslag)	15 000 000			

Till täckande av medelsbehovet för ifrågavarande bidragsverksamhet har under såväl budgetåret 1950/51 som innevarande budgetår förutom de anvisade beloppen å 11 500 000 respektive 9 500 000 kronor beräknats stå till förfogande en reservation å 7 500 000 kronor. Av det belopp å 17 000 000 kronor, som sålunda totalt beräknats skola disponeras under innevarande budgetår, ha 2 500 000 kronor avsetts för bidrag till yttre rationalisering och 14 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 17 500 000 kronor. Av detta belopp jämte en reservation å omkring 1 500 000 kronor, som beräknas komma att föreligga å anslaget vid ingången av budgetåret 1952/53, eller tillhopa 19 000 000 kronor, avses 2 500 000 kronor för bidrag till yttre rationalisering och 16 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m. Styrelsen hemställer vidare om sådan ändring av bidragsbestämmelserna, att bidrag i vissa fall skola kunna lämnas till täckande av de kostnader för revision och omläggning av fasta anläggningar, som föranledas av fastighetsreglering. Till stöd för sina framställningar anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1950/51 ha beviljats statsbidrag till *yttre rationalisering* med 558 000 kronor. Av det för innevarande budgetår disponibla beloppet har lantbruksstyrelsen till lantbruksnämnderna anvisat 1 935 000 kronor. Enligt styrelsens mening torde behovet av medel för ändamålet komma att öka. Även för budgetåret 1952/53 synes emellertid ett belopp av 2 500 000 kronor vara tillräckligt.

Enligt de nuvarande bidragsbestämmelserna kunna bidrag utlämnas vid omregleringsföretag exempelvis för gårdsflyttningar. För att man skall nå en tillfredsställande lösning särskilt vid stora eller komplicerade omregleringsföretag kan även en revision av vägnätet bli nödvändig. Dessutom kunna anläggningar för vattenavledning, vatten- och elkraftsförsörjning m. m. behöva omflyttas. I de fall då omreglering genomföres genom att lantbruksnämnden förvärvar hela regleringsområdet kan nämnden vidtaga erforderliga dispositioner. Vid omreglering på annat sätt har lantbruksorganisationen däremot icke någon möjlighet att ekonomiskt medverka till omläggning av fasta anläggningar, utom beträffande diken och, som förut nämnts, byggnader. Då

¹ Beloppen avse utbetalade bidrag. Beviljade bidrag uppgingo under budgetåren 1949/50 och 1950/51 till 13 946 000 respektive 14 707 000 kronor.

omreglering sker genom laga skifte eller ägoutbyte, kan statsbidrag beviljas bl. a. till sådan utflyttning och sådan väganläggning, som föranletts av skiftet respektive ägoutbytet. Möjlighet bör enligt styrelsens mening finnas att lämna ekonomiskt stöd oavsett om omregleringen genomföres genom laga skifte eller ägoutbyte eller genom överlåtelse med därpå följande avstyckning, sammanläggning etc. eller genom kombination av olika sådana medel. I detta syfte torde en ändring av eller ett tillägg till 9 § rationaliseringskungörelsen erfordras.

Bidragsgivningen till *inre rationalisering*, däri inbegripet bidrag till byggnad av odlingsvägar i Norrland och Dalarna samt länsstyrelsernas kostnader för uppsikt å jordbruk, bestämdes för budgetåret 1950/51 till högst 14 500 000 kronor. Även för 1951/52 stå 14 500 000 kronor till förfogande för detta ändamål. På grund av penningvärdets förändring kommer detta att innebära en väsentlig minskning av den faktiska verksamheten under innevarande budgetår. För att hålla verksamheten på samma nivå som tidigare skulle enligt styrelsens beräkningar behövas 16 500 000 kronor.

För budgetåret 1952/53 kan medelsbehovet för inre rationalisering — om verksamhetens omfattning skall hållas oförändrad i förhållande till budgetåren 1949/50 och 1950/51 — likaledes uppskattas till 16 500 000 kronor. Av detta belopp beräknas 3 000 000 kronor till dikning och täckdikning, 6 100 000 kronor till betesförbättring, stenröjning, nyodling m. fl. jordförbättringsåtgärder, 7 000 000 kronor till ekonomibyggnader och andra fasta anläggningar samt 400 000 kronor till särskilda ändamål, nämligen 10 000 kronor till kostnaderna för länsstyrelsernas syneförrättningar i samband med uppsikt å jordbruk ävensom 390 000 kronor till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna. För sistnämnda ändamål ha under innevarande budgetår anvisats 250 000 kronor. Behovet av bidrag beräknas avsevärt överstiga detta belopp. Lantbruksnämnderna ha sålunda anhållit om sammanlagt 711 000 kronor för ändamålet. I avvaktan på resultatet av pågående översyn av bestämmelserna om statsbidrag till vägföretag anser sig lantbruksstyrelsen dock icke böra hemställa om högre anslag än som behövs för att tillgodose de mest angelägna behoven.

För bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. under budgetåret 1952/53 skulle sålunda enligt lantbruksstyrelsens förslag behövas sammanlagt $(2\,500\,000 + 16\,500\,000 =)$ 19 000 000 kronor. Styrelsen beräknar emellertid, att en reservation å 1 657 000 kronor skall komma att föreligga å anslaget vid utgången av budgetåret 1951/52. Med hänsyn härtill har styrelsen ansett till fyllest, att ett belopp av $(19\,000\,000 - 1\,657\,000 =)$ i runt tal 17 500 000 kronor anvisas under anslaget för budgetåret 1952/53.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla en av *Hushållningssällskapens förbund* i skrivelse den 5 oktober 1951 gjord framställning rörande statsbidrag för anordnande av gemensamhetsbeten för nötkreatur. I framställningen, som föranletts av ett av Norrbottens läns hushållningssällskap framlagt förslag, erinras inledningsvis om tidigare gällande bestämmelser angående statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Enligt dessa bestämmelser kunde betesförbättringsbidrag utlämnas icke endast till enskilda jordbrukare för anläggande av beten för egna djur utan även till hushållningssällskap, enskild person, bolag eller förening för anordnande av sambete. Vidare erinrar förbundet om att bidrag av statsmedel enligt särskilda bestämmelser kunna utgå till anläggande och underhåll av fårsam-

bete samt gemensamhetsbeten för unghästar av nordsvensk ras. Förbundet anser gemensamhetsbeten, som anordnats i första hand för ungdjur, vara av stor betydelse även för nötkreatursskötselns riktiga utveckling. Särskilt inom områden med övervägande mindre jordbruk föreligger ofta brist på lämplig jord för anläggande till rimliga kostnader av kulturbeten. För dessa områden skulle säkerligen mångenstädes en god lösning kunna ernås genom anordnande av gemensamhetsbeten. För att nedbringa kostnaderna böra tidigare gällande bestämmelser om statsbidrag återinföras och därjämte bör statsbidrag utgå till täckande av utgifterna för underhåll av betet. Bidrag för ändamålet bör kunna utgå till såväl hushållningssällskap och särskild betesförening som enskild person.

Slutligen torde jag under förevarande anslagspunkt få anmäla en framställning av *lantbruksstyrelsen* (skr. 14/11 1951) om ändring av gällande bestämmelser rörande maximeringen av statsbidrag för uppförande eller förbättring av ekonomibyggnader och andra fasta anläggningar för jordbruksdriften. Dylikt bidrag kan nu utgå med 25 procent av den godkända kostnaden upp till ett sammanlagt belopp av 10 000 kronor och 15 procent av överskjutande kostnad. Dock får statsbidrag för ifrågavarande åtgärder normalt för en och samma brukningsdel icke utgå med mer än 5 000 kronor. Lantbruksstyrelsen föreslår, att nämnda maximibelopp skola höjas till 15 000 respektive 8 000 kronor. Till stöd för framställningen anför styrelsen i huvudsak följande.

Sedan bidragsnormerna fastställdes år 1947 (prop. nr 75/1947) ha byggnadskostnaderna undergått en kraftig stegring. Det av statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader uppgjorda byggnadskostnadsindex (riksindex för ekonomibyggnader) har sålunda sedan nämnda år stigit med cirka 50 procent för en stenbyggnad och cirka 65 procent för en träbyggnad eller med i genomsnitt cirka 60 procent (vägt medeltal), varav cirka 40 procent sedan den 1 juli 1950.

Om statsbidragen skola tjäna sitt syfte att utgöra en stimulans till sådana förbättringsåtgärder, som befinnas lämpliga och önskvärda, är det oundgängligen nödvändigt att en höjning av det maximala bidragsbeloppet kommer till stånd. I praktiken har det visat sig, att man för att kunna åstadkomma rationella och lämpliga byggnader i flera fall har önskat eller måst överskrida nuvarande maximibelopp å 5 000 kronor.

På grund av de stigande byggnadskostnaderna under innevarande år har antalet ansökningar minskat något redan under första halvåret 1951. Tendensen tycks vara, att antalet ansökningar fortsätter att sjunka. Den höjning av maximala bidraget som föreslås behöver därför icke innebära att den totala medelsåtgången ökas. Möjlighet finnes även att skärpa kraven på rationaliseringsåtgärder för ekonomibyggnader, om medelsåtgången skulle tendera att bli för stor.

Departementschefen.

Vad först angår lantbruksstyrelsens förslag om att statsbidrag i enlighet med bestämmelserna om bidrag för yttre rationaliseringsåtgärder i vissa fall skall få utgå till omlägningsåtgärder, som föranledas av fastighetsreglering, kan jag i stort sett ansluta mig till de synpunkter som styrelsen an-

fört. Den nuvarande utformningen av bidragsbestämmelserna synes emellertid ge tillräckliga möjligheter att beakta även sådana fall, som styrelsen berört. Någon författningsändring på denna punkt är därför enligt min mening icke erforderlig.

Vad därefter gäller frågan om en ändring av bestämmelserna om maximering av statsbidrag till uppförande eller förbättring av ekonomibyggnader m. m. vill jag erinra om att de nuvarande bestämmelserna tillkommo år 1947 i samband med att beslut fattades angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken. I propositionen nr 75 till sagda års riksdag framhöll dåvarande chefen för jordbruksdepartementet att de där föreslagna bestämmelserna på förevarande område — vilka överensstämde med dem som sedermera fastställdes av riksdagen — borde omprövas, därest byggnadskostnaderna skulle förändras mera avsevärt i förhållande till den då rådande nivån. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag att den kraftiga stegring av byggnadskostnaderna, som ägt rum sedan dess, motiverar en ändring av maximeringsreglerna. Jag ansluter mig därför till lantbruksstyrelsens förslag, dock med den jämkningen att det maximibelopp, till vilket statsbidrag för här ifrågavarande åtgärder normalt skall få uppgå för en och samma brukningsdel, synes böra bestämmas till 7 000 kronor. I anslutning härtill bör maximala bidragsbeloppet för ekonomibyggnader till sambruksförening och sammanslutning för drivande av andelsladugård höjas från nuvarande 200 kronor per har till 280 kronor per har.

Vidare torde jag här få upptaga det förslag, som Hushållningssällskapens förbund framfört angående bidrag till gemensamhetsbeten för nötkreatur. Jag vill därvid framhålla, att jag finner de av förbundet anförda synpunkterna vara värda beaktande. Bidrag bör sålunda enligt min mening kunna utgå även för anordnande av gemensamhetsbeten för nötkreatur. Däremot kan jag ej förorda att bidrag skall utgå jämväl för täckande av kostnaderna för underhåll av dylik betesanläggning.

Vid bifall till vad nu föreslagits torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga författningsbestämmelser.

Vad därefter angår beräkningen av medelsbehovet under anslaget torde först böra erinras, att för innevarande budgetår disponeras sammanlagt 17 000 000 kronor för bidrag till de med anslaget avsedda ändamålen. Av detta belopp ha 2 500 000 kronor beräknats för bidrag till yttre rationalisering och 14 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. Av den föregående redogörelsen framgår att lantbruksstyrelsen räknar med att det för yttre rationalisering avsedda beloppet kommer att förslå för ändamålet även om anspråken på bidrag till denna verksamhet komma att öka. I fråga om den inre rationaliseringen däremot anser styrelsen, att en bidragsram å 14 500 000 kronor på grund av de kostnadsstegringar, som inträffat, icke är tillräcklig för att verksamheten skall kunna upprätthållas i oförändrad omfattning. Härför skulle enligt styrelsens beräkningar erfordras omkring 16 500 000 kronor.

Med utgångspunkt från nu anförda förhållanden har lantbruksstyrelsen

för nästa budgetår räknat med en total anslagsram av 19 000 000 kronor, därav 2 500 000 kronor för yttre rationalisering samt 16 500 000 kronor för inre rationalisering. Enligt mitt förmenande bör emellertid anslagsramen för nästa budgetår bibehållas vid ett oförändrat belopp av 17 000 000 kronor. Därav böra liksom innevarande budgetår i första hand 2 500 000 kronor avses för bidrag till yttre och 14 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. I likhet med vad som nu gäller bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka den föreslagna fördelningen av anslaget, om förhållandena föranleda därtill. Likaså torde även ur nästa budgetårs anslag av de medel, som avsetts för verksamheten för inre rationalisering, få disponeras högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna. I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra vidare av nämnda medel få användas intill 10 000 kronor till kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk. För sistnämnda ändamål har för innevarande budgetår beräknats ett belopp av högst 50 000 kronor.

Då jag anser att den reservation å anslaget, som kan beräknas föreligga vid innevarande budgetårs slut, bör kunna uppskattas till 2 000 000 kronor, skulle vid bifall till vad jag nyss förordat medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1952/53 kunna beräknas till (17 000 000 — 2 000 000 =) 15 000 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 000 kronor.

[126] 2. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	50 000	1 395
1951/52 (statsliggaren s. 811) ..	50 000	
1952/53 (förslag)	50 000	

För innevarande budgetår kan statlig kreditgaranti beviljas för lån avseende jordbrukets yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, för lån till jordbrukets inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt för jordbruksegnahemslån intill ett belopp av 25 000 000 kronor. Kungl. Maj:t äger rätt att, om förhållandena ge anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning. Lånegaranti må vidare beviljas för driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) föreslår, att man i avvaktan på vidare erfarenhet i fråga om medelsåtgången skall upptaga anslaget till täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti med oförändrat belopp. Styrelsen hemställer vidare att statlig kreditgaranti under budgetåret

1952/53 skall få beviljas dels för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, för lån för inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt för jordbruksegnahemslån intill ett belopp av 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena ge anledning därtill, medge jämkning i denna fördelning, dels ock för driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor. Dessutom föreslår styrelsen, att amorteringstiden för driftslån, vilken enligt nu gällande föreskrifter kan bestämmas till högst 10 år, skall kunna utsträckas till 15 år.

Angående beräkningen av de garantibelopp, som föreslagits för lån till yttre och inre rationalisering samt jordbruksegnahemslån anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1950/51 har garanti för lån till yttre rationalisering lämnats till ett sammanlagt belopp av cirka 4 500 000 kronor, vilket innebär en ökning från budgetåret 1949/50 med 1 000 000 kronor. För innevarande budgetår ha lantbruksnämnderna tills vidare medgivits bevilja garantier för lån å sammanlagt högst 6 175 000 kronor. Även om behovet av kreditgaranti för lån till yttre rationalisering kan väntas öka under budgetåret 1952/53, torde det dock icke komma att överstiga 10 000 000 kronor.

För lån till inre rationalisering har under föregående budgetår beviljats kreditgaranti med ett belopp av cirka 9 000 000 kronor. För innevarande budgetår beräknas behovet av dylik garanti till omkring 12 000 000 kronor. Behovet under budgetåret 1952/53 kan väntas öka något, men torde icke komma att överstiga 15 000 000 kronor.

I fråga om jordbruksegnahemslån har under budgetåret 1950/51 kreditgaranti beviljats med 21 600 000 kronor. För budgetåret 1951/52 ha lantbruksnämnderna tills vidare medgivits bevilja garantier för lån å sammanlagt 18 000 000 kronor. Styrelsen räknar med att behovet av kreditgaranti för jordbruksegnahemslån under nästkommande budgetår icke kommer att överstiga 20 000 000 kronor.

I anslutning till nyssnämnda beräkning har lantbruksstyrelsen redovisat vissa erfarenheter av långivningen till förvärv av jordbruksegnahem. Här- om anföres i huvudsak följande.

De goda lånemöjligheter, som den statliga verksamheten på detta område erbjuder även under ett åtstramat läge på kreditmarknaden, locka lätt en del jordbruksintresserade personer, vilka överskatta sin förmåga att driva ett eget jordbruk, till mindre välbetänkta fastighetsförvärv. Svårigheter uppstå även, då en person med ringa erfarenhet som egen företagare och utan eget startkapital förvärvar en så svag fastighet, att det är tveksamt, om den har möjlighet att bestå på längre sikt. Det synes på en del håll ha förekommit i alltför stor utsträckning, att lånegaranti lämnats till förvärv av sådana svaga fastigheter. Ett flertal lantbruksnämnder ha också anmält, att de i fortsättningen nödgas vara mera återhållsamma vid beviljandet av kreditgarantier till jordbruksegnahem.

Om sålunda en mera restriktiv inställning i vissa fall är påkallad, är det emellertid i vissa andra fall önskvärt med en mindre snäv tillämpning av gällande bestämmelser än hittills. Detta gäller vid förvärv av fastigheter, som äro större än vad som minst anses behövt för att de skulle kunna hänföras till bärkraftiga jordbruk. I sådana fall torde i praxis lånegaranti ha förekommit i mycket liten utsträckning. Enligt styrelsens mening bör man emellertid, exempelvis då ett eller flera syskon önska utlösa medarvingar

till en jordbruksfastighet eller då en arrendator vill friköpa en arrendefastighet, i regel icke tveka att bevilja lånegaranti för förvärv av fastigheter av upp till tvåfamiljsjordbruks storlek.

Vad angår garantibeloppet för driftslån samt förslaget om utsträckning av amorteringstiden för dessa lån anför lantbruksstyrelsen huvudsakligen följande.

Under budgetåret 1950/51 har för driftslån tagits i anspråk ett belopp av 6 400 000 kronor. För budgetåret 1951/52 ha lantbruksnämnderna tills vidare medgivits bevilja garantier å sammanlagt 5 000 000 kronor. Då låneformen under nästa budgetår torde komma att anlitas i ungefär samma omfattning som tidigare, anser styrelsen tillräckligt om garanti får beviljas för 6 000 000 kronor. Liksom i fråga om jordbruksegnahemslån ha lantbruksnämnderna ansett sig böra iakttaga viss återhållsamhet vid beviljandet av garanti för driftslån.

Behovet av längre amorteringstid har gjort sig kännbart särskilt i fråga om driftslån till sambruksföreningar. Någon begränsning av det lånebelopp, som må beviljas för sådant ändamål, finnes icke. Med nuvarande priser på inventarier komma därför dessa lån för de relativt stora brukningsenheter, som det här blir fråga om, att uppgå till betydande belopp. Hittills har beviljats garanti för ett sådant lån, vilket uppgår till 150 000 kronor. Vid kalkylering beträffande ett jordbruksföretag måste alltid beaktas, att skörderesultatet vissa år, kanske vart tredje eller fjärde, blir dåligt eller i varje fall under medelmåttan. Vid ett företag av så pass stor omfattning som ett föreningsjordbruk måste ha och där brukaren får antagas vara helt beroende av upplånat kapital, kunna de ekonomiska konsekvenserna av ett dåligt skörderesultat ett år bli katastrofala. Det synes därför vara skäl att öka amorteringstiden för dylika driftslån för att mildra inverkan i ekonomiskt avseende av en dålig skörd. Behov av en förlängd amorteringstid har delvis av samma skäl om också icke med samma styrka gjort sig gällande i fråga om driftslån till enskilda jordbrukare.

Departementschefen.

I fråga om kreditgarantiens omfattning föreslår lantbruksstyrelsen oförändrad ram såvitt angår lån för yttre och inre rationalisering. Häremot har jag icke något att erinra. Beträffande garantibeloppen för jordbruksegnahemslån och driftslån föreslås en minskning från 25 000 000 respektive 8 000 000 kronor till 20 000 000 respektive 6 000 000 kronor. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört rörande den beräknade medelsåtgången och med beaktande jämväl av att en viss försiktighet i kreditgivningen synes nödvändig i nuvarande läge, kan jag biträda förslaget även i denna del. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena ge anledning därtill, medge jämkning i fördelningen av maximibeloppen beträffande lån för yttre och inre rationalisering samt beträffande jordbruksegnahemslån.

Lantbruksstyrelsen har vidare ifrågasatt en förlängning av amorteringstiden för driftslån. I betraktande av bland annat den förslitning, som inventarierna äro underkastade, är det emellertid enligt min mening av vikt, att amorteringstiden för dessa lån ej är för lång. Härtill kommer, att de lånbeviljande myndigheterna redan enligt nu gällande bestämmelser ha möjlighet att i

särskilda fall medge längre amorteringstid än 10 år. Jag anser mig på grund av det nu anförda ej kunna biträda styrelsens förslag på denna punkt.

Vad angår beräkningen av medelsbehovet för täckande av eventuella förluster på grund av lämnad kreditgaranti kan jag ansluta mig till lantbruksstyrelsens förslag, att för nästa budgetår skall anvisas ett oförändrat anslag av 50 000 kronor.

Jag torde slutligen få till behandling upptaga en fråga om räntan å vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m. 1951 års riksdag (IX ht 1951, p. 129, s. 214) medgav dels att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, finge för åren 1951 och 1952 nedsättas till 3,6 procent, dels ock att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan finge, i den mån köpeskillingen förräntades enligt enahanda grunder, som gällt eller gällde för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1951 och 1952 utgå efter 3,6 procent. Motsvarande medgivande torde nu böra inhämtas av riksdagen även beträffande åren 1953 och 1954. Därest riksdagen bifaller detta förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de författningsbestämmelser, som därvid bli erforderliga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

b) medgiva, att under budgetåret 1952/53 statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor samt jordbruks-egnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, *dels* driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor;

c) medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, må för åren 1953 och 1954 nedsättas till 3,6 procent;

d) medgiva, att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1953 och 1954 utgå efter 3,6 procent.

[127] 3. Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder
m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	300 000	295 851
1951/52 (statsliggaren s. 811) ..	285 000	
1952/53 (förslag)	270 000	

Fullmäktige i riksbanken (skr. 27/9 1951) hemställa, att anslaget för budgetåret 1952/53 skall upptagas med ett till 270 000 kronor sänkt belopp. Rörande beräkningen av anslaget anföra fullmäktige, bland annat, att den större rutin, som riksbankens personal förvärvat på området, i någon mån synes ha nedbringat arbetet per lån. Den minskning av förvaltningsutgifterna, som härigenom uppstår, torde å andra sidan icke uppväga de ökade löne-kostnaderna. Med hänsyn till en rationaliseringsutredning, som pågår inom riksbanken, ha fullmäktige emellertid för närvarande icke ansett sig böra äska någon höjning av ersättningen per lån utan de föreslå, att riksbanken skall tillerkännas en ersättning med oförändrat tre kronor 50 öre per lån. Då antalet utestående lån vid utgången av kalenderåret 1952 uppskattas till cirka 76 000 mot 81 000 vid utgången av kalenderåret 1951 beräknas den riksbanken tillkommande ersättningen till $(76\,000 \times 3:50 =)$ 266 000 eller i avrundat belopp 270 000 kronor.

Departementschefen.

Jag har icke något att invända mot det av fullmäktige framlagda förslaget, att ersättningen för nästa budgetår skall utgå enligt oförändrade grunder. Då jag även biträder fullmäktiges beräkning i övrigt av anslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 270 000 kronor.

[128] 4. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	10 000	7 351
1951/52 (statsliggaren s. 811) ..	10 000	
1952/53 (förslag)	10 000	

I enlighet med förslag av *lantbruksstyrelsen* (skr. 24/8 1951) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[129] 5. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	950 000	798 995
1951/52 (statsliggaren s. 811) ..	1 200 000	
1952/53 (förslag)	1 500 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 400 000 kronor ställts till lantbruksstyrelsens och 800 000 kronor till domänstyrelsens förfogande. Av sistnämnda belopp må disponeras högst 650 000 kronor till andra med ifrågavarande verksamhet förenade kostnader än avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* och *domänstyrelsen* ha i skrivelser den 24 respektive den 23 augusti 1951 beräknat medelsbehovet för nästa budgetår under förevarande anslag till (1 500 000 + 1 300 000 =) 2 800 000 kronor. Domänstyrelsen hemställer vidare, att av det av styrelsen äskade anslaget å 1 300 000 kronor ett belopp av 200 000 kronor avseende avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter skall anvisas såsom förslagsanslag. Återstoden föreslås skola anvisas såsom reservationsanslag.

Såsom skäl för det ökade medelsbehovet åberopar *lantbruksstyrelsen* till en början 1950 års riksdagsbeslut om s. k. byggnadshjälp åt innehavare av lägenheter, som icke bli omförda till norrländska fjällägenheter, samt om avträdesersättningar och flyttningsbidrag. Vidare åberopas kostnaderna för istandsättning av sådana äldre lägenheter som skola överföras till norrländska fjällägenheter. Styrelsen beräknar att cirka 300 äldre lägenheter komma att överföras till norrländska fjällägenheter för en kostnad av i genomsnitt omkring 25 000 kronor. Då arbetet förutsatts skola fullföljas under en femårsperiod skulle den genomsnittliga årskostnaden bli omkring 1 500 000 kronor. I övrigt anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande rörande beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår.

Lantbruksnämnderna ha beräknat anslagsbehovet för innevarande och nästa budgetår till 2 937 300 kronor. Då för innevarande budgetår anvisats 400 000 kronor skulle för budgetåret 1952/53 erfordras i runt tal 2 500 000 kronor. Det hade varit önskvärt, att det arbetsprogram, som lantbruksnämnderna tänkt sig kunna genomföra före den 1 juli 1953, hade i ungefär lika omfattning kunnat fördelas på innevarande och nästa budgetår. Då för innevarande budgetår anvisats endast 400 000 kronor kan emellertid icke mer än en ringa del av vad som planerats för det närmaste budgetåret komma till utförande. Inom samtliga de ifrågavarande länen är behovet stort av en snar sanering av det i allmänhet mycket dåliga byggnadsbeståndet. Det torde även böra erinras om att riksdagens revisorer i sin år 1950 avlämnade berättelse uttalat, att de icke velat ifrågasätta annat än att den år 1947 beslutade upprustningen av ifrågavarande lägenheter borde genomföras planenligt och att det på grund av byggnadsbeståndets på många håll synnerligen bristfälliga skick vore angeläget, att upprustningen komme till utförande utan onödigt dröjsmål. Med hänsyn till att oförutsedda omständigheter kunna komma att fördröja genomförandet av arbetsprogrammet, torde

någon begränsning av det för budgetåret 1952/53 beräknade anslagsbehovet kunna göras. Då åtskilliga förarbeten torde kunna utföras redan under innevarande budgetår, bör dock anslagsbehovet för verksamheten icke beräknas till lägre belopp än 1 500 000 kronor.

Domänstyrelsen anför att av det av styrelsen äskade beloppet, 1 300 000 kronor, 825 000 kronor avses till byggnadshjälp, 100 000 kronor till bidrag till jord- och betesförbättring, 50 000 kronor till bidrag till vattenförsörjning, 60 000 kronor till vissa övriga bidrag, 25 000 kronor till kostnader för diken och vägar, 20 000 kronor till byggnadssakkunnig hjälp, 20 000 kronor till skatter samt 200 000 kronor till avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter. Styrelsen åberopar samma skäl för framställningen som i fjolårets anslagsäskanden (IX ht 1951 s. 217). Dessutom betonas att ett stort och trängande behov av medel föreligger för verksamheten bland annat av sociala skäl och med hänsyn till nödvändigheten av att arbetskrafttillgången på skogarna skall tryggas. Lokalförvaltningarna ha beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till omkring 2 200 000 kronor. Styrelsen vitsordar att de begärda medlen äro behövliga i verksamhetens nuvarande stadium. På grund av behovet av en utgiftsbegränsning har styrelsen likväl även i år underkastat förslagen en strängt restriktiv prövning. Styrelsen anser sig emellertid med hänsyn bland annat till den allmänna kostnadsökningen icke kunna upptaga anslagskravet lägre än till 1 300 000 kronor. Angående förslaget att sistnämnda belopp skall uppdelas på ett förslags- och ett reservationsanslag anför domänstyrelsen bland annat följande.

Det till domänstyrelsen årligen anvisade beloppet brukar anvisas som förslagsanslag med den inskränkningen att till andra med verksamheten förenade kostnader än avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter får disponeras högst visst belopp. Den del av anslaget, vilken sålunda är maximerad, avser till sin huvudsakliga del bidrag av skilda slag, framför allt byggnadshjälp. Då bidrag utbetalas endast i den mån arbetet utföres, drar det merendels ut på tiden, stundom över flera år, innan bidraget i sin helhet är utbetalat. Med hänsyn härtill medför det stora olägenheter att anslagsdelen i fråga, samtidigt som den är maximerad till beloppet, får utnyttjas endast under ett budgetår. Det synes därför påkallat att beloppet i fråga anvisas såsom ett fristående reservationsanslag. Större förutsättningar beredas då styrelsen att utnyttja de medel, som för skilda budgetår avses och anvisas för ändamålet, än som för närvarande äro för handen. Däremot hör den andra anslagsdelen, som avser kostnader för avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag till inlösen av kronolägenheter, bibehållas såsom förslagsanslag.

Yttrande. *Statskontoret*, som yttrat sig över domänstyrelsens förslag, anser sig i nuvarande statsfinansiella läge svårigen kunna tillstyrka förslaget att ökade medel skulle ställas till styrelsens förfogande för ifrågavarande ändamål. Däremot har ämbetsverket icke funnit anledning till erinran mot en uppdelning av anslaget på sätt domänstyrelsen förordat.

Departementschefen.

I domänstyrelsens framställning föreslås bland annat, att det belopp av de för styrelsens disposition beräknade medlen, vilket avses till andra med verksamheten förenade kostnader än avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter, i fortsättningen skall anvisas såsom reservationsanslag. Av styrelsens motivering för detta förslag framgår, att olägenheter kunna uppstå genom att ifrågavarande anslagsdel, vilken huvudsakligen avser bidrag till förbättringsåtgärder av skilda slag, för närvarande får utnyttjas endast under det budgetår, för vilket medlen beviljats. Jag delar därför domänstyrelsens uppfattning att en ändring på denna punkt är påkallad. Jag kan dock icke förorda att medlen skola anvisas såsom ett särskilt reservationsanslag. Den enklaste lösningen synes vara, att det för varje budgetår beträffande ifrågavarande anslag fastställs en ram, utöver vilken statsbidrag ej må beviljas eller ersättningar av andra slag beslutas. Medel böra sedan för varje budgetår anvisas å riksstaten till så stort belopp, som på grundval av redan fattade respektive förutsedda bidragsbeslut beräknas motsvara de faktiska utbetalningarna under budgetåret. Detta förfaringssätt synes böra tillämpas i fråga om såväl domänstyrelsens som lantbruksstyrelsens medelsdisposition. Då vissa av de utbetalningar, som här komma i fråga, nämligen avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av vissa lägenheter, i viss mån äro av automatisk karaktär, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa nyssnämnda ram och vid behov medge höjning av densamma.

Vad angår verksamhetens omfattning under nästa budgetår anser jag att medelsbehovet, även om en viss utvidgning av verksamheten kan komma att ske, bör kunna uppskattas till ej oväsentligt lägre belopp än det av myndigheterna föreslagna. Enligt min mening torde det sålunda vara tillräckligt om medelsbehovet uppskattas till 500 000 kronor för lantbruksstyrelsens del och till 1 000 000 kronor för domänstyrelsens vidkommande. Anslaget synes sålunda för nästa budgetår böra uppföras med $(500\,000 + 1\,000\,000 =) 1\,500\,000$ kronor.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

[130] 6. Betesförsök i Norrland.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång	Odisponerad behållning vid budget- årets utgång
1950/51	30 000	26 935	30 289	20 000
1951/52 (statsliggaren s. 814)	30 000			
1952/53 (förslag)	30 000			

Från förevarande anslag, vilket upptagits i riksstaten för första gången för budgetåret 1949/50, bestridas kostnaderna för viss försöksverksamhet rörande förbättring av betesskötseln i Norrland. Enligt en av statsmakterna godkänd plan för verksamheten skall densamma bedrivas under en period av fem år. De årliga kostnaderna ha beräknats till 30 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 31/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Styrelsen räknar därvid med att den odisponerade behållning å cirka 20 000 kronor, som förelåg vid utgången av budgetåret 1950/51, kommer att förbrukas under innevarande och nästa budgetår till redan nu planlagda arbeten.

Jag tillstyrker högskolestyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[131] 7. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

	Högsta bidragssumma	Anslag	Utbetalat belopp
1950/51	4 000 000	4 000 000	4 390 985
1951/52 (statsliggaren s. 814)	3 000 000	4 000 000	
1952/53 (förslag)	3 000 000	4 000 000	

Från förevarande anslag beviljas statsbidrag huvudsakligen till utförande av sådana torrlägningsföretag för jordbruksändamål, vilka beröra ett flertal fastigheter eller äro av mera komplicerad natur. För varje budgetår fastställs en kostnadsram, utöver vilken statsbidrag ej må beviljas. Anslaget uppföres å riksstaten med det belopp, som på grundval av redan fattade respektive förutsedda bidragsbeslut beräknas motsvara de faktiska bidragsutbetalningarna under budgetåret. Såsom framgår av det föregående gäller för innevarande budgetår, att bidrag må beviljas intill ett sammanlagt belopp av högst 3 000 000 kronor. Anslaget är däremot uppfört med 4 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 4 000 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget skall bestämmas till högst 4 000 000 kronor. Styrelsen anhåller vidare att, i likhet med vad som gäller för innevarande budgetår, inom ramen för medgiven bidragstilldelning och efter Kungl. Maj:ts bestämmande dels ett belopp av 20 000 kronor skall få disponeras för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet, dels erforderliga medel skola få utgå till bestridande av kostnaderna för pågående utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmaren och i Kvismaredalen.

Såsom motivering för sin framställning anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1950/51 ha bidrag beviljats till 621 företag med sammanlagt 3 999 990 kronor, varav till Tåmnarens sänkningsföretag 1 075 030 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1951/52 funnos hos styrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 782 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av sammanlagt omkring 10 900 000 kronor. Med anledning av de ändringar i grunderna för det statliga stödet åt torrlägningsverksamheten, vilka nyligen genomförts, kommer en stor del av förenämnda ansökningar att överlämnas till lantbruksnämnderna för handläggning. Antalet ansökningar beräknas därigenom komma att minska till omkring 1 000, representerande ett bidragsbelopp av omkring 9 000 000 kronor. Detta belopp synes på grund av inträffade prisstegringar böra höjas till omkring 10 500 000 kronor. Hänsyn har därvid även tagits till eventuella ansökningar om ytterligare bidrag till täckande av uppkomna merkostnader till utförande av tidigare med statsmedel understödda torrlägningsföretag. Under innevarande budgetår väntas nya ansökningar till ett sammanlagt belopp av omkring 4 000 000 kronor. Då den medgivna bidragstilldelningen uppgår till 3 000 000 kronor, kunna således ansökningar motsvarande ett bidragsbelopp av 11 500 000 kronor väntas bli överförda till budgetåret 1952/53. Därest efterfrågan å bidrag blir oförändrad, skulle sålunda under sistnämnda budgetår omkring 15 500 000 kronor erfordras för att förefintligt och påräknat bidragsbehov skulle kunna helt tillgodoses.

Då torrlägningsverksamheten utgör ett viktigt led i jordbrukets rationalisering är det synnerligen angeläget, att bidragsärendena avgöras utan allt för stor väntetid. För att balansen av oavgjorda bidragsärenden icke skall stiga, är en ökning av bidragstilldelningen med 1 000 000 kronor erforderlig. Det hade varit önskvärt, att bidragstilldelningen kunnat få en sådan omfattning, att balansen kunnat i huvudsak avverkas inom de närmaste åren. Härför hade emellertid erfordrats en årlig bidragstilldelning av 6 000 000 kronor. Med hänsyn till det statsfinansiella läget vill styrelsen dock icke för nästa budgetår föreslå högre tilldelning av bidrag än med 4 000 000 kronor.

Departementschefen.

Vad först angår storleken av den bidragsram, som bör fastställas för nästa budgetår, delar jag visserligen lantbruksstyrelsens uppfattning om önskvärdheten av en ökning av bidragstilldelningen. Därigenom skulle ansökningarna om bidrag kunna avgöras i en något snabbare takt än hittills. Med hänsyn till det aktuella arbetskraftsläget anser jag mig dock icke kunna tillstyrka den av styrelsen föreslagna utvidgningen av ifrågavarande ram i förhållande till den för löpande budgetår fastställda. För nästa budgetår bör alltså bidragstilldelningen bestämmas till ett oförändrat belopp av högst 3 000 000 kronor. I enlighet med lantbruksstyrelsens beräkningar torde kostnaden för utbetalande av bidrag till torrlägningsföretag under nästa budgetår böra uppskattas till oförändrat 4 000 000 kronor. Förevarande anslag synes sålunda böra uppföras med sistnämnda belopp.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstill-

delningen — av ifrågavarande anslag disponera 20 000 kronor för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet. Ur avdikningsanslaget torde även böra få utgå erforderliga medel till kostnaderna för den pågående utredningen rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmarenen och i Kvismaredalen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1952/53 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa 3 000 000 kronor;

b) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

[132] *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.* För ifrågavarande ändamål anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget ha medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433).

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) anmäler, att under budgetåret 1950/51 bidrag beviljats från anslaget till fem företag med sammanlagt omkring 35 000 kronor. Styrelsen anför vidare, att ett visst bidragsbehov torde komma att föreligga jämväl under innevarande och nästa budgetår. Vid ingången av innevarande budgetår fanns en reservation å anslaget av i runt tal 500 000 kronor. Detta belopp torde vara tillräckligt för att tillgodose bidragsbehovet intill utgången av budgetåret 1952/53. Lantbruksstyrelsen hemställer därför, att å anslaget förefintlig reservation skall få användas för avsett ändamål jämväl under budgetåret 1952/53.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag* må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[133] *Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.* För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning ha medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192).

Lantbruksstyrelsen (skr. 24/8 1951) anmäler, att under budgetåret 1950/51 bidrag beviljats från anslaget till 91 företag med sammanlagt 318 170 kro-

nor samt att hos styrelsen finnas icke slutbehandlade ansökningar representerande ett bidragsbelopp av omkring 1 000 000 kronor. På grund av den tidsförskjutning i företagets utförande, som förorsakats av brist på arbetskraft, inkomma alltjämt ansökningar om tilläggsbidrag. Vid ingången av innevarande budgetår fanns en reservation å anslaget av i runt tal 1 600 000 kronor. Detta belopp är enligt styrelsen tillräckligt för att tillgodose bidragsbehovet intill utgången av budgetåret 1952/53. Med hänsyn härtill hemställer lantbruksstyrelsen, att å anslaget förefintlig reservation skall få användas för avsett ändamål jämväl under sistnämnda budgetår.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[134] **Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare.** Under denna anslagsrubrik anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. På grund av reservationer från föregående budgetår blev därigenom ett sammanlagt belopp av omkring 283 500 kronor disponibelt för ifrågavarande ändamål. Därefter ha ytterligare medel icke anvisats. Den 20 augusti 1948 förordnade Kungl. Maj:t, att utbetalandet av före den 1 juli 1948 beviljade statsbidrag enligt 19 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 590) angående statsunderstödd arbetarsmåbruksverksamhet skulle ankomma på riksbanken.

Fullmäktige i riksbanken (skr. 27/9 1951) anmäla, att ett belopp av omkring 76 000 kronor kvarstod outnyttjat vid utgången av budgetåret 1950/51. Fullmäktige hemställa att vid innevarande budgetårs utgång eventuellt odisponerat belopp skall få disponeras jämväl under budgetåret 1952/53.

Med biträdande av fullmäktiges framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[135] 8. Täckdikningsförsök m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	75 000	—	180 000
1951/52 (statsliggaren s. 815) ..	125 000		
1952/53 (förslag)	110 000		

Av innevarande budgetårs anslag avses 95 000 kronor till försöksverksamhet och forskning samt 30 000 kronor till avlöningskostnader.

Med överlämnande av en av täckdikningsförsöksnämnden gjord framställning (skr. 14/7 1951) hemställer *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. 18/8 1951), att för täckdikningsförsöksverksamheten för nästa budgetår skall anvisas ett anslag av 97 500 kronor. Härjämte föreslår högskolestyrelsen, liksom i fjolårets anslagsäskanden, att verksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område och att en underavdelning av sektionen för jordbruksförsök inom högskolans försöksråd skall inrättas för att ersätta den nuvarande täckdikningsförsöksnämnden. I samband därmed föreslås, att vid högskolans institution för agronomisk hydroteknik skola inrättas vissa för verksamheten erforderliga tjänster. Rörande det närmare innehållet i sistnämnda förslag hänvisas till den i det föregående under lantbrukshögskolans avlöningsanslag, punkt 18, lämnade redogörelsen. Angående beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår anföres i huvudsak följande.

Sedan budgetåret 1947/48 ha omkostnaderna för försöksverksamheten beräknats till 75 000 kronor. Av detta belopp avse 28 500 kronor kostnader för fasta försök, 30 000 kronor kostnader för lokala försök, 5 000 kronor ersättningar åt extra personal, 9 000 kronor reseersättningar samt 2 500 kronor expenser. Med hänsyn till de avsevärda kostnadsökningar, som under senare år ägt rum, måste en uppräknings av anslagsposterna begäras för att den igångsatta verksamheten skall kunna bedrivas i avsedd omfattning. En genomsnittlig uppräknings med 30 procent synes oundgänglig. För nyssnämnda omkostnader skulle sålunda erfordras respektive 37 000, 39 000, 6 500, 11 700 och 3 300 kronor eller tillhoppa 97 500 kronor. Då liksom hittills ett belopp av 20 000 kronor bör ställas till förfogande för lantbrukshögskolan för forskning på ifrågavarande område, beräknas medelsbehovet för täckdikningsförsöksverksamheten under budgetåret 1952/53 till $(97\,500 + 20\,000 =)$ 117 500 kronor. I anslutning till förslagen att avlöningskostnaderna i fortsättningen skola bestridas från lantbrukshögskolans avlöningsanslag och att täckdikningsförsöksnämnden skall ersättas av en underavdelning inom sektionen för jordbruksförsök ingår i nämnda summa icke det belopp å 35 270 kronor som för närvarande disponeras för arvoden åt försöksledaren, förste assistenten och kontorsbiträdet (33 270 kronor) samt för täckdikningsförsöksnämnden (2 000 kronor). Då viss försening uppstått beträffande utläggningen av de fasta och lokala försöken ha de medel, som anvisats till bestridande av skötselkostnaderna för dessa försök samt för ersättningar till försöksvärdarna, icke i sin helhet tagits i anspråk. Vid utgången av innevarande budgetår beräknas av dessa medel föreligga en reservation av 20 000 kronor. Anslagsbehovet för nästa budgetår skulle sålunda komma att uppgå till $(117\,500 - 20\,000 =)$ 97 500 kronor.

Departementschefen.

Förslaget att täckdikningsförsöksverksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område har jag anmält redan i samband med lantbrukshögskolans avlöningsanslag. Såsom framgår av vad jag därvid anfört har jag icke ansett mig kunna tillstyrka nämnda förslag.

Den till verksamheten knutna personalen synes sålunda liksom hittills böra avlönas från förevarande anslag. De för detta ändamål erforderliga medlen ha för innevarande budgetår beräknats till 30 000 kronor. Detta belopp synes emellertid för nästa budgetår på grund av ökade lönekostnader böra uppräknas med i runt tal 5 000 kronor till 35 000 kronor. Högskolestyrelsen föreslår vidare, att det för försöksverksamhet och forskning på ifrågavarande område beräknade beloppet skall höjas till 117 500 kronor. Denna framställning är jag emellertid icke beredd att tillstyrka. För sistnämnda ändamål torde sålunda böra beräknas ett oförändrat belopp av 95 000 kronor. Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår uppgå till $(35\,000 + 95\,000 =) 130\,000$ kronor. Enär en reservation å 20 000 kronor beräknas föreligga vid utgången av innevarande budgetår torde anslaget för nästa budgetår emellertid icke behöva upptagas till högre belopp än $(130\,000 - 20\,000 =) 110\,000$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

[136] **Försök med täckdikningsmaskiner m. m.** Under förevarande anslags-titel anvisades å riksstaten för budgetåret 1946/47 under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 220 000 kronor (prop. 25/1946; r. skr. 147/1946). Anslaget disponeras av styrelsen för jordbrukstekniska institutet. Ledningen av själva försöken har omhänderhafts av kommittén för maskinell täckdikning under överinseende av jordbrukstekniska institutet och statens maskinprovningar. Med anledning av framställning i fjolårets statsverksproposition (IX ht 1951 p. 139, s. 225) medgav 1951 års riksdag, att anslaget finge användas jämväl under innevarande budgetår för det med anslaget avsedda ändamålet. Såsom skäl för framställningen åberopades att lantbruksnämnderna uttalat önskemål om att kommittén för maskinell täckdikning, vilken avlämnat sitt betänkande den 21 december 1950, skulle medverka i tekniska frågor under kalenderåret 1951 och måhända jämväl under viss del av kalenderåret 1952. Av denna anledning vore det ändamålsenligt, att kommittén disponerade medel för resor och dylikt i samband med sådan hjälp åt nämnderna. Dessutom syntes det vara av värde, att kommittén bleve i tillfälle att i begränsad utsträckning följa den maskinella täckdikningen under säsongen 1951. Vid utgången av budgetåret 1950/51 förelåg å anslaget en behållning av 35 000 kronor.

Då det enligt min mening torde finnas anledning antaga att kommitténs förenämnda verksamhet blir erforderlig jämväl efter den 1 juli 1952 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till *Försök med täckdikningsmaskiner m. m.* må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[137] 9. Arrendenämnder.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	25 000	18 560
1951/52 (statsliggaren s. 815) ..	25 000	
1952/53 (förslag)	25 000	

Ifrågavarande verksamhet har pågått endast sedan den 1 juli 1948. Hittills har därför blott ringa erfarenhet vunnits rörande medelsåtgången under förevarande anslag. Medelsförbrukningen under anslaget torde emellertid icke komma att bli väsentligt större under nästa budgetår än under budgetåret 1950/51. Med hänsyn härtill synes anslaget böra upptagas med oförändrat belopp av 25 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[138] 10. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer.

	Anslag	Nettoutgift
1949/50	100	484
1950/51	100	661
1951/52 (statsliggaren s. 815)	100	
1952/53 (förslag)	100	

Förevarande anslag har under en följd av år varit uppfört med endast ett formellt belopp. Även om utgifterna från anslaget under budgetåret 1950/51 varit större än under föregående budgetår äro de dock fortfarande så obetydliga, att anslaget jämväl för budgetåret 1952/53 synes böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

I. Fiskeriväsendet.

[139] 1. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	642 000	651 565
1951/52 (statsliggaren s. 815)	632 000	
1952/53 (förslag)	762 000	

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 63 500 kronor. Därvid har emellertid hänsyn icke tagits till den kostnadsökning som föranledes av den från och med den 1 juli 1951 genomförda löneregleringen för chefstjänstemän och höjningen av det rörliga tillägget. Enligt uppgift från styrelsen kommer ifrågavarande kostnadsökning att uppgå till sammanlagt omkring 101 500 kronor. För nästa budgetår skulle sålunda förevarande anslag med utgångspunkt från styrelsens äskanden behöva höjas med 165 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

Fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen.

	Ökning
1. 1 överinspektör i Ca 31 i st. för Ce 31	—
2. Ersättningar till sakkunniga	2 000
3. 1 kanslibiträde i Ce 11 i st. för kontorsbiträde i Ca 8	348
4. 1 kontorsbiträde i Cf 4—Ce 8	6 288
5. Löneklassförändringar	2 226
6. Löneregleringen för chefstjänstemän	6 400
7. Rörliga tilläggets höjning	51 000

Sötvattenslaboratoriet.

8. 1 vaktmästare i Ca 11 i st. för Ca 9	650
9. Löneklassförändringar	1 678
10. Rörliga tilläggets höjning	12 700

Havsfiskelaboratoriet.

11. 1 laborator i Ce 29	16 440
12. 1 fiskeriassistent i Cf 19—Ce 24	12 492
13. 1 fiskmästare i Ce 16	8 388
14. 1 tekniskt biträde i Ce 8	6 036
15. Höjda arvoden till assistent, hushållerska och instrumentmakare	3 500
16. Löneklassförändringar	1 548
17. Rörliga tilläggets höjning	18 500

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

S k a g e r a k.

18. Löneklassförändringar	696
19. Rörliga tilläggets höjning	12 900

	Ökning
Eystrasalt.	
20. Höjt arvode åt befälhavaren	1 200
21. Traktamente åt befälhavaren under helt år (nu 340 dagar) ..	125
	165 115

Motiv. 1. Fiskeristyrelsen har i anslagsäskandena för de tre senaste budgetåren hemställt om ordinariesättning av överinspektörstjänsten. Beträffande de skäl, som styrelsen åberopar, hänvisas till IX ht 1949 s. 163. Innehavaren av tjänsten har en sammanlagd tjänstetid av 29 år inom fiskeristyrningen.

2. Samma belopp äskades för innevarande budgetår. Utöver då anförda skäl (IX ht 1951 s. 228) hänvisas till förslaget till allmän verksstadga (SOU 1951: 12), vari föreslås, att ämbetsverk vid behov skall äga att inom ramen för tillgängliga medel införskaffa utredning från enskild sakkunskap utanför verket.

3, 8 och 13. Styrelsens motiveringar för dessa yrkanden, som framfördes både i 1949 och i 1950 års anslagsskrivelser, ha redovisats i IX ht 1950 s. 213 o. 214.

4. Tjänsten avses för tillsynsavdelningen, där kanslipersonalen nu endast omfattar ett kvinnligt biträde. Den motiveras med att arbetsgöromålen fortgående öka bland annat på grund av behovet att registrera industriföretag m. fl. såsom ett led i tillsynen över vattenföroreningar.

5—7, 9, 10 och 15—20. Højningarna under dessa punkter äro av automatisk natur.

11. Utöver de skäl, som tidigare anförts till stöd för förslaget om inrättande av ifrågavarande för ostkustfisket avsedda laboratorstjänst (se IX ht 1949 s. 163, 1950 s. 212 och 1951 s. 228) hänvisar fiskeristyrelsen till jordbruksutskottets uttalande i frågan vid förra årets riksdag (utl. nr 1, s. 77). Utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t skulle ha uppmärksamheten riktad på behovet av ifrågavarande tjänst samt till 1952 års riksdag framlägga det förslag i frågan, vartill förhållandena kunde föranleda. I anslutning till detta uttalande erinrar styrelsen om att innehavaren av befattningen såsom byråinspektör å byrån för saltvattensfisket — med vilken befattning är förenad uppgiften att leda de undersökningar, som bedrivs med fartyget Eystrasalt och som närmast skulle uppdragas åt den föreslagne laboratorn — från och med den 1 juni 1951 utnämnts till laborator vid tillsynsavdelningen. Någon annan för ifrågavarande undersökningar lämpad befattningshavare finnes nu icke hos styrelsen. I följd härav har den vetenskapliga undersökningsverksamheten med Eystrasalt måst nedläggas. Såsom nödfallsutväg har allenast kunnat anordnas en del praktiska fiskeförsök med fartyget i fråga. Jordbruksutskottets förenämnda uttalande bör därför enligt styrelsens mening föranleda att laboratorstjänsten nu skall inrättas.

12 och 14. I 1949 och 1950 års anslagsskrivelser (se IX ht 1950, s. 214) föreslogs att vid havsfiskelaboratoriet skulle inrättas två befattningar som

tekniska biträden i Ce 8, varav ett för biologiska och ett för hydrografiska avdelningen. Fiskeristyrelsen föreslår nu att vid biologiska avdelningen i stället för nyssnämnda tekniska biträde i första hand skall inrättas en assistentbefattning i reglerad befordringsgång. Såsom skäl anföres att laboratoriet för närvarande saknar biträde i mellangrad, vilket visat sig vara synnerligen menligt för arbetet.

21. Ökningen, som hänför sig till den förslagsvis upptagna posten Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, motiveras med fartygets ökade gångtid.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* avstyrker fiskeristyrelsens förslag om inrättandet av nya tjänster, om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster, om ordinariesättning av överinspektörstjänsten samt om höjning av posten till ersättningar till sakkunniga. Ämbetsverket hänvisar därvid till att flertalet av dessa yrkanden voro föremål för prövning vid 1951 års riksdag utan att vinna bifall. Vad angår inrättandet av en kontorsbiträdestjänst och en tjänst som fiskeriassistent har vad fiskeristyrelsen anfört icke övertygat ämbetsverket om att ett oundgängligt behov av dylik personalförstärkning föreligger. Beträffande förslaget att inrätta en laboratorstjänst för de undersökningar med fartyget Eystrasalt, vilka för närvarande åvila byråinspektören å byrån för saltvattensfisket, erinrar statskontoret vidare om att 1948 års riksdag indrog en laboratorsbefattning, med vilken sagda uppgifter tidigare voro förenade. Vid behandlingen av denna fråga tillstyrkte jordbruksutskottet (utl. nr 15, s. 28) — bl. a. med hänsyn till önskemålet att fiskeristyrelsen icke från början skulle utbyggas i alltför hög grad och i avvaktan på vidare erfarenheter av de arbetsuppgifter, som kunde komma att åvila ifrågavarande byråinspektör — den ordning för ledningen av undersökningsverksamheten, som sedan dess varit rådande. I betraktande härav anser ämbetsverket att det bör anstå tills vidare med återinrättande av denna laboratorstjänst.

Föredraganden.

Såsom framgår av det förut anförda hemställer fiskeristyrelsen, bland annat, att en laboratorstjänst för ostkustfisket skall inrättas. Förslag om inrättande av denna tjänst med placering i lönegrad Ce 29 ha framförts i styrelsens anslagsäskanden för de tre senaste budgetåren. Innehavaren av tjänsten avses skola övertaga ledningen av den vetenskapliga undersökningsverksamhet med Eystrasalt, vilken sedan fiskeristyrelsens tillkomst åvilat byråinspektören å byrån för saltvattensfisket. Enligt vad styrelsen nu anfört har denna verksamhet måst nedläggas tills vidare, emedan innehavaren av sistnämnda befattning förordnats till laborator vid tillsynsavdelningen och någon annan för undersökningarna lämpad person för närvarande icke finnes hos styrelsen. Enligt min mening är det angeläget att ifrågavarande verksamhet återupptages så snart som möjligt. Med hänsyn härtill biträder jag förslaget, att laboratorstjänsten skall inrättas från och med nästa budgetår. Vid bifall härtill skulle anslaget i enlighet med fiskeristyrelsens

framställning behöva höjas med 16 440 kronor. Övriga personalförstärkningar, som begärts av styrelsen, anser jag mig däremot icke kunna tillstyrka. Detsamma gäller förslaget om högre lönegradsplacering för vaktmästaren vid sötvattenslaboratoriet. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslår jag däremot, att kontorsbiträdestjänsten i Ca 8 vid tillsynsavdelningen skall utbytas mot en kanslibiträdestjänst i Ca 11. Då frågan om organisationen av tillsynsavdelningen ännu icke är slutgiltigt löst, kan jag icke förorda ordinarie-sättning av överinspektörstjänsten.

Beträffande anslagsäskandena i övrigt under denna punkt ansluter jag mig till förslaget att medel skola beräknas för ersättning till sakkunniga åt styrelsen. Det torde emellertid vara till fyllest om ett belopp av 1 000 kronor anvisas för ändamålet. Dessutom bör anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar höjas med $(2\,226 + 1\,678 + 1\,548 + 696 =) 6\,148$ kronor. Vidare medför den från och med innevarande budgetår genomförda löneregleringen för cheftjänstemän ett ökat medelsbehov under anslaget av omkring 6 400 kronor. Slutligen föranleder höjningen av det rörliga tillägget och den därav betingade uppräkningsen av arvodena till assistenten, hushållerskan och instrumentmakaren vid havsfiskelaboratoriet samt befälhavaren å Eystrasalt en ökning av anslaget med $(51\,000 + 12\,700 + 18\,500 + 12\,900 =) 95\,100$ respektive $(3\,500 + 1\,200 =) 4\,700$ kronor. Någon uppräkningsen av den för traktamenten åt sistnämnda befälhavare avsedda anslagsposten anser jag däremot icke erforderlig.

Vid bifall till vad jag föreslagit skulle anslaget behöva höjas med i runt tal 130 000 kronor och alltså uppföras med 762 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Fiskeristyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 86 200 (+ 6 400) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 168 800 (+ 1 800) kronor;

ersättningar till sakkunniga 2 000 (+ 1 000) kronor;

rörligt tillägg 80 500 (+ 51 500) kronor.

Sötvattenslaboratoriet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 43 200 (+ 800) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 19 900 (+ 600) kronor;

rörligt tillägg 20 300 (+ 13 000) kronor.

Havsfiskelaboratoriet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 31 800 (+ 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 19 300 (+ 3 500) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 79 300 (+ 13 000) kronor;

rörligt tillägg 33 100 (+ 22 900) kronor.

*Undersöknings- och bevakningsfartygen.**Skagerak.*

Avlöningar till icke-ordinarie personal 59 900 (+ 600) kronor;

avlöningar till kollektivavtalspersonal 68 800 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 19 600 (+ 13 100) kronor;

särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 800 (oförändrat) kronor.

Eystrasalt.

Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 7 200 (+ 1 200) kronor;

avlöningar till kollektivavtalspersonal 16 000 (oförändrat) kronor;

särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 1 700 (oförändrat) kronor.

Å fiskeristyrelsens personalförteckning bör uppföras ytterligare en laboratoristjänst i lönegrad Ce 29. Vidare bör en kontorsbiträdestjänst utbytas mot en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ca 11.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

*Avlöningsstat.**Fiskeristyrelsen.*

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	86 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	2 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	168 800

4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	2 000	
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	80 500	340 000

Sötvattenslaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	43 200	
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 100	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 900	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 300	84 500

Havsfiskelaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	31 800	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	19 300	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	79 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 100	163 500

Undersöknings- och bevakningsfartygen:
Skagerak.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	59 900	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	68 800	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	19 600	
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	800	149 100

Eystrasalt.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	7 200	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	16 000	
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 700	24 900

Summa kronor 762 000;

c) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 762 000 kronor.

[140] 2. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	308 700	376 360
1951/52 (statsliggaren s. 817)	301 400	
1952/53 (förslag)	386 600	

Enligt gällande omkostnadsstat fördelas anslaget med 65 100 kronor å fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen, 25 600 kronor å sötvattenslaboratoriet, 51 100 kronor å havsfiskelaboratoriet samt 159 600 kronor å undersöknings- och bevakningsfartygen.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 104 850 kronor på sätt framgår av följande sammanställning.

	Ökning	Minskn.
<i>Fiskeristyrelsen.</i>		
1. Övriga expenser	5 000	
<i>Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning.</i>		
2. Laboratoriekostnader	1 000	
3. Underhåll av byggnader m. m.	400	
<i>Sötvattenslaboratoriet.</i>		
4. Biblioteket	1 000	
5. Underhåll av byggnader och dammar m. m.	3 000	
6. Fiskeriförsök m. m.	1 000	
<i>Havsfiskelaboratoriet.</i>		
7. Biblioteket	1 000	
8. Övriga expenser	900	
9. Publikationstryck	1 100	
10. Instrument- och laboratoriekostnader	3 500	
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen:</i>		
<i>Skagerak.</i>		
11. Proviant	12 300	
12. Bränn- och smörjoljor	21 250	
13. Underhåll och utrustning	55 000	
14. Diverse utgifter		5 600
<i>Eystrasalt.</i>		
15. Proviant	1 000	
16. Oljor och andra förbrukningsartiklar	2 000	
17. Vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m.	1 000	
	+ 110 450	— 5 600
	+ 104 850	

Motiv. 1. För innevarande budgetår begärdes en uppräknings av posten med 5 000 kronor (IX ht 1951 s. 233). Posten höjdes emellertid endast med 2 700 kronor. Nu äskar styrelsen, att posten skall höjas dels med skillnaden mellan dessa belopp, dels med 2 700 kronor för att möta ökade kostnader för städning.

2 och 3. Beträffande motiveringen för dessa förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 233.

4 och 5. Uppräkning av dessa poster äskades redan för budgetåren 1950/51 och 1951/52. Angående motiveringen hänvisas till IX ht 1950 s. 222. Posten till underhåll av byggnader och dammar m. m. kan helt utgå ur omkostnadsstaten, därest sötvattenslaboratoriets fastighetsunderhåll i enlighet med förslag, som styrelsen i annat sammanhang avgivit, överföres till byggnadsstyrelsen.

6. Skälen för fiskeristyrelsens förslag under denna punkt framgå av IX ht 1949 s. 173 o. 174.

7. I motsats till sötvattenslaboratoriet saknar havsfiskelaboratoriet särskilt biblioteksanslag. Litteraturanskaffning och inbindning ha därför hittills bekostats från expensposten. Denna medger emellertid icke nämnvärd anskaffning.

8—10. Angående skälen för de föreslagna uppräkningsarna av ifrågavarande poster hänvisas till IX ht 1950 s. 222 o. 223.

11—13. Det för Skagerak avsedda omkostnadsanslaget har under en följd av år måst överskridas med betydande belopp. Under de senaste fyra budgetåren ha överskridandena uppgått till i genomsnitt 79 000 kronor per år. Då numera viss erfarenhet vunnits rörande den faktiska medelsåtgången har styrelsen verkställt en närmare undersökning av medelsbehovet för innevarande och nästa budgetår. Denna undersökning har givit till resultat att ifrågavarande anslagsposter behöva höjas med de belopp, som styrelsen föreslagit.

14. Minskningen beror på att vissa kostnader, som tidigare belastat denna post, inräknats i posten underhåll och utrustning.

15 och 16. Uppräkningen motiveras, liksom beträffande motsvarande poster för Skagerak, med anslagsbelastningen. Denna översteg sålunda med 2 808 respektive 3 755 kronor de för budgetåret 1950/51 anvisade beloppen.

17. Ökade varvskostnader och stegrade priser å förnödenheter förklaras göra en ökning av medelstildelningen nödvändig.

Yttrande. Statskontoret har — utom i vad angår undersöknings- och bevakningsfartygen — icke funnit skäl tillstyrka ökning i vidare mån än att för havsfiskelaboratoriet hör anvisas ett belopp av förslagsvis 500 kronor för biblioteksändamål. Ämbetsverket förutsätter vidare, att en skälig procentuell höjning av myndigheternas expensanslag efter enhetliga grunder kommer under övervägande. Delposten publikationstryck under styrelsens omkostnader finner statskontoret med hänsyn till belastningen kunna nedsättas till 1 000 kronor. Vad angår omkostnadsstaterna för undersöknings- och bevakningsfartygen föreslår statskontoret med hänsyn till styrelsens beräk-

ningar och till medelsåtgången under budgetåret 1950/51, att dessa stater skola höjas för Skagerak till 187 200 kronor och för Eyrstrasalt till 38 500 kronor.

Föredraganden.

Vad först angår omkostnaderna för fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen förordar jag, att posten övriga expenser och den för tillsynsavdelningen avsedda posten laboratoriekostnader skola höjas med 4 000 respektive 1 000 kronor. Beträffande posten underhåll av byggnader m. m. vill jag i detta sammanhang erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 17 augusti 1951 förordnat, att sötvattenslaboratoriets i Drottningholm och havsfiskelaboratoriets i Lysekil byggnader från och med den 1 juli 1952 skola överföras till byggnadsstyrelsens förvaltning. Underhållskostnaderna för sötvattenslaboratoriets byggnad, i vilken tillsynsavdelningen är inrymd, skola sålunda i fortsättningen bestridas av medel, som i annat sammanhang ställas till byggnadsstyrelsens förfogande. Med hänsyn härtill kan ifrågavarande anslagspost, vilken för innevarande budgetår är uppförd med 400 kronor, från och med budgetåret 1952/53 utgå ur fiskeristyrelsens omkostnadsstat. Anslaget bör därför minskas med sistnämnda belopp. I motsats till statskontoret anser jag att posten publikationstryck bör bibehållas vid oförändrat belopp. Till omkostnaderna för fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen böra sålunda beräknas $(65\,100 + 4\,000 + 1\,000 - 400 =) 69\,700$ kronor.

För sötvattenslaboratoriets del vill jag tillstyrka en uppräknig av posten till biblioteket. Ökningen bör dock begränsas till 500 kronor. Vad angår posten underhåll av byggnader och dammar m. m. framgår av det föregående att medel till underhåll av själva den byggnad, vari laboratoriet är inrymt, från och med nästa budgetår icke behöva anvisas under förevarande anslag. Då emellertid underhållet av de till laboratoriet hörande dammarna m. m. alltjämt torde komma att åvila fiskeristyrelsen synes ifrågavarande anslagspost dock böra bibehållas. Den torde dock kunna nedsättas till hälften eller med 2 000 kronor. Posten bör i fortsättningen benämnas underhåll av dammar m. m. Då jag icke anser mig kunna tillstyrka förslaget, att medel skola anvisas till fiskeriförsök m. m., bör till laboratoriets omkostnader anvisas $(25\,600 + 500 - 2\,000 =) 24\,100$ kronor.

I enlighet med fiskeristyrelsens förslag synes för havsfiskelaboratoriet böra upptagas en ny post till bibliotek. Jag kan emellertid icke förorda att för ändamålet skola anvisas mer än 500 kronor. Vidare föreslår jag, att laboratoriets anslagsposter till övriga expenser, publikationstryck samt instrument- och laboratoriekostnader skola höjas med respektive 500, 1 100 och 1 500 kronor. Det förut nämnda förhållandet, att underhållskostnaderna för havsfiskelaboratoriet i Lysekil från och med nästa budgetår skola bestridas i annan ordning, medför att posten underhåll av byggnader m. m. från och med nästa budgetår endast behöver anlitas för underhållet av hydrografiska stationen å Bornö. Posten, vilken nu är uppförd med 5 000 kronor, bör därför enligt min mening kunna minskas med 2 500 kronor.

Till omkostnader för havsfiskelaboratoriet böra sålunda beräknas ($51\,100 + 500 + 500 + 1\,100 + 1\,500 - 2\,500 =$) 52 200 kronor.

I fråga om undersöknings- och bevakningsfartygens omkostnader synas de av fiskeristyrelsen åberopade skälen böra medföra en uppräkning av de ifrågavarande anslagsposterna så att dessa komma att så nära som möjligt motsvara den faktiska medelsåtgången. Vad därvid först angår fartyget Skagerak föreslår jag sålunda, att posterna till proviant samt bränn- och smörjoljor i enlighet med fiskeristyrelsens förslag skola höjas med 12 300 respektive 21 300 kronor. I fråga om underhåll och utrustning anser jag dock, att höjningen tills vidare kan begränsas till 45 000 kronor. I samband med denna höjning bör, såsom fiskeristyrelsen föreslagit, posten till diverse utgifter minskas med 5 600 kronor. Beträffande Eystrasalt biträder jag förslaget, att posten vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. skall höjas med 1 000 kronor. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 anser jag posterna till proviant samt oljor och andra förbrukningsartiklar böra höjas med 3 000 kronor respektive 4 000 kronor, eller sålunda något mer än fiskeristyrelsen föreslagit. Staterna för fartygen Skagerak och Eystrasalt böra sålunda sluta å ($130\,800 + 12\,300 + 21\,300 + 45\,000 - 5\,600 =$) 203 800 kronor respektive ($28\,800 + 1\,000 + 3\,000 + 4\,000 =$) 36 800 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget bestämmas till ($69\,700 + 24\,100 + 52\,200 + 203\,800 + 36\,800 =$) 386 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 386 600 kronor.

[141] 3. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.

Från och med budgetåret 1950/51 har under förevarande rubrik uppförts ett anslag med ett formellt belopp av 100 kronor. Kostnaderna för ifrågavarande undersökningar bestridas av de ersättningar, vilka betalas av uppdragsgivarna och tagas till uppbörd å anslaget. För varje budgetår fastställer Kungl. Maj:t en stat för verksamheten. I den för innevarande budgetår gällande staten ha utgifterna upptagits till sammanlagt 250 000 kronor, varav 145 000 kronor till avlöningar och 105 000 kronor till omkostnader. Uppbördsmedlen i form av ersättningar för undersökningar ha beräknats till 272 000 kronor. Kungl. Maj:t har vidare bemyndigat fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök att för fullgörande av undersökningarna anställa, förutom tillfällig arbetskraft, extra tjänstemän i högst vissa angivna lönegrader. I enlighet härmed ha vid laboratoriet anställts tre laboratorer i Cg 29, en fiskeriinspektör i Cg 27, en byråsekreterare i Cg 24, en fiskeriasistent i Cg

19—24, fyra fiskmästare i Cg 16 och ett kanslibiträde i Cg 11. Slutligen har Kungl. Maj:t beträffande förevarande verksamhet föreskrivit, bland annat, att i avvaktan på ställningstagande till frågan om den framtida anställningsformen för den för undersökningarna anställda personalen, den del av ersättningarna, som avser pensioneringskostnader, icke må tagas i anspråk samt att utgifterna icke må överstiga återstående del av ersättningarna med tillägg av 100 kronor.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Därjämte yrkar styrelsen liksom förra året, att pensionsfrågan för de i undersökningarna sysselsatta tjänstemännen skall lösas från och med nästa budgetår.

M o t i v. Angående frågan om extra ordinarie anställning för berörda tjänstemän hänvisar styrelsen till vad därom anförts i tidigare sammanhang (IX ht 1950 s. 227 och 1951 s. 234—235). Fiskeristyrelsen framhåller vidare att man med utgångspunkt från vad statskontoret, riksräkenskapsverket och departementschefen tidigare anfört i frågan torde vara hänvisad till två alternativ. Det ena innebär att man bibehåller nuvarande anslagstekniska system och låter personalen erhålla pensionsberättigande anställningsform. De verkliga utgifterna för pensioneringen skulle då finansieras av för ändamålet särskilt avsedda uppbördsmedel. Enligt det andra alternativet bör förevarande anslag höjas i sådan utsträckning, att detsamma kan bereda utrymme för avlöning till ifrågavarande personal i pensionsberättigande anställningsform, varjämte å riksstatens inkomstsida skulle — såsom riksräkenskapsverket och sedermera även statskontoret föreslagit — upptagas en mot denna höjning m. m. svarande inkomsttitel.

Föredraganden.

Det av fiskeristyrelsen ånyo framförda förslaget, att pensionsfrågan för de i undersökningarna sysselsatta tjänstemännen skall lösas, har tidigare ansetts icke böra bifallas med hänsyn till att verksamheten relativt nyligen inordnats i den statliga administrationen. Jag anser emellertid, att frågan nu bör lösas. Då jag delar fiskeristyrelsens uppfattning om angelägenheten av att ifrågavarande befattningshavare skola beredas pensionsberättigande anställning, föreslår jag, att deras tjänster från och med nästa budgetår skola överföras å extra ordinarie stat.

I samband därmed uppkommer, såsom fiskeristyrelsen framhållit, spørgsmålet huruvida det nuvarande systemet för finansiering av verksamheten kan bibehållas oförändrat. Såsom framgått av den föregående redogörelsen har föreskrivits, att kostnaderna för ifrågavarande undersökningar, inklusive pensioneringskostnader, skola bestridas av de ersättningar, vilka betalas av uppdragsgivarna och tagas till uppbörd å anslaget. Fiskeristyrelsen har i sina anslagsäskanden övervägt olika alternativ för lösningen av berörda spørsmål. Enligt min mening torde den anslagstekniska frågan lämpligast kunna lösas på så sätt, att den del av ersättningarna, som avser pensioneringskostnaderna, skall tillgodoföras statsverket under den å riks-

statens inkomstsida upptagna titeln Diverse inkomster: Övriga diverse inkomster. Jag förutsätter givetvis att ifrågavarande pensioneringskostnader skola beräknas enligt försäkringsmässiga grunder. De pensioner, som i sinom tid skola utbetalas, böra i vanlig ordning bestridas från XII huvudtiteln. Återstoden av de ersättningar, som inbetalas av uppdragsgivarna, bör alltså liksom hittills tagas till uppbörd å anslaget för bestridande av avlöningar och omkostnader.

Vid bifall till vad jag föreslagit bör *personalförteckning* fastställas för ifrågavarande undersökningar. Å denna böra uppföras tre laboratoristjänster i lönegrad Ce 29 och en fiskeriinspektörstjänst i lönegrad Ce 27. Anslaget bör uppföras med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget ävensom meddela de närmare föreskrifter, som kunna bli erforderliga för genomförande av förslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att för undersökningar inom sötvattenslaboratoriet fastställa personalförteckning upptagande de tjänster, som angivits i det föregående;

b) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[142] 4. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	121 700	130 086
1951/52 (statsliggaren s. 820)	122 200	
1952/53 (förslag)	140 400	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar skall höjas med 2 013 kronor. Förslaget innebär, att ordinarieposten, icke-ordinarieposten samt posten rörligt tillägg skola uppräknas med respektive 1 533, 126 och 522 kronor. Å andra sidan föreslås en uppräkning av de särskilda uppbördsmedlen med 168 kronor. Under hand har fiskeristyrelsen senare upplyst, att ytterligare ett belopp av omkring 22 700 kronor erfordras för att täcka de ökade kostnader, som föranledas av rörliga tilläggets höjning. Å andra sidan skulle de särskilda uppbördsmedlen uppräknas med ytterligare 6 500 kronor.

Föredraganden.

Den beräkning av anslaget, som redovisats i det föregående, synes böra godtagas. Ordinarieposten, icke-ordinarieposten samt posten rörligt tillägg torde sålunda böra höjas med respektive 1 500, 200 och $(500 + 22\,700 =)$ 23 200 kronor, eller tillhopa 24 900 kronor. Å andra sidan böra de särskilda uppbördsmedlen uppräknas med $(168 + 6\,500 =)$ 6 700 kronor. Anslaget

bör sålunda upptagas med 18 200 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller med 140 400 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	102 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	38 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	39 800
Summa kronor	185 900

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	45 500
---	--------

Nettoutgift kronor 140 400;

- b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 140 400 kronor.

[143] 5. *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	27 500	23 609
1951/52 (statsliggaren s. 820) ..	28 000	
1952/53 (förslag)	30 000	

Yrkande. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 000 kronor. Højningen avser posten expenser, vilken nu är uppförd med 5 000 kronor.

Motiv. Fiskeristyrelsen erinrar om att den i fjolårets anslagsskrivelse begärde en uppräknig av expensposten med 5 500 kronor, men att endast en højning å 500 kronor medgavs. Styrelsen äskar nu återstoden av beloppet under åberopande av de skäl, som den anförde förra året (IX ht 1951 s. 236). Styrelsen framhåller därjämte att det måste anses fullständigt oeffterrettligt att fiskeriintendenterna icke kunna beredas sådana för tjänstens utförande nödvändiga och självklara hjälpmedel som tjänstetelefon, skrivhjälp m. m. Styrelsen erinrar även om att vandringsfiskutredningen framhållit nödvändigheten av att större anslag än för närvarande anvisas för dessa ändamål.

Yttrande. *Statskontoret* förutsätter att en skälig procentuell højning av expensanslagen efter enhetliga grunder skall komma under övervägande.

Föredraganden.

De skäl som fiskeristyrelsen åberopar synas motivera en höjning av det för bestridande av övriga expenser beräknade beloppet. Jag anser mig emellertid icke kunna föreslå, att posten för närvarande skall uppräknas med större belopp än 2 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenten m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[144] 6. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	53 000	58 752	4 808
1951/52 (statsliggaren s. 821) ..	53 000		
1952/53 (förslag)	53 000		

Yrkande. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 17 000 kronor. Av den begärda höjningen avses 7 000 kronor för bidrag till kostnader för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket samt 10 000 kronor för fiskets främjande i de särskilda orterna. Till dessa ändamål ha för innevarande budgetår anvisats 15 000 respektive 38 000 kronor.

Motiv. Fiskeristyrelsens framställning innebär en upprepning av förra årets äskanden beträffande förevarande anslag. Angående motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1951 s. 237.

Yttrande. Statskontoret anser sig i nuvarande läge icke kunna understödja fiskeristyrelsens framställning.

Föredraganden.

Enligt min mening synes icke heller i år böra medgivas någon ökad medelsanvisning för här ifrågavarande ändamål. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

[145] 7. Utbildning av fiskeritjänstemän.

	Anslag
1951/52 (statsliggaren s. 821)	30 400
1952/53 (förslag)	18 900

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 84/1951 beslöt 1951 års riksdag, att en kurs om cirka 17 månader skulle anordnas vart

annat år för utbildning av fiskeritjänstemän. Den teoretiska undervisningen skulle förläggas till Göteborg, medan den praktiska utbildningen huvudsakligen skulle äga rum dels vid Södra Sveriges fiskeriförenings fiskeriskola i Aneboda, dels vid Svenska lax- och laxöringföreningens fiskmästarskola i Håstad. I propositionen uppskattades utgifterna för utbildningen i Göteborg till 25 000 kronor under första och 15 300 kronor under andra läsåret. Kostnaderna för utbildningen i Aneboda och Håstad beräknades till 9 000 kronor. I propositionen föreslogs vidare, att anslaget för ändamålet för budgetåret 1951/52 skulle beräknas så, att det skulle täcka dels utgifterna för utbildningen i Göteborg under första läsåret, dels tre femtedelar av kostnaderna för utbildningen i Aneboda och Håstad. I anslutning till detta förslag uppfördes anslaget för sistnämnda budgetår med $(25\,000 + 5\,400 =) 30\,400$ kronor.

I enlighet med förslag av *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) torde för nästa budgetår böra anvisas $(15\,300 + 3\,600 =) 18\,900$ kronor till bestridande av återstoden av de beräknade kostnaderna för den nu pågående kursen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 18 900 kronor.

[146] 8. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	95 000 ¹	91 073	41 768
1951/52 (statsliggaren s. 821) ..	80 000		
1952/53 (förslag)	133 000		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget skola 30 000 kronor utbetalas såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening samt 50 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område. Av reservationen från föregående budgetår skall ett belopp å i runt tal 30 000 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 53 000 kronor i enlighet med följande sammanställning.

1. Bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening	3 000
2. Statsunderstödd utbildningsverksamhet	20 000
3. Till Kungl. Maj:ts disposition	30 000
	53 000

¹ Av beloppet ha 10 000 kronor anvisats å tilläggsstat.

Motiv. 1. Det höjda bidraget motiveras med att föreningen fått vidkännas ökade lönekostnader för vissa av sina tjänstemän.

2. För budgetåret 1950/51 anvisades till bidrag till ifrågavarande statsunderstödda utbildningsverksamhet sammanlagt 35 000 kronor, varav 10 000 kronor å tilläggsstat. Då sistnämnda belopp äskades (prop. nr 2/1951, bil. 8, punkt 3) anförde dåvarande departementschefen, att intresset för verksamheten blivit mycket större än vad man tidigare räknat med. I fjolårets anslagsskrivelse hemställde fiskeristyrelsen att för ändamålet skulle anvisas ett till 70 000 kronor förhöjt belopp. På grund av det statsfinansiella läget anvisades emellertid endast 50 000 kronor (prop. nr 84/1951). Styrelsen upprepar nu sin framställning om ett anslag av 70 000 kronor till denna verksamhet. Den anför att detta belopp nära överensstämmer med det sammanlagda belopp, vartill ansökningarna om bidrag uppgått under sistförflutna budgetår.

3. Framställningen under denna punkt motiveras med att den reservation å 28 865 kronor, som för innevarande budgetår står till Kungl. Maj:ts förfogande, beräknas vara helt förbrukad vid budgetårets utgång. Då från denna post bestridas ett flertal årligen återkommande utgiftsändamål av största betydelse, såsom skärpt fiskeritillsyn utefter vissa kustavsnitt, arvode till kontrollant av fiskefartygsbyggen samt kostnad för sillrapporteringen vid västkusten, är det oundgängligen nödvändigt att medel i erforderlig omfattning ställas till förfogande.

Yttrande. Statskontoret finner det tveksamt, huruvida den begärda ökningen av statsbidraget till Södra Sveriges fiskeriförening bör medgivas. Någon höjning av bidraget till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område kan ämbetsverket icke förorda, då frågan om omfattningen av denna verksamhet prövades så sent som år 1951 (prop. nr 84/1951). Däremot vill statskontoret icke motsätta sig styrelsens hemställan om beräkning å anslaget av medel till Kungl. Maj:ts disposition.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla, att *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att ett anslag å 12 000 kronor skall anvisas för anordnande under augusti månad 1952 av en fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän i Göteborg. Av det äskade beloppet avses 2 400 kronor till bidrag till deltagarnas resekostnader, 7 600 kronor till traktamenten till deltagarna, 1 400 kronor till rese- och traktamentskostnader för lärare, 300 kronor till arvode åt lärare samt 200 kronor till diverse och oförutsedda utgifter.

I sin motivering för framställningen erinrar fiskeristyrelsen om att Kungl. Maj:t tidigare genom olika beslut, senast den 7 juni 1946, anvisat medel för anordnande av fortsättningskurser för länsfiskeritjänstemän samt att fiskeriutbildningskommittén i sitt den 17 oktober 1949 avgivna belänkande förordade, att fortbildningskurser för länsfiskeritjänstemän och fiskmästare i framtiden skulle anordnas med kortare tidsintervall än fem år, exempelvis vart annat eller vart tredje år. Styrelsen erinrar vidare om att departe-

mentschefen i propositionen nr 84 till 1951 års riksdag angående utbildning av fiskeritjänstemän m. m. uttalade, att de av kommittén föreslagna kurserna otvivelaktigt skulle vara av värde men att medel för det dåvarande icke borde anvisas för ändamålet. Det borde enligt departementschefen få ankomma på fiskeristyrelsen att taga initiativ till anordnande av dylika kurser, då så funnes påkallat. Fiskeristyrelsen framhåller slutligen, att styrelsen med hänsyn dels till vad sålunda uttalats i frågan, dels till att stora förändringar ägt rum på fiskets område under de fem år, som nu förflutit sedan den senaste fortbildningskursen avhölls, funnit sig böra föreslå att en fortbildningskurs skall anordnas år 1952.

Statskontoret framhåller, att det för närvarande bör anstå med anordnandet av den föreslagna fortbildningskursen.

Föredraganden.

Jag biträder fiskeristyrelsens förslag att bidraget till Södra Sveriges fiskeriförening skall höjas med 3 000 kronor och att till Kungl. Maj:ts disposition skola anvisas 30 000 kronor. Anslaget bör alltså höjas med dessa belopp. Den statsunderstödda utbildningsverksamheten har rönt ett mycket stort intresse bland fiskarbefolkningen och en medelsanvisning för detta ändamål av den storlek som fiskeristyrelsen föreslagit vore därför i och för sig befogad. I nuvarande läge anser jag mig emellertid icke kunna förorda, att det belopp som avses för utbildningsverksamheten skall höjas med mer än 10 000 kronor. I detta sammanhang torde jag få framhålla att därest medel som anvisats för kursverksamheten visst budgetår icke skulle ha utnyttjats i sin helhet, återstående del bör få tagas i anspråk för ändamålet under följande budgetår.

Fiskeristyrelsens förslag att en fortbildningskurs för länsfiskeritjänstemän skall anordnas anser jag välmotiverat bland annat med hänsyn till de förändringar på fiskets område som ägt rum under de senaste åren. En dylik kurs bör därför anordnas under nästa budgetår. Något särskilt riksstatsanslag synes dock ej böra anvisas för ändamålet, bland annat därför att det icke är fråga om en årligen återkommande utgift. Jag föreslår i stället att medel skola beräknas under förevarande anslag. Vad därvid angår kostnaderna för kursen har jag i princip icke något att erinra mot fiskeristyrelsens beräkningar. Jag anser dock, att medelsanvisningen kan begränsas till 10 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter angående kursen, som kunna befinnas erforderliga.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle för nästa budgetår till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen erfordras ett anslag av $(80\,000 + 3\,000 + 30\,000 + 10\,000 + 10\,000 =)$ 133 000 kronor. Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 133 000 kronor.

[147] 9. Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.

Till detta ändamål är å gällande riksstat uppfört ett anslag av 30 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående fondens användning hänvisas till statsliggaren s. 822.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 60 000 kronor. Styrelsen föreslår vidare, att en vid 1951 års riksdag väckt fråga om utredning rörande statsgaranti för försöksfiske på avlägsna fiskevatten skall upptagas till förnyad prövning.

M o t i v. Förslaget om ökning av anslaget motiveras med att stegrade anspråk på understödslån kunna förväntas på grund av att lånebestämmelserna nyligen ändrats (kung. nr 205/1951) så att lån numera skall kunna utgå även till andra ändamål än anskaffande av fiskredskap.

Beträffande förslaget om utredning rörande statsgaranti för försöksfiske på avlägsna fiskevatten erinrar styrelsen om att jordbruksutskottet (utlåt. nr 1/1951, p. 128, s. 82) i anledning av motioner i frågan anförde, att vissa skäl kunde åberopas för en sådan utredning men att utskottet med hänsyn till den återhållsamhet i fråga om ekonomiska åtaganden från statsverkets sida, som måste iakttagas i dåvarande läge, icke ansett sig kunna biträda utredningsyrkandet. Då hittills vunna erfarenheter visa, att ett verksamt stöd från det allmännas sida för upptagande av fiske på avlägsna fiskevatten icke kan ernås allenast med understödslån utan att även andra hjälpformer böra tillkomma, anser fiskeristyrelsen i likhet med utskottet att skäl kunna åberopas för en utredning i angivna hänseende. Styrelsen erinrar i detta sammanhang om att framställningar, som gjorts om statsgaranti för vissa expeditioner av svenska fiskare till grönländska farvatten, icke kunnat i någon form tillgodoses då anslag och därtill anslutande författningsbestämmelser saknats.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att någon höjning av anslaget nu ej lär kunna komma i fråga.

Föredraganden.

Såsom fiskeristyrelsen framhållit torde de ändringar i lånebestämmelserna, som genomförts från och med innevarande budgetår, komma att medföra ökade anspråk på lån från förevarande fond. Styrelsen har med hänsyn härtill föreslagit en höjning av anslaget med 60 000 kronor. Jag kan emellertid ej förorda att anslaget skall uppräknas med mer än 10 000 kronor.

Vad angår styrelsens förslag om utredning rörande statsgaranti för försöksfiske på avlägsna fiskevatten synas — såsom jordbruksutskottet förra året uttalade — vissa skäl kunna åberopas för en sådan utredning. Vad utskottet anförde till stöd för sitt yrkande om avslag på motionerna i ämnet äger emellertid enligt min mening fortfarande giltighet. Jag anser mig därför icke kunna biträda det förslag om utredning, som nu ånyo framförts.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 40 000 kronor.

[148] 10. Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	57 000	57 000
1951/52 (statsliggaren s. 822)	57 000	
1952/53 (förslag)	57 000	

Sommaren 1949 sändes tullverkets fartyg Odin på en expedition till Island såsom bevakningsfartyg för det svenska sillfisket där. Påföljande sommar togs undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak i anspråk för uppgiften. Då anslaget för budgetåret 1951/52 anvisades förutsattes, att Kungl. Maj:t i sinom tid skulle få avgöra, huruvida anslaget skulle tagas i anspråk samt, därest så ansågs böra bli fallet, besluta huruvida Skagerak eller ett flottans fartyg skulle användas. I anslutning härtill beslöt Kungl. Maj:t den 6 juli 1951 (försvarsdepartementet), att en minsvepare ur flottan skulle under 1951 års fiskesäsong disponeras såsom bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall upptagas med ett oförändrat belopp av 57 000 kronor. Styrelsen anför att 1951 års expedition icke avslutats före avgivandet av styrelsens anslagsäskanden och att närmare uppgifter angående resultatet av denna expedition och därmed förbundna kostnader därför icke kunnat erhållas.

Föredraganden.

Jag tillstyrker fiskeristyrelsens framställning, att medel skola anvisas under förevarande anslag jämväl för nästa budgetår. Frågan huruvida ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island under instundande fiskesäsong skall utsändas synes emellertid liksom förra året böra avgöras först närmare fiskesäsongens början. Man torde då bättre kunna överblicka hur många svenska fiskare, som komma att bedriva fiske i de berörda farvatten. Det torde sålunda lämpligen få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid avgöra, huruvida anslaget skall tagas i anspråk. Därest ett bevakningsfartyg skall utsändas även i år tala enligt min mening flera skäl för att man om möjligt liksom år 1951 bör disponera en minsvepare för ändamålet. Skulle detta emellertid icke kunna göras torde böra övervägas att återigen taga i anspråk fartyget Skagerak för uppgiften. Därest sistnämnda fartyg skulle anlitas, synes, i likhet med vad som skedde år 1950, avlöningen till expeditionsledaren, om denne blir en officer i flottan, böra bestridas av ma-

rinens anslag. Vad slutligen angår beräkningen av anslaget för nästa budgetår har jag under hand inhämtat, att kostnaderna för 1951 års expedition enligt preliminära beräkningar komma att uppgå till omkring 52 000 kronor. Detta belopp kan dock komma att stiga. Någon större reservation torde sålunda icke komma att föreligga vid utgången av löpande budgetår. Med hänsyn härtill och till svårigheterna att redan nu beräkna kostnaderna för en eventuell expedition under innevarande år biträder jag fiskeristyrelsens förslag, att anslaget skall uppföras med ett oförändrat belopp av 57 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 57 000 kronor.

[149] 11 och 12. **Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster och Organisationsbidrag m. m.**

Dessa anslag äro för innevarande budgetår uppförda med 10 000 respektive 37 000 kronor. Vad angår beräkningen av anslagen för nästa budgetår vill jag erinra om att de med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 20 januari 1950 tillkallade sakkunniga för utredning av frågan om försäkring av fiskebåtar (fiskebåtsförsäkringsutredningen) avgivit betänkande i ämnet den 15 september 1951. Sedan yttranden över detta betänkande inkommit torde beredningen av ärendet kunna slutföras å sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Med hänsyn till det nära sambandet i vissa avseenden mellan fiskredskapsförsäkringen och den i betänkandet behandlade fiskebåtsförsäkringen synas äskandena rörande förevarande anslag böra upptagas till behandling först i anslutning till nämnda förslag. I rikstatsförslaget för nästa budgetår torde anslagen därför böra upptagas med endast beräknade belopp. De torde därvid preliminärt böra uppföras med oförändrade belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna

dels till *Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster* ett förslagsanslag av 10 000 kronor;

dels ock till *Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.* ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

[150] 13. **Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	10 000	10 483
1951/52 (statsliggaren s. 823) ..	10 000	
1952/53 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att medel för verksamheten skola ställas till förfogande jämväl under nästa budgetår. Med hänsyn till att medelsbehovet helt kommer att bero av isförhållandena vintern 1952/53 föreslår styrelsen, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Jag biträder styrelsens äskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[151] **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.**

Under förevarande anslagstitel anvisades senast för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. Med anlitande av anslaget ha i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisregleringar å fisk ävensom till andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Anslaget användes numera för att stödja fiskarens organisationer samt för propagandaverksamhet m. m. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge disponeras även under budgetåren 1945/46—1951/52. Vid utgången av budgetåret 1950/51 förelåg å anslaget en reservation av omkring 422 600 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall få disponeras jämväl under budgetåret 1952/53.

Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[152] **Understöd åt fiskare.**

För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge användas även under budgetåren 1946/47—1951/52. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen nr 110/1940). Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1950/51 en reservation av omkring 154 600 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall få disponeras även under nästa budgetår. Styrelsen anför att den möjlighet att ekonomiskt stödja fiskare vid ett krisläge inom näringen, som anslaget erbjuder, bör bibehållas ännu någon tid.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[153] Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.

	Reservation från föregående budgetår	Nettoutgift
1948/49	95 000	9 600
1949/50	84 500	22 600
1950/51	61 900	11 600
1951/52	50 300	

Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag å tillhopa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget för budgetåret 1939/40 finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1951/52. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskapslånefond, från vilken kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall få användas även under budgetåret 1952/53. Styrelsen räknar icke med att anslutningen bland fiskarena till den av statsmakterna stödda fiskredskapsförsäkringen (kung. nr 678/1948) kommer att bli så allmän redan under nästa budgetår att förevarande understödsverksamhet helt kan upphöra med utgången av innevarande budgetår.

I enlighet med styrelsens framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1952/53 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[154] 14. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	54 200	49 228	47 668
1951/52 (statsliggaren s. 823) ..	57 700		
1952/53 (förslag)	50 000		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 7 650 kronor avsetts till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. Återstoden av anslaget skall användas till nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 154 400 kronor i enlighet med följande sammanställning.

1. Underhåll och drift av fiskefyrar	9 000	
2. Nyanläggningar:		
a) Fiskefyr på Gnäggen söder om Södra Ulvön, Väster-		
norrlands län	7 200	
b) Mistsignalanläggning (tyfon) vid Åstholmsudde,		
Västernorrlands län	20 400	
c) Fiskefyr på Bålsön, Gävleborgs län.....	7 800	
d) Fiskefyr på Erskär, Östra Eds socken, Kalmar län..	15 600	
e) Fiskefyr å Rödsjär ostnordost om Saltvik, Kalmar		
län	15 600	
f) Fiskefyr på Rönnesjär, Blekinge län	16 000	
g) Fiskefyrar på Flöjten och Flundrebådan, Blekinge		
län	34 000	
h) Mistsignalanläggning vid Käseberga, Kristianstads		
län	3 400	
i) Fiskefyr på sydvästra udden av Södra Långön utan-		
för Strömstad, Göteborgs och Bohus län	14 400	
j) Fiskefyr på Matsjär, Göteborgs och Bohus län	11 000	145 400
		154 400

M o t i v 1. Styrelsens förslag innebär en ökning av det till underhåll och drift avsedda beloppet med 1 350 kronor. Härav hänföra sig 340 kronor till bidrag till underhåll av två fiskefyrar, till vilkas anordnande medel anvisats av anslaget för innevarande budgetår. Sedan en följd av år har dylikt bidrag i allmänhet bestämts till 150 kronor per fyr och år. Redan förut har emellertid detta belopp ansetts vara väl knappt och genom prisstegringen på arbetskraft och förnödenheter ha de nu utgående bidragen blivit alldeles otillräckliga. Fiskeristyrelsen förordar därför, att anslaget till en var av de två ifrågavarande fyrarna skall bestämmas till 170 kronor per år. Återstoden av ökningen avses för en av enahanda skäl motiverad höjning av bidragen till underhåll och drift av äldre säkerhetsanordningar.

2 a—e, h och i. Förslag om anordnande av de säkerhetsanordningar, som redovisas under dessa punkter, framlades redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1951 s. 249—250. De förra året angivna anläggningskostnaderna, vilka grundade sig på beräkningar av lotsstyrelsen, ha med hänsyn till nu rådande priser efter samråd med lotsstyrelsen höjts med omkring 20 procent.

2 f. Blekinge läns havsfiskeförening har begärt, att de två primitiva foto-

genlyktor å Enholmen, som nu tjäna som vägledning för de talrika fiskebåtarna i Listerby kommun, skola ersättas med en agafyr. I avgivet ytt-rande har lotsstyrelsen förordat att en agafyr skall anordnas på den strax utanför Enholmen belägna ön Rönneskär. Kostnaderna för denna fyr, vil-ken enligt fiskeristyrelsens mening är mycket välbehövlig, beräknas av lotsstyrelsen till 16 000 kronor.

2 g. Angöringen från havet till de tre i östra Blekinge nära varandra liggande fiskelägena Stenshamn, Ungskär och Inlängan saknar för närva-rande belysning. Detta har medfört betydande risker och varit till skada för utvecklingen av fisket i denna trakt. Blekinge läns havsfiskeförening har därför anhållit om åtgärder för förbättring av fyrbelysningen. Lots-styrelsen har uppgjort plan för anordnande av en sådan belysning, inne-fattande uppförande av två agafyrar på skären Flöjten och Flundrebådan för en beräknad sammanlagd kostnad av 34 000 kronor. Denna plan synes tillfredsställande.

2 j. Vissa lokalavdelningar av Svenska västkustfiskarnas centralförbund ha genom lotsstyrelsens försorg låtit uppföra en fiskefyr på Matskär öster om Yttre Tistlarna för en kostnad av 11 917 kronor. För täckande av den-na kostnad söka nämnda lokalavdelningar nu statsbidrag. Fyren, som enligt lotsstyrelsens mening saknar större betydelse för handelssjöfarten, är till avsevärt gagn för fiskarena i Göteborgs södra skärgård. På grund av fyrens ganska isolerade läge har lotsstyrelsen åtagit sig underhåll och drift av den-samma. Fiskeristyrelsen anser ett bidragsbelopp av 11 000 kronor vara skä-ligt.

Yttrande. Statskontoret har icke funnit anledning till erinran mot förslaget till medelsanvisning till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. På grund av nödvändigheten att iakttaga återhållsamhet i fråga om investe-ringar anses det att nyanläggningsverksamheten icke bör utvidgas. Stats-kontoret förordar, att anslaget skall upptagas med 60 000 kronor.

Föredraganden.

Såsom framgått av det föregående innebär fiskeristyrelsens hemställan till en början, att bidrag till underhåll och drift av fiskefyrar i fortsättningen i regel skall bestämmas till 170 kronor per fyr och år. Mot detta förslag har jag icke något att erinra. Jag biträder även förslaget, att dylika bidrag skola utgå till de två fiskefyrar, till vilkas anordnande medel anvisats från inne-varande budgetårs anslag. Till underhåll och drift av fiskefyrar böra så-lunda i enlighet med fiskeristyrelsens beräkningar anvisas 9 000 kronor.

Fiskeristyrelsens framställning rörande medel till nyanläggning av säker-hetsanordningar synes enligt min mening i och för sig väl motiverad med hänsyn till att ett utförande av de av styrelsen ifrågasatta anläggningarna säkerligen skulle bli till stort gagn för fiskerinäringen. I nuvarande läge an-ser jag mig emellertid icke kunna tillstyrka någon utvidgning av den för in-nevarande budgetår bestämda kostnadsramen för dylika anläggningar. För ändamålet torde sålunda böra beräknas ett oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår komma att uppgå till (9 000 + 50 000 =) 59 000 kronor. Emellertid torde, på grund av dröjsmål med leveranser av beställd fyrmateriel, en rätt betydande reservation komma att föreligga vid innevarande budgetårs utgång. Med hänsyn härtill anser jag det till fyllest, om anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 50 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[155] 15. **Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.**

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	20 000	18 600
1951/52 (statsliggaren s. 823) ..	20 000	
1952/53 (förslag)	25 000	

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 9/8 1951) upprepar sin i fjolårets anslagsäskanden gjorda hemställan om höjning av anslaget till 30 000 kronor. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1951 s. 251.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* förklarar sig i nuvarande läge icke kunna understödja styrelsens begäran om uppräknning av anslaget.

Föredraganden.

I likhet med fiskeristyrelsen anser jag en höjning av förevarande anslag vara motiverad. Jag kan emellertid för närvarande icke förorda en större höjning än med 5 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

[156] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	318 300	335 444
1951/52 (statsliggaren s. 823)	309 400	
1952/53 (förslag)	385 000	

Yrkanden. *Skogsstyrelsen* (skr. 29/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 71 400 kronor. Av nämnda belopp hänföra sig i runda tal 9 300 kronor till löneregleringen för chefstjänstemän, 51 700 kronor till höjningen av det rörliga tillägget, 2 800 kronor till vissa i anslutning härtill höjda arvoden samt 7 600 kronor till övriga beräknade lönegrads- och löneklassförändringar.

Styrelsen hemställer tillika att

1. en arvodestjänst skall ändras till en tjänst såsom förste byråsekreterare i Ce 29, att

2. en förste byråsekreterare i Ce 29 skall överföras å ordinarie stat samt att

3. frågan om förbättrad löneställning för chefen för administrativa byrån (nu byrådirektör i Ca 31) skall upptagas till behandling i samband med den utredning som i anslutning till chefslöneregleringen (prop. nr 114/1951, s. 64 och 66) skall verkställas rörande löneställningen för vissa befattningar och vars resultat beräknats kunna föreläggas 1952 års riksdag.

Motiv 1. Detta yrkande framfördes redan i styrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår. Styrelsen hänvisar beträffande motiveringen till vad som då anfördes (IX ht 1951 s. 252) och understryker särskilt de olägenheter som ur tjänstesynpunkt äro förenade med den nuvarande anordningen.

2. År 1942 inrättades hos skogsstyrelsen en arvodesbefattning som vägkonsulent. I samband med styrelsens omorganisation år 1946 ändrades denna tjänst till en förste byråsekreterartjänst i numera Ce 29. Innehavaren av tjänsten, som tjänstgör på andra skogsbyrån såsom byråchefens närmaste man, utövar den närmaste tillsynen över skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med skogsvägbyggnad och skogsdikning m. m. samt biträder styrelserna med råd och anvisningar i dylika ärenden. I övrigt bereder och föredrager han bland annat ärenden angående bidrag från de särskilda skogsvårdsanslagen och därmed sammanhängande frågor. Den nuvarande befattningshavaren innehar tillika ordinarie tjänst såsom biträdande jägmästare i Ca 25 vid domänverket, från vilken tjänst han åtnjuter tjänstledighet för ett år i taget. Behovet av tjänsten är enligt styrelsens mening stadigvarande. Slutligen framhålles att den nuvarande anordningen innebär vissa olägenheter ur tjänstesynpunkt för domänverket.

3. Skogsstyrelsen har tidigare vid flera tillfällen med hänsyn till det ansvar och de arbetsuppgifter som äro förenade med förevarande byrådirek-

törstjänst hemställt, att denna skulle ändras till en byråchefstjänst. Dessa förslag ha hittills lämnats utan avseende. Därigenom har innehavaren av tjänsten blivit uppenbarligen missgynnad i lönehänseende. Detta förhållande har blivit alldeles särskilt markant efter den nyligen genomförda löneförbättringen för byråchefstjänsterna, då denna icke berört tjänster av likartad beskaffenhet och betydelse för vilka — till följd av omständigheterna — gällt en lägre lönegradsplacering. Enligt styrelsens mening äro omedelbara åtgärder påkallade för att tillrättalägga detta missförhållande. Styrelsen förklarar emellertid att den i avvaktan på resultatet av den under punkt 3 angivna utredningen icke nu vill förnya sitt tidigare förslag eller räkna med ökade medel för en lönegradsuppflyttning. Den hemställer allenast, att lönegradsfrågan skall upptagas till behandling i berörda sammanhang. I en vid skogsstyrelsens framställning fogad promemoria, vilken tidigare överlämnats till 1949 års tjänsteförteckningskommitté, redogöres närmare för de ämbetsuppgifter som åvila administrativa byråns chef. I promemorian framhålls särskilt det maktpåliggande och krävande arbetet med omprövning av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov och därmed sammanhängande frågor. Vidare erinras att skogsstyrelsen numera är huvudförvaltning i förhållande till skogsvårdsstyrelserna och att medelsförvaltningen för budgetåret 1950/51 beräknas uppgå till i runt tal mellan 15 och 16 miljoner kronor. Av göromålen i övrigt å administrativa byrån nämnas särskilt utredningar och undersökningar i frågor av administrativ, kameral eller avlöningsteknisk natur. Dessutom ankommer det på byrån, bland annat, att tillhandagå skogsvårdsstyrelserna med råd och anvisningar i ekonomiska frågor samt att handlägga ärenden rörande skogsstyrelsens egen personal samt angående skogsvårdslagens tillämpning.

Yttrande. Statskontoret förklarar sig icke kunna tillstyrka det av skogsstyrelsen ånyo framförda förslaget om ändring av en arvodestjänst till en befattning som förste byråsekreterare i Ce 29. Däremot vill ämbetsverket icke motsätta sig att den förste byråsekreterartjänst, vars innehavare utövar den närmaste tillsynen över skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med skogsvägbyggnad och skogsdikning m. m., skall överföras till ordinarie stat.

Departementschefen.

Skogsstyrelsen upprepar till en början sin förra året gjorda framställning om inrättande av en förste byråsekreterartjänst i Ce 29 i stället för en arvodestjänst. Innehavaren av sistnämnda tjänst, vilken tillkom år 1946 för att skogsvårdsstyrelsernas behov av biträde i olika frågor skulle kunna tillgodoses, åtnjuter för närvarande ett arvode, som motsvarar lönen i 30 löneklassen. Såsom framgår av vad styrelsen anfört har det visat sig föreligga ett permanent behov av ifrågavarande tjänst. Med hänsyn härtill och då dessutom uppehållandet av arvodestjänsten är förenat med vissa tekniska olägenheter tillstyrker jag styrelsens framställning, att sistnämnda tjänst skall utbytas mot en förste byråsekreterartjänst i Ce 29. Jag biträder vidare förslaget, att en förste byråsekreterare i Ce 29 skall föras å ordinarie stat. Vad

angår frågan om förbättrad löneställning för administrativa byråns chef synes denna fråga enligt min mening böra upptagas till avgörande i förevarande sammanhang. Med hänsyn till omfattningen och arten av den göromål anser jag i likhet med skogsstyrelsen att han bör jämföras med cheferna för styrelsens övriga byråer. Den ifrågakvarande byrådirektörstjänsten torde sålunda böra ändras till en byråchefstjänst i lönegrad Ca 37. För detta ändamål bör anslaget höjas med i runt tal 4 100 kronor.

Skogsstyrelsens beräkningar av de automatiska utgiftsökningarna anser jag mig kunna godtaga. Anslaget bör sålunda uppräknas med 9 300 kronor på grund av löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl., 51 800 kronor på grund av höjningen av det rörliga tillägget, 2 800 kronor på grund av arvodesregleringen år 1951 samt 7 600 kronor på grund av beräknade lönegrads- och löneklassförändringar.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 160 300 (+ 27 300) kronor;

arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 6 000 (— 15 500) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 126 100 (+ 1 800) kronor;

rörligt tillägg 92 600 (+ 62 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(160\,300 + 6\,000 + 126\,100 + 92\,600 =)$ 385 000 (+ 75 600) kronor.

Å personalförteckningen bör byrådirektörstjänsten utbytas mot en byråchefstjänst i lönegrad Ca 37. Vidare bör å förteckningen uppföras en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad Ca 29.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	160 300
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	126 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	92 600

Summa kronor 385 000;

c) till Skogsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 385 000 kronor.

[157] 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	72 800	73 387
1951/52 (statsliggaren s. 824)	74 800	
1952/53 (förslag)	88 000	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 29/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 16 700 kronor till 91 500 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Sjukvård m. m. (nu 1 000)	500
2. Reseersättningar (nu 20 000)	3 000
3. Övriga expenser (nu 22 300)	4 700
4. Publikationstryck (nu 15 000)	5 000
5. Blankettryck (nu 13 500)	3 500
	16 700

M o t i v. 1. Höjningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåren 1949/50 och 1950/51 var 1 213 respektive 2 126 kronor.

2. Ökningen anses nödvändig med hänsyn till de nyligen genomförda höjningarna av traktamentsersättningar och biljettpriser.

3—5. Det ökade medelsbehovet motiveras med de prishöjningar, som ägt rum i fråga om telefonabonnemang, materiel, tryckningsarbeten m. m. Sålunda anföres, bland annat, att ökningen enbart av kostnaderna för tryckning av skogsvårdsstyrelsernas berättelser och publikationen »Det enskilda skogsbruket» uppgår till icke mindre än sammanlagt 5 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser, att den begärda uppräkningsposten till reseersättningar bör godtagas, därest ej tjänsteresorna kunna begränsas. Det för expenser avsedda beloppet bör höjas enligt de grunder, som kunna komma att tillämpas i allmänhet.

Departementschefen.

Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 torde posten sjukvård m. m. böra höjas med 1 000 kronor. Mot skogsstyrelsens förslag att uppräkningsposten reseersättningar med 3 000 kronor har jag icke något att invända. I likhet med styrelsen anser jag det vidare erforderligt, att jämväl posterna övriga expenser, publikationstryck och blankettryck skola höjas något. Uppräkningsposterna av dessa poster kan emellertid enligt min mening begränsas till respektive 3 700, 3 000 och 2 500 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör skogsstyrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår uppföras med (74 800 + 1 000 + 3 000 + 3 700 + 3 000 + 2 500 =) 88 000 kronor. Detta innebär en anslagsökning med 13 200 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för styrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 88 000 kronor.

[158] 3. Skogshögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	500 800	461 444
1951/52 (statsliggaren s. 825)	495 500	
1952/53 (förslag)	702 000	

Yrkanden. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 och 27/10 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 190 400 kronor till 685 900 kronor i enlighet med följande beräkning.

1. Tjänsteförändringar m. m.

a) 1 laborator i Ca 29 i st. för 1 lektor i Ce 29	—
b) 1 laborator i Ce 29 i st. för 1 biträdande lärare i Ce 27	1 548
c) 1 sekreterare och kamrerare i Ca 27 i st. för Ca 25	1 644
d) 5 förste assistenter i Ce 25 i st. för Ce 24	3 861
e) 2 förste assistenter i Ce 25 i st. för 2 assistenter i Cg 22	7 032
f) 3 assistenter i Ce 23 i st. för Cg 22	6 120
g) 2 laboratoriebiträden i Ca 13 i st. för Ce 6	4 944
h) 2 kanslibiträden i Ca 11 och 1 i Ce 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 8 och 2 i Cf 4	5 004
i) 1 kassör i Ce 15 i st. för en kontorist i Ce 13	312
j) 1 biblioteksassistent i Ca 15 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 11 ..	1 380
k) 1 biträde åt vaktmästaren (nu 1 500)	300

2. Personalförstärkningar.

a) 1 laborator i Ca 29	17 520
b) 1 laborator i Cg 29 (1 mån.)	1 460
c) 1 förste assistent i Ce 25 (nu i Cg 24 under 9 mån.)	4 137
d) 1 assistent i Cg 23 (6 mån.)	5 904
e) 1 vaktmästare i Cg 9 (halvtidstjänst 8 mån.)	2 212
f) 2 skrivbiträden i Cf 4	10 128
g) 1 skriv- och räknebiträde i Cg 4 (8 mån.)	3 376
h) 1 tredje amanuens	1 740
i) På grund av kursdubbling:	

Speciallärare i skogsdikning och vägbyggnadsteknik (4 450 kronor), laboratorer i skogsskötsel och skogsuppskattning (2 1/2 mån., 3 650 kronor), assistenter i skogsskötsel, skogsuppskattning och virkeslära (4 mån., 4 280 kronor), 1 tredje amanuens i skogsuppskattning (6 mån., 870 kronor), 2 tredje amanuenser i arbetslära och virkeslära (helt år, 3 480 kronor); nu personalförstärkningar för 7 150 kronor

9 580

3. Löneklassförändringar	4 759
4. Löneregleringen för chefstjänstemän	17 631
5. Arvodesregleringen för 2 förste och 8 tredje amanuenser	6 696
6. Rörliga tilläggets höjning m. m.	73 243

+ 190 531

M o t i v . Inledningsvis anmärkes att de under 1 a—h och 2 a, c—g föreslagna tjänsteförändringarna respektive personalförstärkningarna hänföra sig till högskolans omorganisation och ligga inom ramen för 1946 års högskoleutrednings förslag. Beträffande de föreslagna höjningarna har styrelsen i övrigt anfört bland annat följande.

1 a. I fjolårets anslagsaskanden föreslog högskolestyrelsen, att ifrågasvarande lektorstjänst skulle överföras å ordinarie stat. Beträffande motiveeringen härför hänvisas till IX ht 1951 s. 255, punkt 1 a. Nu begäres att tjänsten i enlighet med högskoleutredningens förslag skall ombildas till en laboratorstjänst.

1 b och c. Högskolestyrelsens motivering för dessa yrkanden har redovisats i IX ht 1951 s. 255, punkterna 1 c och d. Beträffande uppflyttningen av tjänsten som sekreterare och kamrerare tillägger styrelsen, att högskolans kassarörelse mer än tredubblats sedan tjänsten senast reglerades år 1942.

1 d—f. Beträffande motiven för dessa förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 255—256 punkterna 1 e, g och h.

1 g. För innevarande budgetår (IX ht 1951 s. 256, punkt 1 i) begärde styrelsen, att ifrågasvarande laboratoriebiträdestjänster, vilka äro placerade på avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära, skulle uppflyttas från Cf 4 till Ca 11. I anledning av denna framställning uppflyttades berörda tjänster till Ce 6. Utöver tidigare anförda skäl framhåller styrelsen, att andra närstående institutioner ha tillgång på dylika biträden i 15 och 13 lönegraderna. För att erhålla behövlig arbetskraft har avdelningen för skoglig marklära måst disponera de för en av tjänsterna tillgängliga medlen under kortare tid än helt år.

1 h—j. Högskolestyrelsen har tidigare framlagt förslag rörande dessa tjänsteförändringar. Styrelsens motivering för inrättandet av de tre kansli-biträdestjänsterna återfinnes sålunda i IX ht 1951 s. 256, punkt 1 j. Härutöver anföres, att kontorsbiträdet i Ca 8 handhar bl. a. det ansvarsfulla arbetet med förande av betygsliggaren samt utskrivning av betyg. Ett kontorsbiträde biträder kamreraren med till kassarörelsen hörande göromål. En kontorsbiträdestjänst är avsedd för rektors handsekreterare. Å denna tjänst erfordras goda kunskaper i språk samt färdighet i stenografi. Innehavaren har erhållit förordnande i Cg 11. Beträffande motiveringen för de under i och j gjorda framställningarna hänvisas till IX ht 1950 s. 253—254.

1 k. Ökningen avser en uppräknig av det nuvarande arvodet på grund av den allmänna lönehöjningen.

2 a. Tjänsten avses för avdelningen för skogsuppskattnig med skogsin- delning, vilken särskilt från och med läsåret 1952/53 kommer att behöva

ökad personal bland annat på grund av kursdubbleringen. Den nya studieordningen kräver betydligt ökat arbete med tentamina, instruktion och kontroll. Vidare skola förarbetena för de under punkt 2 b omförmälda slutproven taga sin början hösten 1952. Inspektion av arbeten samt genomgång av dessa slutprov kräva kvalificerad arbetskraft. Om laboratorstjänsten kommer till stånd skulle förste assistenten vid högskolans kurs i Garpenberg ej behöva förflyttas till högskolan i Stockholm under vårterminen såsom nu sker. Därigenom skulle en avsevärd besparing i kostnader för resor och trakamenten uppstå. Assistenten skulle i så fall kunna assistera vid undervisningen vid Garpenberg även under vårterminen, då arbetsbördan där annars skulle bli för stor för den biträdande läraren.

2 b. Den begärda laboratorstjänsten avses för förstärkning av personalen vid avdelningen för skogsskötsel. Yrkandet sammanhänger med att styrelsen i enlighet med högskoleutredningens förslag beslutat, att slutprov skola utföras av de studerande under den fjärde sommarterminen, vilken tillkommit genom den nya undervisningsordningen. Angående omfattningen av dessa prov och de därmed förenade kostnaderna hänvisar styrelsen till en vid sin skrivelse den 27 oktober 1951 fogad promemoria, vilken upprättats inom högskolans lärarråd. I denna angivas dessa kostnader för sommaren 1953 till 17 000 kronor. För nästa budgetår begär styrelsen 11 400 kronor för att täcka kostnaderna under maj och juni 1953. Förutom avlöningskostnaderna för laboratorn ingå här 2 000 kronor för lärarnas resekostnader och i runt tal 8 000 kronor för de studerandes resor och logi samt hantlangning och förläggningskostnader i övrigt.

Beträffande utformningen av slutproven anföres i promemorian bland annat följande.

Vid utarbetandet av förslaget till den nya undervisningsordningen förut-sattes, att den fjärde sommarterminen skulle användas till utbildning av mera självständig natur i form av examensarbete eller liknande. För examensarbetet, vilket bör göras obligatoriskt, beräknas åtgå en tid av 2 å 3 månader. Vid fältarbeten under denna tid bör en friare förläggning kunna tillämpas för att uppgifter från det praktiska skogsbrukets arbetsområde skola kunna upptagas såsom examensarbeten. För att bereda ökad praktisk utbildning i ämnet skogsskötsel är det vidare önskvärt att till fjärde sommaren skall förläggas en kortare mera självständigt betonad kurs i skogsskötsel. Denna kurs föreslås skola omfatta cirka tre veckor. Kurstiden för detta ämne enligt den nuvarande undervisningsordningen är alltför kort för att de studerande skola kunna självständigt taga ställning till förekommande uppgifter inom skogsskötseln beträffande beståndsvård och föryngringsavverkning. Då skogshögskolans förläggningar och sommarövningar väsentligen beröra statsskogar föreslås att exkursioner och övningar på hemmansskogar skola anordnas under en vecka. Förläggning torde därvid lämpligen kunna anordnas vid en skogsvårdsgård och övningarna bedrivas i samarbete med skogsvårdsstyrelsen. Utbildningen under återstående två veckor av skogsskötselkursen bör delgivas under självständiga former, varvid de studerande skola tilldelas en uppgift att lösa. Denna del av kursen bör förläggas inom räckhåll för professorn och laboratorn vid avdelningen. Det är dock önskvärt, att de studerande skola kunna välja olika delar av landet samt olika slag av skogar. Anordnandet av berörda examensarbeten och skogsskötsel-

kurs är förenat med vissa kostnader, vilka lämpligen böra bestridas av staten efter enahanda grunder som redan tillämpas för nuvarande sommarövningar. Kostnaderna för utbildningen under hela sommarterminen 1953 beräknas till sammanlagt 17 000 kronor. Av detta belopp avses för elevernas rese-, logi- och förläggningskostnader under skogsskötselkursen och examensarbetena 3 980 respektive 4 100 kronor, för hantlangning 3 000 kronor, för lärarnas resor 3 000 kronor och för en extra laborator i skogsskötsel under 2 månader 2 920 kronor.

2 c. Styrelsen föreslår liksom förra året (IX ht 1951 s. 255—256) att medel skola beräknas för en förste assistent med helårsförordnande vid avdelningen för virkeslära. Till stöd härför återopas den omfattande undervisningen i detta ämne såväl i Stockholm som i Garpenberg. Innehavaren av tjänsten föreslås skola övertaga en del av undervisningsskyldigheten i ämnet ävensom biträda speciallärarna i de ämnen som tidigare hörde till skogsteknologien, nämligen skogsdikning, vägbyggnadsteknik och husbyggnadslära. Under nu pågående kursdubbling kan en förste assistent icke undvaras på grund av dubbla förläggningar under sommarövningarna samt den utökade tentamensskyldigheten för professorn i ämnet.

2 d. Under denna punkt upprepar högskolestyrelsen en förra året gjord framställning om medel till en extra assistent i Cg 23 för undervisningen i skogs- och fältmätning vid Garpenberg under tiden 1/7—31/12. Styrelsen anser som en trängande nödvändighet att medel anvisas för ändamålet.

2 e. Tjänsten begäres då stort behov föreligger av ytterligare arbetskraft för vissa rutinarbeten i högskolans bibliotek såsom enklare bokbindningsarbeten, expediering av högskolans skrifter samt omflyttningar och transporter m. m. Dessa göromål belasta nu den fåtaliga bibliotekspersonalen. Innehavaren av tjänsten skulle även i viss mån kunna fylla högskolans behov av den andre vaktmästare, som föreslagits av högskoleutredningen.

2 f. Ifrågavarande tjänster, vilka begärdes även i förra årets anslagsskrivelse, äro avsedda för avdelningen för skogsskötsel samt för kansliet.

2 g. Tjänsten avses för avdelningen för virkeslära.

2 h. Amanuentjänsten erfordras för skötseln av det fotografiska laboratoriet och för fotografiska arbeten.

2 i. På grund av kursdubblingen måste undervisningen i skogsdikning och vägbyggnadsteknik dubblas och därmed även arvoden till speciallärarna i dessa ämnen. Dessutom erfordras liksom under de två senaste åren att viss extra personal anställs i övriga under förevarande punkt angivna ämnen. Därest den under punkt 2 a begärda laboratorstjänsten i skogssuppskattning och skogsindelning icke inrättas, erfordras laboratorer under fyra månader. Utökas ej den fasta personalen vid avdelningen för virkeslära med den under punkt 2 b angivna förste assistenttjänsten, behövs en förste assistent under tre månader. För laboratorerna och assistenterna ha arvoden beräknats motsvarande 29 respektive 23 lönegraden.

3—6. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Sedermera har *högskolestyrelsen* (skr. 19/11 1951) — i anslutning till det under punkt 2 a angivna förslaget om inrättande av en laboratorsbefattning

vid avdelningen för skogsuppskattning och skogsindelning — hemställt, att till avlönande av en tillfällig förste assistent vid nämnda avdelning under fem månader vårterminen 1952 måtte å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 5 965 kronor. Beloppet motsvarar lön i 25 löneklassen. Beträffande skälen för denna framställning anknyter styrelsen till de motiv, som anförts till stöd för förslaget om inrättande av den ifrågavarande laboratoristjänsten. Styrelsen framhåller, att avdelningens förste assistent vid Garpenberg, vilken hittills tjänstgjort i Stockholm under vårterminen, på grund av kursdubbleringen måste vara kvar vid Garpenberg under vårterminen 1952 för att biträda vid undervisningen där. Då den begärda laboratorsbefattningen icke kan erhållas förrän från och med nästa budgetår, är högskolan i största behov av en ersättare för assistenten för undervisningen i Stockholm under nyssnämnda tid.

Departementschefen.

I likhet med högskolestyrelsen anser jag det skäligt, att de båda assistenterna vid institutionerna för allmän skogszoologi och skoglig marklära skola erhålla en förbättrad löneställning. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka att de skola placeras i högre lönegrad än den som nu tillämpas för förste assistenter, nämligen 24 lönegraden, eller att de skola erhålla extra ordinarie anställning. De torde alltså bära placeras i Cg 24. Styrelsens övriga förslag rörande lönegradsuppflyttning av assistenter kan jag icke förorda. På de skäl, som styrelsen anført, vill jag förorda att två laboratoriebiträden vid avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära skola uppflyttas i lönegrad. De torde emellertid tills vidare icke bära placeras högre än i lönegrad Ce 11. De av mig nu förordade lönegradsuppflyttningarna medföra en kostnadsökning å tillhoppa 9 100 kronor. Vad angår biträdespersonalen föreslår jag — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anført i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss dylik personal m. m. — att den biträdestjänst i Cg 11, som är avsedd för rektors handsekreterare, skall omändras till kontoristtjänst i Ce 13 ävensom att den kontorsbiträdestjänst, vars innehavare biträder med kassagöromål, skall utbytas mot en kanslibiträdestjänst i Ce 11. Härav föranledes en kostnadsökning å 5 300 kronor. Slutligen har jag icke något att erinra mot att det till biträde åt vaktmästaren avsedda beloppet skall höjas med 300 kronor.

Däremot är jag icke för närvarande beredd att taga ställning till förslaget att uppflytta tjänsten som sekreterare och kamrerare i lönegrad Ca 27. Ej heller högskolestyrelsens förslag till övriga, nu icke särskilt nämnda tjänsteförändringar kan jag för närvarande biträda.

Vad härefter angår de av högskolestyrelsen föreslagna personalförstärkningarna delar jag styrelsens uppfattning, att personalen vid avdelningen för skogsuppskattning och skogsindelning behöver utökas. Jag anser det emellertid vara till fyllest, därest ytterligare en förste assistenttjänst i Ce 24

inrättas vid avdelningen. Detta medför en kostnadsökning å 13 600 kronor. Härigenom bör det bli möjligt att undvika den förflyttning till Stockholm under vårterminen, som nu är nödvändig beträffande avdelningens nuvarande förste assistent vid Garpenberg. Det är emellertid önskvärt att en sådan förflyttning icke heller skall behöva ske under instundande vårtermin. Jag anser mig därför böra tillstyrka högskolestyrelsens framställning om medel till avlönande av en tillfällig förste assistent vid ifrågavarande avdelning under fem månader våren 1952. Avlöningen till denne bör dock beräknas efter 24 löneklassen. Medelsanvisningen synes lämpligen böra ske i den formen, att medgivande lämnas till att överskrida icke-ordinarieposten under innevarande budgetår med erforderligt belopp. Till denna fråga torde jag emellertid få återkomma i samband med äskandena å tilläggsstat för budgetåret 1951/52. Vidare vill jag förorda, att för avlönande av ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång skall beräknas ett belopp av 5 400 kronor. Det torde få ankomma på högskolans styrelse att avgöra, om detta biträde skall placeras vid avdelningen för skogsskötsel eller vid kansliet. Högskolestyrelsens övriga förslag till personalförstärkningar — bortsett från dem som betingas av kursdubbleringen — kan jag däremot icke nu biträda.

Såsom framgår av vad högskolestyrelsen anfört torde vissa personalförstärkningar på grund av kursdubbleringar vara ofrånkomliga även under nästa budgetår. Mot styrelsens förslag härutinnan har jag i stort sett icke något att erinra. Arvodena till assistenterna böra dock beräknas efter 22 löneklassen. Härigenom minskas det av styrelsen beräknade medelsbehovet till 9 350 kronor. Å andra sidan tillkommer ett belopp av 3 400 kronor på grund av att den förste assistent i lönegrad Cg 24 vid avdelningen för virkeslära, som nu tjänstgör endast vissa månader, bör anställas för helt år. Kostnadsökningen för kursdubbleringar skulle alltså uppgå till sammanlagt i runt tal 12 800 kronor.

Mot högskolestyrelsens beräkningar av de automatiska kostnadsökningarna på grund av löneklassförändringar, löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl., arvodesregleringen år 1951 samt det rörliga tilläggets höjning har jag icke något att erinra. För dessa ändamål böra alltså beräknas sammanlagt i runt tal 102 300 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. föreslår jag vidare, att sju professorer och en laborator skola uppflyttas till lönegrad Co 14 respektive Ca 33 ävensom att fyra docenttjänster i lönegrad Ce 30 skola inrättas i utbyte mot de nuvarande docentstipendierna. Dessa förslag medföra en kostnadsökning å sammanlagt i runt tal 53 400 kronor. I anslutning till vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans avlöningsanslag torde härjämte böra beräknas dels ett belopp av 1 500 kronor till årsarvode åt ordföranden i styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut, dels ett belopp av 800 kronor till dagarvoden å 20 kronor för sammanträdes-

dag åt de icke självskrivna ledamöterna i styrelsen. I likhet med vad som föreslagits i fråga om, bland andra, lantbruks- och veterinärhögskolorna torde slutligen det för arvoden åt speciallärare vid skogshögskolan avsedda beloppet böra uppräknas med 10 procent, eller med i runt tal 2 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 207 500 (+ 38 900) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 29 000 (— 40 200) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 313 500 (+ 97 900) kronor;

rörligt tillägg 152 000 (+ 109 900) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med (207 500 + 29 000 + 313 500 + 152 000 =) 702 000 (+ 206 500) kronor.

Å skogshögskolans personalförteckning böra sju professors-tjänster och en laboratorstjänst uppflyttas i lönegrad Co 14 respektive lönegrad Ca 33. Dessutom böra å förteckningen uppföras fyra docenttjänster i lönegrad Ce 30.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skogshögskolan, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	207 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	29 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	313 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	152 000

Summa kronor 702 000;

c) till *Skogshögskolan*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 702 000 kronor.

[159] 4. Skogshögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	180 900	205 956
1951/52 (statsliggaren s. 826)	185 900	
1952/53 (förslag)	207 100	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 och 27/10 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 49 300 kronor till 235 200 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minsk.
1. Sjukvård m. m. (nu 600)	200	
2. Reseersättningar till lärare och assistenter (nu 44 000) ..		
a) på grund av omorganisationen	22 700	
b) på grund av kursdubbleringen		1 000
3. Övriga expenser (nu 39 600)	7 000	
4. Publikationstryck (nu 1 500)	3 500	
5. Praktiska övningar (nu 43 200)		
a) på grund av omorganisationen	7 600	
b) på grund av kursdubbleringen		2 200
6. Anordnande av slutprov	9 940	
7. Underhåll av högskolans parker	1 500	
	+ 52 440	— 3 200
	+ 49 240	

Motiv. 1. Højningen motiveras med anslagsbelastningen, som under budgetåren 1949/50 och 1950/51 uppgick till 1 028 respektive 1 017 kronor.

2 a. Enligt beräkningar, som gjorts av institutionsföreståndarna, skulle rese- och traktamentskostnaderna uppgå till sammanlagt 53 900 kronor under budgetåret 1952/53. Därvid har hänsyn tagits till de förändringar omorganisationen medfört samt till de prishøjningar som inträtt. För de begärda nya befattningarna som laborator i skogsuppskattning med skogsindelning och som förste assistent i virkeslära ha kostnader härutöver beräknats med respektive 1 100 och 3 500 kronor. Därest nämnda tjänster och för dem erforderliga reseersättningar beviljas, minskas nyssnämnda belopp för normalplanen, 53 900 kronor, med 3 280 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig 1 500 kronor till rese- och traktamentskostnader för förste assistenten vid Garpenberg under hans tjänstgöring i Stockholm (jfr motiveringen till punkt 2 a under avlöningsanslaget) och 1 780 kronor till rese- och traktamentskostnaderna för assistenten i virkeslära. Enär nu ifrågavarande del av anslagsposten för innevarande budgetår är uppförd med 32 520 kronor skulle medelsbehovet för nästa budgetår komma att öka med $(53\,900 + 1\,100 + 3\,500 - 3\,280 - 32\,520) = 22\,700$ kronor.

2 b. Den sista kursen enligt gamla undervisningsordningen och den första kursen enligt den nya komma att undervisas vid jämsides arbetande föreläggningar i Malingsbo och Bjurfors. Till rese- och traktamentskostnader för professorer, extra laboratorer och assistenter i virkeslära, skogsskötsel och skogsuppskattning med skogsindelning ävensom för assistenter och speciallärare i vägbyggnad och skogsdikning beräknas därvid 10 500 kronor. Då det för budgetåret 1951/52 för kursdubbleringen anvisade beloppet till reseersättningar uppgår till 11 480 kronor skulle en minskning uppstå med i

runt tal 1 000 kronor. Därest emellertid den under avlöningsanslaget, punkt 2 a, begärda laboratorstjänsten i skogsuppskattning med skogsindelning icke inrättas, tillkommer reseersättning till en extra laborator under en och en halv månad med 600 kronor (jfr punkt 2 i under avlöningsanslaget), och om den äskade förste assistenten i virkeslära ej kommer att tillföras avdelningens fasta personal utan endast beviljas för ett år med anledning av kursdubblingen (jfr punkt 2 i under avlöningsanslaget), tillkommer för denne 2 790 kronor. I stället för att minska skulle anslagsposten härigenom öka med 2 400 kronor.

3. Ökningen hänför sig till dels ökade städningskostnader (1 500 kronor), dels höjda abonnemangsavgifter för telefon på grund av den nya automatiska telefonväxeln (1 260 kronor) och dels prisstegringar (4 190 kronor).

4. Højningen, som begärdes redan förra året, avses för att bereda ökade möjligheter att i tryck utgiva de vetenskapliga uppsatser som tillkomma i samband med forskningsarbete inom högskolan. Med hänsyn till de ökade tryckningskostnaderna är anslaget nu än mera otillräckligt än tidigare.

5 a. Under innevarande budgetår står ett belopp av 30 800 kronor till förfogande för de praktiska övningar, som skola bedrivas i enlighet med studieplanen efter omorganisationen. Nu begäres en ökning med 5 200 kronor på grund av prisstegringar. I övrigt äskas under denna punkt 2 400 kronor för praktiska övningar vid Garpenberg.

5 b. För dubblingsförläggningen i juli och augusti 1952 beräknas för de studerandes exkursioner och resor 2 050 kronor, för hantlangning 2 200 kronor samt för kostnader i övrigt vid förläggningen 4 800 kronor. För resor till och från Bogesunds övningsskog upptagas 1 150 kronor. Kostnaderna uppgå sålunda till 10 200 kronor mot 12 400 kronor för innevarande budgetår.

6. Angående motiveringen för denna ökning torde få hänvisas till vad som anförts under punkt 2 b vid avlöningsanslaget.

7. Beloppet avses såsom ett årligt anslag för vård av parkerna i Stockholm, Garpenberg och Bjurfors. Såsom motivering anföres, att det icke varit möjligt att hålla dessa parker i gott stånd med de begränsade medel, som hittills stått till buds för skötseln av dem.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsåtgången under sistförflutna budgetår anser jag att posten sjukvård m. m. bör uppräknas med 400 kronor. Vad angår posten reseersättningar till lärare och assistenter kan jag icke tillstyrka, att densamma skall höjas med större belopp än 12 000 kronor till 56 000 kronor. Av sistnämnda belopp torde med hänsyn till att jag föreslagit, att den tillfällige förste assistenten vid avdelningen för virkeslära skall tjänstgöra hela året, ett belopp av $(10\,480 + 2\,790 =)$ 13 270 kronor avses för reseersättningar i anledning av kursdubblingen. Posterna övriga expenser och publikationstryck synas på grund av de kostnadsstegringar som inträffat behöva höjas med 6 000 res-

pektive 1 000 kronor. Vad angår posten praktiska övningar föreslår jag, att den skall uppräknas med 4 000 kronor i anledning av omorganisationen. Å andra sidan kan posten nedräknas med 2 200 kronor med hänsyn till att medelsbehovet på grund av kursdubbling minskat. Ifrågavarande post skulle sålunda endast behöva höjas med $(4\,000 - 2\,200 =) 1\,800$ kronor. Någon höjning av förevarande anslag med anledning av de av högskolestyrelsen införda slutproven torde icke nu böra beräknas. Då jag icke heller kan tillstyrka, att särskilda medel skola anvisas till underhåll av högskolans parker, skulle skogshögskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva höjas med $(400 + 12\,000 + 6\,000 + 1\,000 + 1\,800 =) 21\,200$ kronor till $(185\,900 + 21\,200 =) 207\,100$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogshögskolan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 207 100 kronor.

[160] 5. Skogshögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	40 000	31 753	14 682
1951/52 (statsliggaren s. 826)	40 000		
1952/53 (förslag)	48 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 16 500 kronor till 56 500 kronor enligt följande beräkning.

	Anvisat för 1951/52	Ökning 1952/53
1. Avdelningen för		
skoglig arbetslära	—	2 000
virkeslära	2 800	1 700
allmän skogszoologi med viltvård	4 500	500
skogsskötsel	7 000	3 000
skogsuppskattning med skogsindelning	3 500	1 000
skogsekonomi	4 100	900
skogsbotanik	8 400	1 600
skoglig marklära	8 400	1 600
2. Fotografiska laboratoriet	—	800
3. Studentkårens praktikantutbyte med andra nordiska länder	300	200
4. Materielanskaffning för undervisningen i skogsbotanik ..	—	3 200
		16 500

Motiv. 1. Beloppet till avdelningen för arbetslära avses för montrar, drivmedel för demonstrationsmateriel och ersättningar till demonstratörer. Beträffande flertalet av övriga avdelningar begäras nu de belopp, som föreslogos av högskoleutredningen. Endast avdelningarna för virkeslära och skogsuppskattning med skogsindelning stanna vid något lägre belopp.

2. Beloppet avses såsom årligt anslag till inköp av förbrukningsmateriel.

3. Højningen föranledes av behovet av ökade möjligheter till praktikant-utbyte.

4. På grund av att botanikundervisning efter omorganisationens genomförande meddelas såväl vid högskolan i Stockholm som vid förläggningen i Garpenberg, måste kursmikroskop årligen transporteras mellan dessa platser. Då detta är till stort men för dessa ömtåliga instrument äskas nu medel för inköp av fyra nya mikroskop, varigenom transporterna skulle kunna undvikas.

Departementschefen.

De skäl, som högskolestyrelsen åberopat till stöd för sina äskanden under förevarande punkt, motivera även enligt min mening en højning av anslaget. Jag anser mig dock icke kunna förorda, att detsamma skall uppräknas med mer än 8 000 kronor till 48 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget å olika ändamål. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 kronor.

[161] 6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	14 000	14 008	15
1951/52 (statsliggaren s. 827)	14 000		
1952/53 (förslag)	18 000		

Yrkande. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 11 000 kronor till 25 000 kronor. Av ökningen betingas 6 000 kronor av den allmänna prishøjningen. Återstoden, 5 000 kronor, avses för att bestrida kostnaderna för överflyttning av bibliotekets bokförråd till den nya biblioteksbyggnad, vartill högskolestyrelsen äskar medel i annat sammanhang.

Departementschefen.

Jag har för avsikt att i annat sammanhang denna dag föreslå, att medel skola anvisas till en nybyggnad för högskolans bibliotek. Då denna emel-

lertid knappast torde kunna färdigställas före utgången av nästa budgetår, anser jag det icke erforderligt, att medel redan nu skola beräknas till kostnaderna för överflyttning av högskolans bokförråd till den nya biblioteksbyggnaden. Däremot torde en uppräknings av anslaget på grund av de ökade kostnaderna för bokinköp och bokbindning vara ofrånkomlig. Höjningen torde emellertid böra begränsas till 4 000 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva uppföras med $(14\,000 + 4\,000 =) 18\,000$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 kronor.

[162] 7. Skogshögskolan: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	23 000	12 919
1951/52 (statsliggaren s. 827)	24 500	
1952/53 (förslag)	31 700	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 5 500 kronor till 30 000 kronor. Till stöd härför anföres, att medel böra anslås till ett doktorandstipendium, sedan högskolan nu erhållit rätt att utdela skogsvetenskaplig doktorsgrad.

Jag torde jämväl i detta sammanhang få anmäla *Sveriges förenade studentkårers* under lantbrukshögskolans stipendieanslag närmare redovisade framställning rörande anslag till naturastipendier m. m. vid landets universitet, högskolor och socialinstitut för budgetåret 1952/53. Såvitt angår skogshögskolan föreslå studentkårerna, att det belopp å 8 000 kronor, som för innevarande budgetår anvisats för utdelande av 10 penningstipendier, skall höjas till 9 000 kronor. Vidare föreslås att till naturastipendier vid högskolan skall anvisas ett från 6 500 till 8 000 kronor höjt belopp.

Departementschefen.

I likhet med högskolestyrelsen anser jag att medel böra anvisas till ett doktorandstipendium vid högskolan. Stipendiet bör dock lyda på 5 000 kronor. Elevstipendierna torde i anslutning till vad jag anfört under lantbrukshögskolans stipendieanslag böra höjas med 120 kronor till 920 kronor. Detta medför en kostnadsökning å $(10 \times 120 =) 1\,200$ kronor. I samband med höjningen av dessa stipendier torde jämväl det för naturastipendier avsedda beloppet böra höjas något. Jag föreslår, att detta belopp skall uppräknas med 15 procent eller med i runt tal 1 000 kronor. Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle till stipendier vid skogshögskolan för nästa budgetår behöva anvisas $(24\,500 + 5\,000 + 1\,200 + 1\,000 =)$

31 700 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 7 200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 31 700 kronor.

[163] 8. Skogshögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	125 000	87 840	71 088
1951/52 (statsliggaren s. 827) ..	50 000		
1952/53 (förslag)	50 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 1951) hemställer, att för ändamålet skall anvisas ett med 135 200 kronor till 185 200 kronor förhöjt anslag. Beloppet avses skola disponeras enligt följande specifikation.

Inredning och möbler till

1. lokaler inom högskolebyggnaden	43 100
2. föreslagen ny biblioteksbyggnad	98 900
3. förläggningen i Malingsbo	12 400
4. förläggningen i Garpenberg	30 800
	185 200

M o t i v. Högskolestyrelsen erinrar om att de äskade beloppen ligga inom ramen för det anslagsbehov för ifrågavarande ändamål, som högskoleutredningen beräknat.

I fråga om de olika beloppen i specifikationen anföres i övrigt.

1. Styrelsen upprepar i annat sammanhang en förra året gjord framställning om medel till ombyggnad av lokaler för preparatorsverkstaden samt inrättande av vissa nya arbetsrum och ett laboratorium för avdelningen för skogsskötsel. För inredning av dessa lokaler samt för färdigställande av det zoologiska laboratoriet, till vars inrättande medel anvisats för innevarande budgetår, begäres 33 100 kronor. För inredning och möbler till sistnämnda laboratorium begärdes i fjolårets anslagsäskanden 14 375 kronor, varav 8 500 kronor anvisades. Till inredning av ett växthus för skogsbotaniska avdelningen, till vars inrättande fonden för skoglig forskning beviljat medel, begäras 5 000 kronor och till maskinell utrustning för skogshögskolans tvättstuga äskas 5 000 kronor.

2. Liksom föregående år äskas i annat sammanhang medel för uppförande av en tillbyggnad för högskolans bibliotek m. m. Det här upptagna beloppet avses för inredning och möblering av denna byggnad.

3 och 4. För inredning och möblering av nya lokaler vid förläggningarna

i Malingsbo och Garpenberg ha under de två senaste budgetåren begärts sammanlagt 115 600 kronor. Av detta belopp ha för budgetåren 1950/51 och 1951/52 anvisats 45 000 respektive 41 500 kronor. Nu begäres återstoden, 29 100 kronor, samt på grund av den allmänna prishöjningen ett ytterligare belopp å 14 100 kronor, motsvarande 20 procent av nyssnämnda båda belopp å 41 500 och 29 100 kronor.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående avses närmare 100 000 kronor av det belopp, som högskolestyrelsen äskat, till inredning och utrustning av en ny biblioteksbyggnad. Jag ämnar i annat sammanhang denna dag föreslå, att medel skola anvisas å kapitalbudgeten för uppförande av denna byggnad. Såsom jag redan framhållit under punkten 161 torde emellertid byggnaden knappast kunna färdigställas före utgången av nästa budgetår. Med hänsyn till nu anförda förhållanden saknas enligt min mening anledning att i förevarande sammanhang pröva frågan om medel till inredning och utrustning av ifrågavarande lokaler. För de övriga ändamål, vartill medel nu äskats av högskolestyrelsen, anser jag mig icke kunna tillstyrka större medelsanvisning än 50 000 kronor. Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat belopp för nästa budgetår. Jag vill härvid anmärka att jag vid behandlingen av högskolans anslagsäskanden å kapitalbudgeten icke ämnar förorda styrelsens framställning om medel till ombyggnad av lokaler för preparatorsverkstaden samt till inrättande av vissa nya arbetsrum och ett laboratorium för avdelningen för skogsskötsel. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, högskolestyrelsen att fördela dessa medel å de olika ändamålen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[164] 9. Skogshögskolan: Institutionernas upprustning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	66 000	48 748	27 544
1951/52 (statsliggaren s. 827) ..	46 000		
1952/53 (förslag)	33 100		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 28/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 43 500 kronor. Detta innebär en minskning med 2 500 kronor i förhållande till innevarande budgetår. Anslaget avses skola disponeras enligt följande specifikation.

	1946 års högskole- utrednings förslag	Beviljat för 1949/50 —1951/52 tillhoppa	Äskat för 1952/53
1. Avdelningen för			
skoglig arbetslära	40 000	6 200	13 800
virkeslära	10 000	9 250	750
allmän skogszoologi med viltvård	32 000	23 100	8 900
skogsbotanik	40 000	37 350	2 650
skoglig marklära	25 000	21 800	3 200
2. Upprustning av förläggningen i Garpenberg			5 000
3. Upprustning av fotografiska laboratoriet ..			4 200
4. Upprustning av parkerna			5 000
	147 000	97 700	43 500

Motiv. 1. Framställningarna under denna punkt, utom såvitt angår avdelningen för skoglig arbetslära, motiveras med att institutionsföreståndarna nu önska få tillgång till hela de belopp, som högskoleutredningen föreslagit. I det för skoglig arbetslära uppförda beloppet ingå 3 800 kronor, som icke beviljades av ett för innevarande budgetår äskat belopp å 10 000 kronor, samt 5 000 kronor till demonstrationsmateriel och 5 000 kronor till ljusbildsapparatur och filmer.

2. Förra året begärdes 7 700 kronor (IX ht 1951 s. 267), varav 4 700 kronor beviljades. Nu äskas återstoden, 3 000 kronor, jämte 2 000 kronor till ytterligare utrustning av instrument och studiematerial för fotogrammetriundervisningen.

3. Högskoleutredningen föreslog ett engångsanslag av 15 000 kronor för upprustning av det fotografiska laboratoriet samt 10 000 kronor för ett bildarkiv. Av förstnämnda belopp ha hittills anvisats tillhoppa 12 600 kronor. Nu begäres återstoden, 2 400 kronor, jämte 1 800 kronor för bildarkivet.

4. Av det äskade beloppet avses 2 500 kronor närmast för etiketter till träd och buskar i skogshögskolans park samt för inköp av en särskild etikettmaskin. Återstoden, 2 500 kronor, avses för iordningställande av parkerna, därav 1 000 kronor för högskolans park i Stockholm och sammanlagt 1 500 kronor för parkerna i Garpenberg och Bjurfors.

Departementschefen.

I likhet med skogshögskolans styrelse anser jag det angeläget, att medel även för nästa budgetår skola anvisas till fortsatt upprustning av institutionerna vid högskolan. Jag har icke heller något att erinra mot de belopp, som styrelsen äskat härför. För ändamålet torde sålunda böra beräknas sammanlagt 29 300 kronor. Jag biträder även förslaget, att medel skola anvisas för upprustning av förläggningen i Garpenberg. Enligt min mening bör dock ett belopp av 2 000 kronor vara tillräckligt för ändamålet. Vad angår högskolestyrelsens övriga förslag under förevarande punkt anser jag mig endast kunna tillstyrka, att ett belopp av 1 800 kronor skall anvisas för uppläggning av ett fotografiskt bildarkiv.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(29\,300 + 2\,000 \div 1\,800 =)$ 33 100 kronor. Detta innebär i jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår en minskning med 12 900 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 33 100 kronor.

[165] 10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51.	43 500	47 231
1951/52 (statsliggaren s. 821) ..	45 400	
1952/53 (förslag)	55 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 15/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 9 400 kronor till 54 800 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. Arvoden till speciallärare	700
2. 1 yrkeslärare i Ce 21 i st. för Ce 19	456
3. Löneklassförändringar	432
4. Rörliga tilläggets höjning	7 780
	9 368

M o t i v. 1. Ökningen motiveras med att timarvodena till vissa lärare vid civila och militära skolor höjts med omkring 20 procent och att på grund härav även förevarande arvoden måste höjas, om speciallärare skola kunna knytas till undervisningen vid skolan i samma utsträckning som tidigare.

2. Det synes enligt styrelsen obilligt, att ifrågavarande yrkeslärare, som har helårstjänstgöring, är placerad i lägre lönegrad än folkskollärare med 39 veckors årlig tjänstgöring eller mindre. Dessa senare tjänster äro placerade i Ca 21 eller Ca 20.

3 och 4. Dessa ökningar äro av automatisk karaktär.

Departementschefen.

Jag har icke något att erinra mot att arvodena åt speciallärarna vid skolan höjas något. Anslaget torde därför böra höjas med 500 kronor. I likhet med skolstyrelsen anser jag vidare en lönegradsuppflyttning av yrkeslärartjänsten motiverad. Jag kan emellertid ej nu förorda, att tjänsten skall placeras högre än i lönegrad Ce 20. Detta medför en kostnadsökning å 600 kronor. Dessutom bör anslaget på grund av löneklassförändring samt det rör-

liga tilläggets höjning uppräknas med 600 respektive 7 500 kronor. I överensstämmelse med vad jag föreslagit beträffande bland andra högskolorna på jordbrukets område torde böra utgå årsarvode åt ordföranden i skogsmästarskolans styrelse ävensom dagarvoden å 20 kronor för varje sammanträdesdag åt styrelsens övriga ledamöter. Årsarvodet torde böra bestämmas till 600 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör skogsmästarskolans avlöningsanslag höjas med sammanlagt 10 100 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 5 400 (+ 1 400) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 37 900 (+ 900) kronor;

rörligt tillägg 12 200 (+ 7 800) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(5\,400 + 37\,900 + 12\,200 =) 55\,500$ (+ 10 100) kronor.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* 5 400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal 37 900
3. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 12 200

Summa kronor 55 500;

b) till *Statens skogsmästarskola: Avlöningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 55 500 kronor.

[166] 11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	16 500	21 714
1951/52 (statsliggaren s. 828) ..	19 000	
1952/53 (förslag)	24 200	

Yrkanden. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 15/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 7 700 kronor till 26 700 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Reseersättningar (nu 3 200)	500	
2. Övriga expenser (nu 5 100)	4 500	
3. Underhåll av parken (nu 300)	1 500	
4. Hantlangning (nu 300)	1 900	
5. Engångsbelopp för inköp av diverse utrustning (nu 2 500)		700
	+ 8 400	— 700
	+ 7 700	

Motiv. 1. Ökningen motiveras med höjda traktamentsersättningar och biljettpriser.

2. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet avses 3 000 kronor till vanliga expenskostnader och 2 100 kronor till driftkostnader för skolans jeep. Nu begäres, att förstnämnda belopp, vilket varit oförändrat sedan budgetåret 1946/47, på grund av prisstegringar skall höjas med 900 kronor. Vidare äskas på grund av ökade underhållskostnader ett med 600 kronor höjt belopp till driftkostnader för jeepen. Återstoden av ökningen, 3 000 kronor, äskas för komplettering av utrustningen vid skolan samt förnyelse av förslitna redskap och inventarier. Det nuvarande expensanslaget är ej tillräckligt för en sådan förnyelse.

3. Hittillsvarande anslag har icke varit tillräckligt för att hålla parken i ett skick som är förenligt med skolans kulturhistoriskt värdefulla byggnader. För att minska underhållskostnaderna avses mera lättskötta fleråriga växter skola planteras i stället för hittills använda ettåriga. Höjningen av posten begäres dessutom för bland annat anläggning av häck mot landsvägen, ersättning av utgångna buskar m. m. samt dränering av gårdsplan.

4. Styrelsen upprepar under denna punkt en tidigare gjord framställning (IX ht 1951 s. 269). Den understryker, att markägare, som äro villiga att bekosta hantlangningen, nu ej längre stå till buds. Övningarna måste i stället i fortsättningen förläggas till kronoparken Skinnskatteberg, där ersättning för elevernas arbete ej kan påräknas. Övningarna måste i sådant fall bedrivas så, att eleverna biträda varandra med hantlangningen. Detta inverkar menligt på undervisningen, eftersom kortare tid står till buds för själva planläggningsarbetet. Under 1951 års utesäsong har enbart i ämnet skogsindelning av enskilda markägare utbetalats 1 630 kronor i hantlangningskostnad.

5. För innevarande budgetår har till inköp av släpvagn till skolans jeep anvisats 2 200 kronor. Beloppet är på grund av höjda materialpriser ej tillräckligt. För ändamålet äskas därför nu ytterligare 1 300 kronor. I övrigt begäras 200 kronor för inköp av en elektrisk stekugn med kokplattor för andre lärarens bostad samt 300 kronor för anskaffande av hydrostatisk våg för undervisningen i träteknologi och träförädling. Den befintliga vågen är behäftad med sådana konstruktionsfel att mätningarna ej bli tillförlitliga. Sammanlagt äskas sålunda under denna punkt 1 800 kronor. För innevaran-

de budgetår äro 2 500 kronor upptagna i omkostnadsstaten för utgifter av engångsnatur.

Departementschefen.

Såsom skolstyrelsen föreslagit bör posten reseersättningar höjas med 500 kronor. Vidare kan jag tillstyrka, att delposten övriga expenser på grund av den allmänna prisstegringen samt de ökade underhållskostnaderna för skolans jeep skall höjas med sammanlagt 1 500 kronor. Däremot kan jag icke förorda, att för komplettering av utrustningen m. m. skall beräknas mer än 1 000 kronor. Delposten övriga expenser torde alltså böra uppräknas med $(1\,500 + 1\,000 =)$ 2 500 kronor. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1950/51 — 7 200 kronor — torde emellertid även delposten bränsle, lyse och vatten böra höjas med 2 500 kronor. Vad angår posterna underhåll av parken och hantlangning vid elevernas övningar torde jämväl dessa böra höjas något. Det synes emellertid tillräckligt om vardera posten uppräknas med 200 kronor. Jag har slutligen icke något att erinra mot att ytterligare 1 300 kronor skola anvisas för inköp av släpvagn till skolans jeep samt att under anslaget skola beräknas 200 respektive 300 kronor för inköp av en elektrisk ugn och en hydrostatisk våg.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit och med beaktande av att ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 2 500 kronor bortfaller, skulle skogsmästarskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(19\,000 + 500 + 2\,500 + 2\,500 + 200 + 200 + 1\,300 + 200 + 300 - 2\,500 =)$ 24 200 kronor. Detta innebär en anslagsökning med 5 200 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsmästarskolan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 24 200 kronor.

[167] 12. Statens skogsmästarskola: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51.	11 000	18 105
1951/52 (statsliggaren s. 829) ..	11 000	
1952/53 (förslag)	20 000	

Styrelsen för statens skogsmästarskola (skr. 15/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 11 000 kronor.

Departementschefen.

Ifrågavarande stipendier utgå enligt samma grunder som de, vilka gälla för understöd åt elever vid lantmannaskola. Under punkten 47 har jag fö-

reslagit, att stipendierna åt elever vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna skola uppräknas med 15 procent. En motsvarande höjning av förevarande anslag blir därför erforderlig. Då härtill kommer, att medelsåtgången under anslaget för budgetåret 1950/51 uppgick till omkring 18 000 kronor, torde anslaget för nästa budgetår böra höjas med 9 000 kronor till 20 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[168] 13. *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten.*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1950/51	2 800	11 193	7
1951/52 (statsliggaren s. 829)	2 800		
1952/53 (förslag)	5 000		

Y r k a n d e. Styrelsen för *statens skogsmästarskola* (skr. 15/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 9 900 kronor. Detta innebär en ökning med 7 100 kronor i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår.

M o t i v. Styrelsen har vid sin skrivelse fogat en förteckning över sådana reparationer och ombyggnader vid skolan, som den anser böra utföras under budgetåren 1952/53—1954/55. I förteckningen upptagas byggnadsarbeten för en sammanlagd kostnad av 85 800 kronor. De arbeten som anses böra utföras under nästa budgetår äro installation av elektrisk varmvattenberedare i elevmässen (1 000 kronor), underhåll och reparation av elevmässens matsal och kök (3 800 kronor), utvändig målning av fönster och fönsterbågar i elevmässen (1 500 kronor) samt lagning av puts och målning å stallflyglarna (3 600 kronor).

Departementschefen.

De av skolstyrelsen förslagna underhålls- och reparationsarbetena synas samtliga vara välmotiverade. Emellertid kan jag icke nu tillstyrka, att större belopp än 5 000 kronor skall anvisas för ändamålet. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med detta belopp, vilket innebär en ökning med 2 200 kronor. Det torde få ankomma på skolstyrelsen att fördela anslaget på de ändamål, vilka bedömas vara mest angelägna.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 kronor.

[169] 14. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	812 500	876 355
1951/52 (statsliggaren s. 829)	776 500	
1952/53 (förslag)	997 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 20/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 266 100 kronor till 1 042 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar m. m.	
a) 1 förste byråsekreterare i Ce 29 i st. för Ce 27	1 136
b) 1 kassör i Ca 19 i st. för Ca 15	1 580
c) 2 första laboratorieassistenter i Ca 19 i st. för 2 första laboratoriebiträden i Ca 15	2 040
d) 1 kanslibitråde i Ce 11 i st. för 1 kontorsbitråde i Ca 8	522
e) 3 kontorsbiträden i Ca 8 i st. för Ce 8	—
f) Tillsyn av ämbetslokaler och städning (nu 400)	200
2. Personalförstärkningar.	
a) 1 assistent i Ce 24	13 572
b) 1 assistent med arvode (11 mån.)	12 441
c) 1 trädgårdsmästare i Ce 19	9 912
d) 1 skogsbitråde, tillika lagledare, i Ce 16	9 120
e) Medel för återbesättande av 1 assistenttjänst i Ce 24	13 572
f) 4 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång	25 838
g) 1 vaktmästarbitråde	4 000
h) Vikariatsersättningar	345
3. Löneklassförändringar	9 070
4. Löneregleringen för cheftjänstemän	43 922
5. Rörliga tilläggets höjning	118 875
	266 145

M o t i v. 1 a. Ifrågavarande tjänst ombildades år 1949 från en byråsekreterartjänst i Ce 24 till en befattning som förste byråsekreterare i Ce 27. Förslaget om uppflyttning i Ce 29 motiveras med att de administrativa och kamerala göromålen ökat till följd av den starka utvecklingen av institutets verksamhet. Särskilt märkbart har detta blivit sedan arbetena på institutets nya försöksfält å Bogesund och vid avdelningen för arbetslära kommit i gång.

1 b. Kassören förestår institutets kassakontor under förste byråsekreterarens överinseende. Sedan tjänsten inrättades år 1944 har omfattningen av göromålen ökat väsentligt. Anledningen härtill är dels att nya avdelningar tillkommit, dels att betydande belopp utöver den ordinarie staten ställas till institutets förfogande för forskning vid institutet. Därjämte äger institutet numera uppbära ersättning för undersökningar och utredningar,

som utföras åt statens affärsdrivande verk, kommunala myndigheter och enskilda. En ytterligare belastning för kassören utgör kontrollen över utlämnade förskott, vilka regelbundet uppgå till avsevärda belopp.

1 c. Av innehavarna av ifrågavarande tjänster, vilka äro placerade å avdelningen för botanik och marklära, krävas akademiska studier eller eljest likvärdiga kvalifikationer. I betraktande härav har styrelsen vid upprepade tillfällen framhållit, att lönegradsplaceringen för ifrågavarande befattningar är för låg. Styrelsen erinrar vidare om att ifrågavarande tjänster icke ansetts falla inom ramen för den år 1948 avslutade utredningen rörande reglering av löneställningen för laboratoriebiträden. Beträffande institutet uttalades sålunda att, därest akademisk utbildning krävdes för fullgörande av de arbetsuppgifter, som åvilade innehavarna av laboratoriebiträdets tjänster, borde dessa tjänster omändras till befattningar såsom laboratorieassistent i förslagsvis 19 lönegraden. Styrelsen anser, att det icke längre bör anstå med en reglering av ifrågavarande båda tjänster.

1 d. Ett av de fyra räknekontoren vid institutets skogsavdelning förestås av ett kontorsbiträde i Ca 8, som därigenom är arbetsledare för 4—6 biträden. Efter direktiv av den vetenskaplige ledaren biträder hon vid detaljinstruktioner och kontroll av förekommande räkneuppgifter. Då avgången bland den lägre biträdespersonalen är relativt stor, utgör därjämte meddelande av den specialutbildning, som fordras för arbetet vid räknekontoret, en icke obetydlig arbetsuppgift för henne.

1 e. Överföringen föreslås i enlighet med grunderna för den reglerade befordringsgången.

1 f. Sedan det nuvarande beloppet, som uppbäres av institutionsvaktmästaren, fastställdes har gamla institutionsbyggnaden jämte tillbyggnad tagits helt i anspråk, varjämte vissa ämbetslokaler och en stor växthusanläggning tillkommit. Göromålen ha därigenom blivit mer tidskrävande och av betydligt större omfattning än tidigare.

2 a. Beträffande motiven för detta förslag hänvisas till IX ht 1951 s. 272, punkt 1.

2 b. Förslaget avser anställande under tiden den 1 juli 1952—den 31 maj 1953 av en assistent med arvode motsvarande 24 löneklassen för undervisningen i skoglig arbetslära vid skogshögskolan. Då motsvarande framställning gjordes för innevarande budgetår torde beträffande motiveringen få hänvisas till IX ht. 1951 s. 272, punkt 2. I övrigt erinrar styrelsen om att befattningen såsom föreståndare för avdelningen för arbetslära för närvarande är vakant och att den ej torde bli återbesatt förrän under våren 1952. Med hänsyn till att den nye innehavaren av denna tjänst under det närmaste året synes behöva ägna mycken tid att sätta sig in i sina skiftande arbetsuppgifter, är det nu än mer angeläget med en förstärkning av lärarpersonalen.

2 c. Sedan västra delen av egendomen Bogesund ställts till institutets förfogande och anslag beviljats till kostnaderna för uppförande, ombyggnad och reparation av vissa byggnader m. m., har utbyggandet av försöksfältet nu

framskridit så långt, att en trädgårdsmästare behövs för skötseln och bevakningen av institutets anläggningar inom området, särskilt plusträdsarkivet, plantskolorna och växthusen. Trädgårdsmästaren, vilken i likhet med skogsmästarna vid institutet bör placeras i Ce 19, skall även övervaka och personligen deltaga i det omfattande arbetet med växthus- och frilandsympning. Medel till uppförande av bostad till ifrågavarande befattningshavare ha redan anvisats.

2 d—h. Till följd av att icke-ordinarieposten för innevarande budgetår generellt nedräknats med 40 000 kronor ha vissa besparingsåtgärder måst vidtagas. Sälunda har tills vidare fått anstå med ledigförklarandet av en assistenttjänst i Ce 24 vid skogsavdelningen, vilken tjänst är obesatt på grund av att innehavaren förordnats till försöksledare. Vidare ha fyra extra ordinarie kontorsbiträden entledigats varjämte styrelsen fått avstå från att anställa ett vaktmästarbiträde. Slutligen har ett belopp av 5 400 kronor, som inbesparas på grund av att en assistent vid avdelningen för skogstaxering av hälsoskäl endast har halv tjänstgöring, icke kunnat utnyttjas för avlönande delvis av ett skogsbiträde vid samma avdelning. Då dessa personalinskränkningar äro mycket kännbara för institutet och skogsbruket har stora och aktuella behov av forskning föreslås att medel skola anvisas till de under förevarande punkter upptagna ändamålen.

3—5. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd* förklarar sig under hand ha inhämtat, att den av institutsstyrelsen föreslagna trädgårdsmästartjänsten i fråga om arbetsuppgifter och kompetensfordringar är likvärdig med skogsmästartjänsterna. Med hänsyn härtill har nämnden ej funnit anledning till erinran mot att tjänsten skall placeras i lönegrad Ce 19. Nämnden förordar emellertid, att innehavaren av tjänsten skall erhålla benämningen skogsmästare.

Departementschefen.

Jag är icke för närvarande beredd att taga ställning till förslagen om att uppflytta förste byråsekreteraren och kassören i lönegrad. Ej heller kan jag förorda, att de båda första laboratoriebiträdestjänsterna skola omändras till första laboratorieassistenttjänster. Vad angår kontorsbiträdespersonalen föreslår jag — under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anført i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss dylik personal m. m. — att en kontoristtjänst i Ce 13 skall utbytas mot en kansliskrivartjänst i Ce 15 samt att sju kanslibiträdestjänster i Ce 11 skola inrättas i stället för fem kontorsbiträdestjänster i Cf 4—Ce 8 och två sådana tjänster i Ca 8. Detta medför en kostnadsökning å sammanlagt 6 800 kronor. Vidare böra tre kontorsbiträdestjänster i enlighet med institutsstyrelsens förslag överföras å ordinarie stat. Jag vill icke heller motsätta mig att det till särskild gottgörelse för tillsyn av ämbetslokaler och städning avsedda beloppet skall höjas med 200 kronor.

Vad härefter angår de av institutsstyrelsen föreslagna personalförstärkningarna anser även jag det angeläget, att den vetenskapligt utbildade personalen vid genetiska avdelningen skall utökas. Jag föreslår därför att medel skola beräknas för avlönande av en assistent i lönegrad Cg 24 vid nämnda avdelning. För detta ändamål torde anslaget böra uppräknas med 13 600 kronor. Jag delar vidare styrelsens åsikt att en särskild befattningshavare bör anställas för skötseln och bevakningen av institutets trädgårdsanläggningar vid Bogesund. I avvaktan på närmare erfarenheter i ämnet torde denne emellertid tills vidare böra placeras i lönegrad Cg 19. Såsom statens lönenämnd uttalat bör tjänstebestämmningen vara skogsmästare. Inrättandet av ifrågavarande tjänst medför en kostnadsökning å 9 900 kronor. Några ytterligare personalförstärkningar anser jag mig däremot icke kunna förorda.

Mot institutsstyrelsens beräkningar av de automatiska kostnadsökningarna på grund av beräknade löneklassförändringar, löneregleringen för vissa chefstjänstemän m. fl. samt det rörliga tilläggets höjning har jag icke något att erinra. För dessa ändamål böra alltså beräknas sammanlagt 172 000 kronor.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående löne- och pensionsreglering för professorer och vissa andra akademiska lärare m. fl. föreslår jag slutligen, att de sex avdelningsföreståndarna skola uppflyttas i lönegrad Co 14. I anledning härav bör anslaget uppräknas med i runt tal 18 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 267 400 (+ 20 000) kronor;

avlöningar till tillfälliga biträden 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 487 500 (+ 40 000) kronor.

rörligt tillägg 242 000 (+ 160 500) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(267\,400 + 100 + 487\,500 + 242\,000 =) 997\,000 (+ 220\,500)$ kronor.

Å skogsforskningsinstitutets personalförteckning böra avdelningsföreståndarna uppflyttas i lönegrad Co 14. Dessutom böra å förteckningen uppföras ytterligare tre kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsforskningsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1952/53:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	267 400
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	487 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	242 000

Summa kronor 997 000;

c) till *Statens skogsforskningsinstitut*: Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 997 000 kronor.

[170] 15. Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	203 000	201 461
1951/52 (statsliggaren s. 830)	201 000	
1952/53 (förslag)	250 700	

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 20/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 57 800 kronor till 258 800 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Sjukvård m. m. (nu 2 500)	2 500	
2. Reseersättning (nu 63 800)	11 500	
3. Bränsle, lyse och vatten (nu 7 000)	15 000	
4. Publikationstryck (nu 22 000)	8 800	
5. Underhåll av byggnader (nu 1 000)	1 200	
6. Renhållning, städning och tvätt (ny post)	22 000	
7. Hantlangning (nu 9 000)	14 800	
8. Övriga expenser		11 000
9. Vissa konstruktionsundersökningar		5 000
10. Försäljning av institutets meddelanden		1 000
11. Inkomst av arrenden m. m. från försöksfält å Bogesund		1 000
	+ 75 800	— 18 000
	+ 57 800	

12. Vidare torde i detta sammanhang få anmälas, att styrelsen hemställer om anvisande av ett särskilt reservationsanslag till utrustning å 7 500 kronor.

Motiv. 1. Ökningen begäres med hänsyn till belastningen, som under vart och ett av de båda senaste budgetåren uppgått till omkring 5 700 kronor.

2—4. Ökningarna under dessa punkter motiveras med höjda traktamentsersättningar samt prisstegringar. Beträffande posten bränsle, lyse och vat-

ten ha dessutom tillkommit kostnader för institutets anläggningar å Bogesund. Dessa kostnader uppskattas till 6 000 kronor. I fråga om posten publikationstryck anföres, att ett stort antal avhandlingar föreligga i publiceringsfärdiga manuskript. Då flera av dessa redovisa resultat som äro av synnerligen stor vikt för det praktiska skogsbruket, synes det uteslutet att kompensera de inträffade kostnadsstegringarna med en minskning i utgivnings-takten för institutets publikationer.

5. För budgetåret 1950/51 anvisades 1 500 kronor för reparation av de båda murstockarna i Flakastugan på Kulbäckslidens försökspark. På grund av kostnadsökningar erfordras härför ytterligare 1 200 kronor.

6 och 8. Institutets utgifter för renhållning, städning och tvätt ha hittills bestritts ur delposten till övriga expenser. Dessa utgifter ha under budgetåret 1950/51 uppgått till cirka 20 000 kronor och väntas under innevarande budgetår komma att stiga till 22 000 kronor, enär utgifter för städning av institutionsbyggnader på Bogesund tillkommit. Styrelsen finner det ur redovisningssynpunkt lämpligare, att utgifterna för renhållning, städning och tvätt skola bestridas från en särskild, under övriga utgifter upptagen delpost. Denna anses för budgetåret 1952/53 böra upptagas med 22 000 kronor. Häremot skulle svara en minskning under delposten till övriga expenser å 20 000 kronor. Prisstegringar å förnödenheter föranleda emellertid att sistnämnda belopp reduceras till 11 000 kronor.

7. Av ökningen hänföra sig 1 800 kronor till avtalsenliga lönehöjningar. Återstoden, 13 000 kronor, avses till avlöningar åt personal, som erfordras för utförande av olika arbeten på institutets försöksfält å Bogesund. Beträffande sistnämnda ökning erinrar styrelsen vidare om att redan i tidigare sammanhang (prop. nr 49/1949 s. 7) framhållits, att de medel ur diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter, som stode till förfogande för verksamheten vid Bogesund, kunde beräknas bli förbrukade under år 1952 samt att verksamheten även efter sagda tidpunkt komme att medföra utgifter för en avsevärd tid framåt.

9. För innevarande budgetår anvisades ett engångsanslag å 5 000 kronor för vissa konstruktionsundersökningar.

10 och 11. Inkomsterna av försäljningen av institutets meddelanden ha de senaste budgetåren stigit väsentligt liksom institutets inkomster för utarrendering av vissa inägoområden på Bogesund. Med hänsyn härtill föreslås att förevarande såsom särskilda uppbördsmedel i omkostnadsstaten upptagna poster skola höjas med vardera 1 000 kronor.

12. Det begärda anslaget avses för anskaffning av tre för körning med parhästar avsedda markberedningsredskap jämte tillhörande förspänningsanordningar. Till stöd härför anföres, att markberedning för handsådd eller för självsådd under fröträd på senare år vunnit starkt ökad betydelse. De goda markberedningsredskap, som numera finnas, medgiva nämligen en avsevärd ekonomisk besparing i jämförelse med vanlig skogskultur. Det synes styrelsen angeläget, att institutet på försöksparkerna vid Tönnersjöheden, Siljansfors samt Svartberget-Kulbäcksliden får möjlighet att i prak-

tisk drift tillämpa och utveckla markberedningen såsom skogsföryngringsmetod.

Departementschefen.

Med hänsyn till belastningen under sistförflutna budgetår å posterna sjukvård m. m. samt bränsle, lyse och vatten — omkring 5 700 respektive 16 400 kronor — torde dessa poster böra höjas med 3 500 respektive 10 000 kronor. Härjämte bör under sistnämnda post beräknas ytterligare 6 000 kronor, avseende institutets anläggningar å Bogesund. En höjning av posterna reseersättningar och publikationstryck torde jämväl vara motiverad. Det synes emellertid tillräckligt om dessa poster uppräknas med 9 200 respektive 7 000 kronor. Jag biträder vidare institutsstyrelsens framställning att posten underhåll av byggnader skall uppräknas med 1 200 kronor för fullföljande av de reparationsarbeten å Flakastugan, vartill medel tidigare anvisats. I fråga om posten övriga expenser har institutsstyrelsen föreslagit att de medel, som nu disponeras till renhållning, städning och tvätt, i fortsättningen skola anvisas under en särskild post. Mot detta förslag har jag icke något att erinra. Denna nya post torde emellertid för nästa budgetår icke behöva upptagas med högre belopp än 20 000 kronor eller med samma belopp, vartill förevarande kostnader uppgingo under budgetåret 1950/51. Såsom styrelsen framhållit torde det på grund av de inträffade kostnadstegringarna dock icke vara möjligt att minska posten övriga expenser med motsvarande belopp utan blott med 11 000 kronor. Vad jag nu föreslagit innebär alltså i realiteten en anslagsökning å 9 000 kronor. Vad slutligen angår posten hantlangning kan jag tillstyrka en uppräkning med 1 800 kronor på grund av ökade lönekostnader. Däremot anser jag mig icke kunna förorda, att under posten skola beräknas medel till avlönande av mer än en skogsarbetare för försöksfältet vid Bogesund. Ifrågavarande post skulle därför behöva höjas med $(1\,800 + 6\,500 =) 8\,300$ kronor.

Institutsstyrelsen har vidare föreslagit, att ett särskilt reservationsanslag å 7 500 kronor skall anvisas för inköp av tre markberedningsredskap för institutets försöksparker. Jag tillstyrker, att ett belopp av 2 500 kronor skall anvisas för nästa budgetår för inköp av ett sådant redskap. Beloppet bör lämpligen upptagas under förevarande anslag.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit och med beaktande av att ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 5 000 kronor bortfaller, skulle utgifterna i skogsforskningsinstitutets omkostnadsstat komma att öka med $(3\,500 + 16\,000 + 9\,200 + 7\,000 + 1\,200 + 9\,000 + 8\,300 + 2\,500 - 5\,000 =) 51\,700$ kronor. Å andra sidan torde de särskilda uppbördsmedlen i enlighet med institutsstyrelsens förslag kunna uppräknas med sammanlagt 2 000 kronor. Till omkostnader vid skogsforskningsinstitutet skulle sålunda för nästa budgetår behöva anvisas ett belopp av $(201\,000 + 51\,700 - 2\,000 =) 250\,700$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för institutet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut*: Omkostnader för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 250 700 kronor.

[171] 16. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	154 000	95 456	76 074
1951/52 (statsliggaren s. 831)	154 000		
1952/53 (förslag)	204 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 20/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 75 000 kronor till 229 000 kronor enligt följande beräkning.

	ökning
1. Produktionsundersökningar i fält, föryngringsundersökningar, genetiska kvalitetsundersökningar och entomologiska prognosundersökningar	22 000
2. Produktionsutredningar m. m.	8 200
3. Skogsekologiska undersökningar m. m.	16 800
4. Vissa arbetsstudier	15 000
5. Taxering av Siljansfors försökspark	13 000
	75 000

M o t i v. 1. För angivna undersökningar ha för innevarande budgetår avsetts respektive 52 400, 32 500, 13 000 och 12 000 kronor eller tillhopa 109 900 kronor. Från dessa poster bestridas avlöningskostnader för tjänstemän, fältarbetspersonal och hantlangare ävensom kostnader för anskaffande och underhåll av förnödenheter av olika slag. Med hänsyn till den ökning, som ägt rum beträffande såväl löner som priser, föreslås att posterna skola höjas med respektive 10 500, 6 500, 2 600 och 2 400 kronor eller tillhopa 22 000 kronor. Detta motsvarar omkring 20 procent av de för innevarande budgetår anvisade beloppen.

2. För innevarande budgetår ha för produktionsutredningar med stöd av insamlat material och för avverkningsberäkningar m. m. anvisats 26 200 respektive 14 700 kronor. Då dessa utredningar och beräkningar för närvarande gå in i varandra, anser styrelsen det lämpligt, att de båda anslagsposterna skola sammanföras till en post, förslagsvis benämnd produktionsutredningar m. m. Denna bör därvid uppräknas med 20 procent.

3. Till kloratförsök och därmed sammanhängande experiment ha för innevarande budgetår anvisats 3 200 kronor. Förslaget innebär, att dessa försök i fortsättningen skola utvidgas avsevärt och erhålla en mera allmän skogsekologisk inriktning. Det har nämligen klarlagts, att kloratförsöken

måste betraktas som en del av ett större näringsekologiskt problem. Behovet av ökade medel för de skogsekologiska problemen utforskande gör sig därför starkt gällande. Vidare kunna fortsatta utredningar rörande dessa problem väntas bli av synnerligen stor betydelse för en riktig bedömning av de nu i stor omfattning pågående föryngringsåtgärderna. Slutligen föreslås, att förevarande anslagspost skall benämnas skogsekologiska undersökningar m. m.

4. Av det äskade beloppet beräknas 3 000 kronor till motståndsmätningar för bestämmande av lämpliga traktor- och redskapstyper vid markberedning. Dessa mätningar, som avse att utreda vilket dragmotstånd en kultivator gör på olika marker och under skilda terrängförhållanden, anses böra utföras utan dröjsmål. I övrigt beräknas under denna punkt 12 000 kronor för utredning rörande tidsåtgången vid olika planteringsmetoder och markförhållanden.

5. Framställning om ifrågavarande taxering gjordes redan i anslagsäskandena för budgetåret 1950/51 (IX ht 1950 s. 277). Utöver vad som då anfördes framhåller styrelsen, att man med ledning av den nu föreslagna och den föregående taxeringen samt registreringen av gjorda virkesuttag skulle erhålla en god uppfattning om resultatet av den skogsskötsel, som bedrivits å parken.

Departementschefen.

Enligt min mening torde de undersökningar och utredningar, som redan pågå, under nästa budgetår i stort sett böra fortsättas i hittillsvarande omfattning. Jag har därför icke något att erinra mot att de härför avsedda beloppen skola uppräknas med sammanlagt i runt tal 30 000 kronor. Vad angår de av institutsstyrelsen föreslagna nya undersökningarna m. m. skulle det otvivelaktigt vara av värde, om de kunde komma till utförande. Detta torde särskilt gälla de skogsekologiska undersökningarna. Jag kan emellertid icke tillstyrka, att för dessa nya ändamål skola anvisas mer än 20 000 kronor. Förevarande anslag skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med ett belopp av $(154\,000 + 30\,000 + 20\,000 =)$ 204 000 kronor. Det torde emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av institutsstyrelsen, närmare bestämma om anslagets fördelning mellan de redan pågående undersökningarna och de nu ifrågasatta nya ändamålen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 204 000 kronor.

[172] 17. Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	190 000	191 351	5 350
1951/52 (statsliggaren s. 831)....	190 000		-
1952/53 (förslag; beräknat belopp)	190 000		

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 20/8 1951) hemställer med hänsyn till inträffade prisstegringar, att anslaget skall höjas med 38 000 kronor till 228 000 kronor.

Jag torde få erinra om att de sakkunniga, som med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 22 september 1949 tillkallats för att verkställa utredning angående utformningen av den skogliga statistiken (skogsstatistikutredningen), väntas avgiva sitt betänkande inom den närmaste tiden. Det är möjligt att beredningen av utredningens förslag kan slutföras å sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Vid sådant förhållande torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med endast beräknat belopp. Härvid synes anslaget lämpligen böra upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1952/53 beräkna ett reservationsanslag av 190 000 kronor.

[173] 18. Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	60 000	50 179	13 667
1951/52 (statsliggaren s. 831) .	60 000		
1952/53 (förslag)	60 000		

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 20/8 1951) hemställer, att anslaget på grund av inträffade prisstegringar skall höjas med 12 000 kronor till 72 000 kronor.

Jag kan icke tillstyrka någon höjning av anslaget utan anser, att detta bör uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[174] 19. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	186 400	179 805
1951/52 (statsliggaren s. 832)	187 600	
1952/53 (förslag)	231 600	

Yr k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. 23/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 123 600 kronor till 311 200 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
<i>Avlöningar.</i>	
1. 4 yrkeslärare i Ca 21 i st. för Ca 19	3 900
2. Höjda arvoden till ämneslärare (nu 4 900)	1 200
3. Höjda löner till gårdskarlar (nu 14 250)	4 250
4. Rörliga tilläggets höjning	16 050
<i>Övriga utgifter.</i>	
5. Expenser och underhåll (nu 45 000)	96 100
6. Elevstipendier m. m.	200
7. Rese- och traktamentsersättningar för yrkeslärare (nu 1 900) ..	1 400
8. Kostnader för lokalstyrelser (nu 1 700)	500
	123 600

M o t i v. 1. Under denna punkt upprepas en hemställan som gjorts i anslagsäskandena för de fyra senaste budgetåren. Angående motiven för framställningen hänvisas till IX ht 1950 s. 280. Styrelsen erinrar tillika, att 1949 års tjänsteförteckningskommitté, till vilken tidigare överlämnats en av ifrågavarande yrkeslärare gjord framställning rörande lönegradsplaceringen, ännu icke framlagt något förslag i frågan. Vidare nämnes, att Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund hemställt, att 1952 års riksdag i allt fall skall få tillfälle att pröva förslaget om lönegradsplacering såsom ett provisorium i avvaktan på tjänsteförteckningskommitténs förslag.

2 och 3. Ökningarna under dessa punkter motiveras med den allmänt höjda lönenivån respektive höjningen av arbetslönerna.

4. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

5. Av ökningen avses 60 000 kronor för anskaffande av två persontransportbilar (12-mans bussar) till vardera av Bispgårdens och Bjurfors skogsskolor. Domänstyrelsen framhåller att tillgång till sådana bilar väsentligt ökar effekten av undervisningen genom att elevernas studier, övningar och exkursioner kunna utsträckas att omfatta mera omväxlande objekt på skogar jämväl av annan natur än kronoparker. Med hänsyn till kostnaderna bör emellertid förvärv av dylika bilar för nästa budgetår begränsas till de två angivna skolorna. Av återstoden av ökningen under denna punkt avses 14 000 kronor för anskaffande av möbler för lokaler i den nya skolbyggnad vid Kalleberga skogsskola, till vilken anslag beviljats för budgetåret 1950/51.

6. Till elevstipendier m. m. ha för innevarande budgetår anvisats 23 000 kronor, varav 200 kronor till premier. Ökningen föranledes av att premiebeloppen vid varje skola numera anses skäligen böra utgöra 100 kronor mot förut 50 kronor.

7 och 8. Ökningarna sammanhånga i huvudsak med dels fördyrade resekostnader och höjda traktamentsersättningar, dels nyligen genomförd ökning av antalet ledamöter i lokalstyrelse.

Yttrande. Statskontoret förklarar anledning saknas att i nu förevarande sammanhang till prövning upptaga yrkandet om lönegradsuppflyttning för yrkeslärarna. Såsom framgår av handlingarna har framställning i denna fråga överlämnats till 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Med anledning av förslaget om höjning av ersättningarna till ämneslärare erinras, att uppräknings av lärararvoden yrkats i anslagsframställningar för olika statliga institutioner och läroanstalter. Ämbetsverket har i dessa fall hänvisat till att frågan om förbättring av dylika arvoden synes böra upptagas till prövning i ett större sammanhang för att en arvodesreglering efter enhetliga grunder skall ernås.

Vidkommande anslagsposten till expenser och underhåll motsätter sig statskontoret med hänsyn till det ansträngda statsfinansiella läget bestämt att medel anvisas för anskaffande av transportbilar. De ökade resekostnaderna och höjda traktamentsersättningarna skulle enligt ämbetsverket i och för sig kunna motivera en viss uppräknings av posten till rese- och traktamentsersättningar. Med hänsyn till den förhållandevis låga anslagsbelastningen under de senaste budgetåren anser det emellertid någon förhöjning av anslagsbeloppet knappast behöva vidtagas. Sistnämnda skäl anföras även mot uppräknings av delposten till kostnader för lokalstyrelser.

Departementschefen.

Vad först angår domänstyrelsens beräkning av kostnaderna för avlöningar vid skogsskolorna föreligga enligt min mening skäl för en lönegradsuppflyttning av yrkeslärarna. Jag anser mig emellertid icke nu kunna tillstyrka, att de skola placeras högre än i lönegrad Ca 20. Detta förslag medför en kostnadsökning å i runt tal 2 000 kronor. Vidare biträder jag förslaget, att för arvoden åt ämneslärare skall beräknas ytterligare 1 200 kronor för nästa budgetår. Jag har icke heller något att erinra mot att det till avlöning åt gårdskarlar avsedda beloppet skall uppräknas. Höjningen torde emellertid kunna begränsas till 3 000 kronor. Slutligen bör anslaget i enlighet med domänstyrelsens beräkning höjas med i runt tal 16 000 kronor på grund av det rörliga tilläggets höjning.

Beträffande domänstyrelsens övriga äskanden tillstyrker jag, att poster-na elevstipendier m. m. och kostnader för lokalstyrelser skola höjas med 200 respektive 500 kronor. I fråga om posten expenser och underhåll kan jag i likhet med statskontoret icke förorda någon medelsanvisning för anskaffande av persontransportbilar. Däremot torde posten på grund av in-

träffade kostnadsstegringar böra höjas med 9 000 kronor. Vidare föreslår jag, att ett engångsbelopp av 12 000 kronor skall beräknas under posten för inköp av möbler till den nya skolbyggnaden vid Kolleberga skogsskola. Posten expenser och underhåll torde sålunda böra uppräknas med sammanlagt 21 000 kronor. Vad slutligen angår posten rese- och traktamentsersättningar för yrkeslärare torde denna endast böra avrundas till 2 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med $(187\,600 + 2\,000 + 1\,200 + 3\,000 + 16\,000 + 200 + 500 + 21\,000 + 100 =)$ 231 600 kronor. Detta innebär en anslagsökning med 44 000 kronor i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under åbeopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 231 600 kronor.

[175] 20. Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	175 000	34 658	140 342
1951/52 (statsliggaren s. 832)	175 000		
1952/53 (förslag)	110 000		

Y r k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. 23/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 990 000 kronor. I jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär detta en ökning med 815 000 kronor. Det begärda anslaget avses skola disponeras för följande ändamål.

1. Byggnads- och underhållsarbeten vid

a) Hällnäs skogsskola	6 710	
b) Bjurfors skogsskola	21 770	
c) Bispgårdens skogsskola	69 800	
d) Kolleberga skogsskola	151 200	249 480

2. Inrättande av ny skogsskola

i Älvsbyn	740 000	
		989 480

M o t i v. 1. Domänstyrelsen framhåller inledningsvis angelägenheten av att byggnaderna vid statens skogsskolor underhållas och förbättras samt erinrar om att den för innevarande budgetår beräknade kostnaderna härför till 310 000 kronor, medan för ändamålet anvisades endast 175 000 kronor. Be- träffande de särskilda ändamålen anføres i övrigt.

1 a och b. De för Hällnäs och Bjurfors upptagna beloppen avses till diverse mindre arbeten.

1 c. Av det för Bispgårdens skogsskola beräknade beloppet utgöra 23 800 kronor tilläggsanslag för färdigställande av den nya skolbyggnad, vartill 1951 års riksdag anvisade 150 000 kronor. I övrigt avses 38 400 kronor för indragning av värme, vatten och avlopp i hela skolkomplexet samt för reparation av föreståndarens bostad, 5 600 kronor för anskaffning av maskinutrustning till tvättstuga samt 2 000 kronor för diverse oförutsedda arbeten.

1 d. För Kolleberga skogsskola begäras 91 000 kronor för ombyggnad av gamla skolbyggnaden, 20 000 kronor såsom tilläggsanslag för påbörjade om- och tillbyggnadsarbeten, 17 800 kronor för reparation av föreståndarens bostad samt 22 400 kronor för diverse arbeten.

2. Domänstyrelsen erinrar om att den i fjolårets anslagsäskanden framhöll såsom högst angeläget att det tidigare (IX ht 1948 s. 190 och 1949 s. 219) framförda förslaget om inrättande i övre Norrland av en permanent skogsskola genomfördes. Styrelsen anförde vidare att under senare år behovet av fler skogsskoleutbildade framträtt allt starkare för Norrlands vidkommande samt att den provisoriska skogsskolekurs, som anordnats sedan 1947, icke i större grad ökat tillgången på skogsskoleutbildad personal för Norrland. Dessutom framhölls i samband med nämnda anslagsäskanden, att de vid Färna utbildade eleverna som regel föredrogo att ha sin verksamhet i mellersta eller södra delarna av riket. Detta förhållande hade ytterligare accentuerat behovet av en ny skogsskola i övre Norrland. Till denna borde i första hand antagas elever, som hörde hemma i dessa trakter och som efter examen kunde väntas söka stadigvarande verksamhet där. På grund av det ekonomiska läget ansåg sig domänstyrelsen emellertid icke kunna yrka att anslag för ändamålet begärdes av 1951 års riksdag. Med hänsyn till de omfattande skogsvårdsåtgärder, som numera bedrivs i övre Norrland, och det i anledning härav starkt ökade behovet av personal, utbildad med hänsyn särskilt till norrländska skogsförhållanden, anser styrelsen emellertid nu att förverkligandet av förslaget om inrättande av en ny skogsskola i Älvsbyn ej längre bör uppskjutas. Härtill har skogsstyrelsen givit sin anslutning. Byggnadskostnaderna, vilka år 1947 uppskattades till 520 000 kronor, beräknas nu till 730 000 kronor, vartill kommer kostnad för inköp av tomt 10 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret anför att behovet av medel under ifrågavarande anslag undandraget sig dess bedömande. Ämbetsverket framhåller emellertid angelägenheten av att i nuvarande läge alla möjligheter till utgiftsbegränsningar tillvaratagas samt att endast sådana byggnadsåtgärder vidtagas, som prövas oundgängligen erforderliga. Det förklarar sig under sådana förhållanden icke kunna biträda förslaget om inrättande av en ny skogsskola i Älvsbyn.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har domänstyrelsen förnyat sitt förslag om inrättande av en till Älvsbyn förlagd skogsskola för övre Norrland. Väl anser även jag att det skulle vara av stort värde, om förslaget kunde realiseras. De skäl, som mina företrädare i ämbetet tidigare åberopat för ett uppskov härmed äga emellertid alltför giltighet. Jag anser mig därför icke kunna tillstyrka någon medelsanvisning för detta ändamål. Vad härefter angår de nuvarande fyra skogsskolorna har domänstyrelsen för byggnads- och underhållsarbeten vid dessa äskat ett sammanlagt belopp av 250 000 kronor. Vissa av dessa arbeten torde dock enligt min mening utan alltför stor olägenhet kunna anstå ytterligare någon tid. Jag föreslår därför att för ändamålet nu endast skall anvisas ett belopp av 110 000 kronor. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med detta belopp, vilket med 65 000 kronor understiger medelsanvisningen under anslaget för innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, domänstyrelsen att fördela anslaget med vederbörlig hänsyn till angelägenhetsgraden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

[176] 21. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	51 700	47 495
1951/52 (statsliggaren s. 832) ..	49 500	
1952/53 (förslag)	56 200	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. 23/8 1951) hemställer, efter samråd med skogsstyrelsen, att för ändamålet skall uppföras ett med 10 100 kronor till 59 600 kronor höjt anslag.

M o t i v. I avvaktan på inrättandet av den under nästföregående punkt föreslagna skogsskolan i övre Norrland bör en provisorisk skogsskolekurs anordnas vid Färna jämväl under 1952/53. Av ökningen, 10 100 kronor, hänföra sig 4 200 kronor till höjningen av det rörliga tillägget och 5 850 kronor till kostnader för nyanskaffning av dels viss för undervisningen erforderlig apparatur, dels sängar för eleverna, dels ock viss hushållsutrustning. Den sålunda för inköp föreslagna materielen beräknas kunna överflyttas till den planerade nya skogsskolan, när den provisoriska kursen vid Färna nedlägges. Återstoden av ökningen avser en höjning av det nuvarande för premier till eleverna avsedda beloppet i enlighet med vad som förordats vid de ordinarie skogsskolorna.

Y t t r a n d e. Framställningen under förevarande punkt har icke föranlett särskilt uttalande från *statskontorets* sida.

Departementschefen.

En provisorisk skogsskolekurs torde böra anordnas vid Färna även under läsåret 1952/53. Mot styrelsens beräkning av kostnaderna för kursen har jag icke någon annan erinran än att det för nyanskaffning av utrustning begärda beloppet bör minskas med 3 400 kronor. Förevarande anslag bör sålunda för nästa budgetår uppföras med (59 600 — 3 400 =) 56 200 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 6 700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs* för budgetåret 1952/53 anvisa ett anslag av 56 200 kronor.

[177] 22. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	57 100	64 240
1951/52 (statsliggaren s. 832) ..	72 500	
1952/53 (förslag)	97 000	

Y r k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. 23/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 32 900 kronor till 105 400 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
<i>Avlöningar.</i>		
1. 2 yrkeslärare i Ce 16 i st. för Ce 14	1 308	
2. 2 biträdande yrkeslärare i Ce 16 i st. för Cf 11	4 316	
3. Höjd lön till gårdskarlar	200	
4. Rörliga tilläggets höjning	8 231	
5. För 1951/52 äskat men ej anvisat belopp	1 775	
6. Arvoden till ämneslärare		300
<i>Övriga utgifter.</i>		
7. Expenser och underhåll (nu 15 500)	15 350	
8. Rese- och traktamentsersättningar (nu 9 100)	2 000	
	+ 33 180	— 300
	+ 32 880	

M o t i v. 1. I sitt år 1947 framlagda förslag till omorganisation av statens kolarskola hemställde domänstyrelsen, att yrkeslärarna vid de planerade förberedande skogskurserna måtte placeras i Ce 16. Föredragande departementschefen uttalade emellertid i 1949 års statsverksproposition (s. 225) att någon ändring beträffande lärarpersonalen icke syntes motiverad av kolarskolans omorganisation. Av denna anledning ansåg sig styrelsen böra i anslagsäskandena för budgetåret 1950/51 och 1951/52 upptaga yrkeslärarna

vid de förberedande skogskurserna i Ce 14. De göromål, som kommit att åvila dessa yrkeslärare, kräva emellertid enligt domänstyrelsen avsevärt högre kvalifikationer än dem, som gällde för yrkeslärare vid kolarskola. Styrelsen anser sig icke kunna behålla respektive anställa kvalificerade yrkeslärare med mindre lönegraden i enlighet med styrelsens ursprungliga förslag bestämmas till Ce 16.

2. I fjolårets anslagsäskanden (IX ht 1951 s. 281) begärdes medel till kostnaderna under 8 $\frac{1}{2}$ månader för två kronojägaraspiranter såsom biträden åt yrkeslärarna. För kursverksamhetens behöriga upprätthållande föreslås, att även dessa befattningar skola placeras i Ce 16. Tjänstgöringen vid kurserna bör vidare enligt domänstyrelsen utsträckas till 10 månader årligen. Under återstående tid av året kunna tjänstemännen utnyttjas inom närliggande revir.

3 och 4. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär.

5. Ökningen motsvarar skillnaden mellan de för innevarande budgetår till avlöningar äskade och anvisade beloppen.

6. Minskningen sammanhänger med den under punkt 2 föreslagna ökningen av tjänstgöringen för de biträdande yrkeslärarna. Bifalles icke sistnämnda förslag måste posten på grund av det allmänt höjda löneläget i stället höjas med omkring 600 kronor.

7. Av ökningen avses 7 500 kronor för vissa arbeten vid förläggningen i Skinnskatteberg. Vidare avses 3 500 kronor för vissa tomtarbeten vid föreståndarens bostad och förläggningen. Återstoden, 4 350 kronor, hänför sig till ökade utgifter vid båda förläggningarna för städning, telefon m. m. samt till inköp av nödvändiga inventarier.

8. Ökningen hänför sig huvudsakligen till ökade resekostnader och höjda traktamentsersättningar.

Yttrande. Statskontoret anför att med prövningen av förslaget om förbättrad löneställning för yrkeslärarna och de biträdande yrkeslärarna synes böra anstå i avvaktan på resultatet av pågående tjänsteförteckningsrevision.

Departementschefen.

På de skäl, som domänstyrelsen anført, biträder jag förslaget att både yrkeslärarna och de biträdande yrkeslärarna vid de förberedande skogskurserna från och med nästa budgetår skola placeras i lönegrad Ce 16. Jag har icke heller något att invända mot att den årliga tjänstgöringen för sistnämnda två lärare — vilka i fortsättningen liksom de båda andra böra benämnas yrkeslärare — skall utsträckas från 8 $\frac{1}{2}$ till 10 månader. Mot styrelsens beräkning av kostnadsökningen på grund av dessa förslag har jag intet att erinra. Då jag även i övrigt kan biträda domänstyrelsens beräkning av avlöningskostnaderna förordar jag, att för detta ändamål skall anvisas ett i runt tal 15 500 kronor högre belopp för nästa budgetår. I likhet med styrelsen anser jag slutligen, att en höjning av posterna expenser och underhåll samt rese- och traktamentsersättningar är motiverad. Det torde dock enligt

min mening vara tillräckligt, om dessa poster uppräknas med 7 500 respektive 1 400 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(72\,500 + 15\,500 + 7\,500 + 1\,400 =)$ avrundat 97 000 kronor. I förhållande till det för löpande budgetår anvisade anslaget innebär detta en ökning med 24 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 97 000 kronor.

[178] 23. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	337 900	334 928
1951/52 (statsliggaren s. 833)	327 000	
1952/53 (förslag)	375 200	

Domänstyrelsen (skr. 23/8 1951) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 375 200 kronor. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetår en ökning med 48 200 kronor. Av det åskade anslaget avses 17 600 kronor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (skr. nr 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 19 100 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (skr. nr 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket, och 338 500 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt den fördelning, som närmare framgår av följande sammanställning.

Rörande beräkningen av förevarande anslag har domänstyrelsen vidare erinrat, att personalen på indragningsstat är underkastad 1920 års provisoriska avlöningsreglemente för domänverket samt de kompletterande bestämmelser härtill som meddelats genom beslut av Kungl. Maj:t den 29 december 1949. Enär de kontanta avlöningsförmånerna för domänverkets personal å indragningsstat genomgående understiga den pension jämte rörligt tillägg, vartill vederbörande befattningshavare på grund av gällande bestämmelser blir berättigad vid uppnådd pensionsålder, ha, jämlikt förenämnda beslut den 29 december 1949, avlöningsförmånerna under år 1952 upptagits till belopp motsvarande pensionsförmånerna jämte rörligt tillägg. Av den övertaliga personalen ha fem tjänstemän avlidit sedan förra årets anslagsberäkningar gjordes. Trots detta har anslaget för nästa budgetår på

P e r s o n a l	Antal entledi- gade befatt- nings- havare	Total kostnad för år 1952	P r o c e n t u e l l f ö r d e l n i n g			
			Häradsallm., lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal.</i>						
Jägmästare	22	263 219	34·6	91 074	65·4	172 145
Skogstaxatorer	2	18 431	50	9 215	50	9 216
Överjägm.-ass	1	8 677	—	—	100	8 677
Kronojägare	86	448 250	37·7	168 990	62·3	279 260
Kontorsbiträden	2	8 592	—	—	100	8 592
Summa ord. personal	113	747 169		269 279		477 890
<i>Icke-ordinarie personal.</i>						
Revlr- och skogsindelningsass.:						
förtidspension	10	55 748	93·3	53 388	6·7	3 834
livränta	1	1 474				
Summa	11	57 222		53 388		3 834
Kronojägare:						
förtidspension	16	43 689	34·6	15 805	65·4	29 874
livränta	3	1 990				
Summa	19	45 679		15 805		29 874
Summa icke-ord. personal	30	102 901		69 193		33 708
Summa summarum	143	850 070		338 472		511 598

grund av höjningen av det rörliga tillägget å pensioner måst beräknas till ett högre belopp än för innevarande budgetår.

Departementschefen.

Då jag icke har något att invända mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag av 375 200 kronor.

[179] 24. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1950/51	5 978 000	6 298 484
1951/52 (statsliggaren s. 833)	6 013 000	
1952/53 (förslag)	7 323 000	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 29/8 1951) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 355 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

¹ I beloppet 338 472 kronor ingå avlöningar m. m. och rörligt tillägg med 249 500 respektive 89 000 kronor.

	Ökning
1. Arvoden till styrelseledamöter m. fl.	1 200
2. Tjänsteförändringar.	
a) Överförande å ordinarie stat av 2 kontorsbiträden i Ce 8..	—
b) 2 assistenter i Ca 23 i st. för i Cg 20—22 (Kalmar norra och Malmöhus)	1 260
c) 1 förste länsskogvaktare i Ca 19 i st. för 1 länsskogvaktare i Ca 16 (Gotland).....	1 032
d) 13 kanslibiträden i Ca 11 i st. för kontorsbiträden i Ca 8 (Uppsala, Södermanland, Kalmar norra, Kalmar södra, Gotland, Blekinge, Kristianstad, Malmöhus, Halland, Göteborgs och Bohus, Skaraborg, Örebro samt Västmanland)	9 264
5. Personalförstärkningar.	
a) 2 länsskogvaktare i Ca 16 (Kronoberg och Värmland)....	16 416
b) 1 kanslibitråde i Ca 11 (Stockholm)	7 392
c) 1 assistent i Cf 20—Ce 22 (Halland).....	11 160
d) 12 biträdande länsskogvaktare i Cf 10—Ce 12 (Stockholm, Jönköping, Kalmar norra, Kalmar södra, Kristianstad, Malmöhus, Skaraborg, Västmanland, Västernorrland och Jämtland samt 2 i Östergötland)	73 456
e) 2 tillsynsmän i Cf 10—Ce 12 (Uppsala och Gotland)	12 360
f) 7 biträden i Cf 4—Ce 8 (Jönköping, Kronoberg, Kalmar norra, Gotland, Kristianstad, Malmöhus och Halland)	36 696
4. Löneklassförändringar	83 164
5. Vikariatsersättningar	2 600
6. Kostnadsökning för rörligt tillägg	1 094 000
	1 355 000

Av ökningen falla 1 200 kronor på arvodesposten, 1 061 200 kronor på ordinarieposten samt 292 600 kronor på icke-ordinarieposten.

7. Skogsstyrelsen hemställer tillika

a) att vid skogsvårdsstyrelserna skola få inrättas extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl. samt

b) att Kungl. Maj:t skall inhämta riksdagens bemyndigande att flytta någon av distriktsjägmästartjänsterna hos skogsvårdsstyrelserna i Älvsborgs eller Värmlands län till skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län.

8. Vidare föreslår skogsstyrelsen, att styrelsen skall bemyndigas dels fördela skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag, dels fastställa utgifts- och inkomststater för styrelserna, dels besluta angående fördelningen av de icke-ordinarie befattningshavarna mellan styrelserna.

9. Slutligen understryker skogsstyrelsen angelägenheten av att löneställningen för länsjägmästarna omprövas och att 1949 års tjänsteförteckningskommittés prövning i fråga om lönegradsuppflyttning av kassörstjänsterna vid skogsvårdsstyrelserna slutföres utan onödigt dröjsmål.

M o t i v. Skogsstyrelsen framhåller att den vid sin bedömning av skogsvårdsstyrelsernas äskanden liksom förra året utgått från att sträng återhållsamhet är nödvändig. I fråga om de allmänna principerna för prövningen har styrelsen vidare förutsatt, att verksamheten i stort sett skall erhålla samma omfattning som innevarande budgetår.

En viss personalförstärkning av förhållandevis begränsad omfattning har styrelsen dock funnit oavvislig, bland annat för att det skall bli möjligt för skogsvårdsstyrelserna att tillfredsställande fullgöra sina nya uppgifter i fråga om undervisning och utbildning i skogsarbete. De framlagda förslagen om inrättande av bland annat ett antal befattningar för icke-ordinarie biträdande länsskogvaktare böra ses i belysning av nämnda förhållande. Oavsett det anförda har det emellertid syntts möjligt att i viss utsträckning skära ned de av skogsvårdsstyrelserna gjorda äskandena, vilka bygga på en icke oväsentlig utökning av verksamheten. Denna nedskärning har emellertid i första hand avsett omkostnadsanslaget.

Beträffande de särskilda posterna anföres bland annat följande.

1. Ökningen betecknas såsom automatisk och hänför sig till höjda arvoden till vissa siffergranskare.

2 och 3. Skogsvårdsstyrelsernas förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar innebära i vissa hänseenden en upprepning av äskanden, som framförts tidigare men ej bifallits.

I fråga om tjänsteförändringar ha styrelserna sålunda begärt inrättande av en tjänst som förste assistent i Ca 25 i stället för en assistenttjänst i Cg 22 (Malmöhus), en assistenttjänst i Ca 23 i stället för Cg 22 (Kalmar norra), en kassörstjänst i Ca 23 i stället för Ca 20 (Gävleborg), en tjänst som förste länsskogvaktare i Ca 19 i stället för en länsskogvaktartjänst i Ca 16 (Gotland), en länsskogvaktartjänst i Ca 16 i stället för en tjänst som biträdande länsskogvaktare i Ca 13 (Värmland), en vägmästartjänst i Ca 16 i stället för Cg 16 (Jämtland), en kansliskrivartjänst i Ca 15 i stället för en kanslibiträdestjänst i Ca 11 (Gävleborg) samt två kanslibiträdestjänster i Ca 11 i stället för kontorsbiträdestjänster i Ca 8 (Kalmar norra och Halland). Därjämte ha skogsvårdsstyrelserna i Jönköpings, Kristianstads samt Göteborgs och Bohus län förordat lönegradsuppflyttning av kassörstjänsten vid respektive styrelser. Den förstnämnda skogsvårdsstyrelsen har förordat detsamma jämväl beträffande kanslibiträdestjänsten vid styrelsen.

Beträffande personalförstärkningar har föreslagits inrättande av en distriktsjägmästartjänst i Ca 29 (Jämtland), två länsskogvaktartjänster i Ca 16 (Kronoberg och Kalmar norra), fyra tjänster som biträdande länsskogvaktare i Ca 13 (Stockholm, Skaraborg samt två i Jönköping), fyra kanslibiträdestjänster i Ca 11 (Stockholm, Kristianstad, Göteborgs och Bohus samt Skaraborg), en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 (Jönköping), en assistenttjänst i Cg 22 (Halland), fjorton tjänster som biträdande länsskogvaktare i Cg 10—12 (Stockholm, Kalmar södra, Kristianstad, Malmöhus, Värmland och Västmanland samt två i Östergötland, Kalmar norra, Västernorrland och Jämtland), två tjänster som tillsynsinän i Cg 10 (Uppsala och Gotland), en

expeditionsvaktstjänst i Cg 9 (Norrbotten) samt sju biträdestjänster i Cf 4 — Ce 8 (Södermanland, Kronoberg, Kalmar norra, Gotland, Kristianstad, Malmöhus och Halland).

Skogsstyrelsen framhåller, att frågorna om lönegradsuppflyttning av befintliga ordinarie tjänster hos skogsvårdsstyrelserna och om inrättandet av sådana tjänster i enlighet med vad styrelsen inledningsvis anfört nu torde böra bedömas restriktivt. Styrelsen anser det likväl nödvändigt, att ett mindre antal tjänsteförändringar och löneförbättringar omedelbart vidtages för att det över huvud taget skall bli möjligt för skogsvårdsstyrelserna att i den alltmer skärpta konkurrensen om arbetskraften förvärva och behålla dugande personal. Såsom skäl för de under förevarande punkter angivna förslagen anför skogsstyrelsen i övrigt huvudsakligen följande.

2 a. Förslaget betingas av den reglerade befordringsgången för kontorspersonal.

2 b. Styrelsen erinrar om att förslag om ordinariesättning av ifrågasvarande tjänster framförts vid tidigare tillfällen. Det torde numera få anses klarlagt att befattningarna, vilka inrättades före omorganisationen år 1946, äro oundgängligen behövliga för verksamheten.

2 c. Befattningen är förenad med föreståndarskapet för den skogsvårdsgård, som skogsvårdsstyrelsen förvärvat för något år sedan. Förslaget ansluter till de principer, som i allmänhet följas i fråga om inrättande av förste länsskogsvaktartjänster.

2 d och 3 b. I tidigare anslagsäskanden har föreslagits att kanslibiträdestjänster skulle få inrättas även vid de mindre skogsvårdsstyrelserna. Olägenheterna av att de mindre styrelserna icke ha något kanslibiträde för mera kvalificerade kontorsgöromål såsom avlöningsuträkning, registrering och diarieföring utan allenast kontorsbiträden ha med åren gjort sig alltmer gällande. När de kontorsbiträden, vilka sysslat med hithörande göromål, förvärvat rutin och erfarenhet på området, ha de som regel kunnat erhålla kanslibiträdestjänster med likartade göromål hos andra lokalmyndigheter. Avsaknaden av befordringsmöjligheter försvårar också utsikterna att kunna ernå en fullgod personalrekrytering. Härtill kommer att den befattningshavare, som närmast under kassören handhar nyssnämnda mera kvalificerade kontorsgöromål, skall vikariera för kassören under dennes ledighet för semester m. m. Härav framstår klart vikten av att vederbörande erhåller en sådan avlöning, att för befattningen kan förvärfvas en kvalificerad person, som är vuxen sin uppgift. Nu erhåller kassören icke alltid den avlastning i arbetsbördan, som är behövlig för det kamerala arbetets ändamålsenliga bedrivande. Vid skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län, där antalet biträden för närvarande är otillräckligt med hänsyn till arbetsuppgifternas omfattning, bör någon ordinarie kontorsbiträdestjänst icke indragas. Grunderna för bestämmelserna om reglerad befordringsgång göra jämväl att befattningen i fråga bör bibehållas.

3 a. Förslaget betingas av den förändrade distriktsindelning och minskning av distriktens areal, som befunnits nödvändig i samband med att skogs-

vårdsstyrelserna förvärvat och utbyggt skogsvårdsgårdar. Redan dessförinnan var antalet länsskogvaktartjänster hos ifrågavarande skogsvårdsstyrelser förhållandevis ringa.

3 c. Såsom skäl anföres, att ett stadigvarande behov numera föreligger av befattningen, vilken under en följd av år funnits inrättad såsom tillfällig. Avlöningskostnaderna ha hittills bestritts från omkostnadsanslaget.

3 d. De utökade arbetsuppgifterna främst med den skogliga yrkesundervisningen nödvändiggjöra, att hos skogsvårdsstyrelserna i viss vidgad omfattning anställas personal med skogsskoleutbildning. För att det skall bli möjligt att förvärva personal med dylik utbildning erfordras, att vederbörande kunna beredas avlöning som icke-ordinarie biträdande länsskogvaktare. Det begärda antalet tjänster utgör ett absolut minimum. I flertalet fall rör det sig om befattningar som redan inrättats under innevarande budgetår eller tidigare, varvid omkostnadsanslaget tagits i anspråk.

3 e. Förslaget betingas av skogsvårdsstyrelsernas innehav av skogsvårdsgårdar. En särskild befattningshavare, som är bosatt på gården, erfordras för skötseln och tillsynen av anläggningarna. Liknande befattningar finnas inrättade hos exempelvis skogsvårdsstyrelserna i Gävleborgs och Västerbottens län. För närvarande äro befattningshavarna tillfälligt anställda med avlöning från omkostnadsanslaget.

3 f. Framställningen motiveras med omfattningen av kontorsarbetet. I samtliga fall rör det sig om personalbehov, som hittills tillgodosetts på bekostnad av omkostnadsanslaget.

4—6. Ökningarna under dessa punkter äro av automatisk karaktär. Höjningen av beloppet till vikariatsersättningar beror på förslagen om inrättande av vissa nya tjänster.

7 a. Under denna punkt upprepar skogsstyrelsen en i fjolårets anslagsaskanden gjord framställning. Angående motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1951 s. 286 o. 287.

7 b. Förslaget föranledes av framställningen från skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län om inrättande av en distriktsjägmästartjänst vid styrelsen. Enligt skogsstyrelsen skulle behovet av en sådan tjänst, vilket icke bedömes såsom omedelbart överhängande, måhända kunna tillgodoses genom överflyttning av någon av de ifrågavarande tjänsterna, vilka skogsvårdsstyrelserna i Älvsborgs och Värmlands län förklarat sig icke behöva. Spörsmålen rörande sistnämnda tjänster äro emellertid ännu icke slutgiltigt lösta. Med hänsyn till det anförda föreslås, att Kungl. Maj:t skall inhämta riksdagens bemyndigande att, därest förhållandena skulle befinnas tala härför, verkställa den angivna överflyttningen.

8. Sedan år 1946 har Kungl. Maj:t årligen efter förslag av skogsstyrelsen fördelat skogsvårdsstyrelsernas anslag till avlöningar och omkostnader mellan de olika styrelserna ävensom fastställt inkomst- och utgiftsstaten för styrelserna och meddelat vissa reglerande föreskrifter rörande staternas tillämpning. Det synes förklarligt, att nämnda befogenheter förbehölls Kungl. Maj:t vid den radikala förändring, som nämnda år genomfördes

beträffande finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Med hänsyn till de erfarenheter, som numera vunnits på området, bör beslutanderätten delegeras till skogsstyrelsen. Härigenom skulle Kungl. Maj:ts arbetsbörda kunna minskas. Dessutom skulle inkomst- och utgiftsstaterna kunna vara skogsvårdsstyrelserna tillhanda i god tid före ingången av nytt räkenskapsår utan att omprövningen behövde ske i den ytterligt forcerade takt, som följer med det nuvarande dubbla granskningssystemet. Den föreslagna anordningen överensstämmer med den som exempelvis tillämpas i fråga om de statliga sinnessjukhusen. Beträffande fördelningen av de icke-ordinarie befattningarna ifrågasättes, att Kungl. Maj:t endast skall fastställa en gemensam personalförteckning för samtliga skogsvårdsstyrelser och att den närmare fördelningen styrelserna emellan skall ankomma på skogsstyrelsen.

9. Skogsstyrelsen anser det angeläget, att en omprövning av länsjägmästarnas löneställning kommer till stånd i anslutning till den nyligen genomförda löneförbättringen för byråchefer m. fl. De nuvarande löneställningarna för länsjägmästare måste genomgående anses för låga såväl i och för sig med hänsyn till det ansvar och de arbetsuppgifter, som åvila innehavare av dylika chefstjänster, som i jämförelse med lönesättningen för andra likartade befattningar. Under hänvisning till uttalandena i propositionen nr 114/1951 angående en skyndsamt utredning av hithörande förhållanden vill skogsstyrelsen emellertid icke framlägga något förslag i ämnet. Styrelsen vill endast understryka angelägenheten av att spørsmålet snarast blir föremål för behandling. Vad angår den av några skogsvårdsstyrelser väckta frågan om en löneförbättring för styrelsernas kassörer anser skogsstyrelsen vägande skäl tala för att en uppflyttning i huvudsaklig paritet med hushållningssällskapens kamrerare kommer till stånd. I avvaktan på 1949 års tjänsteförteckningskommittés ställningstagande till berörda fråga föreslås emellertid icke någon ändring. Skogsstyrelsen framhåller endast betydelsen av att kommitténs omprövning kan slutföras utan onödigt dröjsmål.

Y t t r a n d e. Statskontoret erinrar liksom förra året om den av statens sakrevision igångsatta utredningen angående skogsvårdsstyrelsernas organisation och personalbehov. Statskontoret anser att de av skogsstyrelsen föreslagna tjänsteförändringarna och personalförstärkningarna icke böra genomföras förrän statsmakterna tagit närmare ståndpunkt till nämnda utredning. Först därefter synas de förändringar beträffande styrelsernas personal, som anses erforderliga, böra underkastas särskild prövning. I vart fall torde någon uppflyttning i kanslibiträdesgraden av kontorsbiträdena vid de 14 nämnda skogsvårdsstyrelserna eller inrättande av extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl. ej nu böra medgivas. Statskontoret uttalar vidare att det ur vissa synpunkter kan vara till fördel om skogsstyrelsen bemyndigas att fördela anslagen till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och fastställa inkomst- och utgiftsstater för styrelserna. Sålunda skulle i dylikt fall inkomst- och utgiftsstaterna kunna vara skogsvårdsstyrelserna tillhanda i god tid före ingången av nytt räkenskapsår.

skapsår utan att omprövningen behövde ske i den forcerade takt, som följer av det nuvarande, dubbla granskningssystemet. Å andra sidan synes det vara av visst värde ur kontrollsynpunkt, att det definitiva ställningstagandet i dessa frågor förbehålles Kungl. Maj:t. Det av skogsstyrelsen återopade förhållandet, att medicinalstyrelsen äger fastställa inkomst- och utgiftsstaten för sinnessjukvården torde knappast vara jämförligt. I det senare fallet gäller det nämligen tilldelning av erforderliga medelsbelopp ur rikstatsanslag av förslagsanslags karaktär, under det att det i fråga om skogsvården närmast är fråga om en fördelning av vissa reservationsanslag mellan de olika skogsvårdsstyrelserna. Enligt statskontorets mening synes det välbetänkt att ytterligare erfarenhet av den nuvarande ordningen avvaktas, innan den föreslagna ändringen överväges.

I anslutning till skogsstyrelsens i det föregående under punkt 7 a återgivna framställning om att vissa extra ordinarie tjänster skola få inrättas vid skogsvårdsstyrelserna torde jag här få anmäla en inom civildepartementet verkställd utredning i ämnet. Denna utredning har närmare redovisats i en den 9 november 1951 dagtecknad *promemoria* angående beredande av pensionsrätt åt viss icke-ordinarie personal hos skogsvårdsstyrelserna. I promemorian framhålles, att pensioneringen av ifrågavarande befattningshavare — i likhet med vad som för närvarande gäller för övrig nu pensionsberättigad personal hos skogsvårdsstyrelserna — synes böra ske genom en provisorisk anknytning till folkskolans pensionsreglementen. Härvid förutsättes, att deltidsanställning tills vidare icke skall komma till användning. Nämda reglementen innehålla nämligen icke sådana bestämmelser, som erfordras för reglering av pensionsrätten för befattningshavare med dylik anställning. Bestämmelserna i kungörelsen den 9 juni 1950 (nr 377) om ändring i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 695) angående utsträckt tillämpning av dessa reglementen beröra endast tjänstårsberäkning. Vidare anföres i promemorian att anknytningen till folkskolans pensionsreglementen i övrigt allenast torde påkalla vissa överväganden i fråga om de pensionsperioder, till vilka de skilda slagen av befattningar skola hänföras. Till stöd för de anförda synpunkterna anföres i promemorian i huvudsak följande.

Den nuvarande pensioneringen för skogsvårdsstyrelsernas personal omfattar ordinarie och extra ordinarie befattningshavare, upptagna å personalförteckningar, som fastställts av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut. Pensioneringen sker genom tillämpning av 1947 års tjänste- och familjepensionsreglementen för folkskolan. De pensionsbestämmelser, som sålunda gälla för styrelsernas ordinarie och extra ordinarie personal, motsvara i huvudsak de enligt 1947 års allmänna tjänste- och familjepensionsreglementen för statstjänstemän i allmänhet gällande pensionsbestämmelserna. Denna ordning för pensionering av skogsvårdsstyrelsernas personal, vilken personal tidigare var inordnad under 1919 års reglemente för statens pensionsanstalt, infördes i samband med genomförande av den vid 1946 års riksdag beslutade löneregleringen på området. Därvid yttrades bland annat att det kunde ligga närmast till hands att i avvaktan på resultatet av 1944 års pensionsutredning begränsa sig till vissa höjningar av pensions-

underlagen. Med hänsyn till att avlöningsvillkoren anpassades efter de statliga avlöningsreglementena ansågs emellertid, att hinder icke behövde möta för en motsvarande anpassning av pensionsvillkoren. Detta ansågs för det dåvarande lämpligast böra ske genom en provisorisk anknytning till folkskolans pensionsreglementen.

1919 års reglemente för statens pensionsanstalt har numera ersatts av SPA-reglementet, vilket uppgjorts med de allmänna pensionsreglementena som förebild och sålunda i huvudsak medger en anpassning till de för statens tjänstemän gällande pensionsvillkoren. Vid sådant förhållande synes det med hänsyn till den provisoriska karaktären av förenämnda anknytning i första hand böra övervägas, om icke en utvidgad pensionering av skogsvårdsstyrelsepersonal borde ske genom den nytillkomna personalens inordnande under SPA-reglementet. Detta skulle emellertid medföra den i och för sig mindre tilltalande ordningen, att vissa i stort sett enhetliga personalgrupper i pensionshänseende bleve uppdelade på skilda reglementen med härav följande praktiska olägenheter. Härtill kommer att systemet med pensioneringsperioder i stället för fasta pensionsåldrar ännu icke införts i SPA-reglementet. På grund av det nu sagda och då frågan om det nuvarande provisoriets avlösande genom eventuell anslutning till SPA-reglementet för personalen i sin helhet torde böra lösas i ett större sammanhang, synes pensioneringen av här ifrågavarande extra ordinarie personal böra ske genom motsvarande utvidgning av den provisoriska anknytningen till folkskolans pensionsreglementen.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående har skogsstyrelsen upprepat sin förra året gjorda framställning, att vid skogsvårdsstyrelserna skola få inrättas vissa extra ordinarie tjänster för assistenter, länsskogvaktare och annan fältpersonal m. fl. Till stöd för denna framställning har styrelsen anför, att stora svårigheter föreligga att förvärva och behålla yngre och dugande fältarbetskraft, så länge denna icke på samma sätt som annan rekryteringspersonal kan beredas pensionsberättigande anställning inom viss tid. Min företrädare i ämbetet uttalade i förra årets statsverksproposition att de av skogsstyrelsen anförda synpunkterna syntes böra beaktas. Han ansåg sig emellertid icke på frågans dåvarande ståndpunkt kunna taga ställning till berörda spörsmål. Frågan syntes nämligen först böra närmare utredas. Såsom jag förut anmält föreligger nu en inom civildepartementet verkställd utredning i ämnet. Enligt denna synes en pensionering av ifrågavarande befattningshavare — i avvaktan på en eventuell anslutning till reglementet för statens pensionsanstalt för skogsvårdsstyrelsernas personal i sin helhet — böra ske genom en provisorisk anknytning till folkskolans pensionsreglementen. Mot en sådan lösning av frågan torde icke vara något att erinra. Med hänsyn till de av skogsstyrelsen påtalade olägenheter, vilka äro förenade med nuvarande anställningsförhållanden, vill jag sålunda tillstyrka, att för den ifrågavarande personalen skola få inrättas extra ordinarie tjänster, förenade med pensionsrätt enligt de nyss angivna grunderna. Vid bifall härtil bör denna personal uppföras å personalförteckning såsom nu är fallet med skogsvårdsstyrelsernas kontorsbiträden i den reglerade befordringsgången. Därvid bör upptagas det antal tjänstemän av olika kategorier, som enligt

Kungl. Maj:ts beslut den 8 juni 1951 högst må finnas anställda under innevarande budgetår, nämligen 13 assistenter, 8 länsskogvaktare och 84 biträdande länsskogvaktare samt 8 andra befattningshavare (tillsynsmän och vägmästare m. fl.). Då jag biträder skogsstyrelsens framställning, att styrelsen skall bemyndigas att fördela den icke-ordinarie personalen mellan de olika skogsvårdsstyrelserna, torde nyssnämnda tjänstemän böra uppföras å en för skogsvårdsstyrelserna gemensam personalförteckning. Till denna förteckning böra jämväl kontorsbiträdena i den reglerade befordringsgången överföras. I enlighet med skogsstyrelsens förslag böra befattningshavarna vid antagningen placeras såsom aspiranter i vederbörlig lönegrad. Vidare torde aspiranttiden böra utgöra ett och ett halvt år, efter vilken tid extra ordinarie anställning bör kunna erhållas. Tiden för uppflyttning till högre lönegrad för assistent och biträdande länsskogvaktare torde i anslutning härtill böra utsträckas från ett till ett och ett halvt år. I övrigt torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser i ämnet.

Skogsstyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår innefatta vidare förslag till vissa tjänsteförändringar och personalförstärkningar. Av de förstnämnda tillstyrker jag, att en länsskogvaktartjänst i Ca 16 hos skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län skall ändras till en tjänst som förste länsskogvaktare i Ca 19. Däremot kan jag icke för närvarande förorda att två extra assistenter skola få ordinarie anställning. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 28 december 1951 angående lönegradsplacering för viss biträdespersonal m. m. föreslår jag vidare, att sju kontoristtjänster i Ca 13 skola inrättas i utbyte mot samma antal kansli-biträdestjänster i Ca 11 ävensom att tjugotvå biträdestjänster i Ca 8 skola ändras till kanslibiträdestjänster i Ca 11. Vidare böra ytterligare tre icke-ordinarie kontorsbiträden enligt grunderna för den reglerade befordringsgången erhålla ordinarie tjänst i Ca 8. De av skogsstyrelsen berörda frågorna om ändrad löneställning för länsjägmästarna och lönegradsuppflyttning av kassörstjänsterna torde böra upptagas i annat sammanhang.

Vad angår den av skogsstyrelsen föreslagna utökningen av personalen vid skogsvårdsstyrelserna anser jag att man, för att underlätta för skogsvårdsstyrelserna att fullgöra sina nya uppgifter i fråga om undervisning och utbildning i skogsarbete, bör medge en ökning av antalet biträdande länsskogvaktare. Jag är dock icke beredd att tillstyrka, att medel nu skola beräknas för flera än åtta nya sådan befattningshavare. Dessa torde tills vidare böra vara extra tjänstemän. Det torde få ankomma på skogsstyrelsen att fördela dem mellan de olika skogsvårdsstyrelserna. Omfattningen av kontorsarbetet vid vissa skogsvårdsstyrelser torde vidare motivera, att den för detta arbete avsedda biträdespersonalen förstärkes. Med hänsyn härtill förordar jag i enlighet med skogsstyrelsens förslag, att sammanlagt sju nya kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång skola inrättas. Jag vill icke heller motsätta mig att medel skola beräknas för avlönande av en extra assistent vid skogsvårdsstyrelsen i Hallands län. Övriga av skogsstyrelsen föreslagna

personalförstärkningar kan jag däremot icke biträda. Beträffande den ökning av skogsvårdsstyrelsernas personal, som jag nu föreslagit, torde böra erinras att det i flertalet fall rör sig om ett personalbehov, som hittills tillgodosetts med anlitande av omkostnadsanslaget. Vad slutligen angår frågan om inrättandet av en distriktsjägmästartjänst hos skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län anser jag i likhet med skogsstyrelsen att Kungl. Maj:t, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, bör äga att, om så befinnes lämpligt, till sagda skogsvårdsstyrelse flytta någon av de distriktsjägmästartjänster, som skogsstyrelsen angivit.

Ett bifall till mina förslag skulle öka medelsbehovet med i runt tal 129 000 kronor. Vidare torde anslaget i överensstämmelse med skogsstyrelsens äskanden på grund av beräknade löneklassförändringar och vikariatsersättningar samt ökade kostnader för rörligt tillägg böra höjas med sammanlagt $(83\,200 + 2\,600 + 1\,094\,000 =) 1\,179\,800$ kronor. Dessutom torde den till arvoden åt styrelseledamöter med flera avsedda posten, såsom styrelsen föreslagit, böra uppräknas med 1 200 kronor. Anslaget skulle sålunda behöva höjas med $(129\,000 + 1\,179\,800 + 1\,200 =) 1\,310\,000$ kronor. Av detta belopp hänföra sig 1 200 kronor till posten arvoden till styrelseledamöter m. fl., 1 020 400 kronor till posten avlöningar till ordinarie personal samt 288 400 kronor till posten avlöningar till icke-ordinarie personal. Förslaget om överförande å ordinarie stat av tre kontorsbiträdestjänster skulle vidare medföra en ökning av ordinarieposten respektive minskning av icke-ordinarieposten med 18 300 kronor. Ifrågavarande poster skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas till respektive $(83\,800 + 1\,200 =) 85\,000$, $(4\,981\,800 + 1\,020\,400 + 18\,300 =) 6\,020\,500$ och $(947\,400 + 288\,400 - 18\,300 =) 1\,217\,500$ kronor, samt anslaget sammanlagt till 7 323 000 kronor.

Kungl. Maj:t torde böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att fördela såväl förevarande anslag som skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag ävensom fastställa inkomst- och utgiftsstater för styrelserna. I samband därmed torde skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid vidtaga de ändringar i skogsvårdsstyrelsernas personalförteckningar, som föranledas av bifall till vad jag nu föreslagit. Därvid böra, såsom förut anförts, de icke-ordinarie tjänsterna ej fördelas å de olika styrelserna utan uppföras på en för styrelserna gemensam förteckning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:*
Avlöningar för budgetåret 1952/53 anvisa ett förslagsanslag
av 7 323 000 kronor.

[180] 25. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budgetårets utgång
1950/51	4 662 000	4 493 544	361 027
1951/52 (statsliggaren s. 836)	4 562 000		
1952/53 (förslag)	5 241 000		

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader ha under innevarande budgetår förutom förevarande anslagsbelopp å 4 562 000 kronor och reservation å 361 027 kronor stått till förfogande ett belopp å 47 000 kronor från det under tolfte huvudtiteln anvisade anslaget till Täckande av beräknat överskridande av anslagsmedlen för rörliga tilläggsförmåner å löner och pensioner. Sammanlagt har alltså det disponibla beloppet utgjort 4 970 027 kronor. Av detta belopp ha 4 605 500 kronor fördelats mellan skogsvårdsstyrelserna och 364 527 kronor förbehållits Kungl. Maj:ts vidare disposition.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 29/8 1951) hemställer, att anslaget skall uppföras med 5 577 200 kronor. Detta innebär en ökning med 1 015 200 kronor i förhållande till innevarande budgetår. Styrelsen har härvid beräknat skogsvårdsstyrelsernas utgifter till 11 475 800 kronor. Vidare har upptagits ett belopp av 350 000 kronor för täckande av under budgetåret uppkommande oförutsedda utgifter. I anslutning till det i det föregående under avlöningsanslaget (punkt 8) angivna förslaget rörande fördelningen av skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag föreslås, att sistnämnda belopp skall ställas till skogsstyrelsens förfogande. Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster ha uppskattats till 5 826 600 kronor. Av skogsvårdsstyrelsernas kapitaltillgångar skulle vidare enligt skogsstyrelsens beräkningar tagas i anspråk 422 000 kronor. Någon reservation å innevarande budgetårs anslag beräknas icke komma att stå till förfogande.

Motiv. Vad angår skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1952/53 ha styrelserna själva beräknat dessa till 12 499 591 kronor. Skogsstyrelsen däremot har, såsom i det föregående anförts, beräknat sagda utgifter till 11 475 800 kronor. I förhållande till de i utgiftsstaterna för innevarande budgetår angivna utgifterna, tillhoppa 10 794 300 kronor, innebär skogsstyrelsens förslag en ökning med 681 500 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Beräknat för 1952/53	Ökning	Minsk.
1. Avlöningar till tillfällig personal	1 707 700		92 600
2. Resekostnader	1 852 200	180 300	
3. Traktamentsersättningar	2 078 200	212 400	
4. Sjukvård	24 400	2 900	
5. Tjänstelokaler och expenser	754 400	110 100	
6. Inventarier	169 000	24 500	
7. Kursverksamhet	78 700	5 900	

	Beräknat för 1952 53	Ökning	Minsk.
8. Annan upplysning och propaganda ..	79 500	9 800	
9. Diverse	57 200	3 700	
10. Fröförsörjning	591 400	16 800	
11. Plantförsörjning	1 933 100	180 000	
12. Skogsvårdsgårdar	1 650 400	59 000	
13. Övriga fastigheter	103 300		41 000
14. Kapital	2 700	1 300	
15. Lån	153 600	8 400	
16. Oförutsedda utgifter	240 000	—	—
	11 475 800	+ 815 100	— 133 600
		+ 681 500	

Den av skogsvårdsstyrelserna upptagna utgiftsökningen sammanhänger dels med en beräknad utvidgning av verksamheten, dels med den allmänna utgiftsökning som är en direkt följd av inträffade prisstegringar och medgivna förhöjningar av löneförmåner, rese- och traktamentsersättningar m. m. I enlighet med vad skogsstyrelsen i det föregående uttalat vid behandlingen av skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag har skogsstyrelsen ansett, att anslagsprövningen bör ske med utgångspunkt från att verksamheten under nästa budgetår skall få i stort sett samma omfattning som förutsatts för innevarande budgetår. Styrelsen har likväl beaktat nödvändigheten av en viss personalförstärkning för fullgörande av bland annat uppgiften att meddela undervisning och utbildning i skogligt yrkesarbete. Såsom framhållits under föregående anslagspunkt har styrelsen strävat efter att iakttaga återhållsamhet vid anslagsprövningen. Med utgångspunkt från nu angivna beräkningsgrunder har skogsstyrelsen rörande beräkningen av de ifrågakommande utgiftsposterna anfört i huvudsak följande.

1. Under nästföregående anslagspunkt ha framförts förslag om förstärkning av den icke-ordinarie personalen och om överförande till avlöningsanslaget av vissa tjänster, vilka hittills bekostats från omkostnadsanslaget. Med hänsyn härtill har skogsstyrelsen funnit, att anslagsposten avlöningar till tillfällig personal bör kunna minskas till 1 707 700 kronor eller med 92 600 kronor. Den direkta kostnadsminskningen på grund av nämnda förslag är i själva verket något större men neutraliseras till viss del av automatiska kostnadsstegringar för ålderstillägg m. m. Vid beräkning av löner till den tillfälliga personalen har styrelsen utgått från nu gällande avlöningsgrunder och sålunda icke tagit hänsyn till den förhöjning, som kan bli nödvändig på grundval av kommande avtalsuppgörelser. En eventuell sådan höjning torde emellertid till största delen få täckas genom höjda biträdestaxor, en anordning, som likväl icke kan tillämpas beträffande biträde, som författningssenligt skall lämnas avgiftsfritt. För dylika fall kan en avlöningsförhöjning komma att medföra behov av extra medelsanvisning.

2 och 3. Uppräkningen är helt föranledd av de kostnadsökningar, som inträtt på grund av de nyligen beslutade förhöjningarna av ersättningen för resa med egen bil och traktamentsbeloppens storlek.

4. Förslaget motiveras med belastningen under senare år.

5--9. Såsom skäl för dessa yrkanden återopas de kraftiga prisstegringarna å förnödenheter, material av olika slag m. m. Styrelsen understryker betydelsen av att kursverksamheten och annan upplysning intensifieras.

10 och 11. Beträffande verksamheten med frö och planter uppgå de av skogsvårdsstyrelserna beräknade inkomsterna till $(521\,400 + 1\,376\,400 =) 1\,897\,800$ kronor, medan utgifterna beräknas till $(717\,050 + 1\,983\,155 =) 2\,700\,205$ kronor. Styrelserna räkna alltså med en förlust inom denna verksamhet av 802 405 kronor. Härtill komma beräknade kostnader för återbetalning av frölån, 86 300 kronor. I 1951 års statsverksproposition har uttalats att verksamheten med fröförsörjning, inklusive kostnaderna för återbetalning av frölån, i princip synes böra vara självförsörjande. Enligt de för innevarande budgetår fastställda staterna beräknas en förlust av 33 500 kronor, medan verksamheten för budgetåret 1950/51 torde komma att utvisa en förlust å allenast omkring 10 000 kronor. En absolut överensstämmelse mellan utgifter och inkomster under de enskilda budgetåren är självfallet omöjlig att åstadkomma. En viss förskjutning de olika budgetåren emellan måste anses såsom en naturlig följd av verksamhetens karaktär. På längre sikt bör emellertid verksamheten kunna bära sig. Enligt skogsstyrelsen bör man kunna räkna med att även under budgetåret 1952/53 utgifter och inkomster i stort sett skola uppväga varandra. På grund av vissa nödvändiga reparations- och underhållsarbeten i fröklängningsanstalter m. m. synes det likväl icke möjligt att uppnå fullständig balans. Styrelsen har räknat med en nettoförlust om 81 100 kronor. Därvid har styrelsen beräknat inkomsterna till 577 100 kronor och utgifterna till 591 400 kronor samt kostnaderna för återbetalning av frölån till 66 800 kronor. Vad gäller verksamheten med plantförsörjning är det, på sätt skogsstyrelsen i tidigare sammanhang framhållit, oundvikligt att en betydande nettoförlust uppstår under en period av successiv utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas plantskolor. Även om bidrag kunna erhållas från prisutjämningsmedel till täckande av vissa kostnader för förvärv av plantskolemark och maskiner m. m., måste förlusten under en uppbyggnadsperiod bli avsevärd med hänsyn till den tid, som nödvändigtvis måste förflyta, innan försäljningsdugliga planter kunna erhållas från nyanlagda plantskolor. De skogsvårdsstyrelser, som i stort sett redan ernått en tillfredsställande lösning av sitt plantskoleproblem, utvisa också över lag ett betydligt bättre ekonomiskt driftresultat än sådana styrelser, där plantskoleverksamheten står under utvidgning. En betydande utgiftspost i förevarande sammanhang utgör kostnaden för uppförande och iordningställande av tvätt- och matrum samt redskapsrum m. m. i enlighet med arbetsavtalens och arbetarskyddslagens bestämmelser. Med beaktande av kraven på återhållsamhet har skogsstyrelsen med vissa jämkningar av skogsvårdsstyrelsernas beräkningar beräknat utgifterna för plantförsörjning till 1 933 100 kronor. Skogsstyrelsen har samtidigt ansett sig böra höja styrelsernas inkomstberäkningar med i runt tal 150 000 kronor till 1 530 500 kronor. Verksamheten skulle sålunda utvisa en nettoförlust å 402 600 kronor, varav 10 000 kronor avseende redskapsrum och lunchlokal vid plantskolan vid Vallnäs hos skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län förutslatts skola bestridas av egna medel.

12 och 13. Under titlarna skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter ha skogsvårdsstyrelserna upptagit utgifterna till 1 753 581 respektive 119 365 kronor, medan styrelserna beräknat inkomsterna under samma titlar till 751 970 respektive 96 005 kronor. En väsentlig del av utgifterna under förstnämnda titel avser uppförande av skol- och elevlokaler m. m. Sålunda har skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län beräknat 272 000 kronor på grund av väsentligt fördyrade kostnader för uppförande av skolbyggnader m. m. å

skogsvårdsgården Ladvik (Bogesund), vartill bidrag å 164 000 kronor beviljats i staten för innevarande budgetår. Vidare har skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län överfört ett redan i innevarande års stat medtaget belopp å 500 000 kronor till skol- och elevlokaler å skogsvårdsgården Halåsen, med hänsyn till att byggnadstillstånd beräknas kunna erhållas först under år 1952. Därutöver ha skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län beräknat 60 000 kronor för byggande av en elevflygel vid skogsvårdsgården Hejdes, skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län 40 000 kronor för uppförande av en enklare byggnad å skogsvårdsgården Ullstorp, som för närvarande är obebyggd, skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län 50 000 kronor för reparation av mangårdsbyggnaden m. m. å skogsvårdsgården Södra Viken samt skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län 80 000 kronor för fortsatt byggnadsarbete å skogsvårdsgården Hammar och 17 000 kronor för visst arbete å skogsvårdsgården Bäcksjö. Slutligen har skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län upptagit ett belopp av 35 000 kronor för uppförande av förlägningsbarack m. m. å en tilltänkt skogsvårdsgård i Lidmyrliden inom Arvidsjaurs socken. I viss mindre utsträckning ha en del styrelser härjämte upptagit utgifter för ombyggnad och modernisering av ekonomilokaler m. m., medan övriga beräknade utgifter i huvudsak avse fastigheternas underhåll och drift.

För genomförande av de ifrågavarande byggnadsarbetena disponera skogsvårdsstyrelserna i viss utsträckning egna eller eljest tillgängliga medel. Sålunda har skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län räknat med att bestrida samtliga kostnader av egna medel, medan skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län beräknat tillskjuta 300 000 kronor, vartill skulle komma landstingsmedel om 200 000 kronor. Även skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län förfogar över egna medel. Skogsvårdsstyrelsen har emellertid icke räknat med att behöva taga dylika medel i anspråk.

Skogsstyrelsen anser de föreslagna byggnadsprojekten angelägna. På sätt styrelsen framhållit i förra årets anslagsäskanden är tillgång på lämpliga undervisningslokaler ett oundgängligt villkor för att skogsvårdsstyrelserna skola kunna på ett fullgott sätt fullgöra sina uppgifter på skogsundervisnings område. Redan i samband med prövningen av medelsäskandena för innevarande budgetår ha statsmakterna också i princip intagit positiv ställning till de upptagna byggnadsprojekten å skogsvårdsgårdarna Ladvik (Bogesund), Hejdes, Halåsen och Hammar. Medel för ändamålen ha delvis upptagits i staterna för innevarande budgetår. Vad gäller den förstnämnda skogsvårdsgården föranledes skogsvårdsstyrelsens yrkande i första hand av prisstegringar men därjämte till viss del av vissa ändrade dispositioner. Skogsstyrelsen anser sig för närvarande icke böra räkna med högre belopp än 200 000 kronor för ändamålet. I fråga om skogsvårdsgårdarna Hejdes och Hammar avse de begärda beloppen kostnader för fortsatta byggnadsarbeten, vilka icke medtagits i föregående års äskanden. Mot de av skogsvårdsstyrelserna äskade beloppen har skogsstyrelsen icke funnit något att erinra. Vad beträffar det redan i innevarande budgetårs utgiftsstat upptagna beloppet 500 000 kronor för byggnadsarbeten å skogsvårdsgården Halåsen förordar skogsstyrelsen, att detta i enlighet med skogsvårdsstyrelsens förslag ånyo skall upptagas i den kommande utgiftsstaten. Styrelsen har jämväl ansett sig böra medtaga de av vederbörande skogsvårdsstyrelser för skogsvårdsgårdarna Ullstorp, Södra Viken och Bäcksjö beräknade beloppen. I fråga om framställningen från skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län har skogsstyrelsen, som anser att utgiften i fråga i princip bör bestridas av skogsvårdsstyrelsens egna medel, icke funnit nödigt att i förevarande sammanhang medtaga berörda utgift.

De av skogsstyrelsen sålunda tillstyrkta utgiftsbeloppen, tillhopa 947 000

kronor, kräva endast i viss utsträckning att statsmedel anvisas. Skogsvårdsstyrelserna disponera nämligen själva icke obetydliga medel för ändamålet. Den direkta merutgiften för statsverket stannar vid (947 000 — 597 000 =) 350 000 kronor.

I enlighet med förutnämnda beräkningar och efter vissa reduceringar av de av skogsvårdsstyrelserna i övrigt uppskattade kostnaderna såväl för investeringar som för fastigheternas underhåll och drift beräknar skogsstyrelsen utgifterna för skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter till 1 650 400 respektive 103 300 kronor. Detta innebär en sammanlagd ökning i förhållande till innevarande budgetårs stater med 18 000 kronor. Skogsstyrelsen förutsätter därvid att, utöver vad förut angivits, skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län skall taga i anspråk 15 000 kronor av egna medel för att täcka viss merkostnad för nybyggnad av en länsskogsvaktarbostad.

14 och 15. Ifrågakarande poster föreslås höjda till 2 700 respektive 153 600 kronor. Av sistnämnda belopp avse 66 800 kronor i det föregående berörda frölån och 86 800 kronor övriga lån.

16. För oförutsedda utgifter beräknas liksom för innevarande budgetår 240 000 kronor.

För täckande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1952/53 stå enligt skogsstyrelsen i första hand till förfogande skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster i verksamheten. Dessa har skogsstyrelsen, såsom framgått av det föregående, beräknat till 5 826 000 kronor. Såsom förut anförts skulle vidare enligt styrelsens beräkningar för ändamålet tagas i anspråk 422 000 kronor av skogsvårdsstyrelsernas egna kapitaltillgångar. Rörande beräkningen av nyssnämnda inkomstbelopp, i vilket ingå styrelsernas inkomster av utförda uppdrag, främst biträdesersättningar, intäkter av frö- och plantförsäljning samt avkastning av fastigheter och kapital m. m., har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Av inkomsterna för utförda uppdrag ha skogsvårdsstyrelserna beräknat, att 2 580 555 kronor skola inflyta i form av biträdesersättningar och 20 200 kronor utgöra inkomster i övrigt. I fråga om biträdesersättningarna har skogsstyrelsen utgått från att biträdesverksamheten under nästkommande budgetår skall erhålla ungefär samma omfattning och fördela sig på åtgärdsgrupper på i huvudsak samma sätt, som förutsatts i de till grund för innevarande års stater föreliggande beräkningarna. Med utgångspunkt härifrån och från att de för sistnämnda budgetår fastställda biträdestaxorna skola tillämpas tämligen oförändrade nästkommande budgetår har skogsstyrelsen funnit sig böra räkna med i stort sett samma inkomstbelopp för detta budgetår som det för innevarande år beräknade, eller 2 751 000 kronor, vilket innebär en ökning med 42 000 kronor. En eventuell höjning av avlöningsförmånerna för tillfällig personal bör emellertid föranleda, att en omprövning av biträdestaxorna kommer till stånd. Intäkterna i övrigt av utförda uppdrag beräknar skogsstyrelsen till 23 700 kronor.

Beträffande titlarna frö- och plantförsörjning beräknar skogsstyrelsen såsom redan angivits, inkomsterna till 577 100 respektive 1 530 500 kronor, vilket innebär en höjning av skogsvårdsstyrelsernas beräkningar med 55 700 respektive 154 100 kronor.

Inkomsterna under titlarna skogsvårdsgårdar, övriga fastigheter, kapital och diverse uppskattar skogsstyrelsen till 783 200, 96 100, 41 800 och 23 200 kronor mot av skogsvårdsstyrelserna beräknade 751 970, 96 005, 36 920 och 21 430 kronor. I förslagna belopp ingår ett beräknat anslag om 200 000

kronor från Jämtlands läns landsting såsom bidrag till uppförande av skollokaler vid skogsvårdsgården Halåsen.

Då skogsvårdsstyrelsernas omkostnader under budgetåret 1952/53 beräknats till 11 825 800 kronor och till täckande av dessa utgifter ett belopp av $(5\,826\,600 + 422\,000 =)$ 6 248 600 kronor ansetts komma att stå till förfogande, skulle medelsbehovet under förevarande anslag utgöra 5 577 200 kronor.

Yttrande. Statskontoret anför, att den föreslagna uppräknningen av posterna till resekostnads- och traktamentsersättningar icke givit statskontoret anledning till erinran. Ämbetsverket utgår nämligen från att det ej bör ifrågakomma att begränsa här avsedda befattningshavares resor. Ej heller vill statskontoret motsätta sig den höjning av anslagsposten till expenser samt inventarier, som i allmänhet befinnes erforderlig på grund av inträffad prisstegring. Däremot måste statskontoret ifrågasätta, huruvida någon höjning bör ske av de belopp, som avse kursverksamheten. Likaså anser ämbetsverket angeläget, att åtgärder vidtagas för att nedbringa statsverkets kostnader för verksamheten med frö- och plantförsörjning. Med hänsyn till bristen på arbetskraft och byggnadsmateriel kan statskontoret icke förorda, att de framlagda byggnadsprojekten beträffande skogsvårdsgårdarna nu genomföras. Uppförandet av dessa gårdar torde nämligen — även om de i och för sig kunna vara av utomordentlig betydelse ur skogsvårdssynpunkt — böra anstå till förmån för andra, under nuvarande förhållanden mer angelägna byggnadsföretag.

I detta sammanhang torde jag även få anmäla en av domänstyrelsen (skr. 23/8 1951) gjord framställning att under nionde huvudtiteln anslag till Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark skola anvisas, bland annat, 126 000 kronor såsom ersättning för mark som från kronoegendomen Asa i Kronobergs län och egendomen Bogesund i Stockholms län upplåtits till skogsvårdsgårdar. Domänstyrelsen erinrar om att styrelsen i framställningar den 12 juli respektive den 21 augusti 1951, vilka äro beroende på Kungl. Maj:ts prövning, hemställt att ersättning för ifrågasvarande markupplåtelser skall utgå med 26 000 respektive 100 000 kronor årligen från och med budgetåret 1950/51. I avvaktan på Kungl. Maj:ts beslut med anledning av dessa framställningar har domänstyrelsen ansett sig böra äska motsvarande belopp för budgetåret 1952/53.

Departementschefen.

Vid beräkningen av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag för de senaste budgetåren ha statsmakterna utgått från att verksamheten vid styrelserna skall kunna uppehållas i en omfattning som motsvarar omkring 65 procent av normalprogrammet. Såsom framgår av den föregående redogörelsen ha skogsvårdsstyrelserna i sina anslagsäskanden för nästa budgetår räknat med en viss utvidgning av nämnda verksamhet. I likhet med skogstyrelsen anser jag, att utrymme för närvarande saknas för en dylik utvidgning. Jag biträder sålunda styrelsens framställning, att medel för nästa

budgetår skola ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande i sådan utsträckning, att verksamheten skall kunna uppehållas i samma omfattning som förutsatts för innevarande budgetår.

Jag övergår härefter till en närmare prövning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår. Därvid torde till behandling först böra upptagas frågan om kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen. Skogsstyrelsen har beträffande dessa verksamhetsgrenar räknat med en nettoförlust å sammanlagt i runt tal 417 000 kronor. Av detta belopp hänföra sig omkring 14 500 kronor till fröförsörjningen och omkring 402 500 kronor till plantförsörjningen. Inräknas kostnaderna för återbetalning av frölån, vilka med omkring 67 000 kronor ingå i utgiftsposten återbetalning av lån, uppgår den beräknade förlusten å fröförsörjningen till cirka 81 500 kronor. Jag vill i detta sammanhang erinra om att min företrädare i ämbetet vid beräkningen av omkostnadsanslaget för innevarande budgetår förklarade, att i princip amorteringskostnaden för frölån i första hand borde kunna täckas genom ökade inkomster av fröförsäljning. Därutöver borde verksamheten för fröförsörjningen bedrivas så, att inkomsterna och utgifterna balanserade varandra. Under fröförsörjningen borde alltså upptagas ett överskott, som motsvarade vad av posten återbetalning av lån belöpte å frölån. De sålunda uppdragna riktlinjerna för fröförsörjningsverksamheten torde enligt min mening i princip böra följas jämväl under nästkommande budgetår. I fråga om plantförsörjningen uttalades i fjolårets statsverksproposition, att nettoförlusten under budgetåret 1951/52 borde uppskattas till 315 000 kronor. Jag anser att nettoförlusten å denna verksamhet under nästa budgetår bör hållas inom samma ram. Den totala nettoförlusten å ifrågavarande båda verksamhetsgrenar torde med hänsyn härtill böra uppskattas till 315 000 kronor. I enlighet med det föregående förutsätter jag därvid, att kostnaderna för återbetalning av frölån, vilka kostnader beräknats till 67 000 kronor, jämväl under nästa budgetår skola täckas genom inkomster av fröförsäljning.

Vad angår övriga utgifter torde skogsstyrelsens beräkningar böra godtagas i fråga om flertalet utgiftsposter. Sålunda tillstyrker jag en uppräknings av följande poster med nedannämnda belopp, nämligen resekostnader med 180 300 kronor till 1 852 200 kronor, traktamentsersättningar med 212 400 kronor till 2 078 200 kronor, sjukvård med 2 900 kronor till 24 400 kronor, kursverksamhet med 5 900 kronor till 78 700 kronor, diverse med 3 700 kronor till 57 200 kronor, kapital med 1 300 kronor till 2 700 kronor samt lån med 8 400 kronor till 153 600 kronor. Vidare har jag icke något att erinra mot förslaget att posten till övriga fastigheter skall minskas med 41 000 kronor till 103 300 kronor. Jämväl posten avlöningar till tillfällig personal torde i enlighet med styrelsens förslag böra minskas till 1 707 700 kronor, trots att avlöningskostnader för nämnda personal på grund av vad jag föreslagit under avlöningsanslaget icke komma att överföras till nämnda anslag i den utsträckning, som styrelsen förutsatt. Posten oförutsedda utgifter bör liksom för innevarande budgetår upptagas med 240 000 kronor.

Posterna tjänstelokaler och expenser samt inventarier böra däremot en-